

31. V. 57.

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

K. K. HOFBIBLIOTHEK
OSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

31.V.57

Digitized by Google

VITA ET GES: ta beati Johannis de Capistrano.

Compendiosam & pulchram satis cō-

mendationē fecit suis in Cronicis Eneas Silvius de Senis Dra-
torie ac Poetice scientie admodum doctus. Primi Episcopus Se-
neū, et tandem Cardinalis. Deinde Pontifex vniuersalis ecclesie:
Pius secundus vocatus. De vita & miraculis beati Johannis de
Capistrano (quantū sibi constabat de illo) et prout etiam vidit ordi-
nem vite & miraculorum eius in hec verba.

Supersticio
diabolica; libi
quidem tangi
in igni hareris
qui superiora
tua manu
maculasti.

Obnamem hunc Capistrani: cum Legati Frederici
Cesaris: plurimoz verbis commendatū accepissent.
Quem virum doctum: et apostolice vite sectatorem:
rumor asserebat: litteras Nicolai pontificis ad eum
imperat: quibus in Austriam illi iter mandatur. Ibi
ut ex arbitrio Cesaris monasteria & monorum oberrantia reformat:
pacemq; populus predicit: & viam vite in veritate doceat. Quas lit-
teras mor Legati ad Johannem misere. Ipsie ybe redit̄es Se-
nis: Florentie: Bonone: Ferrarie: Venetiisq; cum principibus: ac
& magistris urbium: de trāstū Celarīs transegerunt: nec quen-
quā aduersum inuenere vniuersi honorem: & dītū cōmeatūq; Ce-
sari letis animis promiserē. per idem tempus Joānes de Capistra-
no ex apostolica iussione Leuthoniā ingressus est: ac per Carinthi-
am & Stiriam venit in Austriam: cui sacerdotes & plebes cum sanc-
torum reliquis obcurauerunt: & eumq; veluti apostolice sedis legatū:
ut veritatis predicatorē: ut magnum aliquem prophetam: ut dei
nuntiū suscepérat: & quasi vel Petrus vel Paulus vel alius aposto-
rum illac iter ficeret. Omnes accolē montium descendere: Johanni
occurrere: vestimentorum eius simbris audire contigere: regatos &
male habentes ante pedes eius attulere: & quibus plerosq; sanitati
reddidit. Doratus est autem in noua ciuitate dies aliquot via do-
mini predicans: mortalesq; omnes ad penitentiam vocās. Interea
magna miraculorum fama Vienam oppleuit aduenisse Cesaream.
E sic enim nouam ciuitatē nonnulli vocitantes sanctum virum ut dei
apostolum: qui morbos pellat: qui viam dei in veritate doceat: qui
pecuniam spernat: honores fugiat: abstinentia vivat. Concurrit
tumultus ad eum plebes: nec se tā diu victuras putat donec visere
hominem queant. Maiores nati & principes ciuitatum ad eum legan-
tur qui eum Vienam addoucant: tenebant enim ne vel retro Itali-
am rediret: vel in Boηianam alio itinere: posthabita Vienna: pro-
ficiſceretur. quam rem sibi iacture magne probriq; loco ducebant.
Imitatus autem Joānes Vienam petiit. tantus vndiq; populi
motus sit: tantus concursus ut nulla capax multitudinis platea in-

veniatur. quocumq; transfluis illi est viri ac mulieres impetum faciunt. premere alter alteri intueri. satagetes virum: lachrimas leticie deuotionisq; mittere: lenare ad celum manus: benedicere venienti: laudare mittentem: tangere: osculari: qui prope sunt vestimenta retinet celo misium et angelum dei respicere. Apud Adinores deinde sui ordinis (non sive vire) fratres exceptus est. Ibi cibaria sibi suisq; comitibus publicitus ministrata sunt. Utam in hunc modum apud Venerabiles ducere visus est. vestitus dormire: ante lucem surgere: ~~Vita religiosa~~ tutinum: laudes: primam: tertiam oware: diuinam exinde celebrare: his peractis sermonem ad populum latine pronuntiare. Post hec intercaecum sonus que dicta sunt ab eo (quantu capax est) exponere populo: tres suetudo in aliis amplius hore labi: priusq; fiat interpretatio: loco sublimi apud Virgariam Carmelitas in foro: ut inde sermocinaretur: extuncto: nam capi alibi populi multitudo non potuit: finito sermone ad cenobium sui ordinis reuertitur: ac sexta ac nona completis infirmos visere: diu apud eos morari: manus omnibus imponere: Biretum sancti Bernardi: ~~clini~~ iij et crux quem illi mortuus e namibus fluxi: se ferunt singulis egrotantibus admonere: quos raro infra quingentes fuisse. cor. stat: precari supplex pro omnibus regnante cenare: demum his qui se accedit audientia prebere: mox resperas dicere: hisq; completis ad egrotos reuerti atq; cum bis usq; ad noctem se exercere: tumq; demi completo et alijs dilectis precibus expletis corpus quieti dare: minims esse quo somno indulxit: ad reuidentes sacre scripture codices paup illi furari temporis. Sic homo quasi celestem vitam in terris agere: immaculatam absq; sorde: ab hisq; peccato: austim dicere absq; pec Ois Homo meday cato: quis nonnulli gloriosum dominem iactatoremq; sui ex rumoribus hominum accepisse mercedem dicarent: quibus placere magis deo studeret. Sed sunt iniqui iudices qui non in melius que oculata sunt interpretantur: quando que patent omnia bona vident. Cur virum caluniamur qui longam vitam in paupertate vixit: qui multos amos docendo plebes absumpit: qui abstinentia in laboribus in humilitate perseverans: ac opera verbis equas. qui nibil huius mundi appetiuit. qui nulli fuit iniurias: sed seculum hoc suis cultibus ipse reliquit. parua fuerit merces in tantis laboribus humana laus: stultus est qui propter rumusculos dominum sui corpus affigit: siuq; genium fraudat. Ego sanctum et iustum hominem qui calauit auaritiam: libidinem subegit: honores seculi fugit: qui contra iniurias atq; iras pacientia obiecit: qui fouedis pauperibus studiis se prebuit: qui nulli superbie formidem ostendit. Dola sioutia futuroi seneri arbitror: retributionemq; thesauri celestis expectare: ac cum Paulo dicere: Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre Et de cetero deposita est mihi corona iusticie quam reddet mihi in illis

q[ui]ens iustus iudicet. Indicauit autem hoc perpetua hominis leticia
quem nemo mestum vidit sed vultu semper eodem: ut de Socrate tra-
dit antiquitas. Sciebat enim mortali culpa se liberum: bonis operi-
bus intentum: expectabat dissolvi: et esse cum Christo. Q[uod] ioc si glo-
riam mundi quereret: sciret deo se non esse acceptum. Videretur q[ui]
sepe tristior conscientie stimulus acutus. Nam qui laudes sectantur hu-
manas ex alieno pendentes. Arbitror sepe decepti merent. Soli sungs
serui dei: qui perpetua quiete et domini tranquillitate fruuntur. Qua-
lem esse Iohannem minime dubitauerim: quem pusillum corpore
Gienne vidimus: etate senecta: annos (Cyl ipse aiebat) quinq[ue] et set-
aginta habentem: siccum: aridum exhaustum sola cute: neruorum et os-
sibus compactum: letum tamquam in labore fortis: sine intermissione
singulis diebus predicantem: altas atque profundas materias ab-
soluentem: doctis et rudibus satissimenter auribus: mentes demul-
centem affectus (quo volebat) impellente: ad cuius sermonem dietim
viginti et triginta hominum milia confluabant: maiorique ipsum atten-
tione quamvis non intelligerent quam interpretem audiebant. Cum mos
illi esset totum sermonem latinis verbis prouinciare. Deinde locum
interpretanti facere. At hic postquam nouum sui ordinis Cenobium ere-
xit: in Odoriam profectus est. Multosque Iesuicius ab errore re-
uocauit. Hunc et Cesar cupide audiuit: multisque sermonibus eius in-
terfuit: ac vestimentis eum saecordatibus donatum dimisit. Hec
ex Cronicis Pape supradicti. q[ui] pius et Christianus
fuerit papa ille, demonstrant sua scripta. Ha-
bit pueri ea impietas, ois arguere possit.

Fratri Nicolai de fara ordinis Assisi norum De obseruancia prefatio in vitam beati Johannis de Capistrano.

Agni ac excelsi dei nostri amplissimā summiā sufficiēt ḡl̄as
celis enarratibus; obtinere nequaq̄ reor debere lin-
guam humāndū: mirabilia dei consitentibus Angelis
erubescere dādo fari debet hō. Hāqz ideo diwini tē-
pli antistites. Spectatores operum rerūq̄ celestium
esse. Lactantio nos effectos suisse constat vt soli sencientes capa-
cesq̄ rationis intelligere valeamus deum opificem nostrum: atq̄
eius opera mirari virtutem potestatemq̄ proficere. Ideo confitio
mēte; prudētia; instructi sumus. Ideo soli preter ceteros animātes
corpoꝝ et statura sumus conditi et sermonē accepimus atq̄ linguā
cognitionis interpretem: vt maiestatē dei enarrēmus: periculum
efferaamus. Tiquidē multorum gentilium populorum principes atq̄
Regum fortia grandiaq̄ gesta tot tantorumq̄ scriptorum tot tatisq̄
extant celebrata landib⁹ tantone verbori ornata splendorē vt
earum rerū ymagō ad posterorum transire memoriam nullaq̄ tēpo-
rum longitudine possit aboleri. Quanto maiori studio et diligētia
preclara egregiaq̄ ac singularia fortissimaq̄ Christi seruorum;
maxime nostre Religionis professionisq̄ nostre heroum: ac virorū
fortis; sapientia; ac benivolētia preditorū; simul ac virtutē insignis
adornatorū gesta: vt habeat et presentes et posteri exemplar et inci-
tamentum quoddā ad bene beataq̄ viuendum: a nobis sunt literis
mandanda memoriae: qui Christi preciosissimo sanguine redempti
Christianī nominis īcōperabili prestamus splēdemusq̄ dignitate
Edmonente nos diwino eloquio vt laudemus viros glorioſos et pa-
rētes nostros in generatiōe sua: vt efferaamus dei nostrū in sc̄is
seruis suis: vt inter gentes gloriā eius annunciemus: atq̄ cunctia
populis eius mirabilia predicemus. Quot si dei laudes canimus
cum suos sanctos dignis preconis prosequimur: laudandus certe
est a nobis glorioſus parēs noster Johannes de Capistrano atq̄
eius preclara facta literarii monumētis: ne eorum memoriā depe-
nire contingat: et summa accūrātione celebranda quandoquidem
(pace oīm dixerim) nemo verius: nemo rectius: nemo iustius: neq̄
cumulatius hac nostra tēpestate: eo sibi vendicauerit nomē sancti-
monie. Quo sit vt qui eins peregrinationis sex annos: comes indi-
uiduus fui: qui secum Italiam: qui secum Allemanā: qui secum
Bohemiam: qui secum Poloniā peragranī: cōscientia in primis stu-
mulante: cui contrarie nulli fas est: et multorum prece accedente:
quibus non obtemperare impiu est: cogar eius sanctissimā vitam;

comes Capistran

suos egregios mores: suosq; memorabiles actus cōsribueret: ut ha-
 beat etas hec nostra: vnde merito letari gloriariq; possit: que tāto
 meruit decorari viro: t; nos suarum rerum recte mirificeq; factarū
 admiratione premioq; allecti: contractis huius labētis seculi vin-
 culis: per vite mundiciam: integritatē t; innocentiam: quam secut?
 Quis dubitat nō est magno celoq; animo tendamus in celum. Ego quidē nihil fictū
 nera est menda
 ia
 nihil incertum: nihilq; dubiu: sed tantum que oculis ipse vidi: vel
 ab eo sancto viro audiui: vel ab alijs fide dignis accepi: qui secum
 conuersati sunt describam. Sciens hunc illustrē virum: nostro non
 invidere mendacio: qui orbis locupletissimo letatur testimonio.
 Rarissimus certe ad dicendum est campus: sed nulla: vel admodū
 parua t; exilitac pene puerili dicēdī gratia adiutus: quandoquidē
 vir oratione artis prima elementa a dolescens ipse delibauit: malu-
 issem hoc dictādī onus: alios quibus ars magnā sermonis cōtulit
 suppellectilem: sibi vīsurasse: q̄ tantam rem: meis viribus imparē
 tractandam suscepisse. Ubi non modo t; mea rusticana t; insulas
 sed cuiusvis eloquetissimi virti splendidissima versari possit oratio.
 Vergant itaq; t; oro t; obsecro periti t; docti ad hunc sanctū opus:
 culum nostrū poliendum: tergendūm: emendandū: exornandumq;
 quibus ea summa ratione rem gestā nudam t; apertā proponimus
 tum vt ipſi materia habeant: inurbanitatem orationis nostre: sue
 lumate elocutionis splendorē: t; maiestate venustandi: atq; Jobā-
 nis nostri: omnī laude t; preconio digni: mirifica opera: illustriori
 stilo dictandū: tum vt ceteri simpliciores qui hec lecturū sunt pompa
 t; fastum sermonis non intelligentes: veritatis nocione minime ca-
 reant. Multa certe de hoc clarissimo viro feruntur: que partim ob-
 scura t; obuoluta partim detractorū columnia debilitata appareat
 sed vt neq; falsa pro veris neq; vera pro falsis recipi contingat:
 seriem omnē miserrime sanctissime vite eius sic fideliter cōtempere
 curabit: vt nihil qđ a vero alienū sit dicere policeamur. Interim
 nemo q̄rat porcoris filius pasci: q̄ optat celestib; alimonij refici.
 Ab egeno auris t; argenti nō solemus exposcere q̄ t; panē non pot
 erogare. Sic ab imperito t; rusticano ore orationē luculentā nemo
 sapiens postulat audire: cum nullus possit quod nō habet clargiri.
 Floccipendenda preterea ducamus oblatranciū venenata labia.
 que gladio oris domini: suo tempore plectentur: t; igne sempiterno
 ni resipiscant ardebunt. Nam Jobannis lucernā non est extinta:
 sed signis t; prodigiis quotidie suum magis ac magis auget lumen.
 Et q̄q; paucorum admodum detractorū maledicam nō vereamur
 linguam contendentī hunc dei virū fuisse iracundum t; honorig
 audiūm: tamē confidentes probare vera esse que dicimus: Respon-
 demus eis non esse morbi irasci: nec cupere nec libidine cōmoueri:
 sed iracundii esse morbus est: cupidū libidinosum, homines inquit

3

Lactantius non intelligunt cum vicia ex homine tollunt: et virtutē
se tollere cui solū locum faciunt. Nam si virtus est in medio: ire im-
petu scipsum cohībere ac reprimere: quod negare non possunt: careat
ergo virtute quisq; ira caret. Si virtus est libidinē corporis cōtinere
virtute caret necesse est: qui libidinē quam temperet non habet
Irasceratur eis hic diuinus Iohannes iustus et misericors: pecca-
tumore prophetari et apostolorū arguebat intrepidus et securus
vite bone et sancte integritate vestitus in omni patientia et doctri-
na sciens scriptum esse. Irascimini et nolite peccare: vocabat et im-
pellebat exemplo et doctrina ad salutarem penitentiā ut alter ce-
lestis angelus: omnes nunc mansuetudine nunc lenitate: nunc ver-
borum asperitate: prout opus erat: irreprehensibilem vitā habens
Quibus duobus cum nihil illustrius nihil prestantius nihilq; di-
uinus inueniri posse credam quandoquidē vor̄ dñi salvatoris sit
magnum esse eum in regno celorum qui fecerit et docuerit: non im-
merito Iohannes laudes recensere sum agressus. Quare de eo et
summo et probatissimo viro iam audiamus. Sicq; pius lector maxi-
mis meis rogatus p̄cibus hunc libellū nuper orientem disseminare
studeat: ut nouissime confectū: nulla vñq; deleat obliuio.

Explicit prologus. Incipit vita.

Clarissimi viri fratris Iohannis de Capistrano vita feliciter incipit. Et p̄- mo de eius corporis dispositiōe et secu- lari cōuersatione. Cap. primū.

Ollabentem ferme dei ciuitatem in hoc peregrinanti seculorū et si pleriq; magni ac excellētes chris-
ti p̄ciones: summō studio: summāq; cura veluti co-
lōne fulserint: solidissimisq; corroborauerint fun-
damentis. Iohānes tamē Capistranensis iter hos-
diuinos cōsules nō insimus extare videb̄: per quē
misericors et miserator dñs deus noster qui facit
mirabilia magna solus quiq; veluti celum fideribus ecclesiā suam
sanctā sanctissimis ornat virtus antique sue misericordie recordat: et
quia vultauit nos oriens ex alto: nouissime tā munifico tamē p̄cla-
ro bñdictiōis et gratie munere suā plebē in peccatoriſ tib̄is sedētē
illustrare insignire ac locupletare dignatus est. vt in hoc vno claris-
simq; Ch̄isti p̄cone hec n̄a florentissima etas queat in omni genere.

laudis et glorie cum vetustate contendere. Quis enim hic Iohannes aet
tura: virtute: doctrina: sanctimonia tam excellens tamque praelatus
ut se amplissimum munus adeptus existimare possit: qui suis oculis
calè ac tam viru potuerit intueri, in quo præsa illa illoz nostrorum
maiorum: qui iure beati appellati sunt: recta sanctæ bene beatae
viuendi ratione elupit. Hic sane est: qui in diuinis humanisq; educatus
studis non sermone modo veruerat vita subiectos instituit atque cōcinnar
uit: qui se oib; ois virtutis exemplar formulamus proposit: ex viuendi
norma doctrine testimonio bñis: quicq; veluti stella matutina in me-
dio nebulae primi Italie illupit: demus Germanis: Bohemis: Po-
lois et Ungaris sicut sol resplenduit: instituens Christianos populos:
ad regna dei sermone assiduo invicto labore: languores sanans
pellensq; demonia virtute magna induitus ex alto. Inclita nempe
coeli proles immensus Italie decus: clarissimus nostri seculi sidus: Hu-
gariorum felix robur et gaudium: Gloria quidem magna Bohiorum: Tur-
corum terror: Invictus pugil et Deus Christianorum: Aprutine
sane telluris alumnus: in oppido Capistrani claris parentibus na-
tus: plus Capistrano et sue genti nominis fame et dignitatis incapa-
rabiliter attulit q; sumperit. Statura quoq; et si recta et mediocri
cōsilio tñ altus: virtuteq; excelsus fuit. Vox clara: sermo purus: lig-
ua diserta: ingenio acutissimus: capillo canus et barba: capite calvo
fronte crispus: vultu rubicundus quererens: corpore robustus: venusta
facie: aspectu veneranda: longioribus brachis ad genu viscum pten-
sis: eximiari magnificus virtutum opatiōem p̄signans atque p̄figu-
rans. Bonarū proinde artis studis ab ineunte etate parentis ope
dedicatus fuit: et optimis moribus imbutus et educatus. Letus et
alacer semper fere inuentus. Oleo diuine leticie maxime p̄nctus: di-
lectus deo: acceptus hominibus: celeberrimus orbe. Ubi ait Gra-
matice Rhetoriceq; in paternis laribus adolescens cognitionem
adeptus est q;rum illa paciebatur etas Perusium mittit. qui mag-
no ac excellenti ingenio pollens: tam magnâ Juris ciuilis et Pœni-
tentiæ scientiâ sibi in breui cōparauit ut inter suos coetaneos non modo
p̄nceps omnium haberet: verum etiam et doctrine merito atque præstantia
ad solēnia insignia promoueri possit doctoratus. Ad cuius gradus non
euebi decreuerat nisi prius et milicie dignitate accepisset: laboris se-
culi vanitate lusus. Sepe ciuitatis et oppidorum regumini p̄fectorus et
in Jure ciuilicenciatus. In quibus quidem magistratibus: et si
auditus honoris et dignitatis: nihil prius preter humana laudem et
gloria sibi cupet vendicare dilectorum mundi ceca consuetudinem nulli
est iniqua iniuria fecit: nulla iniqua iniuriam administravit. quinimo
equissimi iuris Bisantiam tenens nec delinquentes reliquit impu-
nitos: nec innocentes et innoxios a malis vexari permisit. Sperne-
bat pecuniam: renuebat munera: faciem cypripiam potentis p̄ re-

itate pro iustitia pro deo suo non perirebat. Semel namque mag-
num auri pondus a quodam nobili et potente Perusino sibi offerebat
si in quendam ciuitatem pater iustitiam accusatus et incarcera-
tus ferre polliceretur, quoque si facere recusaret: gladii aia-
duer-
sione se plectendos fere cum non dubitaret. At Joannes constantia
solidus: iudicio rectus: animo increpidus: nequum in captiuu no[n] tutus
sententia mortis: sed deum magis timens quam hominem sententia statim
promulgauit libertatis. Erat in hoc Joannes Ladislao Sicilie regis
magnopere charus: adeoque illi moorem gerere studebat ut per iustitiam
et equitatem: continuo sibi creditos populos illi redderet chariores
Humanitate ast prudenter temperantia fortitudine munificencia
ita preditus fuit. ut omnium annos ad sui benevolentiam traheret atque
impelleret. vius in bonos: seuerus in impios. Eo namque praesidente et
imperante fures et latrones timore perterriti: omnes abscedebant
Respublica quam tanta pace et quiete potiebatur ut se felicem arbi-
traretur quisque sub eius iustissimo regimine degeneret.

Aulic Regis
Sicilie
Officiale

De eius conuersione et vocacione ad

ordinem mirabiliter facta Caput secundum.

Dum igitur Christianae pacis vinculum in agro Perusino sol-
ueretur totaque principia bellosum impetu premeretur. pter spem
a quodam exule clari ordinis Perusino aduersa partis in opere Captus
nato casu extra perusinam urbem capit. Brusus oppidum ducit: car-
ceribus recluditur; die noctuque compedibus tenetur. captiuus autem
fugam meditatur: et a nemine credens videri per turram se precipitat cur-
rit effugit et latitat. circumspectat fugam. tandem ut potest profer-
quit. vires probat paucorum spesque consequente libertatis. compedibus
manus operi tulere. Et credes iam euit ase Caribodium incidit in Scyl-
lam. Nam impedimento compediū arreptū celer non valens continua-
re iter. iterū captus ad carcerem reducitur ab agricola quodam vi-
et validissimo clamore manifestatus. Diuina igitur dispositio in
fortiori custodia detrusus. nulla amplius spe fretus capciūde fuge
cum diri carceris pondere premeretur clamavit ad dominū et exaudi-
vit eum et de oībus tribulatiōibus suis liberauit eum. Nam deambulāti
illi in loco carceris compedibus vinculato et officiū pudicissime glo-
mossissimeque virginis Adarie psoluēti apparuit in aere vir quidam et Visionem.
Franciscus habitu induitus ita est increpando alloquens. Quid
stas? quid moraris? quid postularis superbe? cui Joannes ingenti cer-
to re pensus. Quid me inquit vult facere oīs? Nonne vides quid:
deus de te fa cere statuit? Ad quem ille. Nonne cernis habitus isti
quem defero? nunc suscipere. Unde relinque Religione ingredere. At
Joannes in pī patris gratia se recipiens vocantis. Licet moleste
serret Religionis claustra subire et apparentis vos ultra quam credi

6

possit sibi dura et acerba videretur. Redit tamen faciem quod iubet dominus et hortaris. postquam ita est dei voluntas et concito gradu properans ut illius pedes teneret et amplexaretur euestigio dispergit ab oculis eius, nec efi amplius potuit videre nisique proinde est sibi orbem quasi totum caligine obumbratum aspicere et in medio tenebrarum lucis quandam radii permanere. ad quam quidem lucem multi populi multaque gentes confluabant. hic enim viri qui sibi apparuerat beatissimi Francisci extitisse semper putauit et credidit. Populus autem ad lucem confluentes Italos Almanos Bohemos Polonos Hungaros Valachos Transiluanos Rustianos Sclauosque extitisse nemo insicari potest. Radius vero lucis ipse pfecto fuit Joannes qui celesti doctrina illustratus mirificaque et stupendis miraculorum fulgoribus adornatus memoratis nationibus magnopere emicuit. Nec immerito redarguitur qui tam grande miraculum dei potentissima manu in se paulo ante respotum parvifecerat et despererat. Haec nocte ei dormitaret crux non ratis sed euulis coronam more Franciscorum inuenit in se non manu factam hominis sed summi artificis: qui non solum dei mysterium non est admiratus et percutatus sed seculi causa amore affectus in magnificum animi furorem est conuersus et concitus. Dicebat enim vellet ne deus ut Religionem adire, vellet ne forte ut sacerdoti titulo insignirer. Num monachali induar habebitur: durus profecto est mihi sermo, respuit mens, abhorret conditio. Numquid id denique facere statuo. Et proximum magis atque magis in ira et blasphemiam Numquid inquit clericus si. Numquid tam acerbum tamque displicibile aggrediar opus. Verum qui vocem noluerat audire benigne invitantis, mox delapsa visione iussum mandatisque non preterire dure aspergunt corripientis. Hic digitus dei et mutatione dextera excelsi. Dittens namque protinus ut potuit ad Franciscum legittimos filios qui Perushim degebant, rogar non mediocri prece ad se habitum mitti. Interea ex quodam mantello vestem ad instar habitus ordinarii suis manibus parat ut vel sic precipientis expletat mandatum. Veniunt tandem ad eum duo fratres habitus deferentes nec auident induere in carcere. Religio hominem non recipit nisi liberum. Sed ipse met seipsum vestiens quoad vita comes fuerit servare Regulam beati Francisci vero pollicitus est. Quo sit ut qui eorum totum dedicauerat mundo: iam illud summo studio consecrare festinet Christo. Iam lachrimas amaras fundunt oculi qui vanitatibus seculi in creatoris offensam fuerant plurimum delectati. Iam psalmos diuinaque cantilenas psoluunt decantatque lingua que de rebus caudicis mundi delectabiliter consueuerat loqui. Omnis mentis cogitatio iam tendit in celum que prius tota versabatur in seculo Christum iam inchoat sequi in manibus hominum qui prius captiuus tenebatur in manibus demonum. Hic enim parcialis maximus erat tantus.

In carcere
Habitu franciscano accepit.
...

optabat Zadislao Sicilie regi placere ut deo suo: non multis magis
nisi faceret desplicere, renunciat Dabolo, adoberet Christo, mutatur
homo interior, quandoquidem homo totus mutatur exterior et de
sua liberatione magis atque magis inde sollicitus pata certa pecu
nia, optater tandem restitutur libertati.

Multatus fuit
pecunia

De modo receptionis ad ordinem:

quam preclara iecent perfectionis fundamenta in principio
sui noviciatus cap. ii.

Adeptus ita quod libertate Iohannes Perusium regreditur, et reliquit
relicta uxore nobili ac prediente virginem sibi desponsata, sed sponsam
non carnali copula communcta, relictis patrimonii iuribus,
relictis amicis et cognatis vale dicens oibus quondam sibi preciosis
huis solutis laqueis sat ve mundana dulcedine lusus. **T**rigesimo vite
sue anno in loco sancti Francisci in more letissima iocundissima quod
mente se recepit. Ubi autem presidentis priuatum adiit, sine tēpoxis di
lacione: superne patrie amore accensus, supplex recipi rogat atque
vestiri. **F**ratres autem considerantes hominis non mediocrem facultatem
quandoquidem tum doctrine prestancia, tamen prefecture prius habite
dignitate, oibus notissimus erat, ut magis ac magis seculi calca
ret, dyabolus supra ret, vomiti abhorreret, seculi pompis et hono
ribus intimus precordis renunciaret, siaret quod totus mortuus misere
qui magnus celeberrimusque Christi preco erat futurus non nisi po
batum efi suscipere decreuerit, mittunt itaque illi ad ciuitatem de
spectu et mitra de papiro, ubi omnia sua cōscripterat peccata coro
natum singul sapiens se contemptum velut adolescentulsi ac mope
insani. Proficiscit ingrediturque urbē sordidis ac lugubribus ve
stimentis induitus, patet oibus spectaculū, et ubi illustri nomine et
bonoribus: ampliori gloria fulsit: ibi manifestiorē se intrepidus
prebuit. **Q**uinq̄ saturatē sanctam: que in sapientiā mutatur sem
piternam circuit plateā nobilium: ubi more studentiū Italorum per
spicacissimū ingenii exercuerat suum. Cōspicitur a studentibus et
Doctoribus iurisperitus ac cōfusus et a plerisq̄ denius. Pergit
sic coronatus corona confusibili: ut corona in celis coronaretur
immarcessibili maiestati se peccator, ac sceleratu se cunctoriū crimi
num refū se quolibet suppicio accusans fatetur: ut inter sanctos
et angelos agmina excusatus excipiatur: voce hominū nō mag
nificat contemnit: ut Christi voce possit extollī: despici non curat in
terris: ut laudari bene mereatur in celis: concursus tandem vndiqz
sit ciuiū mirantur pleriqz hominū: et quidam insanū. Quidam aut
altius sapientes: spiritu dei ebrii arbitrantur laudant predicatorum
compunguntur. **D**ulieres vero ad fenestras confluentes rigatis
genis lacrimis flebiles voces dabant; amens effectus est sensu

Penitentia Italica
qua oes fuisse itaq
honesti efficiuntur

hic caret aiebat. Debellato itaqz in hunc modum hoc mortali seculo subactoqz hoc memorabili humilitatis exemplo communi hoste: ad locum fratru: Iesus et victor reuertit: et spretus a Guaradiano non serio: sed sicte: ut hominis constantia magis magisqz pbaret: licenciatus non recedebat redargitus nomine excusabat: ingredi locum non permisus nusqz ire clamabat. Sed gemiferus ac superplex: mira quadam humilitate recipi vestriqz pulsat: instat p:recibz impetrat lacrimis. Exceptus ergo a fratre Marco pergamensi viro probatissimo cure tradit rigidi austeriqz preceptoris ut spirituali imbuatur doctrina: multifarie multisqz modis: velut argentum in fornace probatur: egreditur vas purissimi et sanctificatiōe plenū. In Christi autē schola apprime eruditus: tata vite pfectione primo anno fulsi: ut multa opera egerit perfectorum. Nam et cunctis arte quadam lauda bisi reprehensus iuste vel iniuste: abi semper culpam ascripsit: cōtumelias et obprobrias ab omnibus sepe lacesitus: nunqz ad aliquod impacientie signū prorupit. Prelatis ut Christo semper obediuit: paupertē et liliū castitatis: ut pupilla oculi diligentissime seruauit. Prima quoqz vice qua in religione: corpus sumpsi dominicū: tribus dieb: cibis nullis suscepit. Quid plura? In humilibus fratrū seruitis primus: in officio diuino sollicitus: in oratione sedul. In vigilia nō piger: bumulis in verbo: parcus in cibo: et operatissim: in potu: ut alter paul: ad religionē tract: ut princeps Aplo: petrus ad sequendū Christū vocatus: deniqz ad grandia semper perficienda paratus. Infirmus. n. semel et a Dōne dicas p̄sis diffissus: munitus oībus ecclesiasticis sacramētis: ubi audiuit Guaradiani precipientem: ut carnis porcine frustum non parusi comedederet: consilus in obedientia viribus: statim peracto mandoato fuit miraculose optimā valstudinē consecutus: ita ut q̄ e vita presto discedere putabatur: mox de lecto surgens: sanus et incolumis abiit quo voluit. Similiter et quis buliena: preceptoris fusū comedens: preter nature iura: caloris nullā sensit lesionem. Ideo qd dum iterum ex more: pannī loti a nouicīis lauarentur: nemōqz pre nūmo calore illes contingere auderet: lotus facie manu preceptoris: et quodam panno ex līcumino calidissimo extracto: etiā nullis ignis passus est ardore: et ubi exusta decoctaqz facie debuit apparere: nullū penitū cōbustiōis signū quoquo pacto pre se tulit. Neqz defuit antiqui hostis q̄ huus acerrimā penitentiā impeditre nō tentarit. Nam nouellus tyro cum Sacristie officiū: institutiōe maioris diligētissime gereret: ac in ipsa Sacristia nocte oraret: corpusqz sūi spiritui subōedo penitētiales psalmos cum disciplina deuotissime psonaret: aff. ut illi dyabolus pauēdo somni et rumore ut vel sic timore ingerēs ab oratiōe et disciplina amoueret psallētes: Cui fortissimus Christi miles dicit: Quicqz p̄mittit in me dñs exerce.

eperce. Agere in me poteris: nihil nisi quod diuine placitum fuerit
voluntati. Et constantissime in disciplina et psalmodi decantatione
perseverans: confusus et demictus dyabolus abscessit. Hec sunt Jo-
hannis insignia Christi tyronis prima iacta exercitiarum virtutum
optima semina: que frugiferis uberrimamque segetem liquido indicant
futuram: quia non potest arbor bona: nisi bonos fructus facere. Hec
repe sui spiritualis edificii (maximi et altissimi) erigendi: incolumissa
solidissimaque fundamenta que non modo splendor et decorum: in-
terioris hospiti Christo domino preparant: sed et reru maximam abeo-
gerendam imaginem pre se ferunt pulcherrimam. Nunc ergo ceteris
etiam multis et mirandis omissis: que adhuc longiori dicendi
ordinem expostulare videntur: noue sue milie finem imponentes;
ad enarranda fortissima misericordiaq; Iohannis gesta iam acceda-
mus: ut videamus et cognoscamus: q; multos optimos et suauissi-
mos fructus granum frumenti reddiderit mortuum,

De eius vite institutione et penitentie

austeritate Caput Quartum.

Eos igitur pulcherrimus et omnium gratiarum odore redolentis.
E simus Iohannes Capistranensis in agro minoꝝ exortus defuso
nonciatus anno: iactis maximis sanctum nomine fundamētis: ad
solennē professionē: omnis sententia benemeritus: suscipit: decur-
sisq; ad modū paucis menibus ad sacros ordines promouetur
Diaconus a utem effectus: Christi preco statū ante suscepti sa-
cerdotiū designat: et ne alios predicans: ipse reprobis efficeretur:
vbi degende vite liberior sibi fuit tributa potestas: crebris discipli-
nis et ieiunis castigans corpus sub et in seruitute reuigens: artissimā
vitam semper durit. Nam nudis pedibus calopodis tantū cōten-
tus ad senectā usq; prexit: licet in sua juventute septem fere annis
discalciatus incesserit. Equi vel asini nr̄i: q; equitauit: nisi postq;
ad ingrauescentē quenit etatem. Et licet dū comes esset semel. S.
Oministri pro totius ordinis reformatiōe: equitare compulsus fue-
rit: post tamē quādriimestrem: finem impofuit huiusmodi labori: qui
vacuus fructu reddebat: nulla sequente ordinis reformatione:
humili vilicq; habitu semp vestiuit: circulum lignēū: et cilicis multo
tempore: die ac nocte ad nudā carnē deferens. In lecto plumbeo nūq;
dormire voluit: oblatum aut in domib; seculariū peregre dum
euangelizādo proficisceret: usq; ad paleas euacuari semper iussit.
Carnes nunq; nisi aliquā magna egritudine affect: coactus tamē
a sociis: comedit. Et quādys: quibusdā mensibus eo senescente Eu-
geni pape mandato evere cogeretur: parsi nibilominus sumebat:
sicq; cito fuit ab illo mandato absolutus: ut triginta sex annos illū
nunq; carnes comedisse afferere valeamus. Tinti ita lymphatum

bibebar; ut poculus aqua & vino ab alijs censeret degustari. Nam
enī ad voluptatē: sed ad reficiendas vires: voluptatē domitor vi-
uendi tanči traxit rationē. Medicinā nunq̄ sumpfit corporalē licet
multis insurmitatibus se penumero afficeret. Tres quadraginta
in beatissimi Frācisci regula expressas nec graui eritudine pres̄;
nec pegrinatiōis magnitudie lassus: nullo vñq̄ tpe soluit: q̄ad sp̄ i
ritū reddidit celo. Et cū fibipi esset rigidissim⁹: cūtis tñ bene esse
semper cupiebat. Postea qđem tribus vel quatuor horis se dabant
licet sepius duab⁹. Postea matutinale officiū cū socio mira mentis
attencione: et decora nimis pronunciacione cū honore et dignitate p-
soluebat. Et qđq̄ multis: et arduis negocīs sepe spediretur nulla
tñ tam grandis occupatio illi obtingere potuit: nulla sollicitudo:
nulla sp̄is brevitas: nulla honestatis racione: que ab instituto per
orandi mō eū reuocare valuerit. Sitq; proinde mea sententia: ut ne
mo diligētius: nemo accurati⁹ diuinū officiū dixerit: q̄ hic diuinus
Iohānes dicebat. Officium aut̄ mortuorum: beatissime v̄gis: psalmosq;
psiales: Benedictāq; q̄ oia multū frequētare cōsueverat: Si qñ
utlitorib⁹ occupat⁹: etiā in festis supplicib⁹ omisisset. Postea in
itnere posit⁹: pluries atq; pluries replicabat. Cibū p oē tēpus vite
sue: mane parce sumebat cū ceteris: et si qñ longiorē itnere nimis
fessus fuisset: parua admodū libaciōe cōtent⁹ sero lassū corpulculū
reficiebat: bac sane gratia maxima pstabat: ut tantū vigilaret qñ
et vellet. Siq; vna vel duabus horis dormire statuisset: mo-
stis decursis nullo excitāte surrexisset: et omnis vite eius actio: aut
in lectione: aut p̄dicatiōe: aut oratiōe: aut in dandis consiliis verba
batur. Et cū multis egregiisq; erimisq; virtutibus esset excultus:
ita ut oēm pfectiōis gradū videtur adeptus: beatiorē tñ se nemine
vidi: qui otū in negotiis: et negotiū in otio semper habuerit.

De p̄claris opib⁹ cōfectis: et acumine

intellectus: deq; p̄fūdissime eius memorie thesauro: Et quomodo
Frācisci familiā semel ab imminētissimo excidio mirifice liberauit.
In lege domini semper fuit anim⁹ eius: et in lege eius assidua me-
ditatio sua. Quāobrē repertus est ut lignum quod plantat sec⁹
decursus aquarum: quod fructū suū dat in tēpore suo. Hā sc̄.
tos libros legēs: tenacissimāq; memoria eos tenens: ita in diuinis
scripturis doctus supra humanam opinionē eius sit et peritus: ut nō
modo et quotidiana p̄dicatione: qua Christianos populos ppe
quadraginta annos fructuissime aluit et educavit: sed in plenisq;
libellis et tractatibus: quos in sancta dei ecclesia reliquit ampli-
sinos et plene gustatibus suauissimos: effusis orbi cū copia diuinis
scripturis: veluti magnus inundās et exuperās fluius legērib⁹ ap-
pareat: Alta certe p̄clara mītaq; pūtilia p̄ite scripsit et graviter q̄

qui imbibuerit: nō minus doctrine q̄ preicationis munere locuplet
 fiet. Oia namq̄ firma offia librata: oia examinata differuit et ex
 sacris fontibus haufit. In manibus sunt f̄ clara opa eius. Nam op̄
 insigne et mirabile de ecclesiastica dignitate edidit Sumo p̄tificis
 Nicolao quito intitulatus: vbi quicq; in laude robur et tutela ecclae-
 siastice potestatis dici vel scribi sere possit: et doctissime coniecit: et
 firmissimus sctōꝝ patru sentēc̄is muniuit. Qd adeo: ip̄i suffio Ro-
 mano paſtori placuisse cōstat ut ducētos aureos famulo dei Jobā
 ni donauerit librariis suo arbitratu distribuendos. Ad seruandā
 insup conscientiā aliud grande nimis opus: orthodoxis cōfecit vbi
 tantā reꝝ varietatē et cōsciētie casuū eruditōne et doctrinā effudit
 ut viridarii florentissimū credas: om̄q; ad anic salutē cōferat. De
 pluris et Contractibus vſuraꝝ etiā amplissimi tractatus cōposuit.
 Sup. c. Dis vtriusq; ac in ipso Canonico jure: multa perutilia itē
 cōfecit. Inter que: tractatus aureus extat: que Clericoꝝ speculū
 voluit appellari: de censuris: de inferno: de iudicio: de cōfessione de
 blasphemis: de q̄ innumeris rex ḡfibus et virtutis laudatione et vici
 orum detestatione nō dicā p̄dications: sed libellos cōstat edidisse:
 vt nō per anni: sed per annos: et annos: quisq; semp̄ res posse p̄-
 dicare nouas. Libellos preterea acutissimos in Rochazanā et in
 multos Bohemos hereticos. In Berbagallū hispanū. In Utratis
 Iauēses iudeos. In tutela tertij ordīs et iusticie m̄ltioꝝ: quos lon-
 gū esset enumerare: itē diuino quodā spiritu cōscriptis: de cuius ore
 ob excellētis ingenio acumē quo m̄ritifice p̄stabat: tāta scripturaꝝ
 vbertas fluebat: et densius inguebat: vt de qua cūq; re sibi propo-
 sita: que maxime ad iūs ciuile vel Canonicū pertineret statim pro-
 batissimā ferret sententiā. Erant enī huius dei famuli verba tante
 auctoritatib; tū apud seculares q̄ religiosos: vt suscepto ab eo cō-
 filio cuiuslibet cōciētia: sine vlla hesitatiōe lucida et serēa statim re-
 maneret. Hec deodignabatq; magni et pitissimi doctores: ab illo cō-
 filia expetere sed ad h̄sic veluti orbis oraculū: et veritatis exprimū et
 singularē doctorē: facti vtriusq; ordinis: in causis arduis et dubiis
 confluebant: nec m̄ix si tātum diuinay et humanay scripturarum
 lumē cōsecutus fuerat. Quippe cū nocte dormiēs: Craterā argen-
 teā vlni: de manu glorioſissime virginis Marie (cuius deuotissimus
 semp̄ fuit) sibi apparētis et p̄penātis dicebat bibisse. Quo factū pe-
 inde ē: vt licet m̄la et varia: tū corā tū scriptis in plerisq; orbis pri-
 b;: cōfilia fidelib; deverit: nisiq; tū verbū aliquā protulit: qđ reuoca-
 re sibi necesse fuerit. Quin imo ipse pocū magnoꝝ doctoriū sen-
 tētias min⁹ rectas sepe imp̄bavit et diluit: de veritatis luce reſist⁹.
 Nam semel centū et decē doctores rogatu Nicolai Marchionis
 Estēfis: matrimonii inter Illustrē Francisci Sforciā filii et dñam
 Blancam Philippi Marie Rediolanensiū et ducis vnicā filiam

multis pollicitatiōibus & scripturis contractis; dīrimi: & Leonello
 Marchionis filio: in legittimā uxorem sociari posse assertebat. At
 magnus Jurista Johānes qd sentiret requisit: vno tractatu prius
 edito: in oēs contraria sententiā dedit atq̄ surmauit: & ita firma-
 uit: vt dux ipse Blance genitor nūsp ab ea discedere voluerit. Ade-
 moria p̄terea qd Johāne Capistranēsi tenacior. Scia suriscūlis
 & P̄tificiū quis locupletior. In diuinis codicib⁹ quis doctio:
 Omītro quattuor Euangelioꝝ volumina: taceo doctoris gentili
 Ep̄las & Canonicas, que ola memoriter recitare valuisset: Bileo
 Testamentū vetus & noui. Sacras leges sacrosq̄ canones quoꝝ
 tantā familiaritatē habebat: vt nesciā quis libi certe par potuisset
 inueniri: & aliqua breuissime attingā que & diuinū īgeniū & impa-
 rabilē memorie eius thesaurū nobis aperte indicat & demonstrat.
 Alfonsus magnus Rex Aragonū: post obitū Johanne sc̄de regnū
 Sicilie cū terra mariq̄ copiosissimū conflaret exercitū: vt regnum
 Sicilie: quod iure dicebat suū sue ditioni vendicaret: ab Eugenio
 papa Johānes ad regē mittit in iustum bellū diffusarū. Cū aut
 Capua se cōculisset: vbi Tarētinus princeps tūc aderat: & interro-
 gatus de belli iusticia: equū nequaꝝ respondisset: accerfici sunt
 duodecim doctores qui dei famuli ratōibus & argumētis cōuin-
 cant talia p̄ferent: his igit̄ in vns conuenientib⁹ cū oēs tribus &
 quatuor argumētis arguissent. Tandem apostolic⁹ orator: q̄ singlā
 armatioſe sue memorie recōderat in eis deducta prius per ordinem
 reassūmpſit: deinde ad singula respondens: ola peritissime deſtructe
 & ſuam cōfuit auit. Erat. n. ita ei recens memoria: & tenet appo-
 benſio scripturaz quas legerat: vt repertus fit tpe Martini qnti
 Rome in capo florio euangelizās quadringētas cōcluſiones ſemel
 in vna contione predicasse: miranda certe que diximus. Sed mira-
 biliora q̄ subnectemus Martino quinto in Petri ſede ſedēte ac-
 cusant Francisci filii q̄ nouitates in sancta dei ecclia periculosaſ
 pariāt. Abuocant Romam centū quinquaginta patres: noue Fra-
 cisci familię. Conueniunt oēs in loco ſcti Francisci trās tyberim: nō
 ſine timore ſtat fine paſtore oues extra Francisci caulā formidabiles
 lupi opera abduci: Mondū eſſi modernus regendi viuendiq̄ mod⁹
 ab aplica ſede cōceſſus fuerat maiora nāq̄ capita: ex obſeruantib⁹
 gregem non preficiebant. Spem ergo (vocati) vultu ſimulant: p̄mūt
 altū corde dolorē. Cui ait ſic ſuſpensis mētibus vocari p̄ſtolarent
 ignorantēs cauſam tante congregatiōis. Surgit in mediū diuinus
 Johānes: qui tali oratione: patri conuētum allocutus est. Cirī
 patres & fratres hinc in loci ſuſti p̄tificis mādato nos accerficos
 fore: nemine vestrū latet. Ad qd aut vocati ſumus proſuſ ignoran-
 tias. Parua. n. res non videt pro qua tantus patrī ceteris hic col-
 lectus est: ſed grandis: ſed periculosa nimis: vbi de noſtra ſglute

agetur. **B**ea ergo sententia eligendus est aliquis nostru qui si oper
fuerit nomine oim sit responsurus. **A**bie autem perispicite quae proficeret
debeatur. Et cum oibus sapientissimus sermo vobis et placuissest
in Iohannem ad responsa danda: aptissimum conuenerunt. Una itaque
dieru accersitis fratribus in locu ubi tres dominicales aderant
a maximo pastore constituti. Surrexit in mediu quidam episcopus
Francisci veste vestitus sed eius sequente vie parum amicus: qui in
sublimi ornatisimac cathedral pestilentie sedens armatus et ac-
cinctus per tres antea menses ad expugnandam delendacem prorsus
a terre facie Christi dilectam familiam tam grandiam: tam
sclesta facinora in dei seruos per tres horas eructauit: falsa tamen
et ab omni veritate prorsus aliena ut nequod impudenter vel turpius
audiri queat vel effari. Conatus est enim oim heresum que hactenus
in christiana religione puhulauerat causas explicare: illatione tan-
dem faciens: quod sicut multe pnciose heresies quoazundam nouitatibus
fuerunt exorte. Ita nouitate horum fratrum nudis pedibus incedentibus:
humili ueste induitox et peccati non correctantibus: ni respicserent
in sancta dei ecclesia erant ob hec alie pululaderunt ex crescendo: rui-
nam et euerctionem oimodam huius novi regni dei viribus quibus valuit
suadens. At Iohannes verbo et ope spectatissimus: et sapientie multe
sacraru literarum alumnus: cui oia et singula maledicta: tenacissima
memoria perstrinxisset: genu flectens cui ceteris humili audiri prece
depositus. Et quoniama pacte orationis magnitudo: et non mediocrem mo-
lestiam attulerat: dixerunt illi sacri Senatores: hora iam est praedicta
abeamus: et respondenti dei famulo: nequaquam horum fuisse prandium. quis
tot et tantis maledictis in fronte christi familiam: benignum auditum
probuerant: dicendo libera licetia concessa est. Qui ab orationis episcopi
exordio incipiens: diuino quodam spiritu: oia et singula argumenta
reasumpit: omnes conclusiones et sententias: cum summa oim laude et
admiracione replicat. Demsi respondere inchoante ad prima deducta
et aduersarii episcopum fortissimo sacrarum scripturarum mucrone per-
cutiente: atque maxima cui facilitate et eruditione oia confutante et
refellente: stupefacit et admirati de viri dei mira sapientia et sci-
entia: omnes illi sacri mundi cardines: cognoscentes falso criminari
dilectam Christi familiam silentius imposuerunt pacemque inter vitramque
partem consecravit. Francisci autem legitimam filii gaudentes et exultantes
ad propria redierunt: magnum Iohannis Capistranensis lingua liberati.
Ipse vero dei famulus et ea die insigni vere consecrate pacis. Una cui
episcopo: dominico de Iohannis tunc religionis protectoris hospes factus
est atque coniuua. O vere viri mirabilis o maximus dei seruus: o dig-
nissimum Francisci filius. Quis te non magna veneratione suscipiat:
attollat dignitate locet alto: sublimis fastidio. Qui collabentem
Francisci domum eripi*st*i. Qui veritate et innocenciam supplatur non
b iiii

dimisisti: quicq; nos oēs a tāto pīculo: suffia cū tui gloria liberaisti.
 Tibi igit̄ magnas laudes canimus tibi ingētes gratias habem⁹.
 Tibi perpetuis seculis nos oēs deuinctos confitemnr. Quid enim
 hoc triūpho speciosius. Quid hoc certamie ⁊ cōgressu excellēci⁹.
 Quid tandem h̄is meritis tuis inueniri posse pulchrius dicam. Di
 eam certe liberius adhuc ⁊ apertius: que de preclarissimis gestis
 tuis sentio: quoy pauca lā attigisse profiteor. Nunc ergo ad pre-
 stantiora ⁊ aliora nos conferentes ⁊ emisē professionis vota
 p̄ incipialiora examinantes: paulisper Johannēm intueamur cum
 suis publicis ⁊ priuatis hostibus viriliter ⁊ strenue dīmicantem.

De accuratissima obseruātia pauper-

tatis ⁊ castitatis ⁊ custodia sup̄ficiis.

Capitulum Septum.

Dilectus Deo ⁊ hoībus Johannes cui⁹ memoria in b̄fidocti-
 vi mercareſ: tanto studio paupertatē cōplexus est: in omni vita
 sua. Ut nō modo pleriq; nature virib⁹ necessaria denegari. Ven-
 etiā extrema aliquā vīc ministravit. Parc⁹. n. cibis insipidisq; pot⁹
 adeo eius corpūsculū macilēti⁹ ⁊ exāgue reddebat: vt ei⁹ familia-
 res comites suā quotidianā continentia contēplates sepe admira-
 rent: quo pacto vīta posset trāfigere suā. Et licet sancta paupertas
 in oībus suis actiōib⁹ maiorē immoōi semp illuxerit: celibē tamē
 vita actitans: mū dissimilis et oī opere suo: in rez abundātia tempā
 niam: ⁊ in penuria inuictā pacientiā seruās: quē sicut nulla viciauit
 libidinosa cupiditas: nec sedauit inimida paupertas aut sordida
 simplicitas: cuius pietatis viscerā sic in Ch̄risti paupes suere effusa
 vt quicq; in mēsa sup̄fuisseſ: regemis ⁊ mēdiciſ semp tribui ⁊ largiri
 mandarit: nolens quicq; in crastinū referuari. Quo factum est: ve
 effluens eo copioſorib⁹ eleemosynis: ante eius hospicium dū sacri-
 fluenta euangelī disseminādo pegre proficiscereſ: magnā paupē-
 turbam discubentem ſepenumero aluerit. Illud crebro repetens.
 Si pauci paucis: Si multi multis affluemus bonis: Siebatq; pīn-
 de: vt firmissimā in d̄ximō fiduciā ha bens nihil minus q̄ de crasti-
 no cogitaret: sicq; iūis extremis necessitatib⁹ diuinam clementiā
 ſenſit prouidentem vt inter sanctissimos ⁊ acceptissimos dei amī-
 cos velut verus euangelici expletor eloqu⁹: his tantum duobus
 miraculis que subduntur: dignissime poſſit annumerari. Semel dei
 famulus Roma Neapolim ibat: cūq; allachrimante nimis celo
 ipse cum suis sociis: ad quoddam hospicium in Campestris apud
 publicam viam ſitum: madefactus totus perueniſſet: nec quicq;
 ad edendum ei eſſet conueniſſus ad hospitem dixit illi. Ministra no-
 bis queso omnia necessaria deq; tuo non cures premio. Nam for-
 te quispiam Dediolano ad nos ſero veniet qui pro nobis tibi fa-

tis facturus erit. O prophetica vocem O diuinam prouisionem.
En sero festinus Labellarus Mediolano venies applicat: literas
fascem sancto viro obsignat: omniaq; pro refectione accepta: sua
pecunia libentissime persoluit. Quodam biemali tempore magni
Regis seruus Jobannes Bononia florentiam cum suis socis
proficisciebatur: quos precedens nubes eis frangebat cumq; iter
non mediocri labore prosequeretur: obutum quendam habuit: non
nullos candiissimos panes ad se deferentem: quos cum ei obtu-
lisset: sic ab eis oculis evanuit: ut nec unde venisset: nec quo abi-
lisset amplius vnius fuerit. Quanto autem studio thezaurum in
preciabilis pudicitie sibi competauerit: difficile profecto dictu est.
Nam inedia: algore: siti: vigilia: disciplina: Cilicio carnem suame
cum vicissim concupiscentiis crucifigens: tanta sensuum venustate
fulgebat: ut omnis sanctimonie et honestatis exemplar quoddam
singulare videretur cuius cor sicut radix fulgoris Christi: per con-
tinuam eius meditationem illustrabatur. Ita spiritalem leticiam
in omnibus sensibus pre se ferebat et decorum: quibus a deo hic ho-
mo dei prestabat: ut inter multos religiosos existens facie incog-
nitus ab exteris visus: nemine docente: statim cognosceretur. Qui
sicut ceteras virtutes summo cum labore addeptus fuit: ita illibate
castitatis gloriam: summo cum triumpho certaminis sibi vendica-
uit. Semel enim vehementissime tentatus cum nec oratione nec ie-
tium nec disciplina hostem posset profigare flammamq; libidinis
extinguere in locum illum ubi esti tempore fratrum tunice pur-
gantur et excruciantur se immergens: per longo temporis intervallo
pulicibus totus coopertus: immobilis tam diu ibi nudus per-
mansit: donec perfectam sentiret de aduersario victoriam consecu-
tum: fieri q; cibus pulicum non horruit: ne cibus fieret ignis et de-
monis. Quid referam de novo bellandi genere quo inclitus sui vil-
ctor in suos domesticos hostes visus est. Nam cum ardenterum
voluptatis flammis aliquando viceretur: multaque spiritualia re-
media esset expertus: sanitatemq; nullam sua eruditudo inueniret:
Christi Iesu amoris flama succensus: ut castitatem una culata sibi
custodiret: in propria carne non semel bis tergo: sed pluries atque plu-
ries accensam facie extixit: igne igne superauit: hostem hostem sube-
git. Viderat huius seuissimi belli: preclara in carne decoctus signa
multi ex fratrib;. Vidi et ego hec narras meis oculis sanctas cic-
atrici imitanda vestigia. Quid tandem de toti eius vite honestate
loquar: qui nulli carnis voluptati animu dedit: quido ociosa verba
et murmuratioes: ut vir semper abhorruit: quoniam soli cum sola nisi
in pupitulo visus est loqui: vas suum possides in scriptiōe et bonore.
Nemo quidem de propria uxore: sicut hic de seruanda pudicitia suspectus
fuit: quod vicii excludes ab anima sua: ut virtutibus oibus repleres.

De causis maximis ei a quatuor sufficiens

Pontificibus cōmissis: et sue obedientie maximis et pulcherrimis
fructibus Caput Septimum.

Sed quo digna laude promptissimā ad suos maiores obedientiā
prosequemur. Quo eloquentie splendore summā vigilantiam in
cōmissis declarabimus. Quibus tandem triumphis celeritatem
in consciendo: mansuetudinem in agendo: sapientiam in consulendo:
prudentiam in disponendo celebrabimus. Ab obedientie sane levissimo
suumissimoque iugo: nō modo nunquā se suberatit: sed voluntate et voce:
maiorum suorum omni tempore morem gessit. Quot ingentes labores
quot discrimina: quot mortis pericula pertulerit: ut arduas sibi
cōmissas causas erpleret. Testis est in primis oīs ordo minorum: cuius
negocia: dum Martini pape mandato in generali capitulo Basilicē
celebrato de cōmuni reformatione agere diligētissime et sapiētissi-
me pertractauit: et ita tractauit: ut cōstitutiōes quas nos Bar-
tinianas appellamus: oīm beneuiuētiōne et disciplinā cōtinen-
tes ipse cōfecerit: et ministri generalē Guilhelmi de Casali q̄ iura-
mēto totū ordinē tam collapsū: reformare pollicitus fuerat: et ab
ipso iuramēto nunquā querere solutionē (licet nihil seruauerū) non-
nullis mensibus comitatus fuerit: ut vel sic oīs ad bene beataeque
viviendi verbo et exemplo induceret. Testis est vniuersa Frāciscoꝝ
nouā p̄genies quā veluti frugiferā et deo acceptissimā vineā vallo
et fossa munivit ac multorum apostolicoꝝ priuslegioꝝ ab eo impetra-
torū sepius cōscidēvit: quā nō modo per Italiam: Almaniā: Gallia
Bohemiam: Poloniā: et Ungariā dilatauit et ampliavit: sed bene
multis summis et maximis periculis de manib⁹ querentiū animam
eius: eque grandi labore liberauit et illesam seruauit. Testis est
Gallia: vbi tempore scismatis Basiliensis iuxta Eugenii pape iussa
multa sibi ecclesiē et ordinis negotia cōmissa accuratissime et labo-
riosissime cōplevit. Testis est Philippus illustris Burgundorum
dux: qui hāc ab Eugenio ad se misum: ne scismati Antipape Amo-
dei de Gabbaudia adhiceret: orationē et predicationē audiuit: quicq;
in Eugenii obedientia a Johanne confirmatus: tantā fidē: tantāq;
deuotionē erga eā tūc cōcepit: ut pro maximo munere durisset illū
reunisse in dominio suo. Testis est Alfonsus magnus rex Aragoni
apud quē Eugenii mandato: altissimas ecclesiē causas sepenſero
perorauit. Testis est iterū Gallia qui ab his: qui sanā doctrinā nō
sustinebat quosq; Religionis instituti dedecorauerat: bis veneno
potatus fuit: licet Christi clemētia liberatus ad maiora reseruat.
Testis est Italia: que tū in Marchia Anconitana: tum in agro
Romano pernicioſissima heresi fratricelloꝝ: quos de opinione vo-
cant: turpissime sedata erat: huius opa et studio purgata est: quo-
rumquidē

rā quidē hereticorū trīginta sex loca cōbusit: quosdam relapsos (g)
 ne c̄emari fecit: nō nullos aut ad eccl̄ie sc̄lē fini iuramento addux
 s̄: plerosq; vero ad iumento celeberrimi viri fr̄is Jacobi de Marchia
 quē vnicē semp dilectiāt̄ Breciā pepulit. Et quāq; illoz̄ iūpietas se
 penumero dei seruū interimere tentauerit: Christi tñ munit? plectio
 iter medias paratas infidias transfiēs semp illesus est seruat? tātaq;
 semel in quodā nemore Marchie Anconitanæ dñi a magna satelliti
 turma obseruaret aq;ri emerit altissima inundatiāt̄ et tēpestatū: vt
 nemine arma sumere valēte Christi seruū: pcedētib⁹ p magni spa
 tiū soth⁹ cū sol⁹ remāsisset: incolūs euaserit: neci firmissima sentētia
 dandus. Testis est omnis Venetorū populus vbi anime simplicis ex
 ortā pestiferam heresim Eugenio papa mandatē grādi labore extir
 pauit. Testis est Federicus modernus Cesar qui hñc a Nicolao pa
 pa impetratū ingenti gaudio excepit: et nō modo euāgelisantē sepe
 numero voluit audire: sed in rebus maximis tuende orthodoxe fidei
 babere comſidentem. Testis est Bohemia: Testis est Moravia: que
 Hussitarū damnatissima heresi infecte: huius industria et sapientia
 circiter duodecim millia hereticorū: ad sc̄lē eccl̄ie Romane obedie
 tiam reductos cōspexerunt. Testis est Roma: vbi Sagellii Roma
 ne sinagoge magistrū disputatiōibus cōvictū: ad fidēlumē trarit,
 et cum eo qd̄ aginta alij iudei ad Christi verū pastore cōuerſi sunt:
 Testis est Valachia et Russia: in qrum oris supra decē millia sc̄ismā
 ticoꝝ nō recete baptizatoꝝ: baptizari fecit et fidei vnitati coaptauit.
 Testis est Bulgaria: q̄ cū validissimo ac potētissimo Turcoꝝ exercitu
 tra Danubioꝝ pmeretur: Calixti pa pe institut̄ et obediētia crucē
 aduersus Odumethū Bey seuissimum Christianorū hostem: diuino
 Joanne fortissimo spiruꝝ p̄dicante et cruciatoꝝ copias mira sollici
 tudine cōgregante: ac eiusdem crucis signo se intus et extra signāte
 et muniente: et p̄prio in habitu illud gestate et circūferente: tamq; re
 gis altissimi et dñi exercitus strenuus primipilus et signifer insignis
 nō subfistens sed piens: et nō dicens ite sed venite: zelans remp. ma
 gis q̄ p̄pria vltā: inimicis et crucis Christi hostibus audacter seipſi
 obicit̄: et spiritus sui roboze ac dilectiōis feruore estuante: classi
 coꝝ sue vocis populum labant̄: et minus cū hoste validissimo ac
 satellitibus Leviathan p̄pugnantem et dimicantē animabat: corro
 borabat et confortabat. adeo q̄ a Turco magno tumc castrū Belg
 rad opinatissimū et munitissimū: vt pote arcem et asylū illius regni: et
 q̄si antemurale Christianitat̄ in cōfinib⁹ Turcorū situati respect
 um magnum hosti de se faciēs: armis ac machinis bellicis validoꝝ
 exercitu circuallatū et obſeruum: et fere iam ab eo expugnatū et ob
 tentum defendit recuperauit: et ne penitus in ditionē illius deueniret:
 sudore suo: magno ac strenuo perfecit op̄e. Debellato itaq; hoste et
 turpiter de subcastro p̄fugato: ac confracta illius virtute et potētia

p eis ut pote cui⁹ a dextris dñs confregit in die tre sue reges) castris
 fibus peculij: armis & machinis bellicis in quibus hostis cōfidebat
 derelictis et obtentis: q̄si amēs confusibiliter ip̄e aufugit et evasit.
 sicut patrie & genti illi locūditatē & letitiā attulit: et sibi gloriam nō
 paruam comparavit: cuius apud eandē gentē ob tā preclarū facin⁹
 memoria in b̄ndictioē est & erit in sempiternū. Quāobrem p̄fatus Ca-
 lixtus papa h̄uicmodi celebris ac victorie diē obseruandā & vt ob-
 seruandā ac venerandā ab omnib:is Christi fidelibus decerneret &
 illustratā: nō solū p̄clarā dñi transfiguratiōē sed et ipsa de q̄ loqui-
 mur victoria glorioſa ipsa eadem die a deo optimo: a quo sal^v om-
 nium existit populoꝝ: data pro reuerentia inde omnipotētī deo gratia:
 ipsam illustriōē magisq̄ celebrem redoderet: institueret & cōmitteret:
 sub ritu maioris festi duplicitis dehinc in ecclesia dei celebrandā & ve-
 nerandā instituit et ordinauit. de his p̄fata Ungaria testimonii per-
 bibens: nulla regū nulla q̄s principiū ope: sed tantū dei auxilio: & huic
 us dñi famuli opa et virtute confessa est se fuisse liberatā. Testis est
 potentissimus Radislaus Rex Ungarorū & Bohemorū: & Illustris
 Nicolaus als roayuda Transiliwanus: qui inter primores regni
 Ungarie pūmus semper habitus est: et tandem ad sublimitatē regiam
 electus: dia demateq; regali decoratus et insignitus extitit. In cui⁹
 omni regia: q̄ppe ī sede ei⁹ p̄pria de wylak: diuīs Joānes obdormi-
 uit in dñō: & ibidē in ede p̄celse virginis dei genitricis Marie: regie
 sp̄ua de wylak vicina et fūdata: apud fratres Dīnores sui ordinis
 dietim miraculis choruscās: glorioſo sepulchro rehescit ī pace. Qui
 ambo libera voce in cōspectu p̄statisimi. D. Cardinalis sc̄i Angeli
 Apostolici legati: Ungarorū gentē de Turcorū manib:is opa et in-
 dustria Joānis Capistranēsis erutā extitisse p̄fessi sunt. Testes demī
 q̄s sunt huius sc̄issimi viri obediētē q̄ttuor Sūmi P̄tifices Marti-
 nus sc̄z Eugenius: Nicolaus: et Calixtus: qui populū sc̄m̄ dei eis
 creditū: huic innumeris et amplissimis indultis et priuilegiis com-
 misere: apud quos tanta fuit eius extimatio et opinio: v̄xyl nulli v̄l
 pauci inuenirent: qui verius et excellētius vēdicarent a pud eos no-
 men sc̄itatis. Nam Martinus hunc primo in toto terrarum orbe
 generalē heretice prauitatis inquisitorē designauit. Eugenius autē
 nō mō p̄firmauit: sed tot & tāta illi cōcessit et in Judeos & in hereti-
 cos atq; p̄ Christiaꝝ aliaꝝ salutē: & religiōis dilatatōe & incremēto
 vt alteꝝ papā illi crederes. Voluit q̄ppe eis aliqui ecclēsie Reatine et
 Aquilane pastore p̄ficere s̄ franciscina b̄filitate indut⁹ vt plib⁹ p̄-
 desset: maluit rēmovere p̄ficalē dignitatē: q̄p̄ toto orbi p̄ficationis
 subtrahere ministeriū. Dicēbꝝ nō se nolle in tā partis oris recludi cui
 ad disseminandū dei verbū totū mīdi latissimū dñs dedisset capi.
 Nicolaus v̄o q̄nta b̄fuoletia et deuotiōe h̄uc p̄sequitur fuerit: non
 mō ex largifūnax gratiāz cōcessiōē sed et suox verboꝝ verūlīma

testimonio licet constat. Quia tamen magna talis sublimitas de virtute dei serviebat: ut diceret: inter loquendos de illo: si obierit hic tempore meo secundum catalogo eum ascribam. Quia tanta fides in eis concepta facta est: ut magis sua quam aliorum prece affectus fuerit ad Canonizandos sanctos Bernardonum. Hec mirum est: quod qui meminerat: cui epus Bonomensis fuisse prefectus eum cito ad summum apostolatus a picci sublimanduz: sibi prophetico ore predixisse. Calixtus quoque non minori fide et deuotioe hunc complexus est qui in minoribus existens: non solum sua familiaritate eum misericordie donauit: sed ad celitudinem apostolatus assumptus: et in Turcos crucem tam predicandam insupxit: et suorum predecessorum privilegia confirmavit: atque multis familiaribus literis eum digni effecit. Quem sicut in vita magnopere dilexit: ita post obitum: in eo maxime privilegio: quod de officiis Domine transfigurationis institutione condidit: maximis et summis laudibus eum ornat: prelibatam victoriam de Turcis apud Belgradum magnifice factam sibi attribuens et: Iohannem hunc non ad Pius insuper modernus pontifex dum in Imperiali esset Aula quantu[m] hunc domini famulum amauerit et coluerit: quid ue de eximis eius virtutibus senserit: et suo elegatissimo libello hunc etatis historiarum patere potest: ubi non modo maximis et incredibili libris eum laudibus attollit dum praeflaras res suas: in Germania gestas magna dicendi copia summaque eloquentia enarrat. Sed in plurimisque epistolis ad Nicolaum papam: ut ad Firmanum: et sancti angelique Cardinales destinatis: ultra tempore meo possit: exaltari sermones laudat predicit et effert: cuius consilios ita Iohannes semper obtinuerat: ut prescium sue amplissime dignitatis illum existimares.

De obedientia irrationalium creaturarum ei exhibita et Demonum. Caput Octauum.

Probata est igitur obedientiam Iohannis ad deum et suos maiores non tantum homines: sed etiam irrationalia suo modo laudant et confitentur misericordiam. Nam Liburtino populo in oratione minorum semel viro dei euangelizante: cum Cicadarum cantum suum sua predicatione prepediretur: venus Trinitatis cultor: sic eas affatus est. In Spiritu sancti inde virtute vobis precipio: ut obmutescentes me predicare sinatis. Mirra certe res et celebri memoria digna facta precepto: quasi rationabiles creature sui creatoris fide lisfumo seruo obedientes: eius studio filuerunt: nec unica vocem amplius deperire quo ad: sine dei verbi clausum est. Erplata autem predicatione: cantandi licentiam dei famulus illis tribuente: oves ut hacten indefinenter catare ceperunt: omni plebe Liburtina presente. Alio quod tempore simili etiam miraculo Lancianensis populus letatus est. Seruo domini ante ecclesiam sancti angeli predicatoris: ubi cum ex frequenti

exitu & ingressu per templi fenestrā: cantātes & garris̄es trundōnes multe p̄dicationem perturbarēt iusse ut filerent: & firme p̄fisterent: illico obticuerūt & steterunt: quousq; diuīna p̄dicatio cōsumata fuit Neq; silentio p̄teribimus quod diuīna virtus in Angulonoregio op̄ do per christi ministri operata est. Nam manu dñi facta super illius loci incolas: tāta muriū in agris eoz exorta est multitudo & frequētia: vt Blada singuloꝝ prorsus deua staret: & omnī arboꝝ radices corroderet. Quod domini flagellis moleste egeq; populo ferente: in stitute sunt a dei famulo processiones: & p̄mis̄a cōfessione ad percūpiendum dñici corporis sacramentū: ois plebs suasa est & inducta: q̄bus peractis: effusa ofone per diuīnū Iohannem: ce'sauerūt pericula: perierūt mures: multitudoꝝ eoz maxima: ossis sepulta est: ne sanus aer illoꝝ fetore corruperetur. Et vt sanctumonia p̄dicantis magis acq; magis illis patesceret: doctrinaꝝ eius maiori adhuc miraculo cōprobarerūt: p̄dicāte diuīno Iohāne extra oppidū: configit ut bos quidā a longe currēdo versus populi verbū dei audientē veniret: qui cornu suo pregnantē quandam mulierē feriēs: & per secretum nature loci eleuans: post tergū potenter proiecit: quā cum astantes populi: mortua offies censeret. Tocatus est dei famulus: vt sua oratione defuncte subueniat. Qui cum p̄ mortua orasset: & vt surgeret in Christi nomine precepisset: statim femina (qd dictu mirabile est) sana surrexit: & nō modo vitā qua oīm sentētia p̄mitata putabatur: sed optimā valetudinē consecuta est: & puellā in columē enīa que adhuc hodie supereruit. Neq; p̄tereundū censeo huius dñi famuli eximā virtutē & sanctitatē: que & celo violentiā fecit. Nam in valle Zelina que in longo Lombardie partibus sita est: in oppido quod D̄orgensi vocat: cū Christi seruus p̄dicaret: ceperunt semel densari nubes: aer obscurari. Populus aut̄ licet futuram formidaret pluuiam: nemio enī audiātate audiendi verbū dei abscedebat et capo vbi euāgeliū fluenta effundebantur. At amicus altissimū Iohānes timens: ne populus ob vicinā pluviā receiveret: vna cū astantibus breuem orationē effudit ad dominū: & ecce circiquaꝝ cum plueret: intactus penitus remansit locus p̄dicatiōis: ita vt nec gutta super solū illud caderet: populo vero discedente: facies terre aquaꝝ inundatiōe madefacta extra circulū: magnopere reperta est. Qui tanta nouitate miraculi stupefacti & admirati: tanta deuotiōe viꝝ dei deinde prosecuti sunt: vt alterū apostolū venerarent: & eius palūti retinerent: per quod altissimus multa bñficia prestat fidelibus suis. Altio quoq; tēpore cū in ciuitate varadimi Ungaricali: corā an̄tistite: & innumera populoꝝ multitudine euangelizaret: superuenit tanta pluvie infūdatio: vt oēs madeficeret: bi enī cū interrogati fuissent a Christi precone: si recedere vel p̄fistere voluissent: vnaꝝ voce respondissent a p̄dicatiōe nullomō se dicesuros: inducti sunt oēs

ad deū exorans: cū quibus cū dei famulus orasset: illū cōcessauit
 pluia: disperserūt nebulae. Solq; vt prius splendorissimus resulſit.
 Per id quidē tēpus diuino Iohāne in eadē rabe corā dicto epo pre-
 dicāte: multisq; prelatis & populis: dixit ut quidā passer ita familia
 riter & domestice inter brachia euangelizātis volaret: vt capi omīo
 p eū valeret. Subrūt homo dei & ad volandū auem puocauit: que
 cū circa pulpitiū volitaret ab eo vocata in suis brachīs secundo se
 locauit. Demū in episcopo gremio nō sine omni admiratiōne se po-
 suit. Huic etiā & demones parere cōpulsi sunt: & vocari respondere.
 Nam in platea maiori vrbis Aquilane: vbi primum sua predicatio
 magnopere flowit: cū de excellētia & potentia gloriosissimi nomis
 domini Ihesu Christi: quidā tēpore predicaret: validissimaq; voce
 demones omnes vocaret: vi si sunt & auditī multi ei respondētes: qdā
 vt oves: quidā vt vīsi: quidā vt lupi: quidā vt Leones: quidā aliarum
 bestiātū more: terribilibus vocib; & nutib; mugientes et fremen-
 tes: nō solum p̄sentes: sed in remotis agentes: vidit hoc excellēs fin-
 gulareq; miraculū omnis Aquilanuſ populus. Viderūt hoc inaudi-
 tum spectaculū prope centum milia hominū: qui ad celeste pabulum
 suscipiendo cōuenerant ex duicinis regionib; Silendum nequaq; videtur qdā in Guarōia Breli regio oppido gestum esse constat. semi-
 pterna memoria celebrāndi. Nam ibi diuino Iohanne cum magna
 circumstantiū populoꝝ frēquētā p̄dicante: illata est ei quedā mulier
 multo tpe a demone vexata & oppressa: pro cuius liberatione cum
 deuotissimā orationē effudisset in christi virtute: demoni mandauit:
 vt ab illa exiret: & obesse semine vt spueret. Que cum lumbicā nu-
 dam nigrā & longā expuisset: statim cōuersa est in materiā quandā
 quadram ad instar magni taxilli nigri. At dei seruus sciens demonē
 esse: hastergio alligāt; ex tra celle fenestrā suspendit. Cūq; tandem
 inde abire vellet: vanitatesq; illius populi cōburere decreuisset: car-
 tas sc; tabularia: taxilos: laruas: fucosq; capillos muliez: et his
 familia: ex quibus spectaculū magni paratum erat: recordatus pen-
 dentis ad fenestrā demonis: usūt eum affterri: qui in ignē semel & bis
 projectus cūlico vt serpēs fiblando in altum volitās: videntibus ci-
 citis exiliit: tertio in ignem mādante dñi famulo pulsus: consumptus
 est vt stipula: qui adeo suo horrendo fetore nares populi cōpleuit: vt
 omnibus summo fuerit stupori & admirationi qui aderāt. Generis m-
 super Iohanne actu p̄dicante in templo Edinorum: delata est ei que
 dam mulier longo tēpore ab hoste vexata: que cum violenter intro-
 duceretur clamare terribiliter cepit. Te mibi dicens hodie ppter te
 Capistrane: a qua cum in virtute hominis Iesu christi dñi noſtri de-
 monem exciſſet: cecidit semina quasi semiuua. Eurgēs autē velut
 a somno liberata: poptime ad propria rediit. Altera vno die ad dominū
 famulū rediens vix cognoscet: que quantū antea nutibus gestib;

voce aspectus videbatur terribilis: tantum postea venusta deu-
ta et bene composita apparebat. Unde virtus ineffabilem ad cuius
precepta cicade parent. Irundines obediunt. Dures morient mor-
tua mulier suscitat. Celum famula. Demones apta voce respondet
vocatis: quibus tantum hic homo dei terrori fuit: ut vel raro vel nunc
quisque obsessus est adhuc: quin liberatus non abiexit. Longi esse fin-
gula recensere: et ardui nimis cuncta per hunc patrata miracula breui
narratione complecti: que si omnia conscribantur: magnum volumen
nis corpus confidere necesse sit. Bene itaque et quoque iure omnia sibi
parent qui domino suo semper paruit: contemptor sui: Calcar muf-
fi: Terror Demonum: paucorum infidelium.

De quotidiana missae celebratione: et

q[ue] miranda ostenderit sibi in ea dominus

Capituli nonum.

Multa quidem sunt diuini Iohannis Capistranensis officii laude
et predicatione dignissimi: preclara ornamenta. Sed illud
summa admiratio habendus censeo: quod de eius quotidiana
Sacra mense oblatione vidimus et cognovimus. Nam pro se et delictis
populi orans ad placandi in officiis diuinâ maiestate: corpore sanus
missam singulis diebus celebrabat: quam nec algoris formidine nec
hiemis magnitudine deterritus: aliqui committebat: cum tamè populi
bene vestiti et pellicibus tecti in Almanie Polonie et Hungarie fri-
gidissima aura: pre algoris rabie ad eam auscultandam viri possent
perseuerare. Tantum enim in Polonie regno frigoris acerbitatem
sumus experti: ut licet vinum et aquam et calicem calefaciemus non
in missa exordio: sed statim post offertorium: celebrante diuino Io-
hanne omnia simul ministraremus: constringentem calicem panno cali-
dissimo: cum viri et cogitatione seruare sacramentum possimus: nec
ob hoc senior sanctus: cum suffio omnium stupore a quotidiana celebrati-
one discoperte capite cesibat. Quippe cum in ea non modo gustarit se-
piissime quam suavis sit dominus. Sed tanta spiritus sancti gratia et claritate aliqua
illuminabatur: ut et futura luculenter preuiderer: et absentia quasi
presentia liquido intelligeret. Nam in loco nemoris Mustelli in a-
gro sito florentino: dum generale capitulum celebraretur: in Mustella
certior factus fuit: ipsum preficiendum esse ministru generale totius
familie Cisniotane: quam electione de se facta nequamque acceptasset
nisi domini voluntatem per reuelationem accepisset. Similiter expediti-
onem in Turcos ut caperet: dum Murenberge celebraret per reue-
lationem etiam didicit. Et ut de multis vni tantum commemorem
Illiud immensa laude et gloria perpetuis seculis celebrandus videtur
et in Hungaria huic almo viro celebranti contigisse resertur. Nam
tempore quo Belgradum: modo premiso Turcozum potentissima
manu obsiebat: ubi et ipse dei famulus erat obsessus comonefactus

est ab illo fortissimo Christiano pugnili Johanne Brunii ad in ripa ultra Danubii aduersus Lurcorum classem pugnare: ut relicto Belgrado: de quo etiam actum esse omnino credebat a pud se tutum redire: eo quod arbitraatur: hostium seueriam: remissiorē fieri debere eo absente quod presentes ob eas cruciatorum marinas copias: quos in illos grandi studio prouocauerat. Cui diuinus Johannes talia verba respondit. Rogabimus omnipotentē dei: ut suā de hoc: quod a nobis petis patet faciat voluntate: cūque sepius oraverit: et nec ex motu mētis nec exteriori aliquo signo intelligere valeret: quod deo gratiā acceptius esset: stare vel abire. Tandem ei diuina in sacra mensa offerret. Sagitta celo delapsa in medio are: ante oculos serui altissimi apparet: his aureis verbis insignita et circumscripta est ostans Jobānes. Qua diuina visione et p̄ceptione confortatus: intelligens de poste iam de primo paratu esse triumphū: firmus postea et intrepidus ceteros exhortando permanuit. O certe virtus mirabilis: et sanctissima maxima p̄fudicium: ad nostra illustranda etpora celitus mortaliibus donati cui in sacro altari salutare hostiam offerenti: sagitta de celo mittitur: constantia litteris aureis suadetur: felixq; de Turcis victoria nunciatur.

De efficacia sue predicationis et mirabilibus fructibus eius. Et unde principiū sumpserit noua Francisci familia.

Cap. x.

In signis domini famulus Jobānes: ubi primū a suis maioriis bus christi prece designatus fuit: ita infatigabiliter ad erudiendam christi plebem prope quadraginta annos omnē operam dedidit: ut nullio ocio sorpere aliquando sit visus. Discretissimus in silentio: prudētissimus atque fructuosisimus in verbo plus habēs bone et pfecte actionis quam eloquentis et salerare p̄dicationis. Hic vere fuit homo missus a deo: cui nomen erat Jobānes: qui rectas vias fecit in deserto: paniter et obliquas. Quicquid non modo Italū sed et multis alijs natib; ducatis recti prebuit sequende immortalitatis. Hic alter Paulus: qui gladio verbi dei: sane doctrine contradicentes: sortiter perire potuit: et obediētes saluberrime instituere portas trispiale non men omniū nisi iesu christi corā regibus principib; et genibus. Hic alter angelus a solis ortu ascendens: qui eternū euangelium innumeris populis predicauit: qui innumeros hereticos: scismaticos: iudeos et peccatores: ad Christū verum p̄storiū conuertit: qui Francisci religionē nō solū quo ad primā: sed quo ad secundā et tertiam Regulā plus ceteris auxit: erexit: dilatauit. Nam prouincia sancti Bernardini que de cem et octo nunc decoratur locis: antechiā Italiam exiret: fere totam p̄se confectū et plantauit. Prouincia Austriae et prouincia Bohemie

Ybi prope vigintiquinque modo sunt loca in quibus octingent*i* fertui dei
munc degunt. Ipse cum venerabilis vite viris fratre scilicet Gabriele
veronensi: et fratre Christophoro Varisensi eius dilectissimis coadiu-
toribus infra paucos admodum annos: a primo lapide erexit et ampli-
quit. In primis autem Gallie: Baromie: Argentine et Burgundie mul-
toz item locoz auctor ipse fuit. Denique in Itali*a* p*er* ea que come-
morauimus multa et alia loca cepit atq*e* construi fecit. Ita ut vir illa-
sit in ordine prouincia que ab eo magni Religionis n*on* suscepit in-
crementu*m*. Eo namq*e* tempore quo hic vir dei sacram Franciscoz adi*n*
religionem: tam exiguis numerus extabat eoz: qui professione serua-
rent suam: ut incredibile dictu videatur: quo pacto tam cito hec no-
uella Francisci sit aucta plantatio. Nempe in Italia ut diuinus Jo-
hannes dicere solebat: ducenti obseruantib*us* degebant quod ipse in-
gressus est religionem. Loca vero circiter triginta: tam ita pauci i*n*ha-
bitabant: ut tribus vnu*s* sati*s* ficeret sacerdos. De illis dicimus tri-
bus: q*uod* in agro Reatino sunt sita: pauci quid*e* erant numero: sed pau-
ciores qui sci*er*ta et doctrina prestaret: parui et abiecti in conspectu
homini*s*: sed magni accepti in conspectu dei: ytpote qui magna ex pre-
ignari existabat litera et spiritu tu*m* d*omi*n*is* et sancta eius operatio*m* minie
carebant religione insignes: fide principi*m*: paupertate diuities: chari-
tate seruentes: castitate nitidi: orationi super modu*m* instates. Seq*u*
humillima subiec*tion*e supantes: yultu mortificati: pedibus discalci-
ati: humillimo habitu o*est* vestiti: demisi: pauidi: trementes: exp*ag*ues:
Deo dilecti: mudo abiecti: regentes: multos aut locupletates: tanq*e*
nihil habentes et o*sa* possidentes. Hi quid*e* a viro optimo et religio-
sissimo fratre Paulicio Fulginensi: n*on* tam religionem: q*uod* genere claris-
simo duxere principi*m*. Hic namq*e* Paulicius cu*m* multis varisq*e* impe-
dimet*s*: abuocare*s*: quo min*us* deo posset seruire: affectus inumeris
inu*er*is et obprobriis faciatus: quippe: q*uod* multas et prope indicibiles
psecuti*s*: pro iusticia: pro veritate: pro religione: p*er* deo suo: pro*g*
seruanda Francisci regula ptulit opera tandem domino*z* Fulginis*m*
quibus affinitate erat coniunctus licentia cu*m* uno socio: ac locu*m* Bru-
litani: qui inter Camarinu*m* Fulginiu*m* situs est: ybi arbitratu*m* suo:
su*m* possit transfigere vit*a* generali ordinis Ordinistro impetravit.
Ibi enim multo tempore religiosissim*a* vit*a* duc*s*: multos filios in d*omi*no
pturauit: quos Christi imitatores: verosq*e* Francisci filios exemplo
magis q*uod* doctrina effecit. Erat enim laicus, h*oc* igit*s* eti*m* et pudice
vite suauissimo odore allect*s*: multi quid*e* hinc inde cucurrerunt post
christum: ei*m* iug*u* leue et suave crelictis oib*m* q*uod* habebat. Amplexetes
Qui o*est* passim extendentes alas suas: bonoz presidio*m*: ad capienda
loca conuersi sunt. Hec sane prima acies multos egregios et singla-
res habuit viros. Sed beato Bernardino prestantiore nemine*m*. Hic
enim doctrina locupler*s*: genere nobilis: sanctimoni*m* a p*ri*cipiu*m*: candoreq*e*
virginitatis

virginitatis p̄fulgione: ad p̄dicationis officiū euctus: cū septē p̄di-
casset annis: munīc̄ populis gratus acceptusq; fuit: quia euāgelizā-
di gratia diffusus: cogitauit aliqui p̄dicationis officiū dimittere: et
sibi soli vacare. Tertium in uno decurso septennio: apertū est ei popu-
lorū hostiū: munus donatur p̄dicātiōi: concursus ad sanctas suas
p̄dicatiōes vndiq; fit gentiū. Cumq; Bediolanensem urbem se cō-
culisset: vbi primū sua p̄dicatio florere cepit: Joannes Capistranē-
sis seculo eripitur: sū p̄eco dei: Frācisci filius: Christiq; discipulus.
Qui postq; fluenta euāgeliū cepit dissemīnare: sū sua: sū Bernardi-
ni: tū et frātrum Alberti Bascianēs: Jacobi de Marchia: Anto-
nii de Bitonto et cōplurū aliorū p̄dicatiōe: quos nūmis longū esset
enumerare: multi nobiles: multi studentes: multiq; doctores ad reli-
gionē se cōtulerunt: ex quibus nōnulli acceptissimi et fructuissimi
euāserunt p̄dicatores: his numerū tantā euāgelizādi gratiā: tan-
tāq; populorū audientiam elargitus est domin⁹: vt Italia tota sub
eoz pedibus strata videretur. completiq; in eis sicut in aplis illud
p̄phetici cōspeximus: Subiecit populos nobis et gētes sub pedib⁹
nostris. Nec mirū si hec noua Francisci familia orbem fere totum
complexa sit: suosq; vsg; ad vltimos terre līmites extēderet palmites
que tā celestib⁹ fuit fecida patrib⁹: et tam preclans insignita
consulibus: qui in omni sapientia et doctrina florentes: nō modo om-
nem Italiā: horēdorū scelerum sentibus et tribulis obrutam: sed
tam fere omnes Christianitatis oras optimis et Christianissimis mori-
bus et doctrine p̄cepitis composuerint et illuminauerint: Quorū etiā
plericq; post dormitionē multis signis: multusq; pdigis coriscarunt.
Hoc tñ omnū nemo Joanne Capistranēi fratrib⁹ acceptior. Ro-
mane Curie nemo gratiosior: In iure ciuili et canonicō null⁹ doctioꝝ:
memoria nullus tenacior: corpore laboriosior: in hereticos et scismati-
cos Iudeosq; nullus ardentior. In religionis dilatatione nullus stu-
diosior: In miraculorū perpetratiōe nullus potentior: in tuendo reli-
gionē nullus aptior: in martirij desiderio nullus cupidior: in sanctita-
tis fama nullus claxior est iuuetus. Quo factū est vt in multis Ita-
lie p̄uincis inuitus maximis et sumis honores suscepit: antusq;
fuerit ad suas p̄dications concursus populorū: et apostolorū tē-
pora in eo floruisse cognoscamus: Ad ingressum quidem eius ciuita-
tes omnes et oppida cōmouebant: turmatim ad sc̄ias suas predica-
tiōes consfluētes: hinc etem litteris: hinc oratorib⁹ a populis acer-
sibatur: ac per apostolica mandata a maximis et potentibus viris
impetrata sepe plebis p̄dicare cogebat. Sermo ait domini era
in eo efficax et viuus et nō in bīane sapientie verbis sed in virtute spi-
ritus sancti anūnciat̄ omnibus regnum dei: dīo cooperāte et ser-
monem confirmāte sequētib⁹ signis. Qui licet sanctitatis nomine
celeberrimus omnib⁹ Italie populis grat⁹ charisq; magnope esset

Aquilani tamen Senensisbus: Bretiniis: Florentinis: Genetis: Pisa-
tauimis: Leruisimis: Vincentiniis: Heronensisbus: Mediolanensisbus:
Brixiensibus:abantuanis: et Utinensisbus gravior et acceptior supra
humanam opinionem fuit. hi enim et qui in regno Sicilie incolunt po-
puli: hunc tam honorifice tamq; audie suscipiebant et audiebat: vt
eorum amplissime platee latissimus campi hominibus sepe repleretur:
qui ad audiendum verbum dei confluabant. ita vt aliquando viginti
millia: aliquando triginta millia: aliquando quadraginta millia: ali-
quando supera centum millia hominum sue predicationi interessent. De-
notio autem populorum tanta fuit erga huic dei famulū: vt sepe de
loco ad locum duci non valeret ppter eorum multitudinem: qui vt ali-
quid suorum vestimentorum haberet: et mantellum et habitum fibi in-
cidere presumebant. Brixie namq; ultimo anno quo Italiam egressi
est: tanta et ciuitatis et coniunctioni populoꝝ multitudo eo predica-
re conuenit: in eo amplissimo campo qui est apud portam sancte Ap-
polonie: et mensurata loci magnitudine: cum in platea urbis comuni-
pre nimis populi multitudine dei famulū predicare nullo pacto pos-
set: vni predicationi centum et viginti sex millia hominū verissime affi-
uisse cōspeperimus. Qui nō modo ex Brixieſi: sed ex Cremanesi: Per-
gamensi: Mediolanensi agro conuenerant. Neq; enim quisq; vocem
eius audire valebat: sed sat eis videbatur hominem dei vel vidisse vlti-
terigisse. arbores namq; in pinquis ortis onerate hominib; stabat
et cū earum ramī sepe p multitudine ascendētis strangerent: et ex his
caderet multi: nemo tamen eorum ob casum ledebat: sed statim inco-
lumes et leti surgentes: famulū domini vel audire vel saltem videre q-
rebāt. Simili qui dem deuotiōe Vincentini: Veronenses: Taruiſini:
Patauni etabantiani hisce eodem anno prosequuti sunt. apud quos
per domini famulum multa etiā patrata sunt signa et prodigia: quo-
rum nōnulla Vincentie et Verone gesta: manu publici notari fuerunt
examinata et conscripta. Florentiniq; adeo huic afficiebantur: vt pre-
nimia multitudine irrueſti populoꝝ: volentissi eum vel tangere vel
osculari: per urbem amicus altissimi incedere nequeret. nisi vel accen-
fis facibus: vlti in medio quattuor lignorum: vel multitudine armato-
rum munitus et protectus. Ilos itaq; honores: hasq; populorum co-
motions vas ipse humilitatis Joannes crebro certe declinauit: cre-
broq; certe subterfugit: furtum ac laudabili quadam arte se nocte sub-
trahens plebis. Quando autem nec prohibere: nec effigere po-
terat: cum Prophetā sepe dicebat. Non nobis domine non nobis
sed nomini tuo da gloriā.

De pietate in pauperes et de gratia ſu-
ma quam habuit ad pacificandos principes et populos. Capitu-
lum vndecimum

Adoentissimam autem eius charitatem qua omnis complectabatur: sermo certe non explicat, perspecta enim est omnibus animi intima: compassio: qd ad Christi pauperes ferebatur, quibus non solum ad relievandas eorum inopias calamitates et pressuras: sed ad erigenda construendas nova domicilia marimo adiumento et incitamento fuit: Nam in Aquilana urbe: Hospitalie insigne et opulentissimum costru fecit, Hospitalie ait, S. Marie ala Scala qd Verone celebratissimum est: uno consilio secundissimo: qd in suu fauorem multis lucubrationibus edidit: duodecim milia ducatorum aureorum acquisiuit. Si preter iusticiam pauperes vel incarceratedos male tractatos audiuit: mox principibus et secularibus potestatis qb ipse semper charissimus fuit: pro eorum liberatio libetissime supplicavit. Si bono pauperis: dirimi. Si viduas: si orphanos: si pupilllos opprimit ad eius aures pueri fuit: scutu iusticie et innocencie semp se opposuit et fecit. Et in his religionis et pietatis operibus qd sedulus et officiosus fuit: no tantum erga gentes sue prime: sed et erga officies miserabiles personas et egros: maxime domesticos fideli. Nam et in Hungaria constitutus et perambulans ac euangelizans: inter vite sue instituta: cura de infirmis (motus tenerima compassionem et viscera pietate erga eos) specialiter: et item hanc laudabilem consuetudinem habebat: vt singulis diebus: more boni et pmi medicis in die compleitus prius diuinis officiis et celebrata missa: post habitum ad populum per interpretari sermonem: postq completas horas canonicas sextam videlicet et nonam infirmos visitabat: non perfunctorie pertransiens: sed diu apud illos moram trahens: ac manus omnibus imponens: biretaq sancti Bernardini quam penes se habebat: eos contingens: deprecabatur dominum supplex pro omnibus: deinde cenabat: et interea ad se accendentibus: audientiam benignam prebebat. Qd oq completis vesperris ad egrotos reuertebatur materna viscera gerens: et eis operamq suam impendens: et cum his vsc ad noctem occupatus: debinc ut erat officiosus ad alia officia se conuertebat: et sic diem pms et sanctis exercitiis excludens: qui eti tantisper corpusculum suum dabant. Qd lucerna lucerna unq splendens super candelabrum sanctum: cuius lumen super terminos terre quandoquidem ad hungaros vsc dilatum peruenit. Quod enim lumen agit enatura sui: nempe quia habet communicabilitatem in sua diffusione. Semper enim generando se multiplicat: donec totum replet emisperium: hoc egit hoc iubar presulgidum vite celestis vir: opere: diffundens lumen suum per dilatationem boni operis et pietatis. Tunc enim in genere moris vniquodq perfectum est: cum bonum cognoscitur: cogniti haberur: habitum dilataf et ad alios diffundit. Sed de his satis: vt a diuerticulo: repeat fabulatio sci rededamus vnde digressi sumus et calamo meciamus reliqua ipsius pietatis.

ac sanctitatis opera. Quot gladio amī aduertendos : et ppetuis vīn-
culis affligendos iste liberavit. Quot hostes et sibi mutuo aduersā-
tes effecit amicos : quot oppida quovis v̄bes intestinis discordijs
laborantes: ad pacis seruāda ppetua federa redupit: q̄t intestina bella
cōp̄ressit: inueterata odia extingit: n̄cas fugauit: seditiones compes-
euit. pacis: amicitie concordie et b̄fuiolētie sanctum semē seminavit.
Aquilanam namq; v̄bem ab ira et furore Alfonsi magni regis Ara-
gonum: qui maximo exercitu conslato: ad illā delendam se fe accinpe-
rat: auctore diuino Joanne meminimus liberatam. Vrbem Salma-
tinā diuturnis intestinis discordijs agitatam: huius dei seruī ope
vscq; ad eius dormitionē vidimus pacatā. Otonenses et Lancianen-
ses populos: multis bellis et iniurias lacessitos: hui⁹ item studio et in-
dustria cognouimus ad pacis osculū eductos. In cuius sancte con-
cordie testimonii ceptus est locus apud Lancianum: quē Joannes
sanctum Angeli de pace voluit appellari. Quo tēpore Otonenses
miraculū non panum videre meruerūt quod subnectitur. Cū enī de
componenda pace a geref: et finem optatū quo sūdā impedimēto adi-
pisci Joannis labor nequiret: dum ante ecclesiā sancti Thome euāge-
lizaret: dixit omni astanti populo: Canis est qui dē qui pacem quā vo-
bis suadēmus cōfici nō permittit: hunc quidem canē omnes vestris
oculis videbitis. Quibus verbis dicitis: En niger canis affuit: qui
per medium populi audientis verbum dei currens: acclamatibus om-
nibus pre nimio stupore: Ofericordia: Ofericordia: ita statim euā-
nuit: vt nec vnde venisset: nec quo abiisset: quisq; scire potuerit. Vrbē
insuper Reatinā: post q̄dringentorū hominū necem: et multa cōmūsa
bella: huius dñi famili ope nō ignoramus cum cantalitio cōcordia-
tam. vbiq; memorabili letati sunt miraculo breuissime emarremus.
Dñi enim pacis tractatus haberent: quidā de cuitate ducale a quo-
dā parciali capite crudelissime eeditur. Infixū aut vulnus ita mag-
nū erat: vt et cerebri crinibus obuolutū: et scissa ossa cūctis apte pa-
cerent. Cisq; medicorū auxilia nulla suppetarent: et spes nulla de vita
relinqueret hūana. vocatus est Joānes pacis mediator: qd a maritu-
dine totus consecitus: ad egrotū cum accessisset: crines pmum a cere-
bro separat: manibusq; p̄p̄hs in sanabile constringū vulnus: Dein-
de fusa oratiōe dicit vulnerato: In Christi Iesu nomine surge et esto
sanus. Mirabile certe dictu: euā sit sanus et incolmis qui omniū iu-
ditio citissime moriturus credebat: sicq; cōsolīdata sunt diuisa frac-
taq; ossa atq; caro bene sanata vt solum restigium remaneret cicatricis. Quo stupendo miraculo viso adeo viscera omniū ad seruādā
pacē sūr cōmotā: vt trāquilla quies et b̄fuiolēcia sit postea multo tpe
inter illos subsecuta. Tātam enī huic celesti viro contulit deus gra-
tiam vniēdi pacandis discordes: vt plus ipse simplici verdo efficerit
q; pleriq; resonatibus cōtionibus. Omitto reliqua que magnū volu-

minis corpus facile nō explicat, t̄ ne lōgior n̄mis nostra evadat n̄p-
ratio gracie būusmodi sibi diuinitus collate: exemplum vnum decla-
rat magnitudinē. Tres fuere in Appulie partibus adolescentes: quo
tū vñus vndecim⁹: alter quindecim⁹: tertius vero decim⁹ octo.
ubi attigerat annis, his igitur ludendi causa in campis conuenientib⁹:
locutus est ad socios: eligēdus est vñus nostr⁹ qui ceteris p̄st: n̄ sic
ergo decernit quem e iżere debeat⁹. Illis aut̄ eum in domini p̄st:
entib⁹ dixit. Ego quidē vestra sententia iam p̄esse debeo: vos ait
mibi parer: debetis. Et cōuersus ad iuniorē diabolico spiritu dicit⁹:
de scelestissimo immomina bili vicio efi reprobabat. At ille tant⁹ ab hor-
rēs facinus assentire nequaq; decreuit. Sed cū crebris adulatio-
bus suaderi: flectig nō posset: morte a soci⁹ omni bestia senioribus
affactus est. Qui aperiētes martyris corporis equo iure dicere au-
deo. Viscera primo extraferunt: quibus in spinis glomeratis: epar-
tolentes corerunt: t̄ cū domi rediſſent casu inciderunt in interfici-
pueri patrē: Cui ⁊ dixerunt. Est nobis bonū epar coctū: vis nobiscū
taberna adire: t̄ illud iā comedemus. Quod amuēte pergit pariter
oēs: vbi aut̄ ad mēsam perueniuit mſcius pater de epate comedit fili⁹
finita aut̄ collatione dicit ei. Quod edisti epar scito tui suis nati.
Quibus dictis celerrimo cursu fugiētes statim abierit. Pater aut̄
dictis non facile credens: punctatus de valitudine fili⁹: tandem mo-
tus t̄ iugulatu suis ab illis cōperit: ac eius viscera inter spinas
cōglomerata: hunc itaq; beatissimus Jobānes: cōfīlīc euđelizare
stra diuino verbo ad pietatē ⁊ misericordiā fletit ⁊ induxit: ut tā gra-
ni iniuria: tāq; irrecuperabili dāno lesum: cū suis hostibus (qd dictu
mirabile est) recōciliarit: t̄ ad sanctū pacis osculum condūnerit.

De magnitudine eius fidei ⁊ excellenti

gratia faciendi miracula sibi diuinitus concessa. Capit .xii.

Fide aut̄ plenus ita profecto fuit: vt vetustissimis illis beatissi-
mis patrib⁹ illā cōparare minime vereamur. Nam bic preter
ea miracula que incidēter supius enarravimus in monte Eus-
culo pue⁹ mortuis fūscitauit. Cobellā Celani comitissimā a phisicis
diffidam: a mortis faucib⁹ eripuit: Ciuem quendā Aquilonum qui
desperatus: de cōuentus innoz fenestra altissima se precipitauerat
confractū ⁊ fere mortu⁹ liberauit: Puellā in Almania quadrigua-
nā: vite restituīt. Ut fileā multos cecos quibus visum tribuit: multos
claudos quibus gressum impetravit: multos surdos quibus auditū
prebuit: multos mutos quibus loquela redidit. Afflictos plerosq; ⁊
varia egreditimib⁹ detētos quibus bond valitudinē cōtulit. Que
quidē miracula ideo silentio hoc in loco pretereamus. Tum quia Jo-
bannis detractores ea sancto ascrivant Bernardo q̄ siquidem ad
tactū sua p̄ reliquias multas: ⁊ si non ola facta suis cōtendant: t̄ s̄

quia: ne longiori oratione fastidiosum molestius reddamus.
 Ad enarranda que post ipsius dormitionem gesta sunt iam festinamus:
 quibus sole clarus patere poterit: et multis despiciunt: qui ita de diuino
 Johanne sapient. At ne mirabilem quadriduanam puelle resurrecti
 onem omnino pretereamus. Quo pacto id gestu sit brevissime demostremus. Vienne que prouincie Austriae suprema ciuitas est: quam
 maiores nostri Flaviam dixerunt: clarissimum christi precone Johanne: cum incredibili populo: si frequentia euangelizante: puerilla trium
 annorum cum dimidio: nomine Catharina unica matris filia in villa
 quadam que ab opido quod dicunt Zschoben miliaribus Almanis distat: a sua genitrice vocata Clara Petri sartoris uxore amittitur. Duobus aut diebus a puo amicos et cognatos quesita nequaquam
 inuenit. Suffocata astit ab hauriente aqua auticulo de puto ex-
 trahit: atque afflita matre defuncta punitatur. Quam ut primu vidit:
 dixit germano suo: audiu frater hunc diebus venisse Viennam: quem
 dam sanctu viru Italicum per quem oportens deus multa operat mi-
 racula rogo te ut hoc defunctam puerillam illuc deferamus. Spero enim quae
 illa eam nobis viuam restituat. Quo annuente currum ascendentes.
 Vienam pariter pergunt: quartaque die a suffocatione: sancto viro
 post missa celebrationem in altaris scabello: stipatam in ecclesia minorum
 multitudinem populi: euacuari expectant: ut inde in campum:
 quiesce ante templum ad predictandum eriret: puerillam mortuam cooperat
 obtulerit: quam cum tetigisset et briedipisset una cum ceteris infirmis
 qui altari propinquare poterant: ad euangelizandum statim se con-
 tulit: nihil expectans seu experiens: sed gratie et beneficio cuique egro-
 tantium dominus elargitus fuisset. Nam mane infirmorum visitationi: nisi
 completa predicatione nequaquam vacabat: sed tantum ut deuotioni eorum
 responderet: quos in via euitare non valebat benedicendo simpliciter
 rangebat. Mater aut secedens ad quoddam altare sancti Bernardini
 puerillam quam in vlnis tenebat discopulit: eamque viuam inuenit. Quod
 stupendissimum miraculum ut factum vidit clamare fortiter cepit.
 Sed non audita. Quippe cum multi populi vi pressure similiter cla-
 marent. Omnesque ad capienda loca properarent: ad propria leta
 numis: cum filia resuscitata et germano reuertitur. Nos vero Vienne
 nihil de hoc mirabili signo facto sciuiimus. Sed cum in prouinciam
 Bohemia proficisceremur: transeuntes per memoratum Opidis Zschoben
 cum partu ibidem pedem sisteremus illud primu didicimus a primatibus
 illius opidi: idem a genitrice suscitare puerelle: quae pribus sancti senioris
 illic cum filia ab illis oppidanis fuerat accersita curiose nunc a ple-
 risque examinata semper idem asseruit: idemque per ordinem semper affir-
 mavit. Erat quod puerilla ipsa mire pulchritudinis et grauitatis ita ve-
 non rusticis: sed principis filia videretur. Cuius virtutatem singularem
 ego admiratus interrogavi genitricem: si huiusmodi eleganter patea exti-

fuisse: respondit: nequaquam: sed eam pulchriorē venustioremque post resurrectionem euasissē. Quante itaque virtutis magnus iste Christi p̄co extiterit: quātusq; splendescat testimonis sanctitatis: et si ex iam dictis satis demonstratum sit: rūnum tamen miraculum multis miraculis cumulatum: quod nostris oculis vidimus adhuc adīcēmus: In inclita ciuitate Gleñē a dei famulo patratū. Per id quidē repus quo dicta defuncta puella ad vitā rediit. Adueniente itaque festo Pentecostes: cū maxima & p̄pe incredibilis populoꝝ frequētia ex circuagadiacentibus regnis & p̄uinciis aduenisset ad audiendū verbum dei: superuenit etiā magna infirmorum copia oratiōe viri dei liberari sperātiū: t̄ cum hora vespertina more solito ab eo fūssent visitati nemo illoꝝ liberatus est. Quidam aut̄ ex sociis videntes tā celeberrimā diē sine signis & p̄digis deflurissemullisq; egrotantiū sanatus abīsse: c̄perit murmurare quibꝝ dñi famulus dixit. o modice ſu dei q̄re dubitas craſtina. n. die videbitis gl̄iaz dei. postera. Vō die p̄acta hōscatiōe: cū tetigisq; nōnullos infirmos ſex illoꝝ mīſifice ſanati ad p̄pria rediere. ex q̄bꝝ tres fuerāt lumīe p̄uaturinꝝ ſurdꝝ & alter mēbris deſtitutꝝ: q̄rū miraculoꝝ tātꝝ nimor p̄ ciuitatē iſomuit: vt hora vespertina nulꝝ locus in minoꝝ cōuentu repref̄ q̄ male hōbitibus nō repletꝝ eſſet. liberatis itaque nōnullis ex mīltitudine q̄ erat in ciuitate nō & in ſupiori & inferiori claſtro: venit tādē ad ecclēſiā quā vt vidit infirmis plenā: nō cōfōdēs p̄ nimia multitudine ſingulos tactu ſolari: Biretū bñis in mambus s. Bernardini cepit eos bñdicere vt vñ ſic in pace dimitteret & tā ſeffis ad cellā rediret. Et illi contēplātes vultus eiꝝ ſicut vultus angeli deſderatē tangi manibꝝ ſcti vñi: altissimis vocibus m̄iam implorabāt. plorabāt quidē p̄ nimia deuotiōe omnes & vir deo plenus Ioānes bñdictiōibus eos replebat. factus eſt aut̄ planctus adeo magnus in omni mīltitudine: vt ſpiritus ſcti grā omnes accēſi viderētur. & cū infractis vocibꝝ magis atque magis creſceret plāctus: lachrimis dei ſeruꝝ nimis resolutꝝ vit domi rediit q̄ ſe mīuiuſus. In ipa quidē marima lachrimarū effusioē multi de ſuis infirmitatibus cōualuerunt & ad p̄pria letiſſimi dei in famulo ſuo glorificantes redierūt. Nocte aut̄ ſequēti turba magna populi in ecclēſia excubauit in lachrimis orde & deuotiōe expectatēs mane dei famulū videre. Interrogatꝝ q̄q; vir ſcti ſ a ſociis qđ faciēdū qz plena hominibꝝ ecclēſia nocte tota remaſiſſet ſtidebat. illos ille cōsoleat q̄ vt veniret incitauit & p̄uocauit. Huic etiā miraculo ſimile vidimus in agro Brxiēſi apud prati Albiniū: vbi nr̄i degūt fr̄es. Ubi cū vero virginis mīlia hominū nocte ex cōuinciis regiomibꝝ conueniſſent ad audiendū verbum dei: tam excelsus clamor plorantis populi factus eſt vt ad lachrimas dei famulus vebemētissime concitatus coactus ſit per magnū ſpatium predicationē dimittere. Quaqdē completa viſtauit egrotantes: quoruꝝ ſupra virginis diuina ſibi aſſidente, virtute

magnifice liberauit: et letos ad propria dimisit. Et ne putemus ea
meritis beati Bernardini tantu*m* facta extitisse: et nō suis: similia atē.
dormitione Bernardini per illū: dñm operatu suisse: in plerisq; Ita-
lic partibus: non est qui inficiari possit. Nam hic: viuente adhuc in
hoc seculo beato Bernardino multa signa et prodigia fecit. Inter
que illud numeratur mirabile nimis: Quot post trienniis ab ingressu
religionis patratus est. Semel eti cū amicus altissimi p Claustrū
loci deambularet: obvius quendā amentē habuit: cui intuens cōpa-
ciens precordijs: sūsi biretti dedit: atq; eius capiti sui s maxibus im-
posuit. Quod vt ille accepit: mox diuinā virtutē sentiens: bonā rectā
et validā mentē adeptus est et sanitati restitutus. Alio quoq; tēpore
in Apulie partibus: dum quidā Aromatarius: per multos annos tā-
grāui egritudine afficeret: qd nec per se moueri: nec in lecto potuisset
volvi: delatus est ad ecclesiā per quā dei famulus erat transitus
quē vt vidit homo diuinus sic miserabiliter contractus: et virib' oīno
destitutus dixit ad eū: quid est hoc paupercule. Qui cū omnē languo
rem sui per ordinē explicasset: cū lachrimis se Christi famulo devo-
tissime cōmendauit. Cui Iohānes dixit. Si voluntate diuina decretū
esset: vt semp ita infirmus permanesceat aīo assentires? Ad quē ille:
vt iug pater: sic euangelicus preco adiecit: quam gratiā iam animū
oprat tuus? Et ille vt saltē ad ecclesiā et ad Apothecā pergere quēd
Hoc quē dei famulus: confide in domino: quia et longe maiore gratiā
consequeris. Et apprehensa eius dextera statim erexit sanavitq; est.
Qui continuo suis pedibus libere incedens sic incolumis evasit: vt
diceret se etiā illa hora posse duo miliaria veloci cursu peragere.

De eius studio singulari orationis et de spiritu prophetico sibi mirabiliter a domino collato. Cap. viii.

Ad hec autem et ad omnia eius perficēda opera studiū suum et
singulare habuit oratiōis. Qui sicut phatūm habitum ad
omniū virtutē cultū semp habuisse inuentus est: ita cōtinue
orationis arma: se induisse est cōpertus: in eternoq; contēplatione
cor sui semper preoccupatū tenens: et a seculi huīus illecebris mun-
dissimā pudicissimāq; mentē sibi preseruās. Qui et si ymnis vocalib'
conditionē suā semper efferre nequiritz diuinis tñ meditationib' ale-
re et saginare cōtinuo studuit animū eius medulla tñ corporis et aīe
sacrificiū deo suo offērens. Quo factū est vt inuitū spiritū ab orati-
one vocali vel mentali nō relaxans: in tantā dei sui notionē: et cōtu-
berniā et amicitiā venerit: vt prophecie spiritū nactus multa mirabi-
lia abdita panderet: et futura multa praevidendo prediceret. Hic est
qm̄ qd circa initii conuersionis sue: spōse sue: ingressum religiōis sua.
dens et de horribili dei flagello super eā rēturno cōminatus est: nisi per
petuo yolo virginitatē suā dño suo cōsecrearet: tantū immortali copu-
lenda

landa spōnso. Quis sancti sponsi nequaq̄ exhortatiōe sua sa: mortali
 ta nōcōmūcta sponso: horrēfissima Zepri percus̄a est. Hic est qui
 Martini pape aulam eriens fulgor de celo cadens vidit: vbi legit
 nō videbit lucem surgētis aurore: propter quod vi presto factus est:
 ipsum Romanū pontificem moritū liquido cognouit. Hic est cui
 orāti ante altare in loco nostro sancti Angelī in Apulie partib: ter-
 ra visa est erigi & celum flecti. Hic est qui assumptionē Eugenij ad
 ap̄atus celitudinē pluribus mēsibus ante p̄sciuīt: illic adduc̄ ep̄o
 Genesij p̄pherico ore intumant. Nam semel dum eum visitasset: p̄
 ea incredibili familiaritate quā sechū habebat valedicēs: in longin-
 quam regionē abiturus: in terrā p̄cidit: deosculatusq; est pedes ei^z.
 Quādōbrem admiratus ep̄istop̄us valde: interrogauit dñi famulum
 quare sic fecis̄t et respōdit. Non credo amplius te videre nisi Roma-
 nū pontificē. Hic est insup: q̄ missus ab Eugenio papa ad Alfonsum
 Aragoni regē nauale bellū cū Januensisbus apud vibē Balearā
 habiturū dissuadens captiuitatē suā ac omnis sue milicie vaticinio
 p̄edixit. He inquit precor dñe Rē: bellū capias: capieris nempe tu
 cum oībus principib; tuis: in meis aquiescas cōfiliis. Que rex ipse
 nō sequēs: ad bellū pperans statim succubuit: Januensisq; p̄da
 factus est: et sic homo dei p̄dixerat de Dragonensi classe Januensis
 enūmīno: virtus: felicitas: victorū reportauit. Hic item est qui dor-
 mitiōnē Eugenij uno anno ante p̄ obiret presciuit: eamq; hoc ordi-
 ne ip̄i Romano p̄tifici inācauit. Cum enī pro canonisatione sancti
 Bernardini supplicasset: respōdissetq; summus p̄tifer se illo anno
 Nicholaum de Tolentino. altero vero Bernardinū canonisaturū:
 bis verbis aplīciū pastore affatus est. Alius. n. venier post te beatis-
 simē patērēq; bñi Bernardini canonisabit: sicuti factus est. Successor
 nōq; suis Nicholaus sequēti anno creatus: anno Jubilei: die cele-
 berrima penthecostes Rome in ecclesia beatī Petri maxima ac in-
 credibili honorificēta: et frequētia platoꝝ: ac omnis nationis que-
 sub celo est: sanctū Bernardini colendū venerādūc̄t cūctis ecclēsīs
 beneficiauit: atq; mādauit. Hic est qui in loco nostro apud Burgum
 sibi sepulchri expletā p̄dicatione in laude & gloriā beatissime virgīs
 dei genitricis Marie: in die Assumptionis eius: in mensa sedens: ce-
 lestis ihuſ tube. F. Alberti Garciaensis brām animā: ad celos re-
 cep̄ tramite migrare vidit. Ita nāq; letissima angelica facie quadā:
 me & cōplurib; fratrib; p̄sentib; in celis suspicīes affatus est.
 Videò inquit animā vnuis fratris nostri ad celū euolare: en vadit: en
 pperat: sepe replicās. Cumq; statim in Romandiola p̄fici sceremur:
 certiores facti sumus: eloquentissimū & clarissimū illum virum Bar-
 cianensem: qui & multis miraculis claruit Mediolani ipsa die assump-
 tionis animā celo reddidisse. Hic est insup: qui defuncto Eugenio
 papa Aquilanus euāgelizans: assumptionem Nicholai ad summum

apostolatus apicem: duobus modis vaticinatus est. Maꝝ tꝫ populo
 ꝑoicane se penumero inter differendis Nicolai vñuerialis ecclie
 pastore designatu esse denūciauit: tꝫ sochis quādoꝝ secu diuīsi offi
 ciūm pſolentibus; post Salve regina: orationē illā. Deus omnium
 fidelit̄ pastor tꝫ rector famulū tuum Nicolai qui est: pastorem ecclie
 tue preesse voluisti: palam pñnunciavit. Reges racobimus mirabili
 lem visionem quā Ungaris euangelizans vidit: quāq; dñs Òstico de
 Capranica dignissimo Cardinali Firmano: religiosis p̄tectori ma
 nu p̄pria significauit. Cuius veritas vt magis elucescat: ipsius Ioa
 nis verba per ordinē sunt ponēda. Deterrebat me inquit aliquātulū
 mens ambigua: si describerē an filerem. Vicit tandem zelus antique
 confidentie: quā securē ges̄ in Reuerē. G. D. potius exprimere: q̄
 suppr̄m̄ere: quod vidisse in festo Bartholomei anno p̄senti in Al
 ba regali ꝑoicane: multis milibus ch̄risticolis interprete quod edix
 eram declarante: de p̄pinq; periculis fidei ch̄ristiane. Vidi quatu
 or flumina inuicem decertatia: quoꝝ primū ab oriente: secundū ab
 occidente. Tertiū a meridie. Quartū vero a septentrione: tꝫ quodlibet
 nitebat in mari magno cuꝝ imperu fluere tꝫ refluxere. In refluxu vero
 qđlibet violenter agebat: vt aquā totius pelagi seca traheret: vicit
 postremo flumen occiduſ. Quid hec velint attendite. Quid sp̄us in
 dicet p̄pulsate. Hac die in festo sacroꝝ stigmatū seraphici sc̄ti Grā
 cisci incliti patriarche: dū interpres exponeret: qđ a me prius audie
 rat de ip̄ressione signaculoꝝ ch̄risti ieu. Vidi seruulus tuus in celo
 p̄eliū magnū inter solem tꝫ lunā tꝫ stellas. Luna tꝫ stelle cōtra solem
 iuuētes victoriā referebat. Stupefactus tꝫ admiratus qđ hec velle
 ignorās audiū. Sol a luna iupatus est iudicia dei abyssis multa.
 Tanc̄ attonitus deplorabā qđ nō esset Astrologus hoc decernens.
 Iterum vox intonuit spiritualis. Incōprehensibilia sunt iudicia dei.
 Abyssus abyssum inuocat. Iterū explorabā: tꝫ cōclusionē hāc p̄cepi.
 Major seruier minor: tꝫ finis p̄perat. Nec amplius quicq; hec ille:
 cuius est cōdere tꝫ enodare. Preter hec tꝫ aliud adūc̄s: qđ multi ex
 fratrib; ex eius ore audierūt: mortalib; nullo mō silēndi. Cum dei
 seruus Joannes in oppido Zhemeljvar: qđ in Ungarica plaga sitū
 ēst: triduo gradū fūlseret: semelq; cubaret solo fratre Hieronymo. Ulti
 censi eius scriba comitē: singultibus nō paruis dormiente Hierony
 mum excitat. quē bonus socius: suspirant̄ ab uno pectore sentiēa cu
 riōsus obseruat: ingeminat plancū senior sanctus: tꝫ crescentē cordis
 merore: crescit raukus quidā in guttoꝝ murmur amarior. Riger Hier
 onymus cōiectans qđ nā aduersi cōtigerit: in vocē prumpit fieris.
 Requirit a comite que nam mestitia p̄mat: plāgebat dei famulus.
 Qui Hieronymus. Quid incōmodi accidit pater. Quo nūdū rōudent
 sep̄m̄ singuleus lacl̄ymas: tꝫ amarissimū plancū augmentat̄: ac
 cersunt̄ fratres: qđ cōtūentes eū lachrymaz rūulis vndiq; p̄fusum;

querit: admiratur: consolantur. Ut dei famulus miserabile prosequens
 suatum: acuta voce clamitat. Misericordia misericordem dñe deus clemens mi-
 serere populo redempto preciosissimo sanguine tuo. Misericordia p[ro] vulnera
 tua: misericordia p[ro] crucem tuam. Et singula: nouissime passionis mysteria
 recessens: dum misericordia clamare non cessauit. Respirantem demum presta-
 lantur importunit: que nam molestie tristis ne raro. Quibus copul-
 sus ait. Et si senex et decrepitus septuaginta annos: iudicet
 forte delirare. Nec tamen sub oculis diuine maiestatis vera sunt. Tot. n.
 aduersa: tot infortunia: tot et latas calamitates et angustias muddas
 quaassatur as uno brevi momento contemplabat: quod et quanto ab inicio
 non fuere. Et oibus his indicio eventus erit. Sed minime inquit vo-
 bis excidat verba mea: Quaequidem prophetica vox est clare: ergo agite
 marcia et p[re]te furerit expleta et quotidie a dimpleat: et his quod post dor-
 mitionem Iohannis gesta sunt: quecum geruntur constat. Que an ridicula et
 pro deliramentis sint habendo experti experti. Dicatur quod sentiuntur: dicatur
 Ungari: dicant Angli: dicatur Itali: dicant et Germani. Nam post
 domini famuli gloriosum obitum: qui eodem anno subsecutus est: ma-
 gnus ille comes Cilicie a Ladislao filio Iohannis Ieronimi ad Bel-
 gradum: volens occidere occiditur. Pro cuius ultione Ladislaus ipse:
 a Ladislao Ungarorum et Bohemorum Rege Bude capite truncaatur:
 septuaginta milia cruciato[rum] exercitus in Turcos coadunatus et col-
 lectus: ad propria cum omnibus ingenti dolore licentia: ad Ladislau[m]
 mortem timens ab Ungaris fugit: a Bohemis honorifice expicitur.
 In urbe sua Pragensi: a quibusdam Baronibus miserabiliter inter-
 ruitur. Post quadraginta dies: a famuli domini dormitione in festo
 Barbare undecima noctis hora in toto Sicilie regno fundamenta
 terre contremuerunt. Civitates multe: oppida castella et arces cor-
 ruerunt et dissipate sunt: ac super sexaginta milia hominum: uno fere
 momento mortui sunt. Sequenti anno peste crudelissima Italus et
 Almanus populus percutitur: postea Calixtus papa Alfonsumque po-
 tentissimum Aragonum rex moritur: Rex Franco[rum] et Anglo[rum] mun-
 do expicitur. Incendium marini bellorum in Italia Almania Hun-
 garia Anglia Hispania et Aragonia constatur. Multo principes:
 multiq[ue] magnates et vita discedunt: mutatur dominia: crescit liuor re-
 gnandiq[ue] libido: filius in patrem: pater in filio: germanus in genna-
 num arma sumunt: premunt valida fames Sicile regnum: datur quecum-
 p[ro]ficia pro cibo ad resocillandasq[ue] animas. Post quinquennium a dor-
 mitione b[ea]ti Iohannis sunt iterum magni terremoti in Apulina pmnia
 tia. Nulla tamen crudelius cedit: q[ua]d Aghlana plaga. Regnum tamen totu[m] bel-
 lo[rum] impetu ita miserabiliter sumitur et detinetur: ut non possint de eo nisi
 luctus carmina decantari. Nam itus paucor[um]: gladii foris pestis et fames
 intrinsecus. Quis enim explicet quod et quantos plumpit fames: deuora-
 uit gladius: pestisq[ue] deglutiuit: et nunc dum hec scribuntur: deglutit

perit iam certe hoc anno in hac punita prouincia medieras popu-
lum: in his presertim locis ubi corruptus aer viguit: sicut plenos mani-
pulos mox repentina et furibunda contumelie metit iustorum et impiorum
ut nullus hominum genus impune evadat. Et cum hec et exempla alia
mala gesta sint que calamitas non facile explicari: nondum ramen finis
aduenit: sed quotidiane noxae clades: monegas strages et ruine christia-
norum nunc ciantur: ut sic perpetuus beatissimi Iosannis Capistranensis
sermo adimpleatur: qui (vi superiorius meminimus) ideo hos miseros
eventus vehementer descluerat: quia Christo revelante premonerat
illos omnino in christianam plebem futuros. Neque eum latuit sui cor-
poris domicilii: quod cantebat Italia egredetur: regnum Hungarie
predicat esse futurum. Neque ignorauit yberrimos fructos quos sua
predicatio in Germania erat partura. Sed ille Venetis euangelizans:
cum in loco Aquinie confratres et filios suos exhortaret ad dominum
beateque viuere: lachrymis pre nimio spirituali gaudio perfusus. de-
clarauit. maiora inquit operabitur adhuc dominus per vnu membrum
istius religionis: quia a tempore beatissimi patris nostri Francisci fe-
cerit usque in hodiernum diem. Et praesidens ingencem illa persecutiorem
quam quidam qui exierat a nobis sed non fuerunt de nostris in crea-
tis fisi oves excitatus erat: lachrymos oculis adiecit. Ne homini illi
qui dei familiâ fuerit persequiucus. Neque enim neclivit Venetorii ex-
tinctam deuotioem quam in vaticinatus est omnino post mediu[m] qua-
gesime reaceendendam. Aque inquit multe non potuerunt extingueare
charitatem. Et dolentibus sociis illum dimisisse deuotissimos Liguri-
tie populos: ad indevoramus gentem Venetorum remissemus: que de audi-
endo verbum dei paru[m] curare videretur dicit. Inouicias fecit nobis
cum dominus usque ad mediu[m] quadragesime: frangentur postea treu-
ge. Sic factum est. Nam loquente uno puero multo pertacta manus
eius ea p[ro]cuse die Iouis: que quadragesima mediat: et libera!o in co-
spectu populi sepulcri secunda feria quodam manibus et pedibus co-
tracto qui de Bergeria in sede delatus fuerat: cui neque gradiente
neque manus aperiendi vel monedi facultas villa erat: lachrymantibus
prestuma deuotio astantibus cunctis populis tantus ad suas pre-
dicaciones Venetorii plebis concursus factus est ut ad predicandum
amplissimum campum sancti Pauli egredi sibi necesse fuerit: et sic a que
multe Venetorum viri predixerat: non potuerunt extingueare ardentissimam
charitatem eius: que tamquam deuotio si amara enixa est: ut nec ubi
seruari posset ille sus a pressione irruentis populor[um] volentium cum tan-
gere vel osculari: nisi manu forti et accuratissima opera quorundam
officialium: quos ad custodi[am] eius persone statuerat. Illustrissimum
domini[um] Venetorii. Quid multa: Tanta enim fuit in hoc clarissimo
viro vite bonitas et innocentia: tanta mentis sinceritas et puritas:
tanta animi mansuetudo et perfectio orationis: vis tanta ut quoties

seipsum ad devotionem excitasse; etiam laudes monitumque imp-
dies: et eorum que vel facturus esset vel scire nequebat aut per reuelationem aut per aliquam apparitionem: aut per spiritus sancti insufflationem intelligeret dei voluntatem. Semel quidem cum Romae peregrines auctoritas vocem exclamantis deuotissime sentire que nimis dum amoris ardore succensa: se ipsam continere non poterat. intelligentia coquid secreta et quid in brevi de ea facturus esset dominus: corda omnis multitudine dixit ad eam. O mulier presta te prepara domum regaturam quia omnino moriens: que cum viri dei iusta complexisse: leta nimis mori migravit ad dominum. Deumitionem etiam Nicolai papae dum apud Cœlaream moraretur maiestatem in noua civitate episcopo Papie apostolico in Germania legato predixit: de qua cum legatus ipse per tabellarios certior factus esset dixit. Nunc vere scimus fratrem Joannem spiritum habere prophetie. Longi esset singula ab eo presbita enarrare: et ardui nimis singulas reuelationes de promesse quandoquidem nemo sit qui eius familiaritate vel parum visus fuerit: qui vel in se vel in alio non dicenter experientia magistra dei seruum Joannem propheticum possedit spiritum: et singularem vaticinandi gratiam habuisse.

De egregia singularijs gratia regendi subditos sibi divinitus collata: et de sanctu Bernardini canonisatu- one Capitulum. p. iii.

Gubernacula religionis regeda dei famulo sepe commissa ita sa-
pienter ita prudenter gestis: ut nemo melius: nemo vtilius. Frat-
tisci noua plenaria exerent cōseruauerit soueritatem. Maxima n:
dei nostri munera instructus atque predictus ecclesiasticis prelatis:
adeo gratius acceptusque fuit: ut ad propellendam vel vulpinam calidu-
tatem: vel diabolicalam astutiam quoquanda: veru religionis positum et institu-
tum: supplantare cuerere et abolere: summo studio querentibus: summa
semper prelia: et adumenta postulata inuenierit. Illo namque super
gregem suis vigilante: nulla luporum rabies: insidiantium calunia mul-
laue excogitata: improborum hominum malicia: aliquis nocere potuit.
Quin ymos: sagitte eorum facte sunt plague eorum: et veratio incrementum
semper attulit religioni. Colubina profecto simplicitate: sic vir iste
sanctus: in omni vite ratione vestitus fuit: ut in gerendis gubernacu-
lis religionis: nulla serpentina sapientia carereret: idem ubique apparen-
s: severum et rigidum vivendi genus quod ab initio sue conuersioms sibi
delegerat: nunquam soluens: studensque plus amari a subiectis quam timeri
et re magis quam verbis: illos metes ad vitæ perfectionem instruere. Quis
sane nullam in consilii impudentiam: nullam in cogitatu stulticiam: in vbo
inconstantiam: in re gerenda ignorantiam: in moribus corruptionem: in po-
testate elacionem: in queritatem delectionem: in felicitate honoris vel

vane laudis ostētationē visus est exhibuisse: cuius eximie virtutis et
sermonie vite: tā preclarā tāc insignē imaginē cōfratres sui attēden-
tes: si fieri potuisset semp generalē pastore religioni p̄fecissent. Qmp
pe cū int̄udo ampliandoq; illā: nullā a priorē: nullisq; potentioēm
et aliquid inuenirent: cui ad dēsēnt oia affluēter: que ad verū dignisq;
pastore p̄tinēre viderent. Illo. n. p̄fidente: oēs summa pace: sumaq;
quiete pociebant. Illo loquēte offies sue religioni aduersantes ob-
miserebāt. Illo deniq; pugnāte: cōfilio et sapientia prudētia auctoritāte
et bonitatē: p̄cipue religionis: iustitie et veritatis hostes: semp
victi fuere. Cuiens autē sanctus Bernardinus in hac mortali cathe-
t si innocēt sine macula calumniatus et accusatus: sepe tamē oīm
Johānis lingua: summo cum honore fuit ab offi sorde fālē criminā-
tionis liberatus et purgatus. Notatus quidē et incusatus de heresi
pro his maritimē predicationibus: quas de excellētia et potētia noviss
Iesu: eiusq; sculptura ad christianos populos habuerat: a nullo fōr-
tuus adiutus et defensatus q̄ a Johāne fuit. Sepe .n. p̄o Bernardi-
ni turela disputauit. Sepe pro eo ad ignē se obligauit: sepeq; matū-
mis periculis pro illo se obiectauit: hi quidē fuerunt due florētis fūke
olive: et duo luminaria magna lucētia ante domini: q̄ maxima modis
et doctrine docimēta vbiq; diffundētes orbē terra et illuminā nerūt:
q̄ p̄fectionis viām iam oblitteratē renouauerit: q̄ Frācisi euerſam
fere domū erexerit. Qui tandem lucis exempla oībus exhibentes: immu-
merabiles penituras animas ad celoz felicia regna p̄uererit: h̄i p-
fecto incliti extitere principes et duces Frācisci nouellū exercitū: quo-
rum sonus in oēm terrā equit: et in fines orbis terre verba eoz egred-
sa sunt. Bernardinus aut̄ aliqui Johānis platus: Bernardini disci-
pulus et comes. Nam vt predicādi modi disceret Joannes: Bernar-
dinum uno anno securus est. Ille pacē p̄dicabat: iste pacē inter dis-
cordes cōsciebat. Amabāt. n. mutuo se vehemēter nimis: et reuoluto
triennio vt plurimū alter alterī imperabat. Ub̄i aut̄ Johānes intelle-
xit beatum Bernardinū sibi subjectū obīsse coruscareq; miraculis.
Obor Aquila p̄fectus est: et sacrū pignus honorifice collocari fecit.
in capsaq; ferrea: ferreis carpētis munita recludi: atq; miracula di-
ligentissima examinatiōe cōscribi. Quoꝝ magnitudinē ut vidit et es-
ficatiā: canonisationē eius apud Eugenii Romanī pontificē primū
pmouit: et vt alī principes et popl̄ eam pmouerent: grandi solertiq;
studio incitauit. Verum ne inuacuū laboraret cū per confratru suoq;
oratiōes dñi beneplacitū expostulasset: ipseq; vehemētissime olpōtē-
tem desi obsecrauisset: apparuit ei Denis in quadā cella oīati Ber-
nardinus sanctus: et ad p̄sequendō sc̄riū in chonati opus multū am-
mavit: reples et̄ incredibili cōsolatione eo quidē tpe quo bec agebas
tur: ingressus est quidā ex sociis cellā viri dei cui et̄ dixit. Domin⁹ tibi
pcat̄: Iūc ego cū serō Bernardino sermonē habebā. Quādōb̄em

excessu quada in eum deuocione accensus: ita postea sollicite ita
sequeter: ita demul mstanter: et Eugenii et Nicolai papam ppulsans
ut designari quosdam Epes fecerit ad examinandi miracula q multa
in locis de sancto Bernardino refereban. Quiquidem episcopi circuit
entes vnacl viro dei multas ciuitates Opida et Castella duos pr
cessus solenes pmo cōfecerunt. Postremo dñs Anglicus de Capra
nica: tūc epus Estulanus: nūc autē tituli sc̄tē crucis in Hierusalē dig
nissim⁹ Cardinalis v̄tute insignis fama celebris: sc̄titatusq; p̄ci p̄ius
gacio terio pcessu: cū varia loca comite viro dei plustrasset: singla
rēs de Bernardini examinatis iā miraculis relationē p̄tifici Nico
lae fecisset. Tandem post indicibiles Jobannis labores: sexto anno
ab eius sc̄ta dormitione: vii dei opa sanctus Bernardin⁹ beatoris
catheologo cōscriptus est: Rome anno iubilei: celebrantib⁹ fratrib⁹
snale capiti totius ordinis vtriusq; familiæ: in sacro p̄etu Are celi.
In ipa autē miraculoꝝ examinatione: vīsi quibusdā miraculis manu
Jobānus patratis: que vir dei factō ascribebat Bernardino: ea me
mori⁹. D. Cardinalis: neqq; bti Bernardini miraculis annuerari
pmisit. Seo cū Bernardinū: maximo p̄tifici: canonizatiōe dignis
mū asservisset et dñi famulū Capistranense Jobanne adhuc in terra
conuersantē huiusmodi singlari p̄stantiq; titulo b̄mneritū p̄stantis
sime p̄fessus est. Per hos qdē annos qb⁹ p̄ obtinēda Bernardini
canonizatiōe tamē laborabat: cōigit ut frater Thomas de Flore
ta vir quidē maxime virtutis et sanctitatis in vrbe Reatinia moxere
per cuius merita et inuocationē cum multa signa et prodigia fierens
tumens ne beati Bernardini canonizatio: vel impeoiretur: vel nimis
retardaretur: p̄ceperit illi in virtute sancte obedientie: eo q̄p ilicet
atus generalis officio fungeretur: ut nulla ampli⁹ miracula faceret.
Qui sicut promptissimam obedientiam in hac vita sibi exhibuerat:
Ita in celestibus regnans: mox sibi viro dei Jobanne mandante
(quod dictu mirabile est) a perpetratione destitit miraculoꝝ: qui
ne meminimus multis antea signis et prodigiis coruscauerat.

De vlcionibus quas fecit Dñs contra

sue doctrine detractores

Capitulum xv.

Quante autem virtutis huius viri dei verba extiterint: quā
tamq; vlcionem exercuerit dominus in eos qui deserui sui
integritate maligna locuti sunt ex his aduertere possimus
vlcionibus: quas nonnulli (ut indubitateſim⁹ est) experti sunt. Vir
quidam fuit: quem magna dignitas decorauit cui non credenti mi
racula sancti Bernardini: et a viro dei illo suadente petenti mortu
um septuaginta horas sibi probari debere: alter nullo pacto fidem
dictis adhibituero: talia Jobannes respondit: Resurrectio Christi
q; quadraginta horas probat: vera. Si aliquius mortui vera resurreco-

Opus predicatorum

40

ad dictum pote quia per septuaginta horas non probat facta: constat Christi resurrectione veram non fuisse: quod impium esse assertere: non est qui inficiatur fidelium: et in spiritu seruore adiecit ter sibi dicens. Causa a iudicio dei. At incredulus ille minantis vocem non formidans: non post multos dies equo cadente opresso: sibi diem clausit extremitate. Alio quoque tempore murmuratis de illo: cuius petulantia sacerdotum: et curdam lascivie mulieris in ampla urbe Germanie quam vocant Ratisponam: contigit ut cum alter ab execranda ludi cupiditate didicisset precipue scelera quedam orientis solere moleste egregi acerbis sermonem ferens: quandoquidem in ludis totus mersus erat: negat prouersus tota capitalia ludo posse orienti peccata: neque ab hoc animi sui libidinem velle minuere: cum sit ludere vite solitum: et ingenii acumine. Altera vero dum mulierem vanitates et adulterinos intelligeret capillos damnari insana mente grauius veritatem officiosa detrahit. Ecce duo veritatem mutuo pessimo antea: sequenti nocte eodem momento subitanea morte coruerunt. Reliqui autem timore correcti: que ergo ludibria suppellectilia procaceos muliebres illecebras obsignarunt: officia ergo ignis publice conditum sunt. Alio etiam tempore quo seruus dei in urbe Cracoviensi euangelizabat: que in Polonie regno sita est: cum ludi multa instrumenta ad virum sancti portarent ciburendae: contigit ut camini fuligo copiosa igne accessa magnam flammatam in domicilio quo Iohannes collocatus fuerat emitteret. Quod ut vidit quida emulus detestans cepit populus credentem ludum tam magnum esse peccatum et existimans domum illam oculo ciburendam: pro eo quod tabularia ibidem seruabantur ignis anichilanda: et populus dictis sancti senioris nimis esset pruus ad credendos: ea de die domini propriam cibustam fere tota vidit: domicilio famuli domini illeco prouersus et intacto remanente. Quamobrem desiderium est quin obrectatoribus his sic sanctum virum maledicere vel carpare que Christus blessoit: et tanta gratiarum vertutate replete. Quin ymo admoneduntur et inducuntur ut laudent et benedicant ne sicut vestimentum ita per tempus ipsi deficiant: et ut lanam comedant eos tinea. Ille ergo omnia virtutes annunciat hoibus qui magnifice dominum in seruis suis voluerint laudari coligunt. Laudemus et nos famulu domini humilem prius et sanctum: quem se numero vidimus honores fugientem et in facie laudatum nonumque lacrimantem: laudemus inquit virum omnium virtute prestantem effectus suos bene regentes et animo suo optime rectissime impantes. Narrabo et ego omnibus deis coletibus quanta in Germania per seruos suis Iohannem ostensa sunt deibus vite mee. Prebet ergo obsecro adhuc prias aures qui hec lecturi estis: et intelligite quantus Magnus et excelsus deus noster in fidelissimo seruo suo Iohanne magnificans landandus est. Et tu vel alio

De accessu ad Almaniam Bohemiam et

Polonia

Palomii. Et quanta his in regionibus magnalia fecerit Cap. xv.
Celebre itaq; ac gloriosum Jobannis nomē cum ad Friderici
 Cesari noticiā peruenisset: venissentq; Romā Eneas Silvius
 Senensis Episcopus nunc maximus sūfiusq; Romanus pon-
 tifex: & Cesari germanus Albertus illustris Austriae dux: impetra-
 uerunt a Nicolao sūfio pontifice Cesari nomine ut seruis domini
 Imperatoris adiret maiestatē. Qui & si anteā ad euangelizandum
 Ungaris p̄ficiisci decreuisset: missus tñ a papa in Germaniam anteq̄
 in Ungaria ingredere libentius accessit. Cui igitur Veneths suas
 predicationes cōsumasset: vbi tota quadragesima aplico precepto
 coactus est predicare: pluſtrata verbo dei nobiliori parte prouincie
 Forliū cum multis signis & prodigiis atq; incredibili dñm illorum
 populoꝝ deuotione & frequētia: Villiacum primi Almanie D̄ p̄dī
 sati populosum: in itinere quod dicit ad Austria se contulit. Qui
 tū ob apicē sanctitatis eius: tñ mira culorū preclara fama in Forli-
 uio & Almanie cōfinib; factor; magna leticia: magnog; honore: a
 Villiacēsibus suscepitus: diuina operāte gratia supra viginti infirmos
 p̄ama die qua predicare cepit cū interprete latino vtens eloquio: m̄
 rifice liberauit. Uigebat eti ibi quedā generalis egritudo qua hoīes
 illi ita viribus in oībus membris destituebant: vt nemo ad virū dei:
 nisi delatus proficisci potuisset. Quoꝝ cū quatuordecim suis pedib;
 ad p̄pria rediſſent letissimi ab huiusmodi pestifero morbo liberati
 dimissis grabatis vel sedibus quibus ferebant: illuminatiq; duo ex-
 titiſſent: qui lumē celi videre nō poterant atq; vñus surdus: alter po-
 dagrosus: necnō & duo manib; & pedib; cōtracti: pedesq; ipsos in
 modum crucis trāſuersos habentes: & quidā Uicarius cathedralis
 ecclesie qui gutta percussus diuina multo tēpore celebrare nō pote-
 rat optimā valitudinē de suis infirmitatib; cōsecuti fuissent: tanta
 ibi accensa est erga virū dei deuotionis flāma: vt alter apostol⁹ ab
 illis crederet. **Q**uo rumore per vicinas regiones diffuso a deo diu-
 ni Jobannis apud Carinthios Stirios & Australes celebris opinio
 crevit: vt inde multi populi cū ornatislimis processiōnib; ei occurre-
 rent ad Cesare proficisci: cantantes & dicentes benedictus qui ve-
 nit in nomine domini. Ubi asit imperatoris visitauit maiestatem: ab
 ea dem in primis & a Ladislao Ungaroꝝ & Bohemoꝝ rege atq; ab
 oībus principib; & Baronib; eoꝝ vt angelus dei: vñsus est & au-
 ditus: locatus egrégie: honoratus magnifice & frequētissima p̄cerū
 & populoꝝ visitatione: pred: cañ. conuentus. **D**ui cū multū per id te-
 pus orationi se dedisset: petes a dño vt viā sua secundū suū beneplā-
 citū dirigeret: & tandem per reuelationē diuinā didicit vt in Bohemie
 regnū iret: ingentia ibi ad ortodoxe fidei exaltationē facturus. Con-
 sumatis itaq; nōnullis signis & prodigiis: tum Cesaris: tū viennensiū D²⁴

torū precib⁹ aduocatus Viennā pfectus est: q̄ via est de formosiori
 bus & famosioribus Germanie ciuitatibus: litteraz & diuinaz arti
 um florentissimū Gymnasium habēs: ad quā & Cesar ipse accedere
 voluit: & Christi seruū se numero audire. *Ubi* quantu⁹ Johannes
 pfecterit: q̄ bonouific habitus & letat̄ exceptus fuerit difficile p-
 fecto enarrare est. Nam ibi religiosum locum pro suis fratrib⁹ re-
 cepit: ubi postea centi⁹ & decem & octo cōmorati sumus: ibi studētos latrone
 baccalaureos & doctores multos ad diuinās religiones cōcitauit: bachelari
 nōnullosq̄ Francisci veste suis mambus vestiuit. Ibi populu⁹ quin-
 quaginta diebus celesti doctrina aluit. Ibi summo cū omnī gaudio
 & stupore multo⁹ miraculoz gloria clāruit. ibiq̄ sepe cōfluentibus
 Ungaris & ora uis Australibus & Bauarīs non modo amplissima
 cōmuniſ platea boībus stupabat tota: sed cūltas ipsa ita replebat:
 vt Jubileū celebrari crederes. Qua gloriōsa de eo per om̄hem Ber-
 mania⁹ fama volatilitate: cum ad probandā Bohemor & Morauorum
 reductionē: eo ⁹ inq̄ qui Hussitarum heresi maculati: a Romani po-
 tificis obediētia recesserat: in Morauia & Bohemia se contulisset:
 ac pindē: licet cū maximis & summis vite periculis magna hereticoz
 tam Baronū & nobilisq̄ plebis cōuersione facta: Bauaria⁹ & Silesia⁹
 Turingia⁹ Baronia⁹ Silesiam Poloniā Franconiā Sueviāq̄ qua-
 tuor annis pluſtrasset: itātē celebritate adeūti pcedebant & obvia-
 bāt ppli oēs: abeuntēq̄ comitabant̄ oīs etas: vt aplm dei haud ma-
 gis venerati fuissent. Nam hūc reges: hūc principes: hūc ppli: hunc
 nationes: tū crebris l̄fis: tū nūchis: tū oratoribus & ornatissimis le-
 gatiōibus audiſſime accerſiebat: hūc deniq̄ ad eos pfectiſcentē: nō
 modo inclīpi Reges & clarissimi Seculares p̄cipes: sed ecclesiasti-
 ci plati ac oīs cleru⁹: & religiozoz ceteris: cū crucib⁹: vexillis: reliq̄is:
 hymnis & canticis spūalibus pulsantibus cāpanis & organis: ineffa-
 bili pietate gaudio & veneratiōe excipiebat: & ad cathedralēs ecclē-
 sias doucebat: vbi cantādo Te dei laudamus: susceptaq̄ a viro dei
 b̄ndictione: comitabant̄ eū vīq̄ ad p̄parati domiciliū: & in sua letis-
 simi reuertebant̄: agētes mapūnas gratias deo q̄ in suis terris & ci-
 uitatibus tam celestē nūnciū videre meruissent. *Nostera* aut̄ die in-
 choabat pplo p̄dicare verbū dei prece Christi: nec vlla dies p̄terisſet
 apud illos manēs: qua celesti p̄abulo eos nō refecisset: & licet Latin⁹
 sermo in longū tēpōis spatiū p̄trahere: sepe byzanti tpe in publi-
 cis plateis: audiſſimi tamē oēs videre & auscultare famulū dñi per
 quatuor & quinq̄ horas in nūribus et frigori⁹ libētissime stabat:
 quo ad interpres declarasſet quod Johannes prius latine edixerat.
 Infirmos & male habētes q̄s vel in ecclēsīs vel in publicis plateis
 collocabat: vir dei sere singulis dieb⁹ circa horā vespertinā visitabat
 p̄missa orōne: & qnorēs egredi domū voluisset: nobilibus & egregiis
 viris comitabant̄: ab illis tamq̄ eundo q̄ redeundo vt oculi pupilla

cum eu feruabat. In Bohemia vero et Moravia manu feciti semper ducebat
 Regno catholicorum ne in hereticoz prætem deueniret. qui minis et terroribus
 misericordia ortu doros illi suscipientes a deo perturbabant: ut seruus domini de multis
 locis pepulerint et fugauerint. Et quod oës Alamani Bohemi et Edo-
 raui principes, plati magnates et populos; eos dico quod catholicæ profiterent
 fidem: huc veluti celo dulapsum suscepereint atque dilexerint. Brunelles
 et Olomuncenses Snyemenses: dñi de Rosis: Bauuicenses Egren-
 ses Hurenbergenses Amergenenses Magdeburgenses Liptzenenses ora-
 tissimam. Australes: Bauari: Wissenses: Gorlicenses: Silesiæ
 fere populi omnes: Ludouicus dux Bauarie: Joannes et Albertus
 Archibones Brandenburgenses: Fridericus et Gulielmus duces
 Saracie Episcopiqz Burcei. quo deuotiorē nescio quē in terris pu-
 dicissima habeat Maria: Eystatenensis: Magdeburgensis. qui et primas
 est Germanie: Gurialauien. Paburgen. et Olmucensis. Splendidi
 et honorificati: Bonacenses: Augusti. Frâcordi. et Herbiopolenses
 y habet maximi et potentes populi: licet non eo processu splendore et faustu occur-
 perit non minorē nihilomin⁹ deuotionē ad audiendū verbū de ostendere
 fuit et frequetia. Tanta enim populoru[m] cōmotio in terra Germania sancti-
 monie eius vite et miraculu[m] testimonio p[ro] diuini Joānē sc̄tā est: ut
 sepenumero quinaginta millia: sepenumero sexaginta millia: sepenumero
 supra centu[m] millia hominum Et pro die maxime cōspererunt. Sig-
 na insip[er]tū et prodigia ut supius cōmemorauimus in omni fere ciuitate et
 oppido ubi vel paru[m] pede fixerit milta sunt quod a plerisq[ue] secularib[us]
 fuerūt examinata et cōscripta: queue nullus inficiari potest nisi aut in
 uidus aut maliuolus extiterit. Tēpla preterea et religiosa loca tot et ta-
 ca in memoratis regiōibus hic mirifici Christi preco edificari cura-
 uit: ut sumus et diuini cultus et christiane fidei incremetū omnib[us] sit
 maxime et incredibili admiratio[n]i. Qui licet recusantib[us] Bohemis
 Metropolitana illa Pragensem r[ati]onē adire nequenter in ea tū loci ca-
 tuli sui et p[ro]digierat ceperunt p[ro] eius dormitiōem. Vulcātonē autem
 ramitatu[m] tabularioru[m] et aquiloriu[m] vehiculoru[m] et alioru[m] ludoru[m] pestile-
 ra instrumenta quod in Germania ipsa Vulcano tradidit. non est mei in-
 genii explicare. Hāc si vidisiem Nurēberge ser magnos currus ca-
 bularios plenos ad cōmune foro duci ubi etiā supra septuaginta vehi-
 cula depicta ab equis hyeme p[ro] ciuitatē traductis voluptatis causa
 milta sceleris perpetrabant: etiā igne spectaculis chictis cōsupta sunt
 putauimus numia multitudine in tota Italia tot iuuentur non posse. Quid
 dicā de maxima iuuentu[m] turba quos ad Christi obsequium his in oris
 allexit et traxit. Cū enī ille de mortis memoria in universa terra Lyp-
 tzenensi ardētissime p[ro]dicasset: adeo animos omnium ad m[od]i cōtemptu[m]
 puocauit: ut centum et viginti studētes ad varias Religiones infra
 paucos dies se cōtulerint: quoz prope sexaginta ipse Frâcordi reste-
 yestivit. Gestis etq[ue] plures in locoz idoneoz penuria prohibuerunt:
 fū

Mendaciu[m]
parvistru[m]

Egregius
 doctore qui
 tabulari luso
 rias et bassit
 Et ipse infide-
 lis crudus animi

Dies, flaudet

Quid de vnde ratiſtā uieſſi loquar: vbi cōſtructo templo in honore
 ſcti Bernadini et loco ſupra ſeraginta fratres collocauit: quos ſua
 predicatione e ſeculo eduxit. Quid tandem de vnde Cracouensi: ex q
 ppe centū et trigita ſtudētes extra ppe: et ad Frāciforū cetū induxit:
 quorū ppe octoginta in nouo loco ſcti Bernadini ibidē recepto ſu
 mo omnī gaudio dimiſit. Qui poſtea nō ſolū in Polonie regno mul
 ta religioſa loca conſtruxerunt: ſed etiā in Zepoli quod eſt in Rus
 tia famoſum oppidum Cartaris vicinū loci plantauerūt: qui p ling
 uarū variis generibus ibi degentibus nagnum eſt lumen catholicę
 fidei. eam quidē Cracouensem vrbē ſtudentū et doctorū multitudi
 ne refertam cum roga tu incluti Casimir Polonorū regi vir dei ac
 ceſſiſſet: nō ſolum omnis populus et cleruſ atq; ſtudentū et docto
 rum cetus omnis ei cum ornatiſſima pceſſiōe occurrerit: ſed rex ipſe
 cum regina matre ſua et Sbigneo digniſſimo Cardinali Cracouien
 ſi oburam extra ciuitatis menia factus eſt. qui tanta deuotiōe tan
 tag; benevolētia eum complectuſ eſt: ut nouē menses illi retinuerit
 ad erudiendam Polonię gentem. cui tum miraculis que per eſt
 dominus operari dignatus eſt: quorū ſupra centū examinata et an
 notata fuſſe conſtat per D. Nicolaum Cracouensem iuriſ pontifi
 cij doctorem exiſtūt: tum quoddam ſtantia predicationib; nouem il
 lic mensib; factis quod doctis admiratione nō mediocre attulit et
 stupore: adeo gratus acceptuſq; fuſt ut alteri aptim bis viſum fuſſe
 credas. Inde tandem cōbūtis multis ludoriſ inſtrumentis diſcedēt
 multitudine plorat̄is populi ſtipatus: et a ſancto illo viro Cardinali
 eutus magna laus eſt in Polonia in edificandis ecclesiis nutrien
 disq; Chriſti pauperib; et alendis inuitus comitatus: perlustratis
 multis oppidiſ in Utratissauieñ. vrbē rediſt. Hec eſt em̄ illa pulcher
 rima et deuotiſſima ciuitas: in qua vberum fructus ei⁹ predicationi
 biſ iam producerat: que faciem eius videre et contēplari non po
 teſt ſatiari: queue quaſi ex ſua ſede euulſa: in eius occurſu tanto om
 nis etatis et ſequi gaudio et plausu tertio venit ut videreſt nunq; illi
 asperiffe. cum tamen bis antea ſtūma et incredibili honoſiſcentia ſu
 cepit. Ibi enim q̄ grande q̄ue excellens de Eucharistie ſacramēto
 miraculū configerit breuiter eloquamur. Rusticus quidā fuit in vil
 la nō multum a Utratissauensi vrbē remota qui pecunia corruptus
 nouē conſecratas hostias de pīxide furatus: Judeis Utratissauen
 iabus vendidit. Quas ſeniores iudeoz super pannū līnei ponentes
 ſinguli virgas habentes impurissimis ac ſcelestiſſimis manib; per
 cuſſerit: dicentes: hic eſt deus Christianoz: hic (ſepiuſ replicando)
 eſt deus Christianoz. Quod tantū nephas cū perpetraret: cepit in
 tanta copia miraculosus ſanguis de hostiis emanare: ut pānus ille
 lineus magna et parte tinctus redderet. Et ut ſcelus ad lucē venit:
 quod diu celati eſſe diuina iuſticia non pertulit. Statim captiuate

Spyl ſtūmer

Aendatius eſt
 pua nō eſt in
 actio

sunt omnes Judeoz famlie quoꝝ nōnulli : auctore dñmo Johānēz
fure officiū generalis inquisitionis quo fungebat̄: cū ad torturā po-
 site fuissent: sicut expressimus: verissime miraculū fuisse affirmarunt.
Hec dñ agerent: venit ad sanctū seniorē: quēdā mulier Christiana:
 que hactenus extiterat Judea dicēs: memini inquit dñ adhuc essem
 in Judaisino seꝝ annoꝝ vidisse multos Judeos ad ignē non paruū
 cōgregatos: deferrig quandā hostiā cōsecratam quā quidā fura ti
 fuerat: ea em̄: ludibrio: in medio ignis plecta est: sed in nulla ex sua
 parte lesa: statim miraculose exiuit: secūdū & tertio similiter in ignē
 cōiecta: integerrima de igne exiliuit. Quod stupendissimū & admira
 bile prodigiū: vt factū vidit quēdā vetula: in terrā illico procidens
 adorauit eam & dixit credo te dñe deum es̄: salvatōrē meum es̄: &
Defiam quē expectamus te tota mēte adoro: tecq; ex loto veneroz
 & colo: Christū ielum dominī mes̄. Judei aut̄ hec egre ferentes: illā
 baculis statim interfecerunt: & in tali dom̄ angulo sepeliersut. Hodēs
 se & vidisse puerū Christiansi furtim sublati: clam a iudeis deliciose
 nutritū & impinguatū in cado magno multitudine clauorum vndicis
 trāssixi & perforatoꝝ: positiū tā diuq; inter densa clauoꝝ acumina cō-
 fossum & laceratū: donec beatum emisisset spiritū: cuius sanguinem
 in sacrificiū iudei obtulerunt: & ad alias vicinas sinagogas miserūt.
 Corpus vero pueri sanctū: in tali parte domus sepulture dederunt:
 Cuius reliquias: vt deuota femina docuerat reperti: quas meis ocu-
 lis vidi: in manibus sancti senioris: factū est: vt cōfilio Johānis: ad
 Radislaſi Regem Ungaroz & Bohemorum: magna pericia digesto:
 transmissorū sancitū furrit per Regē: vt omnes filii Judeoz a septē-
 mio citra baptizarent: & a Christiansi nutriren̄. Reperti autem in
 criminē vna cū rusticō Christiansi igni traiderent. Ceteri vero extra
 Regia dominia in perpetuū exilium destinarent. Combusti itaq; fu-
 erunt unus & quadraginta: magister as̄. Sinagoge se ipsum nocte
 strangulauit: & ad simile faciendo os̄ies animauit. Rex quoꝝ bona
 omnīū accepit imitatus Albertū patrē clarissimi Romanoz Regē
 qui pro simili scelerē: in prouincia Būstrie: duo milia Judeoz vna
 die: vnoꝝ domicilio inclusoz cōburi fecerat. Consumatis tandem nō-
 nullis predicationib; in v̄be Glurati slauieſi: non sine ingenti dolore
 illius populi. Johānes abscedens in prouincia Moravia redit: & in
 v̄be Olomuncēſi: nōnullas predicationes peregit. Ubi cū miracula
 alias ibidē gesta per eū: hereticos calsimatos fuisse cōperisset: dixit.
 Si quis hic adest: qui superiori tēpore dum vobis euangelizare: mu-
 nus sanitatis eger accepisset: surgat & testimoniuꝝ perh̄beat veritatē
 Et ecce surrexit vīro dei predicātē: coram omnīū multitudine quidā
 dicēs infirmus eram quādo hic pater nobis alias predicauit: & ita
 egritudine affectus & viribus pedum destitutus: vt per meipſū ince-
 dere non valerē. Delatus aut̄ ad eum & sua manu tactus & signatus

statim sanus factus fuit: et solus ab eo quo volui. Id enim dei famulus
ideo fieri voluit ut hereticoꝝ calamine veritatis testimonio amputa-
rentur: et pia eorum: qui per eum ad fidem unitatem redierant pectora: in re-
ritate orthodoxa: et Romani pontificis obedientia magis firmaretur:
Hussitarum erroreibus nullo vincere tempore amplius adhesura. Erat enim
hic vir dei in humilitatis abysso fixus et fundatus: ut omnia sua operae
que humana laudem et commendationem sibi a scriberent: divine maiestati
attribueret. Sepe cum apostolo ingeminans. Non per sufficietes simus cogi-
tare aliquid a nobis tangere ex nobis: sed sufficiet nos nostra ex deo est.
Cuius quidem humilitatis magnitudinem: licet vilis vestis: contemptus
sui: crebre lachryme: honoris fuga: dignitatis renescens: summa reue-
rentia in ecclesie platos: suauissimaq; humanitate in oculis officia satis
atque declarat. *Sed etiam tam singulare exemplum adiciemus: quod eam vir-
tutem in eo excellenter extitisse liquido manifestabit.* Semel hoc
dum humilis dei seruus a Nicolao de stella armorum imperatore: qui
ex patibulo suspensus: impetrasset posse deponere: et sepulture tradere
abhorre reges cepisset: mortuorum horribilem aspectum seipsum vincens:
alterum suspensorum strictissime in spiritus feruore complectus: caput
totum in eius ventrem immisit: qui nullo prouersus fetore Iesus tanto
statim odore suauitatis respersus est quanto magis ex multoꝝ aro-
matum fragrantia repleri potuisset: et ubi humanum debuit sentire fe-
torem: ibi diuinam maximam sensit: ex sui profundissima humilitate
consolationem. Vere diuinum et apostolicum virum cui apud exteris ge-
tes: tantus impeditur honor: signorum et prodigiorum amplissima diuinis
potestas: dilatationis noue Franciscoꝝ prolis: heretico-
rum et iudeorum exaltationis: ex alto summa proceditur gratia: suauitatisq;
incredibilis in cadaueris amplexu donatur maximus odor.

De accessu ad Imperatorem et ad Hun-

gariam. Et de cruciata ibide predicata. Et de aduentu Turcoꝝ: et quo
modo primo fuerunt victi in Danubio apud Belgradum. Cap. xvii.

Prosternitur igitur Christi prece mirificus Iohannes in pronintijs
Austrie Bohemie et Polonie: magni religiosorū cetum ad di-
uinum cultus coadunauit: locaque plurima eis auriputum Ene
Silvius cum Imperiali Secretarii exportatione tum Constantino
politane miserande clavis nunciate: dolore prouocatus et compul-
sus conuentus Christianorum principum Frankorum designatum: ex
Moravia discedens: per marima et latissima terrarum spacia laboris
osissime adiit: ubi cum omnibus animos ad tuendam fidem et ad vicit
cendum iniuriam: quam pro amissione Constantinopolitane urbis
Turcorum grandis Victoria: Christiane reipublice attulerat: ardenter
mis predicationibus per aliquot dies excitasset et inflamasset: sperans

N...
mos eas maximas et summas copias in Turcos constitutos: quas
Ungaris polliciti fuerant: in Austriam euestigio descendit: ad Unga-
ros animandum: sicut per revelationem a domino Murenenberge acce-
perat postea prefecturus. Adulti enim principes multaque potentissimi
Christianorum populi: aduersus Turcos se pugnaturos sponderat,
uterum cum designata esset altera dieta apud Cesaream maiestatem: tamen p-
reficiendo exercitus imperatore: tamen pro cōponenda inter Christico-
las pace: ut domo pacata relicta: libentius oēs arma capesceret: ad
eandem dei famulū Enei Siluū tunc Genēsis episcopi: nesci aut̄ Roma-
ni pōtificis summi literis admonitus: se cōculit ex Viēna: vbi scđo cū
summa oīm leticia et acceptatiōe p multos dies scđi semen verbi dei
seminauerat. Sed ut cognouit antiqui hostis opera expeditionē iam
institutā in Turcos prepeđiri: cū non mō in rebus maximis tractan-
dis tuende fidei sed in ipso modo sedendū: ut quis nam prīmū: quissue
secundum apud Cesareū locū esset habiturus: cōcordare nequiverit
nō auditus qui illud euangelicū in medium protulerat. Qui maior
esset inter eos fieret sicut minor: de oī ope Christianorum principiū fere
desperatus: recepto et readducto prius: rogatu cesaris cōuentu Ju-
denburge: ad Ungaros quā primū transiuit Valachie Transiluanie
Rascieq; limites pluſtravit. Quē cū h̄ populū: multa signa et poigia
faciente vidissent: veluti angelū dei Chriſtū aplū: incredibilib⁹ hono-
rib⁹: ingētibusq; apparatib⁹ vbiq; exceptū. Ibi qđē imuneris pplos
ad audiendū verbi dei ex remotissimis oīs cōfluētes. Ibi stipatos
amplissimos cāpos gētibus. Ibi ornatisissimas processiones: Ibi ple-
bes: Ibi proceres: Ibi platos: Ibi religiosos et clericos ei summa cū le-
ticia et veneratione occurrētes vidisse. Spiritualia cātica: dulcissi-
ma melodia resonātes. Et h̄ Almani Boldi et hi Bohemi et Odo-
raui: h̄ catholicā p̄fiteant fidē: h̄c summa honorificēta suscepentes
nō minore tñ deuotione et honore et Hungari excepterūt: offices illum
sanctū: oēs illi beatum patrē appellantes et predictantes. Per id q-
dē tēpus Odōmeth Bey, Turcorū Imperator: inflatus grādi victoria
et extrema ruina grecoī et Campanis Constantiopolitamis machi-
nas ingentes construxit: et innumerabilis bellica instrumenta con-
fecit Classēm potentissimā per Danubium traducendam: exercitūs
terrestrem maximum et copiosissimum conflauit. Quem cum Ungari
cognouissent aduersus eos pugnatūrum: pro colligendis copiis
multas dietas celebrarunt: quibus dominus Johannes impiger
certe exercitorū affuit: licet imminentē excidij et tanto periculo: nulla
adūmenta: nullaque p̄fidia maiores natu attulerint miseriis: pre-
ter illustres viros Johannem Iōwīnīā Regni gubernatores: cuius
filius Odathias in Regalī nunc Ungarie sedet solo: et Johannem
de Korogb⁹ qui p̄petuus vocitatur comes. Et hi quidē cū parua ad-
modū militiū manū cōparuerunt. Ubi autē bīssimus Johannes in-

tellerit Cardinale S. angelii apostolicis legatus: Buda venisse illue
se statim contulit: et per eius manus et Christi crucem Calixtus papa
transmissam: et predicande cruciate auctoritate per apostolicas lite
ras sibi creditam accepit: hac itaque die: que fuit prima dominica qua
dragesime apostolica suscepta potestate: quasi altissima tuba: exal
tare incipiens vocem suam ad crucem accipiendam: seque imitandum: maxi
mam Christianorum: infra paucos menses turbam allerit et incitauit: et
eo fortius incitauit: quo ad tuendam orthodoxam fidem: celum ipsum: quod
dimis celestibus tubis de mente Junii per multos dies: suo modor
ante Turcoꝝ aduentis clamauit: dimis enim apparentibus cometis:
una ante auroram: que pre sui magnitudine: omnes orbis nationes ter
ruit. Altera post solis occasum: que etiam simile mortis umbra proferre
vibebat: cepit dei famulus bone esse spei: quodquidem Christo reuelatus:
illas: fortissimam victoriā de Turcis premonstrare cognouit. Quā ob
rem omnes exhortabat: et singulis palam predicebat. Holite timere pu
llus grecus: nolite cōtremiscere. Dabit quidem deus nobis optatā vic
toriā de inimicis nostris: quā precurrentia astra designant omnino
futurā. Accelerante itaque Turcoꝝ Imperatore versus Ungaros fe
stinauit. Iohannes ad tutelā Christiane Reipublice: hinc literis: hinc
nuncius cruce signatos cōuocare. Ipseque cum nonnullis Belgradum
ad cuius expugnationē Turci se preparauerant: nauigauit: magno
honore incredibiliter leticia susceptus. Nam Turci tertia Julii Bel
gradum: primo a longe: deinde: vbi omnis applicauit multitudo: ter
ra Danubioꝝ propinquius obfederunt. Erat quidem illoꝝ exercitus ce
tum et viginti milliū bellatoꝝ: equis Camelis: Machinis curribus
opibus: auro et argento affatim instructus. Clavis autem in Danubio
flumine sexaginta duorum triremes: quae visitationi vocabulo Valleas
appellamus habebat: exceptis alijs minoribus nauigis. Abi autem
domini seruus Belgradum obfessum vidit: ad constantiam primo adhorta
tus est omnes. Deinde Zalonkemen nauigauit: ut cruciatōꝝ exer
citu redditurus Belgradum liberaret: vbi cū paucis admodū diebus
predicasset assidente sibi illustri regio gubernatore Iohanne hydro
ad: potentissima et copiosissima cruce signatoꝝ classis parata est:
qua statim in Turcoꝝ classem irruente: cruciati adeo viriliter et stre
nue diuino Ihesu acclamante: pugnatibus etiam Belgradensis dūcatur:
ut infra quinqꝫ horas omnē Turcoꝝ classem expugnarent. Ibi enim
maxima cedes facta est Turcoꝝ: multiꝫ in ore gladij dati sunt. Tres
triremes in aquis perierte. Quatuor in Christianoꝝ potestate deue
nerunt. Relique autem tam atroci bello propulse sunt: ut Christicolis
nunquam amplius obesse potuerint. Parauerat quidem illustrissimus gu
bernator regni: nauem quandam pergrandem: multis propugnaulis mu
nitam: in qua omnis Christianoꝝ spes locata videbatur. At ipso bello
seuissimo

seuissimo cōgressu impudentia quowundā rigne in Machinax pulue-
ribus cadente: & plerosq; miserabiliter cōburente & ledente: multitu-
do in ea designata cruciatoꝝ: egressi coacta est: vt daretur intelligi:
felicem illam victoriā: non humana sed diuīna potius virtute Chri-
sticolis fuisse concessam. Et licet statim nouis recentibusq; intromis-
tis bellatoribus re integrata ad pristinū statū extiterit: communis
tamen omnibus victorie triumphbus fuit.

De secundo conflictu Turcorū nocte

facto apud memia Belgradi

Capitulum. xviiij.

Profligatis itaq; ex Danubio turcis ingressus est Belgradis
Senior sanctus: plaudentibus pre gaudio cunctis qui emissis
vulneratis & debilibus omnibus: nouos recentesq; bellatores
intromisit. mane autem cum ad viriliter resistendum populum dulcissi-
mis adhortatus fuisset eloquhs in castra rediit que apud Danubi-
um posita sunt. Ibi enim sexaginta millia cruciatoꝝ conuenerunt &
cum eis multi sacerdotes et religiosi: qui sacramenta illis minstra-
bant diuina Inermes tamen fere omnes erant: quibus aut inerant
corporis vires arcum & pbareram & scutū gestabāt. Gaudet deī sa-
mulus cruciatoꝝ tanta multitudine visa & letissima facie complec-
titur omnes. parent cuncti eius imperio negantes se alii habere ou-
tem preter Joannē Capistranensem devoutissime gētes. Et quāq; pñ
ceps bello christianoſisq; exercitui prefectus esset fortissimus Turco-
rū debellator & malleus Joannes Kroniā: nūl tamen gerēdis re-
bus cōsulere: nullas instaurare acies sine dei famulo valebat. Po-
ro tota Ungarica gens Joannis Capistranensis auspicio ducebatur,
& nō modo robustissimi iuvenes quibus ebullit sanguis & maturus
labor solet esse iuclidior: sed senes & etate grauescente cōfecti: hunc
duceat: hūc imperatorem sequebant: secum p Christo morituri aus-
victuri. Ipse vero dei seruus instantia quotidiana sacris orationib;
& hostis inclibēs: oēs p Chrō: pprīa p̄g cōmuni oīm salute ppelle
dos hostes magna animi virtute incredibilisq; spūs feruore anima-
bat: & impellebat: docens eos nec rapinis nec spoliis inibiare: sed assi-
pugnā oratiōi deuotiōi confessioni sacrī viatici suscepitiōi vacares:
rectissimo incorruptoꝝ animo pugnare. Instituerat.n. glorioſissimū
nomē illud Iesu crebro ab omnibus christicoloſ acclamandoſ in cri-
cis hostes: nec aliud siue in castris siue in bello nisi Iesu Iesu p chri-
stianozū ora volitandum. Erant autem Joannis verba apud illos tan-
te estimationis & opinionis: vt singuli quasi de Christi ore illa ſhma
deuotioꝝ & obſeruantia ſuſcipere viderentur. omnibus quidem vni-
ca vox extabat: ſacri inclitig; martirū cum eo libetissime ſuſcipi-
toſ: nec a ſuo latere vſq; ad ſanguinis effluſionem quoquo pacto diſ-
ceſſuſoſ: quandoquidē ad opus ſane omni laude omniq; gloria digo-

nunq; celesti ingentis p̄mō destinatis: eoz antimos suos & cōcitatōs intelligebant: siebatq; preinde manente obſidione: ut multi p̄missa confessione: ſumptoq; ſacro viatico benedictionē ſlexis gemib; a viro dei ſuſciperēt: t ad pugnā Christi amore accenſi proficiſcerentur. ac glorioſa inclitaq; morte occiſerent. Quoz capita Turci p̄cedentes: lanceisq; fixa: in alcum tollentes in terrorem ſpectaculūq; christianoꝝ apud Belgradī vallum ferabant. Quid multa: equatis ſolo priui Castelli menſis: fractis euerſisq; magna ex parte turribus per ingentes machinas. Regius gubernator ad eum nocte venit: in credili timore pculſus. Victi ſumus inq; pater: in Turcoꝝ poteſtate Castelli cito venturi eſt: iam ingrediēdi adytus patet hofib;. Hic ad tantam multitudinē inexpertos & inermes bellatores habemus. Cui Christi ſeruus magis in diob; in homine cōfidens dixit. Ne formidet animus tuus diſe: qd dñs erit nobiscū qui potēs eſt subigere & eneuare noſtros hoftes. Tūc illuſtriſ gubernator crastina inquit die Castelli nō erit noſtri. Nequaq; respōdit dei famulus: erit qui dem noſtri: t illud nō auferet a nobis. Adueniēte itaq; vigilia magdalene: facta prius oratiōe more legis ſpurcissimi ſtaumethis: circa horā vespertinā Turci pugnā ineunt cū christianis: atq; impetu maximo facto: Castelli priui ingredi cōtendunt: fit atror cruentiſſima cedes: repletur a Turcis ſoſſata: pugnatur vtrīq; pro vīribus qd primā vīq; noctis horā. Porciſur priuis menſis grādis Turcoꝝ virtus: et vt celi niues: t nubes pluiaſ: ita hofſtiū Christi arcus dabant ſagittaꝝ multitudinē. O ſeuifim⁹ belli genuſ. O dei manum diptentē. O clementiſ ſaluatoris imenſam: neq; inq; derelinquē tem ad ſe toto corde conſugientē. Circa noctis mediiſ: vallante totū Castelli omni Turcoꝝ multitudine: committit pugna crudeliffima: obtineat tota plamiles priui Castelli a Turcis: perueniuntq; vīq; ad pontē ſecundi qd magnis vallatur foſſatis & difficultiis turribus et pugnaculis. Turci aut non adhertētes multos adhuc christianos remaſſe in circuitu priui: attuentes in pontē nō eleuati ſtantē. Caſtellum ſecundi fortius pmo intrare ſatagit. Qui autē remanferat in priuis menſis ignitos lignox fasces in foſſata imitunt: q Turcis plena erat castelli ingredi cōtendentibus. Turci itaq; flāmis vndiq; vallatos ſe cōſpicientes: in fugam ſe vertit: ſed egredi nō valentes: aut igne cōſumebanſ: aut a tergo a christianis per pontē exequitibus gladio interficiebanſ. Pugnatū eſt. n. fortiffime vīq; mane. Turcoꝝ autē tam magna cedes facta eſt: vt vnoq; effusus ſanguis cōſpiceretur: t in foſſis per multa cadauera Turcoꝝ apparerēt: quoꝝ tanta erat multitudo vt christianis liber tranſeundi aditus non eſſet. Christianorum vero pro quibus dominus mirabiliter ea nocte: orante dūino Iohanne & vebemēter. Iesu iſtu acclamante pugnauit: vīq; ſep- aginta occiſuerunt.

De vltima victoria obteta: De Turcis in planicie extra Belgradum: relictis sere centuꝝ Sachinio. Cap. ix.

I lucentे itaq; die diuimus Johannes castra omnia posuit a-
pud flumen Zaue: r in loco vbi Danubio iungitur. Nam Bel-
gradum quod Mandor albam Ungari vocat: quod r Latini Al-
bam grecam dixerunt: his duobus fluminibus cingitur: tria Castel-
la habentes: unum alteri coniunctū sola iam aqua Zaue inter Turco-
num christianoꝝ copias mediatis. Vnde autē seniorz sanctus quos-
dam admodū paucos cruce signatos in Turcos irrussit et multitudi-
nem hostium magnā viriliter repulisse: ad martyris flagras: irruente
in se sp̄itu sancto: hec est inquit illa dies quid expectabamus: tran-
seamus: et non annuente Johanne w ayuoda sepe rogato: quando-
quidem pene capitali subinceretur: qui quis contra eius preceptum
Sauam transiſet: iuſſit omnē christianā exercitum Sauam christi
seruus transire: nec seruatum est humani preceptum vbi preualuit
diuum. Tinebat enim Regius gubernator: ne victoria nocte obtē-
ta verteretur in calamitatem in die: et in planicie sub Turcorū equo-
rum pedious: inermem pedestrem exercitum conculcandum: ob eam
q; rationem mandauerat: ne vlli de cetero liceret cum hostiis bel-
lum inire: permittente domino: vt vel sic in diuino Johanne virtus
magis claresceret Christi. Transiſit itaq; ad vocem famuli dei om-
nis christianoꝝ exercitus: remanente illustri Johanne w ayuoda in
Danubio: quem nulla prohibitio tenere potuit. Elbi autem christia-
ni pugnare ceperint machinarū stationes. Statim turci terga ver-
tentes relinquerunt: ac simul sese in Castris cōstrinxerunt ingenti do-
lore et pauore correpti. Diuus vero Johannes Capistranēs vt vi-
dit omnes machinas in christianoꝝ potestate deuenisse: magno re-
pletus gaudio in crucis hostes ardētior animosiorq; reddit. Accla-
matur sepe per eum mellianum potentissimū illud Jesu nomen: et
respōdentibus circuīquaꝝ christicōlō oībus: ita huiusmodi vox ce-
lo potēter volitabat: vt Regio illa tota cōtremiscere videret. Erigit
rāndē suoꝝ cōmilitonum amicos dñi famulus dulcissima oratione
sua. Adhortatur omnes ad fidei defensionem: dicebat q; illis. Ecce
nunc tempus acceptabile: ecce nſie dies salutis: occurrite inimicis
crucis Christi. Nolite timere eos qui occidit corpus: animā autē nō
possunt occidere. Sicq; his et alijs ſuīlib; verbis et scripturis: q;bus
maiores in modū affluēbat multoꝝ corda ad pugnā excitabat et ani-
mabat: vt non ad bellū sed ad nuptias pergere viderent. Cōgressus
itaꝝ seuissimus fit per sex horas cōtinuus: vim potentissimā infexit
feroces hostes. Certatur utrimq; p viribus. dei autē famulus et al-

ter Iesu cum suis bellatoribus procedebat batulo sustentatus: in cuius limitate erat thau quo eos animosiores audatoresq; redde-
ret, qui dum semel consorū sui instantia repetitis vicibus ex ipsis mor-
tis fauicibus reuocaref. Ne vadas pater ne vadas pater neci dede-
ris: ad martirium aspirans, ad hoc veni respondebat: qui vult fuge-
re fugiat, et ut in manib; omnium pugnaret oratione voceq; fortissi-
ma Iesu nomen inuocando et clamando ut alter Moyses pro dei
populo diuinum interpellabat aurilium. Et cum vndiq; sagitte vo-
litarent multosq; necarent et letaliter vulnerarent: eum tamen Christi
protectione munitum illesum intactumq; semper reliquerunt. Sit tan-
dem Turcorū cruentissima cedes: omnib; christicolis Iesu acclama-
tibus, terga vertunt hostes: christianis deo, per eis pugnante mirifice
prevalentibus, ceuunt ingloriū qui cum centum et viginti millibus ve-
nerant glorioſi. fortissima enim cede percussi: terrorēq; ingentissimo
inceſſabili a clamatiō nominis Iesu conſternati: dissolutis castris
relictis viginti quattuor millibus intersectis: relictis multis maxi-
mis machinis et bellicis instrumentis mirabilis artifitio extrectis: in
fugam se turpissime dantes: per viā qua leti venerant mesti cum cen-
tum et amplius vulneratoribus curribus ad propria redire. Et qui
omne Romanum imperium sue ditioni subigere arbitrabātur: nouē
diebus pre nimio timore pedē nō fixerunt. Tantus namq; terror eos
inuaserat: ut timetates ne facies terre in eoz oculis perire, nihil pr̄er
fugam cogitarent. Videbaſ quippe illis: maximas militi copias a
tergo sentire: cum reuera nullus christianoz planiciem rbi atrocis-
simum bellū cōmisiū est: postremū egressus fuerit. Neq; in bello
Totus christianus exercitus fuit. Sed vix quinq; milia: et ut quidam
affirmat tria milia extitere qui victoriā fecerunt. Quis igitur audi-
uit vnp; bellum tale: aut quis vidit huic simile: ut pauci admodum
agricole: fossores et aratores fere inermes: tam grandem: tam forte
tamq; copiosum exercitiū effugarent multitudinē tantā interimeret:
copiamq; tantā vulnerarēt. Multī quidē ex nobilioribus Turcorū
cedererūt. Imperator autē eoz in latere finistro cuspidē percussus:
prēnumia doloris rabie dentibus stridebat suis: buiusmodiq; lame-
tationes ingeminabat. Obi pfecto nō Marchio: nō Dux: nō Pri-
ceps: nō Rex: nō Cesar: sed ruriculi aratores terre et fossores vilissi-
mum hominū genus p̄fugauerūt. Sciebat nāq; wladislaum Ungaro-
rum et Bohemoz potentissimū regem ex Australi sede nō discessisse:
Johannem wayuodā suos fortissimos milites domū dimisisse: et so-
lum cum sua familia in auxiliū Belgradi venisse. Sed tantū Johā-
nis Capistranēs opa rulicos incultos in eis arma sumpsisse: quos
facillime supare posse: firmissima sententia credebāt. Immo necāto
Grecoz imperatore: subactis grecis, dictaq; Constantinopoli tam
unigni tamq; excelsa Urbe per Christianoz ignavia male defensa:

luciferina superbia elatus: omnē meridianaō occidētalemq; plagam
domitare: t; sibi subiugare nequaq; diffidebat. Et invictissimus im-
perator Christus Ihesus dñs de' nr̄: qui cū suis fidelibus: vscq; ad
seculi consumationē semp es̄e pollicitus suit: qui p Petro rogauit
vt non deficeret fides sua: quicq; semper exaudit voces pie clamantib;
ad se: non passus ecclesie sue sancte dominari barbaras nationes:
non Italoz: nō Ballorum: nō Germanoz: robustissima militia: sed
sola iuocatione excellentissimi sui nominis: opera t; industria fide-
lissimi seru sui Iohannis Daumethis atrocissimi cruentissimq; Chri-
stiani nominis hostis superbia contriuit saluans populu suum: per
nomen suū: vt notā saceret potentia suā. Iohanni aut̄ breue mar-
tyrium denegauit: ne Ungaria interiret coronā tñ martyris nō abstu-
lit. Quippe qui periculis: qui missilibus: q sagittis: innumeris inter
cōgredientes cuneos: mori pro Christo cupiens: vltro se penumero
se obiectauit: quicq; in tota illa Belgradi obficiōne nūc sibi pepcit
In celerrimis discursibus: In foliis ardorib;: In noctibus: in som-
nibus: in siti fame t; laboribus adeo multis: vt tenue corpusculum
plusq; dici possit exhauserit. Nec enī felicissima gloriosaq; de Turcis
victoria: auctore diuino Iohanne t; nullo alio: dicāt qui velint mil-
lesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo Marie magdalene
natalicio obtenta diuinitus per Ungaros fuit: qua die Iohannes
Hispanus Cardinalis sancti Angeli apostolicus legatus Buda dis-
cessisset. Belgradumq; tandem perueniens: cruciatorū Castra: pecu-
nie inopia soluta inuenit. Que licet per eū adiumento famuli dei: re-
integrata postea fuerit. Dorte tamen tñ Iohannis wāhuode: que
vigesima die subsecuta est post victoriā tñ Iohannis Capistranēsis
qui inde ad tres menses spiritū celo reddidit: tñ etiā Comitis Cilie:
qui Belradi a Ladislao filio Iohannis wāhuode gladio occisus
estaterum dissoluta fuere: nec vncp secreto dei iudicio Belgradum
preteriere.

De eius felici transitu: t; quō fuit sibi diuinitus: vltimus terminus mortis reuelatus: propter quod deser- ti voluit rōslak,

Capitulum. xx.

Diuus itaq; Iohannes Christiane fidei defensor infideliumq;
ingēs paucor t; terroz profugatis Turcis: liberatisq; Ungaris
febribus irrevocabili fluru. viij. idus Augusti torqueri acriter
cepit. Quam egritudinem nimis laboribus compatam laudans t;
magnificans dei: septuaginta octo dies pacientissimo certe pertulit
animo. Et licet hactenus: dissolui apprime affectasset t; esse cū Chri-
sto: sepe illud propheticz ingeminans bene mihi quia incolatus meus
prolongatus est: habitavi cū habitatibus cedar: multi incola fuit
anima mea. Cupiebat tñ pro orthodoxe fidei exaltatione adhuc ali-

quantulū supuīuere ad expeditiōē Christi hostes destruendā semp
 aspirans; decernēs; potius in castris vel in bello obire; q̄ a sancto
 proposito reflire. A quaquidē sentētia etiā ppositis multarū miseri-
 arum incōmodis; nūc̄ sui soch̄ eum reuocare potuerunt; quoadusq;
 matalis gloriose virginis diem; de sua dormitioē per diuinū oraculū
 certiorē fecit. Ut autem per reuelatiōē cognovit; ex illa egritudinē
 se ex hac luce discessurū in eterna tabernacula suscipiendus; deferri
 voluit ad conuentū Winoz twylak; quē ad regularē obseruantiā nō
 mediocri labore readducerat; v̄ vel sic ipsa ibi moriētē villo vñq; tpe
obseruantes fratres illum nō relinqueret. Focuſq; ille nullis seculis;
 laude diuina effet caritatus; vbi tam preciosus sui corporis thesauro
 rū erat collocādus. Ibi enim visitatus est a Ladislao rege principe
 pibusq; suis qui Gingaroz gentem de Turcorū manib; cripuerat; ¹⁵²⁶
 splēdiosissima stella seculi nostri. Scripturarii armariū Winceti om-
 nium ppulchra corona. Spes. n. vnicā & Germanicā natione in eo
 locata fiducia; altum pmebat dolorem afflugebatq; animū q̄ pri-
 piebatur; quādoquidē ob sui deuotionē incredibilē christianoꝝ exer-
 citum intuebāt cōtinuo ad se venirecum Wartino tamē sepe dice-
 bat. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius; nō recuso labore
 s̄tat voluntas tua. Desiebat aut̄ nimium miseris euentus quos pui-
 debat proculdubio futuros. Ob idq; diuinā indulgentiā profluenti-
 bus lachrymis interpellabat seoulus. Parce inquiēs dñe; parce po-
 pulo tuo; t̄ ne des hereditatē tuam in obprobriū vt dominentur eis
 nationes. Misericordia dñe; miserere nostri; miserere christiano populo
 redempto p̄ciosissimo sanguine tuo dñe deus benignus & misericors
 nō scdm peccata nostra facias; neq; scdm iniqtates n̄fias retribuas
 nobis. Sicq; lachrymis futuras pressuras redimere conabāt; mens
 sacra penui studio supnis cōiuncta; vt mole corporis pressā nullo pa-
 cto ociosa videri potuerit; sed solarii eius erat diuinis laudib; vaca-
 re; missas attētissime auscultare; cōfessiones frequētare; sanctissime
 cōmunicare; t̄ postremo stipēdia vite flagitans iam solui se; gauisus
 est; cōfiteri nouissime cōmunicare; penitentia; t̄ animā deo cōmitti; nō
 in strato; nō in molibus; nō in deliths; sed in pauīmeto mori voluit;
 nihil minus q̄ ceteri pro seipso deprecās. Sancta maria ora pro me.
Sancte Abraam ora pro me; cetera referens plaudētibus & eleua-
 tis vicissitudine manibus; cum dignitate & reuerētia cunctis astanti-
 bus attētior; t̄ ita attētior; vt minus bene pferentem ac barbari-
 zantem ebdomadarū sepius coriperet & emēdaret. Sabbato itaq;
 vicefimāteria sc̄z Octobris. i 4 5 7. cū omnes cōfratres; deuotosq;
 ordinis atq; suos per orbē dispersos; multis diuinis benedictionibus
 repleſet; dispositis cunctis erga socios suos necessarijs; dum primi
 vesperis daretur signū; pfecte mentis compos ac sensu viuax fratre
 Hieronymum Glinensem; cuius relationem: in hoc viri dei transitu

magna ex parte sumatur: mitu vocans aurifili ferendis gratia sedere
 voluit: et inclinans ad pectus suum titubans caput: suauiter ore sen-
 sim aperito: inter illius vinas in epanume corpus reliquit: plenus diez
 et operibus bonis .cuius transitus fama toti perlustrans oppidum
 adeo populu omnem cōmouit ut turmatum festinantibus cunctis be-
 atum videre corpus: fratribus periculo fit in longi pōucere funus
 Defertur itaq; ad ecclesiā quo plebs omnis collachrimans occurre-
 rat. Exequis solennib; hymnis: laudib; dignisq; honorib; fin-
 gulisq; pro cuiusq; dignitate cōplent. Seruat in medio chozi vndiq;
 ardētib; faculis et lumini copia: alternati excubib; et callida cura ti-
 more susserdi inhumatus per aliquot dies. Claudi⁹ postremo archa
 ferreis laminis circusepta: cathe⁹is clavisbusq; munita. beatissim⁹ illud
 corpus: mollesflexibile: ac per omnia tractabile. Quod ad octauam
 diem nos reluti preciosissimum thesaurum videntes et pre summa de-
 uotione osculantes atq; multis lacrymis respargētes: ita etiam fle-
 xibile tractabile: et nullum prorsus habens malis obozem inuenimus
 et vivere quodammodo videretur. Ubi autem spiritu celo reddidit:
statim miraculorū gloria floreze cepit: ut qui forma iusticie veritatis
 tuba: perfectionis norma virtutumq; et charismati domicilium exti-
 terat in vita: miraculorum etiam fulgor fieret in celestibus regnans.
 Nam quem dominus tantis signis et prodighis: hac in peregrinatio-
 ne illustrem efficerat: illustriorem reddere voluit post dormitionem
 cum angelis et sanctis suis in supernis habitantem. Quorum miracu-
 lorū magnitudinē: si magnum voluminis corpus non facile expli-
 cit: aliqua tamen ex his propinquoz iuramento diligenter examina-
 ta que ad nostrā noticiam peruenierit ex registro Cuiūm wylak:
 ad id per magnifici et illustrem virum. d. Nicolaum wayuodam spe-
 cialiter deputatoz extracta breuius quo poterimus ad dei laudem
 et Johannis sancte vite insigne testimonīa in medium afferamus.

De miraculis perpetratis post obitū.

Et pmo de multis paraliticis: claudis: mutis: et cecis liberatis. De-
 et alijs infirmitatibus multis: et plenisq; fugatis. Cap. xxii.

Cum igitur de more celestis viri corpus in publicum prolatum
 esset: consueretq; passim populus videndi: osculandi: illius
 causa ducta est Elizabeth filia Baltasar pellificis de wylak:
 collo et capite paralitica: et tres annos penitus ceca: que manus
 sacras defuncti osculata: statim dum Johannis virtute et visum re-
 cepit: et a paralisi extitit liberata: quemadmodū eius genitor coram
 designatis testibus iuramento firmauit.

C Petrus Zeep dictus de wylak filium habens quinq; annorum

seuissimi vlcus: ita pacientē: vt bibere nec edere aliquid valeret: emisso voto visitandi tumulū viri dei illoq; adimpleto: ipsum filium sanum & incolumem recepit.

C Helena mater Johānis lapicide de wñlak: vnus manus & vni pedis officio destituta: facto voto accedendi: ad sepulchrū eius: diut na ope Johānis merito donāte: optimā valitudinē statim adepta est: filii Michaelis Legzes dicti de wñlak quinq; annoꝝ qui febre tertiana per mediū annū: t postea quotidianā ita affectus fuerat: vt nec bibere nec comedere valens: morti vicinus censeretur: parentum precibus inuocatus: a fauicibus mortis eripuit.

C Filia Antonij Pockolab nuncupati de wñlak: pestilētico morbo adeo grauata iacebat: vt nulla spes relinquetur humana recu perande sanitatis: que dum delata fuisset ad tumulum beati viri: subito antibilato & disipato apostemate: ad propria sana & incolu mis remeauit.

C Hec minore laude memorandū videſ: q Laurentium Pap dictum ciuem vtus wñlak constat cū ultra annum cecus extituerat & contractus: ita vt nif sustent aculoꝝ adiumento hostium domus egredi non posset: auditō tantoꝝ gestorū rumore: beati patris auxiliū cū voto inuocasse: inuocatog; illico valitudini restitutum fuisse.

C Et vt illiⁱ dona vberiora apparerent Margarīta vpoz Bartus de wñlak filiū habens paruulū a caduco morbo vexatū: morbo vt illiⁱ flexis genibꝫ & lachrimis ad sc̄i viri tumulū ferre deuouit: incolumē accepit: cuius nulla spes erat recuperande sanitatis.

C Preter hec & illud est memorabile: quod Barbare vpoz Baltha ſar pellificis de wñlak contigit que per annū incredibilem dentum dolorē & validā in collo palū passa: ita vt nec caput erigere: nec collū vertere valeret emisso ad tumulum proficisciendi beatissimi Johannis voto statim optimam valitudinem recepit.

C Qua vero laude pſequar q in filio cuiusdā Georgij nobilis genitici Theresiok: magnū & singulare liberationis signū ostendit: que in extremis agonizantē: beatissimus hic vir precibus matris interpellatus: que ad eius tumulum venit: ita adiuuit: vt rediēs genitrix domum: sanum & incolumem inuenienerit filium quem in Athīa villa non multum a wñlak distante reliquerat semiuum.

C Quid vpozem Pauli pellificis de Frotbak loquar.

C Quid Casparem filiū Valentini pasge de Chitel: qui omnis caducum morbiſ pacientes alteri per decem annos: altenum a iuuentute sua vexatos: emisso voto adeundi sepulchrū sancti viri: ope illius peroptime liberatos ratum est.

C Quid Valentīnum Zabo dictum de wñſalco lumine oculorum tres annos ob quandam egritudinem priuatum etiam inuocato de unum illo: recte illuminatum conspererunt.

Quod alia

Cund aliā Elizabeth Petri Zebeer de Zegerino vpoz em clavis
dā miserabiliter ab uno pede ultra anni adiuuāte vtrigillo liberata.

CQuid insuper benedictū filii Georgij Hwza ar dicti de Goues
q̄ talē infirmitatē paciebat: vt nature secreta p̄ viralē viā egredie-
rētur: quicq̄ cū laboraret in extremis facto voto per genitricē dese-
rendi illum ad tumuli famuli dei: mor̄ bona valitudinē cōsecut⁹ est.

CEt claudis cecis t̄ agonizantibus illis opē attulisse non satis est
surdos etiam t̄ mutis cōstat vt loquerent t̄ rident dedisse. Nam
Georgium de Bede virū vtrig nobilem: septem t̄ decem annos pe-
nitus surdi nibilq; audientē nisi nutu: interuentione huius sanctissimi
viri sanati extitisse: emissio ad eum voto: per totam prouintiam
Bachiensem per celebre est.

CStephanī insuper Bergmartho de Bodizzenthmikklos: q̄ cecis
mutus t̄ surdus cum quatuor annos extitisset: facto voto adeundi
sepulchrum viri dei: sanatum constat in via dum ad persoluendum
votū deferretur: sicq; lingua illius resoluta fuit: aperti oculi: t̄ audi-
tus integre restitutus vi plenam de omnibus gratiam impetrarit.

CHec tacendū videt q̄ Nicolao filio Odathie Rede de Renhe-
res notū est accidisse: qui csi in nemore incideret ligna: quadā repen-
tina infirmitate preuētus loquela amisi: t̄ per quatuor ebdomadas
nec pedibus ambulare: nec manus vel brachia flectere: immo nec
cibum nec potum per idē tempus sumere valens: ad patris votum t̄
lachrimas beatissimi Johannis patrocinio incolumenti restitutus
est optime: ita vt qui clauso ore t̄ strictis dentibus stabat: tantum
stillatione alicuius nutritus liquoris: mox emissio voto ad tumulum
serui dei: liber ab omni egritudine euaserit. Quozū prodigiorū vul-
garissimā famam animaduertens Dorothea vpoz Emerici Instito-
ris de Themestuar fide t̄ animo recto: cum supra anni quibusdam
pelliculis contextos oculos habuisset. Ita vt per tres menses mul-
tis adhibitis remedis: nūp prouersus rident: emissio voto abessi:
beati viri tumulum: euēstigio clarissime illuminata fuit.

CFebriticantibus autem dec̄g vita iam desperatis optatam vali-
tudinem etiam liquido constat attulisse.

CNam Margarithā vpoz Benedicti de Chikha prope Bachhā:
vehementissimis tertianis febribus: t̄ quartanis supramodum t̄
annū tortā. Et Scholasticā vpoz Petri de Zelexos longis t̄ leta-
libus febribus agitatam: tribusq; mensibus adeo tumefactam: vt
omnis species sublata esset recuperande sanitatis suppliciter inuo-
catus magnifice liberavit.

COdathia filium Benedicti Zongo de Karom decem annos ab
ineunti etate caduco morbo affectū: ita vt consumptus iam propin-
quus esset morti ad patris votum perfecte restituit sanitati.

CBenedictū dicti Odathie genitorē grauissima egritudine presul:

ea putet ita inflatum habentē ut aperiēti oculos nulla sibi esset sa-
cultas ab omni infirmitate et exoratus eripuit.

C Blasius filius Petri institutor de Zegedino a nativitate mani-
bus et pedibus contractus et retrosum curuatus: ita ut tanq; aridū
lignum nec flectere nec extendere quoquopacto se posset extento pec-
tore apertisq; oculis sursum fixis iacens: os ue clausum tenet a deo
ut vir violenter valeret aperire ad sumendum lac: immo per dies sex-
decim mammā sugere nō valens continuoq; deficiens et spe vite pri-
uatus: quippe qui putrefactus tum ex curuatione sub brachib; tu-
ex cōglobatione manus et pedum erat: buius sancti viri celesti virtu-
te ad patris votum integerrima sanitate potitus est.

C Quid multa Laurentiū filii Joānis Hemes appellati de zege-
dino iam agonizantē: ita ut iam discerni nō posset: vtrū viueret vel
obīsset: parentū lachrymis et voto vite restituit. Sed ipso emissio vo-
to nequac̄ p̄solutio: post nōnullos dies misericorditer puer redinavit:
grauiori egritudine affectus: atq; ita vebemētibus febribus repat:
ut vitalis in eo nō sentiret spiritus: quā negligentia parētes lachry-
mis multis et voti p̄solutione statim redimētes: filiumq; ad sacram
pignus celeriter deferētes: cōcupitam a viro dei gratiā feliciter im-
petrarent: ita ut qui mesti ad sacrum Johānnis tumulum venerant
leti et periocundi ad propria cum liberato filio rediere.

C Cui miraculo simile manifesti est contigisse Johanni filio Ste-
phanī Bakardi de Zegedino: qui viribus omnibus per octo dies de-
stitutus: nec loqui nec vocem emittere valens: ad matris votum: in-
tercessione beatissimi Johānnis optimā valitudinē est consecutus.

C Silendū etiā nō videt excellens munus quod Margaritē vxo-
ri Augustini Cheplex de Pochā tribus militaris ciuitate wara-
diēt, distante dūnnus Johānes cōtulit: que septem annos nisi super
manus et genua gemiculādo incedere nō valens: nec manibus come-
dere suis: emissio voto: statim gradiendi facultatem bonam accepit:
ita ut suis pedibus libere serui domini tumulum adierat.

C Nec facebimus filii Nicolaī Radasi de wylak ab egritudine
quā dicūt lupam seu canem liberatū. Et Johannem filii Andree de
Maghsalova caduco morbo miserabiliter afflictū: mirifice erutum.
C Nec Barnabam filium Valentini Pathaky de villa Theutes
silencio preteribimus quē a quarta die nativitatis sue vīc ad deci-
mam iacentem prope emortuū sita ut nec plangere: nec mutas voces
seu minutias reddere: nec vbera matris sugere valeret: sanum et inco-
lument vir dei ad parentū vota erexit: et qui vtrum e vita excessisset:
vel viueret cognoscī non poterat: delatum ad sacrum Johānnis pig-
nus: mox bene conualuit et renipit.

C Hō Annā vrozem Simonis tutoris de wylak etiā obticebimus
quā supra tres mēses brachib; et pedibus viribus destitutā ex puer-

perio: cui neg^r mouendi neg^r vertendi neg^r sedendi erat facultas: sed ab alijs deferebat: delatam ad eius sepulchrum misericorde adiuvit ita ut in crastini rediens libera & sana ab omnibus cognoscere.

Caron filii memorati Simonis quē in uno pede contractū rogatus, idem paternis p̄cibus votis suppliciter inuocatus: apud eius tumulum sanavit.

Chōd Borianū filii Michaelis de Sisigh quē miserabile plagā & tumefactionē in facie patientē adeo vt illi oculi videri nō possent ad matris votū curatū esse oībus illius ville incolis notissimū fuit.

Chōd Bartholomei filii Demetrii de peczki: quē caduco morbo laborantē p̄ octo diesq; māmas sugere nō valentē: b̄tissimi Joānis ope inuocata p̄ matrē: pristine sanitati redditū esse nemo non vidit.

Chōd Petri filii Belye Rednek de Sisigh ad matrē p̄ces & vota a mortalib; p̄ eū febribus liberatū: cui nulla ampli spes erat d̄ vita

Caron Dionysii filii Iacobi Thoth de Jamussabos quatuordecim annos in satuitate agentē: & ita viribus destitutū: vt extensus super manus & pedes tribus serperet annis gradieidi nullam habēs facultatem: quem ad votum matris & preces viro dei: porrectās librum euafisse multi viderunt.

Chōd Dagoalena filia Blasii tutoris de villa supradicta acutissimas febres ultra annū passam: quā ppinquoꝝ illius excitatus p̄cibus paulatim sanavit. Sed ubi suis pedib; ad tumultū b̄ti viri indecere valuit: suū votū p̄soluens: pristine sanitati integre restituta est.

Caron Helenā vrozem Bricch de wylak per annum oculoꝝ lumina priuatam & yropis morbo miserabiliter languescentē: que cum deuotissime tumultū beatissimi patris adiūceret: ab eo optimā liberationis gratiam sortita est.

Caron Elizabeth vrozem Georgii Uſai de Sabritolce quinq; annis a caduco morbo veratam.

Caron Katherinā filiam Michaelis Pyskij de Sisigh etatis xii annorum aliquādo quartanas aliquādo quortidianas febres cum vehementi dentium stridore supra sex menses passam.

Chōd Ursulam filiam Cosme de Sisigh duobus annis quartanis febribus tortam.

Caron parvulum filium Georgii Kalmar de Hemethi nō multū a wylak villa distante fere emortuum.

Caron Da theum Dsualoi filii de Destedh ex opposito wylak curuatum dextri brachii adeo habentē vt erigendi illud ad os nūsc̄ ei esset facultas. Non eundem postea ob grauem quandā egritudinem duobus mensibus cecum factum

Caron Catherinā filia Michaelis Raacz de villa Thancos per tres menses pgere nō valentē: quibus omnibus ad vota parentum integre sospitatis munus beatissimus Jobānes impetravit.

Credo' qua digna laude celebabitur q[uod] vixi memorati. **G**athel
Duatu[m]d[omi]n[u]s Petru[m] contigisse clarum est: que astantium iudicio eb
qu[od] andā egritudinē nullo pacto mortē in breui euasura sancto oleo
iam vincta facta pro ea voto ad tumulum beati viri mor[bi] conualuit et
pristine fuit in columnitati restituta.

CQuid insuper eius filium Jobannem amentem factum ex qua-
dam infirmitate loquar.

CQuid alter si filium Emericū adeo magnam luke plagam in ore
habetem: vt in maxilla digitus immitti potuisset. Quid eundē puer
grauiori egritudine interueniente auditum amittentē: quibus famul
domini sanitatem optima largitus est a patre inuocatus: vt et tertius
filium Petru[m] in morte agonizantē facto voto deferendi illū ad tu-
muli eius vite mor[bi] restituerit q[uod] nec in crastinū supuictus sperabat.

CMōne et Helenā vixi Jobannis Lokū ciuis de wylak: pestile
lico morbo visu auditu carentem et loquendi facultate priuatā. Su-
dario quo tactū fuit beati viri corpus ante q[uod] fuisse tumulatum: se de-
uotissime tergentem et lacrimis osculantem iste integre liberauit.

CMon Elizabeth vixi Nicolai sartoris de wylak in morte ago-
nizantē et candela accensam in manu tenentē: astantib[us] oīm senten-
tia: vix ad horā superuictus: suacione quorundā viro dei se deuouē-
tem ea mortis fauibus mor[bi] eripuit: ita ut perfecte sanata in crasti-
num emissum votū expoluere inchoaret.

CMōne dicte Helenē filii longo tempore febricitantem: et nullo
remedio sanari valente ad matris votum in columnitati restituit.

CMōne etiā Agathā filiā memorate domine p[ro] triduū frenetica
iacentem et semiuiuā fine intellectu inania loquentē ad matris pre-
ces et votū curauit. Eandēq[ue] Helenā vehemētissimū dentiū dolorē
pacientē tribus diebus nihil gustantē quietis locū nō inuenientē:
seq[ue]ns sancto viro apud eius tumulū cōmendantē sanā statim effecit.

CElizabeth filie Jobanis werewo de wylak per annū terribilib[us]
febris agitate et ad extremū tā peruente atq[ue] quasi emortue trib[us]
victibus ad sepulchrum diuini Jobannis a matre voto delate optimā
in columnitatem contulit.

CAgathe vixi Georgi pellificis de Barsan prope wylak ob quā
dam plagā Apostematis in pede dextro super manus et pedes gradī
enti emissō voto adeundi tumulū eius munus liberationis donauit.

CMichaēlēq[ue] filii Stephani de Bauch in extremis laborantē ad
votū patris mirifice adiuuit et qui infirmus p[ro] mensē iacuerat san[us]
optime euasit: et vna cū patre bti viri tumulū suis pedib[us] visitauit.

De quibusdam mortuis resuscitatis: et multis alijs miraculis.

Capitulum, xxiij.

A Et multis mortuis restituisse vitam non ignoremus. Nam et si supra duodecum parentum iuramento constet hunc divinum Jobannem a mortis faucibus liberasse. Septem tamen in presentia vero ad fidelissimam consolationem in medius adducemus et explicabimus. Inter quos Petrus filius Clemensis Choda de Chazar extitit primus hic enim cum caduco morbo pluribus diebus die ac nocte vexatus fuisset; tresque dies maternas sugere non valuerunt: auditu miraculorum beatissimi Jobannis rumore vescerunt a parentibus ad eius tumulum. Cum autem ad primam plateam wohslak peruenissent: puerum pannis inuolutum mortuum in frigidum datu et denigrati inueniunt. Quot enim vidisset mater viro suo marito sicut digitu revertamur et sepelia mus eum quia defunctus est: et palpantes iterum puerum aureisque nares et cetera membra constringentes: mortuum oino iudicant. Pater vero fide et animo erectus: portamus inquit eum ad tumulum huius sancti viri: potes est quidem deus per eius merita illi nobis reddere viuus: et euntes maxima causa deuotione: ceperunt circumire sepulchrum: facta autem tripla circuitione: puer in omni sanitate reuixit pulcher recens et delectabilis.

E Andreas proinde filius Laurentii Berokin per sex annos caducum morbum passus singulis mensibus cum a quinta feria usque ad diem dominicam vendemus et tempore validius solito opprimerebatur: contigit ut quadam die dominica in matris brachiorum expirasset: Quamobrem misit filiam suam in campum post patrem: ut ad sepeliendum filium rediret. Interim autem lacrimis multis divinitus auxiliu implorat: ut divinitus Jobannis intercessione filius sibi restituatur viuus qui iam frigidus erat: et nigrifactus. Mirabile certe dictu: fusa oratione cepit albesse puer et oscitare: manusque mouere: et anteceps pater rediret et vitam adeptus est et bonam de pristina egritudine sanitatem.

Filia insuper Nicolai de Petkendo enim ab hora vespertina usque ad matutinum mortua iam cuisset yoto et lacrimis matris vita nacta est beatissimi Jobannis intercessione inuocata mirifice opitulante.

Puerum et filium generose domine Elizabeth: reliete quondam magnifici D. Jobannis de Koroghe ppetui comitis de Castellis de milie souea mortuus oino extractus: vite inuocatus vir sanctus a patre: cui yoto visitandi sepulchrum eius pristine magnifice restituit: sic dicte Comitissae testimonio comprobatur.

Filia item Barnabe de Hozzwaach distante a wohslak decem miliaribus Italicis: que a die precedentibus: usque ad horam missarum defuncta iam cuerat: delata per genitricem ad sepulchrum beati viri divisa gratia Jobannis virtute interueniente spiritu vite suscepit: hec enim cum ad hominem nimis pressuram in Capella introducti mane non potuisse set ubi sacruum pignus requiescerit: extra collocata est pannis inuoluta: vita omnino priuata: hora autem vesperorum posita est iuxta sepulchrum: ut scilicet interuentio ad vitam restituet. Dicitis autem vesperis orate de-

- nno pro ea matre et deuotissime illa beatissimo Jobanis commendante
cepit puella calefieri et moueri: sicq; statim luscitat a est et reces effecta
¶ Filium item Pauli nobilis genere ad votum patris defunctum
potius quam viuum a mortis fauicibus liberauit.
¶ Catherina insuper filia Gregorii Castellani de roslak que defuncta
etiam credita est: ad matris votum et lacrymas a morte suscitauit.
¶ Sed qua laude prosequar Blasii Thorogh dicti et Fabianum
de Buda quo alter vehementissimo intestino dolore puerus ceci-
derat quasi mortuus sine loquela et sine colore iacens. Alter in tali
vite extremitate constitutus: ut facta sibi anime commendatione accē-
sisq; de more cadelis non nisi spiritu exalare expectaret: facto voto p
Fabiano a suis: et a Blasio pro seipso meditatione interna: ambo
Jobanis patrocinio liberi et in columnes mox euaserunt.
¶ Quid uxorem nobilis Luce Adinga filia cuiusdam nobilis Nico-
lai de Boda et Ladislaus filii Johannis institutoris de Themeshvar
iam in mortis articulo agonizantes: loquar, qui nulla viuen*ti*. ipse fregi
ad propinquorum vota a mortis ianuis eruti sunt.
¶ Quid Ladislaus virum nobilem de Bancha egritudine quandam
horribilem decem mensibus patientem quam dicit lupam: qua paulatim
eius caro vorabatur: cuius nullum adhiberi poterat remedium.
¶ Quid Nicolasi Golachum de villa Jubagh pestilentico morbo
adeo affecti in parte sinistra in humeris: ut ex eius inflatione: et in
guttur et in pectore usq; ad supercilia videretur desperatus.
¶ Quid Dorothaea filia Stephani de Rees per septem hebdomadas
ut truncu immobilem iacentem sine visu tamquam quindecim diebus.
¶ Quid Catherina uxore Laurenthii sutoris de zylzegh quinq; mensi-
bus grauissima egritudine cruciatam: ita manibus et pedibus viri-
bus destitutam: ut nec voluendi nec sedendi nec ambulandi villa es-
set facultas.
¶ Quid Ursula uxorem Andree Bathas de koruska a cingulo in-
fra aridam effectam et viribus destitutam: adeo ut per quatuor menses
nec verti posset: nec lectum egredi: nec ab aliis deferri.
¶ Quid Helenam uxorem quondam Iacobi de waradino ambobus
pedibus contractam: ita ut nullo modo per quinq; menses incedere
posset vel se mouere gemibus nisi delata.
¶ Quid Ladislaus Bagar de zegeodino supra quadraginta an-
nos morbo caduco aliquando tristis: aliquando quatuor: aliquando
quinq; vicibus in die tortus: quos omnes tum ad propinquorum tum
ad ipsorum vota adeundi tumuli eius: beatissimus Jobannes a suis
infirmitatibus potenter liberauit et optime valitudini restituit.
¶ Quid insuper Claram uxorem Stephani de Sarea per medium
annum cecam penitus effectam: que manu ducta mariti ad sepulchrum
beati viri fastigia est: ab ea caligines oculo et tenebras adeo disceps

fisse; ut videret sibi quasi lucida stellam videre in primo circuitu tunc muli. Secundo autem magis illuminata est. Tertio tandem circuens plenum videndi munus sortita est. Cuius miraculi nomitate adeo pulsus gaunus est roylak; ut difficile profecto dictu sit.

TQuid preterea eloquar Catherine Balli Soka in Pestib ex opere roylak uno oculo cecam per tres hebdomadas: cui voucheti visitare tumulti beati viri: post triuam circuitionem clarissimum lumen Jobannes inuocatus reddidit.

TQuid Stephanum nobilem genere septem miliaribus a roylak distantem: quem octo annos grauissimam egritudinem adeo pacientem: ut inflatus corpore nec se mouere: nec ambulare valeret nisi de latu ab alijs extiteret.

TQuid alium nobilem de Enoch cecum utroque oculo: ob quādam egritudinem effectum.

TQuid Ursulā uxori Balli Banchi caduco morbo: pannis veratis

TQuid Laureti de Magbeer filii vēhemētissimas quartanas febres per annū patientē: quibus optimā valitudinē exoratus cōculit.

TQuid Margarithā uxori Nicolai parui de villa kerezbor manib⁹ et pedib⁹ aridā lumieq⁹ oculoq⁹ iā fere ob hūmōi infirmitatē pueras

TQuid Fabianum Kever de platea kūsciuas iam ex vēhemēti pectoris dolore agonizantem et frenesi laborantem.

TQuid ips⁹ Fabiani filiū Nicolai terribili morbo caduco adeo afflictit⁹: ut ex magna gutturis et faciei tumefactione eius oculi duo ora viderent⁹: quos Jobānes diuina ope: cum voto visitandi sepulchrum eius suppliciter inuocatus. constat fuisse liberatos.

THec pretereundū quoquo pacto videb⁹ quod in Barthia filio Luce Zugia de Zathā gestū est. Nam hic per mediū annūz grauissimo caduco morbo die noctuq⁹ veratus sicq⁹ consumpt⁹ ut brachia et pedes desiccata appareret nullaq⁹ pacto flecti possēt aut curvari. os aut̄ ita clausū erat ut etiam gladio disiungi nō valeret sed lactis vel vini vel aque stillicidio p̄ tres mēses nutritus est. Collū vero ita etiā incurvata erat ad scapulas cōstrictū et purrefactū et cōtinua squame siue sanie emisiōe ut puer in extremis laboraret quē lachrimis deferebat. beati viri tumulti parētes deuouētes absoluto voto cū bis sepulchru cōcūsset mor̄ sanū in omnibus suis mēbris accepérunt. et qui etiā loqui nō poterat statim pīces ad comedendum pescit.

TIo idem singulare munus consecutus est Lazarus filius Petri Iberewik de Zentblazlo qui cum ab eius nativitate febres passus fuisset: et caducum morbum quatuor mensibus: nullaq⁹ iam esset: et patris et vicinorum sententia spes cōsequende sanitatis: parentum voto aduenidi cum eo et imagine cerea tumulti beatissimi Jobannis emiso: statim sanus factus est ab omnibus infirmitatibus suis: qui etiam luxem unius oculi iam amiserat.

CQuo multa: Elizabeth uxorem Egidi Altantide Zopoz de salute diuisam: Barbarā filiā Valentini Bagbas de Bīen in mortis articulo constitutā: que per integrā ebdomadā: ob quandā cui conticis susceptā puellari infiicitia particulam: nec marris vbera fugere nec aliud quicq; deglutire valuerat.

CLucam filium Johānis magni de Ched sinistro pede miserabiliter contractum: super manusq; et pedes gradientem.

CAgatham uxorem La distai Hentz de villa Bodogazzonthele: Rehorribilem in dextro vbere vulnus habentem et remedium nullum humanum non inuenient em liberauit.

CBlash Barkezi de Ghizeegh filiam uno oculo orbatam sanauit.

CPhilippū filiū Johānis sellatoris ad propinquoz vota et lachrimas: valitudini restituit: q; oī sententia citissime erat neci dandus.

CEt ut eius vberiora dona appareret Elizabetha relicta Nicolai Zeelēb de roslak ab eius egritudinis voragine fere cōsumptā quā lupam vocant: optime sanitati redidit: et que e mortua iacebat: et p̄ quindecim dies nunc fuerat locuta: emissō voto in corde suo adeod̄ sepulchrum beati viri Johannis mox sanata est et in omnibus membris consolida.

De nonnullis alijs signis et prodigijs etiā

post Johannis dormitionē patratis. Capitulum. xxiiij.

IAm vero quid huius sanctissimi viri meritis ad propellendas amulox corporibus plerasq; alias infirmitates diuina valuerit virtus: breuius quo valuerimus demonstremus.

CHiam Helenam uxore Stephani Hispan de Symelchen cum in puerperio ambe ei manus cōtracte et inflate ac miserabiliter curuae exigitissent: nullāq; valitudinē per tres annos recepissent: facto yoto visitandi presentiā beati Johānis dum adhuc viueret: statim cōualuisse magna ex parte constat: et que nō potuit visitare in terris cōuerlantem: sepulchru in celestibus regnatis adiens: ab offī sua infirmitate libera facta est. Ita ut cuius digiti ariditatē et contractionē incurrerant flexibiles et viuaces euaserint.

CValentini de Zegedino per annum grauissima egritudine adeo affectum ut nisi alioz adiumento in lecto volui non posset: et sanguis fluxum incessanter paciente: a quo nullo humano auxilio poterat liberari: ope beati viri inuocata cum voto, adeundi sepulchrum eius perfectam valitudinem adeptam fuisse percelebre quidem est.

CDemones etiā huius mirabilē virtutem declarant dū ab eo pulsi Nicolai Glauci carpentariū habentem demonia in roslak quem quindecim annis verauerant: coacti sunt dimittere quam primū ad sepulchrum beati viri profici sc̄ deuouitur.

CHec minore laude celebrandis videt grande munus liberationis.

¶ Agnes

¶ Agnes vero Nicolai Russa de Batba ad suorum vota nacta est: hec enim cum per annos a demone vexata extitisset delata in curru ad tumultum viri dei cepit terribiliter clamare: nolo nolo ire aliquo pacto ad sepulchrum illius monachi et sic talia sepius replicando tantum strepitum et impetum fecit: ut in plano capo: currus penitus dirumperet et frangeret. Tunc mulier naturali voce clamauit cum laetitia misericordia eius liberata sum per dei gratiam et illius beati patris fratris Iohannis: et ostendebat eis pedis digitum unde exierat demon: in quo vestigium parui apparet vulnus: de sanguinis crux effluens. Juerant nihilominus omnes ad tumultum beati viri sua vota soluentes: retinuerunt ad propria cum liberata femina redeuntes.

¶ Pariendo etiam gratia Susanne vero Blasii nobilis ex opposito wahlak concessit inuocatus. Nam hec bona vice ab omnibus passa exercitibus fetibus: modo nature contrario id est per pedes. Ipsiusq; natu sine baptismo morientibus: simili in periculo tertio laborans: cum magna devotione beato viro se commendasset: mox infans ingressus est maternum uterum: et egressus est nature modi seruans: qui pedes iam extra miserat.

¶ Quantu asit presidio et adiumento affuerit multis alijs cecis et mutuis: caduciq; mortis pacientibus: atq; in mortis articulo constitutis: Testis est Stephanus Berghartbo de Bodzethmisklos qui cu per quatuor annos cecus mutus et surdus fuisse emisso voto visitandi tumultum hominis dei mori: misericordia impetravit gratiam. Nam cum suis duceretur wahlak in itinere resoluta est lingua eius aperte: q; sunt aures: apertae sunt oculi: ita ut perfecte liber a suis infirmis tibus evaserit.

¶ Testis est Catharina vero Kadissai Roboz de Candentz cuius filia parvula fuit uno anno prorsus lumie viuis oculi priuata quā ut deferre ad sepulchrum beati viri deuouit statim accepit liberatam.

¶ Testis est Valentinus clericus de Chemeswar veroq; oculo cecus multo tpe et q;rtanis febribus affectus: q; statim ut votum emisit adeudi Iohannis factus pignus: ab vitroq; sua infirmitate liber factus est. ¶ Testis est quidam de Maradino qui Roma rediens cum maxima comitiua preter spem amissit loquelā et brachii quod contractū fuerat factus: relictusq; apud quinq; ecclesias a sochis: cōcūtatus verbis domini Valentini Canonici maioris ecclesie magistrisq; in artibus: ut se beato Iohanni commendaret et voto astringeret. Qui cu id fecisset: statim loquendi gratia adeptus est: brachio remanente fibi infimo Sed ut a memorato sacerdote suasus est ad proficiscendum wahlak si veller brachii valitudinem amissam recuperare: subito persoluto voto apud sacrum pignus sanus factus est.

¶ Testis est Catharina filia iudei Blasii Turci que caduco morbo iā fere cōsumpta cu laboraret in extremis ita ut funeri prepara-

te essent cādeletemissō voto deferēdi ei ad presentiā bti viri adhuc
in terris puerantibz p matrē: statū oculos apūit: t̄ ifra paucos dīes
sanitatis optimi mun⁹ suscepit: sicut ppinq postea ad visitādū illū
sepulchrū venientes p̄fessi sūt cū grāz actiōe t magna ppli exultatōe
C Testes sunt vpor Joānis Helye de Kyralgeur ppe Zegediniū: t
puella quedā filia cuiusdā nobilis de Buda: necnō t Simon filius
D̄argarithē relicte de Atbīja: q̄ ad parentū vota a caduco morbo
vehemēter verate mirificā liberationē cōsecute sunt. Hā t prima nō
soltū caducū morbū p. xx annos passa fuerat: sed ex ipso morbo para
lisim in oībus suis mēbris incurrerat. Scđa ait: p̄tinuo sanguis flu
gu. Tertia vero caduco morbo septies ifra diem t noctē torquebat.
C Testes sūt nobilis dñia Elena vpor cuiusdā nobil' viri de Erdewd
t H̄elias Deliebot q̄z filios in p̄cinctu mortis cōstitutos: ad ipsorum
gentiū vota t lachrias br̄issim⁹ Joānes ad vitā reuocauit exoratus.
C Testes sūt etiā Demetri⁹ H̄emeth de H̄ibor t Egidi⁹ de Atbīja
in mortis articulo agoniātates: quos emissi p̄ fces voto visitādi se
pulchrum eūs statim de mortis fauciibz erutos: nemo nō vidit.
C Testis est insip̄ D̄argarithē vpor Fabiani de quadā villa ppe
Apāthi que q̄ndecim annos destituta pedib⁹ audiēs beati viri glō
sa miracula: mor ut ad sacrū pignus accedere deuouit aliquiter cō
ualere cepit. Et cū puenisset t tumulū circuisset: magna voce mag
naq̄ leticia dixit. Gere iam ad propria currēdo valeo remeare.
C Testis est Blasius fili⁹ D̄athie de villa quā dicit R̄wn dioceps
Chānadien⁹. qui cū fere per annū nō potuisset de lecto surgere oībus
mēbris destitutus paulatim deficiebat: nulloḡ remedio sibi poterat
subueniri. Audiēs ait splendidissimā viri dei famā: ob maxima signa
que siebat apud sepulchrū eius: cōcepit erga eum summā devotionē
sed nō auudebat se cōstringere voto: quādoquidē egredieb⁹ lectū nul
la sibi aderat facultas. Eo itaq̄ dormiēte apparuit ei in somnis vir
sanctus dicens. Si vis Blasi de tua egritudine liberari fac votum
venire ad tumulū meum. Qui licet adire diffideret ob otineris lon
gitudinē: distabat eī viginti miliaribz ab wylak: mor tū vi deuo
uit ad illud ire: statim mirifice conualuit.
C Quid pindē dicā de Bouiga filia nobilis viri Nicolai de Adon:
t quid de Blasio Therek de waskapw.
C Quid de Gabiano de Buda qui in mortis agone cōstituti inter
cessione viri dei ad eorum vota vite restituti sunt.
C Quid illud item quo vpor cuiusdā Luce genere nobilis pari egris
tudine mortisq̄ periculo laborās: pari etiam ope liberata est.
C Quid v̄ illud qđ Paulo sacerdoti Capellano in Kam̄ysa acci
dit: nōne magni t memoratu digni videt: quē q̄nq̄ annos lecto iacē
tē itestino a postemate affectu sita vt sine alioz adiumento se nō poss̄
in aliud ūtere latu: apud bti viri tumulū certū, est illico dualuiss

CParum ne etiam esse arbitremur q̄ filius Michaelis de platea pescator̄ in wylak vnde cim mēibus manib⁹ ⁊ pepib⁹ cōtractus ad parentis vota in columnis Johannis inuocata ope euaserit.

CDignū proinde laude maxima vide qđ in Helena de Pozege uxore Jacobi de wylak gesti esse cōstat: qđ duos annos surda: vbi delata ad sacrū pignus fuit mox optimū auditū recepit. Sed quorū sum pergozōne Ruzinā filiā. M. de Kerezthwār ⁊ duos natos Emerici de villa quā dicit Illye diocēs Bachieff, iam morti omnī iudicio qui aderant vicinos: a mortis fauicibus eripuit.

CDemetris de wylak pescator̄ in Athiā carcere reclusum ⁊ pedibus cippis fortissime vinculatū atq; in Danubij flumen proiciendū potentissime inuocatus liberauit.

CMeg silentio pteribimus Jacobū filium Nicolai de Kurth: qui ex hac luce discessurus in breui parentum voto deferēdi illum ad sepulchrum viri dei qđ prīmī vite in columnati restituit.

CRon Darganibā Nicolai de Chjka prope Bachiam quinq; annos caduco morbo affectam.

CRon Demetris sacerdotē de Zagrabiā ab ignis incendio circū datum: quos diuina Johannis interuētu ope liberatos nemo nō vidit. Nam cum Pandor alba vndiq; cōbureretur: volens hic sacerdos domum egregi suam: cōspiciensq; se omni ex parte flaminis vallatis: ita vt flante in eum valido vento mbil expectaret preter mortem: ut primum flexis gembris deuouit se iturum ad beati viri tumuluz cefauit ventus: ⁊ licet rotum oppidū fuerit combustū: domiciliū tameū suum cum summa omnī admiratiōe illesum intactumq; remansit. Quid multa numero alia: qđ pauca hec: que iuramētis ⁊ testibus firmata ⁊ examinata certiora accipere valui: scripserim: fieri ab eo mira ⁊ incredibilia referuntur: pleraq; nāq; alia adhuc in manibus sunt que calamus cōticescit: ne fastidium legentibus nūmū rei patiat magnitudo.

CEt vt Johānis nosfr̄ emuli si qui sunt: per ea que gesta sunt post mortem: credant verissima extitisse que gesit: dum adhuc in terris peregrinare: cōsulantq; vite sue qui de viri sanctimonīa obloquīt: viuis detractatoris exemplū hic describemus in quem amore seruit diuina exarsit vltio: vt vel sic iam ad calcem et nos pueniamus: qui diutius fortassis qđ arbitramur locutū fuimus.

De vltione diuina ostensa in quendā

Religiosum eius detractatorē: ⁊ munere sanitatis a viro dei illico ei imperato ⁊ cōsequente qui cōtritus resilīt. Cap. xv.

PRocurante itaq; viro dei Johanne eodem anno quo debi- tum humane carnis persoluit Conuentum Dñorum wylak iam fere dissipatum ad Regularem statum reuocare: vt vel

scit domino inspirate suo corpori. Domiciliū prepararet: rbi legitimi
 Francisci parentis degerent filij: aduersabatur: maioř īmodū sc̄o
 operi: quidā religiosus de genere Franciscoz: qui cū custos illi pre-
 esset custode: parsi de deo confidens cultores in vinea domini con-
 ducre recusabat: victus extremā formidans penuria coactus tamē
 Apostolica auctoritate: qua domini famulus erat suffultus: agrum
 domini oīno excolere: murmurat obloquitur de Johānis sanctitate.
 Sed non longo post tempore: vt spiritu reddidit celo senior beatus:
 corripit ille diuina vltione: acerbe scilicet anhelitus pressure: attrac-
 tusq; pene suffocatur. Et de salute desperans: oīno subit in mentem
 celestii donoꝝ gratia: que Johānis meritis fide postulantibus elar-
 gitur. Contritusq; t supplex: edito visitandi sepulchri yoto: mox ab
 ipsis mortis fauicibus ad bonā valitudinē reuocat: male dicti impe-
 trās veniā saluus t de saulo factus est P̄aulus: veniēs ad tumultū
 homis dei qui detrahebat sibi adorās reuerēter vestigia pedū suoꝝ.
 Ex quibus oībus que pro nostri ingeniali paruitate descripsimus
 a iaduertere liquido iā possimus sanctimonie Johānis excellentiam
 t q̄ seuerus fuerit in penitētia: ad calcadas illecebras passionis mo-
 ribus admirabilis: cōfilio altus: virtute p̄spicuus: doctrine maxim⁹
 index: fidei tutor: religiōis auctor: caritate dñes: heressi sufficiens ex-
 pugnator: fide p̄cipuꝝ pudicitia nitidissim⁹: Ch̄ri sp̄u plen⁹: paupratre
 locuplex: in cōmissō fidelis: miraculoꝝ fulgor: minoꝝ singlare decus
 t ornamenti: vita clarus: morte clarior: beatitudineq; clarissim⁹: pro-
 fecto cā demonstratum iam sit hunc diuinū Johannē non modo in
 vita: sed post dormitionem claudorū contractos t aridos sanasse: a
 paralisi t caduco morbo liberasse: cecos illuminasse: a carceribus
 enuisse: a multis periculis p̄seruasse: pariēdi facilitatē p̄bussemutis
 t surdis auditū t sermonē cōculisse: in articulo mortis constitutos
 ad vitā reuocasse: mortuos multos suscitasse innumerosc̄ laguores
 fugasse. Que oīa t si magna miraç̄ sint. Maiora tñ t prestantiora
 fuisse q̄ sua predicatione viuēs gesserit nemo dubitauerit: vt diuinaz
 sc̄z religioni tot loca auxiliū t cōstruxisse. Christiani cultū confir-
 massē: populos t principes ad pacē t amore inflammasse: a vicīs t sce-
 leribus reuocasse: dignitates t honores sp̄rewisse: tot periturae ani-
 mas verborum ac vite sue testimonio seruasse. Hungarosq; a Lurcis
 liberasse. Nam ea plurifacatio q̄ surdis auditum: mutis lingue vñm
 mortuisc̄ vitam reddidisse. Accipe itaq; pater sanctissime hanc tui
 qualēcunq; laudationem: quam comes quondam tui itineris Alco-
 laus in tuorum preclarissimorū gestorum memoriam cudit: suis quis
 dem virībus īparem: t pro summis maximisq; meritis tuis epilem
 ac minimam. Et benigno presidio ī terris peregrinantem a peccato
 serua: vt ille tandem per te me excipiat: qui te ad celestia regna per-
 uexit Amen.

Finis.

69

Incepit ep̄la p̄hemialis q̄mittit̄ a Vl
cario puincie. S. Antonij: fr̄i Hyero-
nimo ad p̄ponendā vitā. S. senioris
nři Johānis de Capistrāo. Scđa v̄o
ep̄la capit totā vitā articulatā tñ per
rubricas in cap̄la ad facili⁹ iueniendū.

1stimo religioso ac venerabili patri Hieronymo
de Utino: frater Petrus dauroceno provincie
sancti Antonij Vicarius immersus. S. P. D.
Cupienti mihi imo sc̄iēti aliquid literar̄ tuarum;
opportune se nobis obtulit frater Joannes porti-
tor libroꝝ. Sanctissimi senioris nostri: quem cum
euestigio offendissem munus literar̄ tuarum si forte adesset pech
mihi dari. Scripterat aut̄ superioribus ad me diebus. R. pater Uica-
rius frater Gabriel pro mutua benivolentia paucis verbis: tam eo
magis q̄ tu amplissimas: ac lucubratissimas: in causa mihi optati-
fima demandares. Expectabam itaq; a te in morte tanti patris: quē
alterum: non v̄dimus historiā accipere facile enī ⁊ viri auctoritas: ⁊
scribentis facundia: ⁊ rerum copia: hec pollicebantur: verum cum
in mediū deductum est parum volumē literar̄ ⁊ ante ipsanum resera-
tionem: iā dico me fallit spes. Audifissimus tamē iterum atq; iteris
legēs cōtemplor: si forte alie nō obsignate dirigerent̄ nulla est mētio
Paciēter me obiurgant̄: imo amantē seres. Nō te fugit: multa le-
gisti: itata forte celebritas: ac gloria: non quāta: ab eis gesta magni-
fica emanarunt. Seo magis quāta fuit in scribēdo dignitas. Oma-
menta enī scriptorꝝ viris illustribus afferre consueverūt eam dignita-
tē mortuisq;. Et faciſit sidera micātia celo. Te igit̄ horzor ut pro
vetere cōsuetudine bonoꝝ. Nō paciari viri celo datū (vti licet) in
terris obmutet̄ cere. Te decet iste labor: Te bonoꝝ cōsuetudo inuitat̄
amicitia nostra hec maximo in munere sibi dari petit. Quot si currē
tem forte excitarē. Da veniam stimulauit̄ conscientiae si tacerē impo-
stoꝝ dignissimas luere penas. Rapidissime hec scripta sunt. Non ut
elegantia sapiat̄: sed ut amor⁹ ⁊ conscientie pareat̄: terminus scribendi
constitutus est in prandiolo vale optime pater. Ex loco. S. Blasii
prope Gincuentiam Dic. gr̄iſi. M̄arcij. 14 17.

70 Sequit plogus in legendā bti patris

Venerando patri fratri Petro Bauroceno frater Hieronym⁹ de Utino humile ac deuotā cōmendationē. Rogarunt me sua-
ues littere tue p̄colēde pater vt ad te de viro religioso: sed in-
q̄ diuino defuncto Seniore nostro olim facile dñinoz principe lras-
darē honesta poscēti: libēs tibi sacerē satis. modo si m̄bi respōderet.
z ingenī facultas z copia dicēdi. Sed cū ad īgenioli mei eruditatē
me referto mox equidē phorresco. Cū plane cognoscā prestatis ampli-
tudinem viri toto fere terraz orbe celebrem: admirabilēq; vix posse
laudari satis: z admirari. Quid enim insulsus imbecillis et aridus
ego? Budens siquidē parerem minime. Diserto inter satyros monēti
poete. Sumite materiā vestris qui scribitis equā. Hiribus z versare
diu quid ferre recusent. Quid valeant humeri. Quare pater optime
nō exilitate mea: sed ornatissimi cuiusvis oratoris facūdissimq; pē-
ritia pariter z eloquētia viri ad diuinās tāti patris laudes recēsen-
das opus est. De cuius pfecto singularissimis virtutib⁹ tū plurima
essent dicta sano iudicio: lōge tamē plura forēt dicēda: verum ne me-
tuis meritis ingrati laborēq; fugientem accuses. Satiū esse duxi:
pro modulo meo tuis votis morem gerere q̄ paucula quedā iners su-
lentio p̄terire: vt saltem ex paucis his pro tua innata virtutes solita
prudētia ac inueniendi facilitate multa queas excogitare.

De ciuitate ac prosapia sancti: z studio

vitutum ac litterarū in habitu seculari. Capitulū primū.

Es in primis satis probata veritas: vt arbor bona; fructus bo-
nos facit. Quoniam de spinis ruas; vel de tribulis colligi sicus
insolens est. Quo sit: vt plerunq; generis honestas propaginē
proferre soleat ingenuā. Quantum enī virtutis z honestatis: con-
serat posteris vera nobilitas: in Iohanne satis exploratū est. Qui
cum Capistrani oppido ceteris eius agris: tum situ tum amētate
loci non inferiori foret oīsidus plurimū a nobili p̄scari lare digni-
taris z honestatis traxit. Verum tua bona venia Capistrans dixer-
im plus tibi decoris z nominis Iohannes attulit: q̄ Johāni cōtu-
leris. Quod cum nō inter prima terraz loca: claris teneres titulum:
factum est Iohānis virtute quo passim per orbem frequētius nomi-
neris. Sed nec abste desuit virtus. Nam z ab īerente etate nō insi-
moz studio parenti domi sub pedagogō optimis educatus instituz
ob ingenī solers acumen z innatā memoriaz; vsḡ adeo liberalib⁹ p-
fecit disciplinis: vt oībus firmū relinqueret argumentū: Iohannem
in virum perfectū euadere debere. Cuius rei nemine fecellit exitus:
at huiuscmodi etatis egregia: que bonis pfecte sunt radicibus: tā-
eti memoria tradēda forent: singula tamē recēdere nō est sententia.

*Capistran
onida*

71

Me sermo prolixior fastidii parat: secerit itaq; decet quida. Specie
ctabilis tenereq; venustas indolis necno et morum grauitas ornatu
adolescentulsi: atq; omib; periucundus: et ita piucundus ut de se sit
meritu latu: Bratio et pulchro veniens in corpore virtus. Qua rem
nonunq; inter loquendos ipse memorabat pater asserens tam innato
quodam pudore q; parentu timore: q; etia moribus imbutus bonis.
Quandoquidem si qua percipiebat que ad honestatem vite minus perti
nerent adeo execrabit: vt odio vicioti sermonis perfusus rubore q;
primu in fugam couerterer. Nec pudici prefecto: decoriq; fuerat indi
cia animi. Ineunte tandem a dolescentia post artium primordia: maiorum
sua Cnibus operam dedit: vbi quanti scientie breui cōpara
uerit frequentio sollicitudo demostrait. Nam cu inter coenos intelli
gentie palmarum teneret adipiscēde laudis gloria: quemadmodum is ipse
predicabat: tāc opere dies et noctes incumbebat studiis: ut merito
iureq; optimo: studentu princeps habereb. Qua de re factum est:
ut ne dum auditox plurimi: verumetia ex doctoribus consilium ca
pescendi gratia: sepius eum adire minus erubescerent.

De zelo iustitie sancti in rigoroso regi mone ciuitatis: et eius incarceratione et fuga a carcere. Cap. ii.

Hinc itaq; tam diu crevit integritas viri: ut regendis populis ^{Prefectus} ciuitatibusq; cum omni laude et admiratione preficeret. Qui ciuitatē a
q; quanto seruande iustitie zelo: acquirendis nominis gloria Regē Sicilie
velut ceca solet humane laudis ambitio appetere: tanta proposuit
gerendis in rebus vti seueritate: quo nec suorum cuiq; nec ipsi sibi
pro equitate parcerentur statueret. Quam rem nec surda preteribat
aure: sed quid diuini sententia consilii statuerit aduertendi est dili
genter. Dum enim in sublimi fastu stabilis gradu gloriofus fixisse
pedem arbitrareb: contra inopinata fors dissipans hominī cōfilia: ^{seditionis} ^{insurrecat}
factiones in ciuitate suscitare: insurgit turba: furit: pars altera cedit:
reum mortis ciuitatis rectorem clamat: captiuat furor insanus: vin
cir: carcerat manicis: pedibusq; stringit: derrusus carcere iacer in
gloriis: qui imperio gloriari solebar: obprobriis: improperiis: in
uiris: a mutuis et subalternis lacesitus vigilibus: qui vicissim
exprobabant: impingebant: angebant. Perferens attamen leta
batur Iohannes magnanimus tunc ab Aragonum rege prefectus:
pro gloria seruare in dominū fidei: quacsiq; vel turpi morte occum
bere. At vbi sedavit populi furentis impetum dierum intercedo:
duminis turbarsi vigiliis suggestit animi industria: nacta teponis
opportunitate: vt siq; terri euadere carcere. Successit optata fors
que proutius mouit: eum per terram repere: atq; ex alto nemine te
ste precipitari. Dedit virca timor: compedibus manus opem tulere
serpit: curvificat: effigit: latitat: circumspectat: fugam prosequitur.

Sed proch deū immortalem. En iussus agricola per deūia fugientēs ac pedī obstaculo-laborantē cernit: continuo suspicat: vincit a bire cognoscit exclamatione ho accurritē accurritē effugit oppressor pa- trie nostre proditor factiōis: obrigit illico miser Johannes cuius animū inuria succenit arreptosq; fozio impiger ruricola impetus cōminans: nisi fileas rusticorū nequissime hic te morti tradam: subris cuius trepidus ille. Juratq; cogenti rem nemini pandere.

De sancti reductione ad carcere et misericordia eius

raculosa conuersione ad ordinē in apparitiōe S. Frāscī. Ca. iii.

Ablit celer hic viā suā: euolat ille ad ciuitatē captiuū fugam furax proclamans. Insurgit manus furēs: subsequit gradū cōcito berentē republis lassum tandem comperunt. Captiuant insa- nientes: reducunt: eterrimo carcere: decludunt arcioribus grauiori- busq; vincitū cōpedibus clamauit ad dñm cū tribularet. Et de ne- cessitatibus eripuit iam desperantē. Surripuit emi oportens regie potestati altā Johannis fidē: Maiestati sue prestanda: vt quod p mani facere decreuerat p sēpētina efficeret gloria: dilectū ea de re- fribus cōparem seraphicum Frāscī quem milicie sue donauerat signis: rob amoris indicis: preciputis: suffio demisit olimpo: adia centē in tenebris. Qui radis eterne lucis domū tenebrofam oppido fecit illustrē. Tristemq; Johannē expurgiscens Frāscīus: me propediem liberādus se quaris inquit hic digitus dei et mutatio dextere excelsa. Mansuetit feror Leo: et vt agnus se dedēs. He quicq; remittit: libe- raliz fide sue cōnumerādus milicie se dedicauit: quā diu peregrina- tur. Pacatis igit̄ deo auctore tumultuantib; populis libertati Johannis donatur.

De abdicatione spontanea ac omni re-

nūciatione et cōfusibili fuga ad ordinē. Capitulum. viii.

Et ut milicie promissa epequatur. Natur sibi corone stipendit. Ham carceris diri pōdere cōpresius: decumbit et caluiciū ad instar corone deferentē: polliciti memorē fecit. Qd̄ intelligēt pleniū: et responsatā fibinobilem prediuitēq; virginē et omnia p̄ tri moniū iura necnō et queuis seculi blandimenta penitus abdicās velut adolescentulū se cōtempti ac p̄ pē īsanū finit: ac ea de re ampliā. biū mūrā in q̄ se scelestū: se cūctōr criminis refi: se qualibet supplicio digni: accusas paraunt. Quā capitī mor ad h̄cies sordidis ac lugubrib; vestimentis in dūl: ybi clari nomē ei et dignitatis aprior gloria fulsit: ad plateā ciuitatis sub solis ortu: intrepio: iuerecundo tēdit. Conscendētq; ad angulū quēpiam preterefutib; singulis accurren- tibusq; ad concionē a mane usq; ad vesperā se spectaculū prebuit. Quibus aut̄ mens īsanior erat: quē spiritus īmpleuerat derisere. illusere:

flusere amentē dixerū factū sed immobili constantiā infracti animi
videre: cognoscere: admirari ope preciū fuit. Consumatis deniq; mu-
stis ad legittimos vocantis seraphici patris filios leto animo se
recepit. Qui preciis eius vici: hominem trigesimi etatis annum
babentem: ad regularem obseruantiam gaudentes assūmpserē.

De anno p̄batiōis & ineffabili fructu

ac constantia predicationis eius post professionē. Capitulū. v.

Navigans ergo in portu perfectionis ī pie q̄ honeste: ī pru-
denter: ī religiose q̄ deniq; sancte: se gesserit haud facile di-
ctu. Nam cū talia imprimis iecisset virtutū semina: que mes-
sem optimā futuram predicerent. Non inuria graues p id tempus
ordinis patres a ceteris nouellis singularem voluerē: qui neq; pba-
tionis signis: neq; mortificationis experientia neq; postremo discipli-
narū asperitate: quemadmodū fieri assoleret: sed venerabilī quadā in
eum consuetudine vñi sunt. Limpidius quippe contuebantur ipsū in-
effabilem vanitati suiq; contemporē: perspicuū humilitatis imita-
torem ac acerrimū voluptati domitorē. professore tandem sacri preco-
niū euangelij cōmittitur accuratus vbi quāt opere errantibus afflu-
erit: nō est ingenii mei docere. Exortum namq; fuit lumē in tenebris
quod veritatis callem: Christi doctrinā: apostolicā vitam demōstra-
uit edocuit seruauit. Quis nā vt ille nostris emicuit seculis: qui tot
vberrimos in ecclesia dei fructus produxit. Quis christianam religi-
onem cumulaciuſ auxit: quis ordines habitudati ampliauit: quis
pro sacrosanta Romana ecclesia: pro veritate: pro fide: p equitate
pro animarū salutē fidelius certauit: Quis tandem gloriosius no-
men ob plenas virtutes & peculiaria laudi pignora sibi merito vēdi-
cauit: Fateant̄ emuli necesse est pusilliū statuta: altum consilio: cel-
sum virtute: munere & gratia diuina reservata: vel raro sue similem vel
forfitan inuenisse neminem. Sed sepositis in presentiarū plurimis ce-
lebri memoria dignis: summis labiis paucula quedā libabor: que sibi
non paruo cesserunt ornamēto ceterisq; ad gloriam Christi Iesu sa-
lutarī emolumento: Postq; paracletus superna gratia vocatum īg-
niuit ad religionis cultum: quis mensuram rectitudinis equo viuen-
di fine consultis cōstantius modestius equis prosequutus est: Hā
cum dignitatē rebus nō ex opinione sed ex earū natura constitueret
iūem vbiq; erat put rerum tum et temporū necessitas postulabat:
Non enim dicentis auctoritas ab equo mouere potuit: quem facilis
credulitas nō seduxit: sed magna beneq; viuendi fiducia liberum se-
cūt animū int̄ repidoq; potissime criminis expertem: qui idcirco sce-
lestis pro veritate odiosus: presertim infidelibus errantibusq; insta-
tem totiē necem nullibi formidauit: audaciam enim irreprehensibi-
lis vite conscientia prestitit: qua ppter celibem vitā nulla viciabat

cupiditas: quē nō ad voluptatē sed ad reficiendas vires traxit viue-
di ratio. Nulla ideo fuit paupertas immisca. Nulla parsimonia la-
guida: nulla simplicitas sordida: nulla tandem exiguitas angusta: mi-
de seueri animi modestia suorum fugacem: aliorumq; ricioꝝ honestū cor-
rectorem effecit. Quocirca recto gradu pertransiens humane socie-
tatis equā consuetudinē eousq; sequutus est: ut oībus prōdēsse: nul-
li nocere: nocētes phibere: prohibētes iusta deprimere: deprimētes
imqua diligere: extollere cōplecti inuaria bīle sibi studiū fuerit.

De studio orationis & diligentia dicē-

di officium.

Capitulum tertium.

Aut in oratione: aut sermonē: aut lectione: aut p̄nīs factioni-
bus & preclaris. Neq; mībi persuadere velim se beatiorē vidisse
qui ocium in negotio: & negotiā in ocio semper habuit. Laudatur
enī orandi cura: que sibi p̄e cunctis mortalibus cōmuni iudicio cor-
di fuit. Et vt pretergrediar tacitus iugem illā celestis patrie cōtem-
plationē: hoc tamē memorandi est. Cultum diuinū ceteris semper ne-
goctis pietuliss. Fuit quidē vehementior cura & attentioꝝ auris ad
verborum integritatē & prolationis rectitudinē in persoluēdo: sed ita
psoluendo vt neḡt negotiū: neq; sollicitudo: neq; temporis breuitas:
neḡt honesta ratio quepiam ab instituto: porandi modo: suis quoq;
sieri potuit tēporibus illum posset reuocare. Neq; potuit quenam vī-
gens necessitas posthabitatis diuinis laudibus lastum corpus vel mi-
nimo cibo potuq; reficere. Neq; vulgare iudicabā exemplar in sene
vel sospite vel egroto: q; nūq; libaminis nec liquoris vel medele qd-
quam nūq; purā loturā: os aquam: insalutata virgine gloriosa:
cum solita benedictione hauisset. Quod & iam vite extrellum agēs
deficiēte iam officio lingue vt valebat bleso & anxiō ore cum manus
elevatione nūq; omisit.

De studio lectionis & prudētia in cō- siliis dandis. & numero Bohemoꝝ conuersorꝝ.

Cap. vii.

Dūturnitatē vero studioꝝ suorū nō est breuis orationis pro-
mtere quib; longam adiēcit vigilantiā. Non enim quicquid
residuum erat momenti vacuum sinebat: quinīmo vite neces-
saria demere solitus est: vt plus temporis p̄grate lectioni cōmenda-
ret. Ex cara libroꝝ suppellectili nimirum tante suauitatis & solati
capiebat: vt in dandis cōsiliis: gerendisq; rebus plane cōstaret ope-
refructus. Admirabat itaq; misum in modum gentium frequētiaꝝ:
tam paruo Capitulo tantū salis conditū esse: vt varijs hominū sen-
tentias casibusq; diuerfis: perfecta respōsa darentur: nullatenus re-
sellenda: hinc eiusmodi vigiliarū fructus digna phibent opuscula.

75

Quaequidem usq; àdeo per dulcia sunt plene gustatibus: ut vix satis
inde saturari valeant: hinc pterea recondita docebāt sermones vbe-
res et profundi: qui rectas in deserto semitas faciebat pariter et ob-
liquas: nō exquisite sed fructuose dirigebat. Testatur enim Italia
omnis. Testatur Gallia. Testatur Blemamie partes. Testatur Bo- Menda fui
hemia vbi nefandissimorum hereticorum circiter duodecim milia dam-
natas Hussitarum hereses reiectis erroribus ad abiurandum perdu-
xit: ac sacrosancte Ro. ac vniuersali ecclesie salutari gremio coapta-
uit. Testatur etiam ardens Polonia.

De ingressu ei⁹ miraculose antea Ostē- so ad Hungariā et numero walachorū et aliorum infidelium ad fidem Christi conuersorum.

Capitulū octauum.

Testatur deniq; eius lucidissima opera deuota Hungaria: quā
Genetis constitutus propheticō predixit oraculo domiciliū cor-
pozis sui futurā: cui q̄d affuerit euentus probauit. Nam cū
haud dubiū sit gentem petulantē Cereriq; Bacboq; nimis iniuga-
re: iustitie et equitatis decorē minus seruare: bonos mores a d̄ corru-
ptelam vertere: adeo seuerus et acer in vita surrexit: ut plerumq; es-
frenorum habenas cōsideret. Et quid modesti: quid equum: quid
sit imitandū intelligent: obseruent: exequantur. Ea ppter tanta ex-
pectatio passim facta est: vt etiā Hungaricē cōuincine regiones san-
ctum patrem: sic enim appellabat: ut aplim p̄stolarentur. Cui deniq;
proficisciēti ad Hungarie metas et Christi fidem et veritatis lumen
permagna auctoritate nunciāti: usq; adeo tum inter walachos: *Quia prius,*
fuerat melius.
tum Rascianos: ceterosq; scismaticos cooperatus est digitus dei:
vt ex h̄is longe plures decem milibus ad orthodoxā fidem suis hor-
tatiōibus allexerit: quos ex infidelibus Christi baptimate renatos: *Exscripti*
catholicos fieri minime neglexit.

De assumptione humili p̄dicationis

cruciate et cōfluentia ac seruore populi ad eundē Cap. nonū.

Interea vero dum habſi dantiū lux veritatis tenebris precelle-
ret: vnde fructus vberiores ad bene beatęq; viuendis prouenerint.
E regione descendens ad Hungariā ab apostolica sede Legatus
sancti Angeli Cardinalis ad predicandum in Treucos seuissimos
hostes. Crucem Capistranum aduocat: et merito. Nam sancti pa-
tris auspicio tota sera gens Hungarie ducebatur. Itinere longo
tandem aduentanti Apostolice sep̄is imperio promulganda credi-
tur cruciata: quam ad martyriū flagrans animo leto senior ad misit.
At vbi promulgare feruentior cepit: diuino siquidem presagio atq;
precurrentibus astris comete potissimum: turmas gentium vndis
confluere. Ducebat sancto patre et mori et viuere vnica vox erat.

k 6

cōmūne christiane gentis: exercitū in medium crebro cerebat. cōmīserans senior futuorū maloū diuinā revelatiōe p̄esciūs: exp̄giscite offīes vebemēter ad consulendū malis repetens: q̄ sep̄issime quādā īngenua pietate: vtrinā sup̄uēture Christianis p̄fīlure: in hoc misero corpore terminarētur omnes: t̄ periculo capit is mei humanum genus saluum fieret.

De obsidione Castri Belgrad nūme roloq; apparatu Thurcorum ac machinarum t̄ Sancti Senioris subuentione.

Capitulum. x.

Sed prochdolor accelerante nimū Haumeth Bey. crūētissimo Turcoꝝ imperatore: valida fortis manu Handoraldā Castri: Hungarie ianuā munitissimū inuadit audacia. Iñunciat senior hinc litteris: inde festinatissimis tabellarīs: vt cruce signat: t̄ quoꝝ interest nō tñ inclī regni verū etiam locius Christiane reipublice periculo nihil morentur a desse. Nam hostis infensissimus tāto appa ratur: tot bellatorꝝ copis properat munitus vt de nobis act si videatur esse ad hanc excelsam vocē: impigre infi moꝝ turme sed potentis vel nemo: vel pauci concitanſ. Et ita concitantur: vt indubie celestis ignis incendio alter alterꝝ cōmouerit. Di nime quidē potuerunt inhiberi: quominus impotētes inualidi. Cum senibus iuuenes: ad sanctū patrem pro Christo morituri secum aut victuri: etiā īsalutatis domesticis festinarēt: proch deſi īmenſi: q̄ af satim arſit ignis ne quicq; matres vngarorūq; vrozes: Persarū fe minis Altragiſ bello fuerit inferiores timētes enī cōmuni saluti fili os vnicos: virosq; dato viatico: incōplexus t̄ oscula profusis lachri mis vbertum ruentes properare satagunt. Cōtra crucis blasphemos impellitq; bñ vero alacres īpturbato anō emicat. Quid multa: Conuenit copie sub crucis vexillo velut inermes. Sed quib; inerat Corporis vires arcū pharetram: cū scuto gestātes: sub ductu sancti patris militaturi. Baudet senior t̄ letō vultu: cōplectitur oēs eius īperio incunctāter parent: negantq; se aliis habere ducē gentes ī domite. Quānþ princeps bello Christianis duxit exercitus p̄fice

*Gloriosus et retur tūle magnanimus Theucroz debellator: Johānes de hroniā d
cuius procul dubio strenua virtute: industria: consilio pīculis egre
gie consultū est: nibil tñ gerendis rebus cōsulere: nullas instaurare
acies absq; senioris opera valebat. Quid multis immoroz: castello
sagax hostis: Terrestri solo centū vigiti milib; expeditoꝝ. Danubio
sexaginta aquatuoz: trirenibus haud numeratis minoribus nauigis
potēter īſindiat: vim infert suggestisq; diris ppe trēcēis machinis:
ceterisq; belloꝝ instrumētis expugnat: corrutit tūres. Būltis prī
cox eius bellis illeſeſ: solo equant menia: certaf vtrinq; pro viribus:
cedes cruentissima: pociunt castro Lurci arce tamen seruata.*

De desid erio martyrii in psecutione

Turcorum cum fugam darent.

Capitulum. x.

Omnis bellum genus: Et manum oipotentem: o fidem Christi: ana: Quis nostris audiuit seculis ardentes: callidissimos exptissimos pugnatores ab inermibus fere turicolis: ab aratoribus: ab humilibus pastoribus summo dedecore supari: ppelli: et per fugari cedunt inglori: qui bis oppido potiti sunt gloriofi terga dat castro: qui oriente subiecere: consternati fugam amant: qui nomine patriter et re vniuersum fere terraz orbem fugant: hanc nobis Maria magdalena qd septem demonia vicit suo natalito victoria: humano qd ingenio pditam celitus implorauit. Profligatis igit inimicis veniam indulget sibi fatigatus senior: qui ad extremitus usq spiritus nesci sibi pepercit in celerrimis discursibus in solis ardoribus: in tenebris: in somnis: in siti: fame et calamitatibus multis quibus pre nimis tenue corpusculi penitus erbaust. Regnauit hic aut domini manus martyri palma senior: quam pridem concupitam cum inter congregates cuneos: assenti peroptaret consulto se periculis: iaculis missilibus innumeris sagittis exponebat: que plurimos dum lederet necarent: letaliter vulnerarerit illestit intactus circumstantes relinquebat: procedebat nonnunquam audacter omnibus prior: ut poterat: et baculo festinus: quo Christianos audacieores redderet. Qui dli se penumero consobrini instantia ex ipsis mortis fauibus reuocare: reperitis vocib: ihu vadas pater: vadas p: nec dederis: ad hoc veni rndebarat.

De grauissimis languoribus et compassione cordiali fidelium populorum.

Capitulum. xi.

Negauit inq oipotens breue martyrii. Aut acerba valitudine: ne nimis laboribus compata ipsum, vii. idus Augusti visita re cepit. Diuturnis enim febrib: irrevocabiliq fluxu: dies sexaginta octo incessanter tortus est: his perinde succedentibus Adoratio grauere: lapilli: et arenaz dolore hiliu aculeis femorumq longiturna fractura. Que cuncta laudas semper: et glorificans deum atq suis assignans demeritis: magno tolleravit aio. Et quanq grauiter egrotaret: ad expeditionem tamen buiscemodi: in hostes fidei semper aspirauit decernes proelius vel in castris vel in bello pro Christo operetur: a quaquidem sententia etiam prepositis miseriaz incōmodis eius anūm reuocare nequaquam valebamus. Quoadusq natalis gloriosa virginis die de dormitione diuinissimi oraculi cerciorē fecit. Quia iam iam colligens constitutos terminos: qui preterire nequeunt leti arbitrio diuino nūc est. Unica tamē altum premebat alii pietas. Quot cū non paruo intueret adiumento: se fore Christiane religionis oīsq spes germanicaz nacionis ad tuendā catholicā rempu. in eo

k iij

*Parum ad ueru
propria*

locata fuisset: et medio sufferebat: sepe cu Martino sentiens. Dñe si adhuc populo tuo sum necessarius no recuso labore: fiat tamē voluntas tua. Deslebat nimis euentus miserios quos nouit aliqui futuros. Ob hoc enim misericordē deum, pfluentibus lachrymis interpellabat. seculis inquietis. Parce dñe: parce populo tho. Et ne des hereditatē tuam in obprobriis: ut dominent eis natōes. Misericordē dñe miserere nostri. Misericordē populo tho christiano: quē tuo p̄cioso sanguine redemisti. Dñe deus benignus et misericors. Non scdm peccata nostra facias nobis: neq; scdm iniqtates nostras retribuas nobis. Et breuiter huiuscmodi scriptura et pias preces quibus affatū exuberabat: ymis p̄cordis deo placendo lachrymosus offerebat.

De planctu super quadam visione dī

uinitus viro Dei revelata. Cap. viii.

Delicament

Nec mirū nam cu crebro dūnna et revelationū: particeps fieret uiam distarafat impresestia et expleri nō sit alienum: proficiscientibus nobis: a remotis partibus Trāsiluanis Budā so Apostolice sedis Legatum: precipua ratio quepiā obuiauit Idibus Januarī fistere gradī in oppido Themeswar: ad tridū necesse fuit. Senior vigil nimis interdī curis solutus: fibi quietē indulgere solebat. cubat me solo comite: et regione pedum eius me sternor: opprimit me somnus leuis: patrem qui semper spiritualibus innitebatur puto dormiturū: an dormit et an rapiatur ignoro. paulo post vel leuis ter soporatus ego suspirantem ab i no pectore sentio: singultus cum lachrymis affluēter emittētem obseruo: ingeminat: et crescēt cordis meroe crescit quidā rauč in gutture murmur amarior. rigeo: cōiecturās qui dā aduersi acciderit: et tamē noto: in vocē prūpit plāctus proflilio sc̄scitans que nā calamitas premit: deflet: et rursus causam doloris enarrā obsecro pater. lamentat: et currēns frātres aduoco festinare accelerantes: heus quid est? Contuemur lachrymis vndūg perfusum: queritamus: contrectamus: consolamur: miserabilē p̄se: qui luciū acuta voce clamitā. Misericordē miserere miserere dñe deus clemēs miserere populo redēpto p̄ciosissimo sanguine tuo: miserere p vulnera tua. miserere p crucem sanctā tuā: miserere p mortē tuā. Et singula nouissime passionis misteria recensens diu miserere clamauit. Respirante demī p̄stolamur importuni. Que nam molestie: tristicie: ratio: Importunis cōpuslus ait: et si senex et decrepit⁹ se: tu agita vnius anno: iudicet fortiter delirare: hec tamē sub oculis diuine maiestatis necessaria sunt. Tot enim aduersa: tot infortunia: tot et tātas calamitatis angustiasue mundū quaesturas: vno breui momento cōtemplabar: quot et quāte ab initio nō fuere. Et officiis his iudicio euentus erit sed minime vobis excidant verba mea. Abil tunc pendimus incōsiderati: verum enī vero que postea gesta

sunt: quæ geruntur: an ridicula et pro delitramentis sunt habenda; edisserat experti quorum posteritatē plana malorum monumenta extabunt. Significauit namque deus interdū seruo suo Iohannī: que operat fieri cito: sed de his satis: ob hoc enim lachrymis afficiebatur futuras psiluras redimere mens sacra phennī studio: cōiuncta supernis et salutaribus hostijs cumulatius intenta. Non enim mole corporis pressus poruit ociosus videri sacer animus: sed solatī eius erat diuinis laudibus vacare: missas attentius auscultare: confessiones frequentare: sanctissime cōmunicare.

De transitu sue mortis et fratrū mirabi-

liamento et extollentia excellentissimaru virtutū eius. Cap. xiiij.

S. Abraham
vita pro nobis Lamentatio e
gariseoz **E**t postremo stipendia vite flagitans iam solui se gauius cōfisi, ceteri nouissime cōmunicare perungi etiam deo cōmitti. Non in strato: nō in mollibus: nō in delichis: sed paucimēto voluit nūbilominus q̄s ceteri pro seipso deprecās. Sancta maria ora pro me, et cetera referens: plaudētibus et elevatis ordinate vicissitudine manibus: cū dignitate et reverētia cunctis astatibus attentione: et ita attētior ut minus bene proferente ac barbarizantē ebdomadarii sepius coriperet emendaretq;. Superfuit nobis posthuc dies septē uno dūntata et ouī vitello: ac trib⁹ yuaram granis cōsolutus. Sabbato igitur quo seraphicus p̄f dum primi vesperis daref signū pfecte mētis cōpos: ac sensuuaꝝ me nutu vocans auxiliū ferendi gratia federe voluit. Et inclinans ad pectus meum et i cubans caput suauiter ore sensim aperto: inter vinas mibi inexanime corpus reliquit. Heu diem amarum. Heu lachrimabilem horam tempus. Quod putas illud saxeum cor a profluio lacrimarum abstinuit? Eulabat fratres: lamentabat fratres: beatum corpus deosculabant fratres: quod tametu rēcens ante pulc̄rissimū formosumq; fuerit: ab cuius sc̄z ore ut priuatim: sic et publice tamq; ab angelica facie cōtuentes p̄fidebat: lōge tñ exhaustum pulchritus et formosus et ut aridēs videbatur. Querebamur singulē celeberrimo patre orbati: singulares titulos cōmemorātes. Hos miseros desles vñus inq;: quo pacto cecidit ordinis corona q̄p cūctus vera in religionē ornauit: ad cultum diuinum cultores et agros multiplicauit: ad bene beateq; viuendum omnes zelauit: Succedebat alter: quis ille qua dragesimū religionis superauit anni eque ut hic quis eo vñq; existens perseverantior: et eo recto et inoffenso pede per gente honestior. Sed narrat tertī quis nā ecclesiā dei tā dilexit feruēter: tā tutatus cōstanter: tā auxit incūstāter. Gerū faris inq; alius: sed quis mortaliss imaculatā prebuit deo fidem? Capistran⁹: quis iudeos hereticos scismaticos fere inumeros pourit ad fidē? Capistran⁹: q̄s deū habuī dāti? poicauit deū yūz et ch̄ri fidē? Capistran⁹:

Nenia
hunc mihi discendi locū dari queso: prorimus petit septuagesimo primo potissimum anno: statura puerili: viribus robustis: ingenio promptius: studiis deditus: laboribus indefessus: moribus compositus: sanctimonia probatus: sui simile prosectoro vidi neminem. Probe laus fert: qui de vita sanctimoniam. Nam in humanis egente uno cibo dietim refecti fuissent: continuo ieiunasse: carnes sibi abdicasse: purum vinum non bibisse: in plumbis nunquam iacuisse: parce comedisse plurimi laboras se non humam sed angelici munera esse reor. Et si cuncta meminisse fas sit: non preclarus esse constat: aliquis ait: beatus patrem: ut virtute ceteros: sic et dignitate prestitisse qui cui austerus iudicaret: Ne di maiorum verbis obnorius: fuit sed et cuncti vel minimo ex sociis humile se tradidit. Inopia iura usque adeo obseruant: ut vir necessaria vite inistraret: quo voluptates diligenter reprimere. Nam impudici vel in honesti animi vestigis de se nemo percepit aliquem. Quod ergo iam dicere liber maceravit super carnem diuturna horridi asperitate cilicis: ac non unquam dum acrioribus usque stimulis aduertit queso: candentis ferro: ipsi sibi genitalia decorit. Plane differunt alter summo descendit olimpo. Qui non tantum deo meritis gratus quantu[m] diuina gratitudine miraculis clarus. Que ea de re nunquam videntes solo sanctimonie testimonio amabant: appetebant venerabant: hic etenim reges: principes: hic papa: hic nationes cui litteris: cui munichis: ornatis oratoribus audi vocabant: Et ut eorum votis fieret satis apostolicis mandatis impetrabat. Testis enim sunt accepte consuetudies: sufforum Pontificum Romanorum: qui populi dei sibi crediti probo viro priuilegiis indultie et gratias consulere. Testes domini Cesares: qui pro concordia pro pace: pro summa reipublice: pro amplitudine maiestatis pro imperii dignitate: magna gratia complectebant. Testes incliti reges illustrissimi principes: clarissimi denique ecclesiastici: quae seculares fastigii magnates: quae ineffabili pietate gaudio veneratione seruabant admittebant carum habebant. Quibus rebus erat testimonio solene processiones: apparatus ingentes: religiosa spectacula et festi dies: tanta nempe celebritate obuiam adeunt procedebant: abeunte menses comitabant omnis etas: ut apostoli dei haud magis venerati fuissent. Sed quid verbis opus quispiam insciat. Brevis est dies ad celsa precoria et gloriosas virtutes dinumerandas.

De exequijs septem dierum et corpore

condito ac conseruato.

Capitulum. xv.

Iam transitus fama: factio celerior tota perlustrans civitatem oes comonuit festinant semiamimes turmatim. beatum videre corpus adeo sidentes: ut nobis sit periculo in longu[m] producere funus: Curamus igitur et piucundissimis corporis: ad ecclesiam deferimus: quo cunctas ois collacrimas accurrerat: Exequijs solenibus sep[tem] diebus p[ro]ter studiosius que[rum] maiore

studiosus cū hymnis laudibus: dignisq; honorib;: singuli pro cuius usq; dignitate cōplent choxi mediis: vndiq; ardenti bus faculis: & lumen copia: alternatis excubis: & calida vigili cura: timore suffrendi corporis: posce dies inhumatū seruavit. Postremo archa ser
reis laminis circu septa: cathenis: & clavis quinq; munita dñs morte invenit illud corpus molle flexibile ac per oīa tractabile ac si viueret: cōdīcattus qui tum clausit. Et circu quaq; sigillata cōtinet intrepida: hanc ornatis. iuvenus ex rati sepulcris sustinet ubi signa & miracula gratie: & dona dei plurima. et a fugi. Et indies magis magis coruscant.

De oblocutiōibus & Detractationib;

patris post mortem.

Capitulum. xv.

Sed quia inuidet prestanti florenti virtuti nō abest imperfecta. fructus extol. Mortalitū cura: edaxq; luxor emuloz: qbus minus penit vel equi. Lis tuu Capistrani statis īest. Criminant̄ eſi susurrones seniorē q; satis est laudis. que turce Año pprie cupido: hoīemq; subiracundū fuisse. Verū enī vero nec quēf; s 26 canonsā moueat nō insolita labes: quoniam ab initio seculo p; inuidia dyabo aut, cessavit nū li moris intrauit in orbem terrarū & eſi sequū qui ex parte eius sunt quebus, magnis nec prudēti sensatoq; viro: noui hoc: vt & Capistranū: ne quicq; nisi in laudibus dei gloriāti mordētes emulen̄. Quia si me persequuti sunt & vos inquit veritas p;sequenter. Parcēdi quid nī de laboribus quibus & ipse: senior vite proximus ignoscēs ait palam: detrahent mihi nōnulli. Et mordēbūt impropereſ: sed cū sit gloria nostra testimoniū cōscientie nī. Dñe parce illis obsecro. Sed cogitāti misbi venit in mentē: his seculis nostris in modū gratulari: q; nobis attule re virtū cuius lumē corā homib; lucere: vt viderēt bona opa eius plāne intuiti sum: & ita sum: intuiti lucere: vt glorificaret patrē q; in celelis est. Hec verendū est denigrari ab emulis quē clarificauit lumen eternū. Gran̄ maledici: disiectenf: ipſis rūpan̄ illa: & suis tumoribus: qđ virtuti debet: vicio dent. Hā & irasci licet: & acrē & turbidū babere vultū: & iusticia in iniustos uti decet. Engebat etenī tantū senior bonus quantū amabat. Irascebāt iustus: & misericors petis: minie tñ odi quo extinguereſ (vt afferebat) oculū caritatis: fateor equidē malis nōnīq; succēsum: bonis nūq;. Tali nāq; ex sacra sc̄ita nō imputat deus peccata sua: quia nō fecit aliena: quia nō ap̄ pba uit negligentia: quia nō tacuit supbia: quia in vnitate veritatis per manit: Quare definit maledicere quem Christus benedixit: & cum se dijudicauerit: insontes fontem damnent.

De plagis diuine vlcionis in Detracta-

cōtores: in & post mortem.

Capitulum. xvii.

Alma duertat impēius queſo: ne iusti iudicis plectant̄ vlcione Malā herāia quēadmodū in ampla Germanie ciuitate peculati viro lasciv in Vos meda reḡ uenient

neg mulieris indubitatissimus est contingisse. Nam cui alter ab exercitu
da ludi cupiditate differeret: picipi a scelera quedam oriri solere: ferens
egre durum sibi seniorem. Nam totus in ludis meritus erat: detestando seni-
orem. Negat penitus tot capitalia cui nulla ludo posse oriri: negat p-
terea libidinem animi sui velle minuere: cum sit ludere vite solatiu: t
ingenio acutu. Altera vero de mulierum natu: et adulterinos intelligi-
geret fucos vanari: insana mente ganiens veritatem officiosam detrahit.
Iudicia dei abyssum multa: ecce duo mutuo: veritate pessimatae
sequenti nocte. Diferere mei deus eodem momente subitanea morte cor-
ruerunt: coterriti nouitate reliqui: quecum ludibrii suppellectilia pcam
cessum menses illecebros seniorum praetulerunt: quod vulcano publice commissa
sunt continuo. Quamobrem vite sue consulat qui de viro integrissimo
maligna loquuntur: ne amore servi domini irascatur: quem in servis suis decem
laudari. Unde xiiii seculi vbius non imponerent: si cuncta conarer pudentiam. sola
bonorum tamen viro deserentes: exemplum detractionis cuiuspiam: quod cum religio-
sus esset: et minus religiose ageret nouit aliquis quod seruus dei sit deserere.
Zelans miru in modu cultu divinissimi seniorum: nonnunquam cooperatus est: ut
religiosum claustrum quodammodo suffocaretur: esset ad laudem dei et po-
pulorum edificationem celebri. Repugnat loci propositus minus plene deo
confidens cultores in vineam domini coducere in opiam formidans. Coactus est
studio senioris agrum domini diligenter excolare: murmurat: obloquitur: non
recte sentit haud logo post tempore defungitur seniorum divisa correptus: vultus
detractor acerba habellitus pressura arctatus pene suffocatur. De-
sperat annos: subit in mente celestium donorum gratia: quod meritum bene senioris
fide postulatibus elargitur: primitus et supplex edito visitando sepulchrum vo-
to: sine mora ab ipsis mortis faucibus erutus: ut me teste: pessimus est
maledicti veniam impetravit salutem. Et ex paulo: paulus factus est. Et
veneratus ad se: quod detrahebat sibi: et adorauerat vestigia pedum suorum.

Conclusio Operis.

Chabes igitur pater obseruande breui tabella quedam de primis in-
stitutis: de consilio vite: de bono progressu: et de pfectu ochi: de pere-
grinationis sine Senioris nisi beati. Quem in celum sanctum: licet appellare: festino exarata calamo. Negat sum inscius quantam suscepimus p-
uum tantum qui rem meis viribus imparer: impudens aggressus sum: ut
viri integritate minus: cuius equidem preclara gesta: magna comple-
rent volumina. Salutem tam pro meo in te officio etiam cum rei defectu
voto tuo aliquantis per satissimam: quam penitus insolens neglexisse.
Tu vero pater optime: quod minus rectum factum est refice. Quod ergo
diminutum pro tuo singulari prudetia maturitate: dicendum facilitate
restaura. Vale ex Conuentu nostro sancti Liboldi in suburbio
Giennae. Quintodecimo Calend. Iulij. 1457.

CExplicit vita beati patris. A fratre Hieronymo descripta.

83

Fratris Christofferi de Varisio: socii beati patris Johannis de Capistrano in vitam eiusdem Prologus.

Enerando patri fratri Gabrieli de wewā ordinis
Edinorum prouinciarū Iustrie Bohemie. &c. Gi-
carlo dignissimo. Frater Christofferus de Varisio
eiusdem ordinis minimus et indignus: promptam
obedientiam et omnē subiectiōnē. Iuxta P. G. des-
syverium deo auxiliante vitā et gesta beati patris
nostrī fratris Johannis de Capistrano ad finem
deduxi. Et quia ad hec me insufficiētē cognosco esse: cum tante san-
ctitatis virū: requireret aliquem virum doctissimū: qui eius gesta or-
dinato cōpositoꝝ eloquio describeret. Precoꝝ ut singula perlega-
tis: vt si quid inordinate aut minus bene possum innenietis: illud
emendare et corrīgere pro voluntatis vestre arbitrio dignemini:
hunc autem ordinem ut in processu videbitis obseruauit.

C Primo. De eius in seculo conuersatione.

C Secundo. De eius ad religionem conuersione.

C Tertio. De nouiciatus sui probatione.

C Quarto. De eius professione et predicatione.

C Quinto. De iudeorum hereticorum et scismaticorum persecutione.

C Sexto. De aliquorum miraculorum perpetratione.

C Septimo. De locorum et fratum multiplicatione. Et sc̄i Ber-
nardini canonizatione.

C Octavo. De multiplici sibi facta reuelatione.

C Nono. De scientie irradiatione et multiplici disputatione: et plus
rīmorum opusculoꝝ compositione.

C Decimo. De eius ad Alemaniā missione et prouincie Austrie in-
ceptione et miraculoꝝ operatione.

C Undecimo. De eius ad Hungariam ingredione et Turcoꝝ deui-
ctione: et felici ab hac vita migratione.

C Duodecimo. De multorum miraculorum post eius obitum per-
petratione.

De eius in seculo conuersatiōe. Cap. i.

*Patria
capistrum*

Rope ciuitatē Aquilana in qua venerabile corp' sancti Bernardini conditū est. Quoddā oppidum munitissimū r̄ decorū nomine Capistranū existit. De quo parētes beati patris nostri fratris Jobāni s moribus r̄ vita r̄ parētela prospicui originem tra perut: huncq; in eodē oppido genuerūt r̄ alue-
runt. Qui dū adhuc puerulus esset: patre viā yni-
verse carnis ingresso orbatus: matre supstite: quasi iā se futurū pre-
dicatore euangeliciū indicaret. Cepit continentia vidualē p̄dicare
eamq; blandis sermonib; ne aliū virum caperet allicere. Tradit de
hinc artibus liberalib; imbuendus: in quibus super omnes coeta-
neos suos adeo brevi tēpore profecit: vt oēs de eius subtilli ingenio
mirarent: postmodū ad ciuitatē Perusinā vt in ea ius pontificium
pariter r̄ cuiusle studeret: destinat. Vanit ibidē decē ferme annos r̄
in tñ facultati illi opam dedit vt omnes consilio indigētes demissis
Doctoribus nō mediocriter famosis ad eū p̄ consilio recurrerent.
Fuissest aut̄ doctoratus gradu in vtrög iure sublimatus: sed adhuc
que mundi sunt idest: humana gloriā desiderans: nollebat in iure doc-
torari nūi r̄ simul militaria insignia suscipere.

*diabolica
doctrina*

Desposata

*Offitalis
Regius*

Interim tamē puellā quandā forma r̄ nobilitate preclarā: que in
opulētissima hereditate paterna successura erat desposauit. Arri-
densq; ei fortuna eū carissimū r̄ amicissimū regi illius regni in tantis
fecit: vt ei ciuitates r̄ castra nō modice estimationis cōmitteret: r̄
magna illi munera cōdonauerat. Hū vero dicta r̄ ciuitatū r̄ oppi-
dorū regimē ageret: tāta sapientia r̄ prudētia oīa pagebat: tāta ma-
turitate cūcta disponebat: tāta seueritate iustitiae malos puniebat:
tāta deniq; clemētia bonos fouebat vt circūqua q; fama eius diuul-
garet: r̄ indies regi carior r̄ familiarior efficeretur. Sic cunctis sibi
p̄spere succedētibus honorabat ab oībus ita vt fellcē se crederet: q̄
eius amicitia iūgi posset: ex quibus mēs eius ad mundū r̄ mīdi ho-
nores totaliter dedita minus ad ea que dei sunt intēdebat: sed post
ipsius mīdi blādicias ambulans. Hoc solū die noctūq; qualiter sc̄z
regi suo terreno placeret: satagebat: Inherat tñ ipsius p̄cordis tāta
ad pauperes r̄ tribulatos miseratio vt r̄ illis iuxta possē cum facul-
tatis suis suffragaref: r̄ dulcibus verbis cōsolaref. Sed r̄ scelus
iusticie adeo ipsum affecerat: vt ab eo nec prece nec precio: nec amo-
re nec odio: villomodo diuelli posset. Propterea in ciuitatib; r̄ oppi-
dis sibi cōmissis tanta par r̄ securitas vigebat: vt vnuſquisq; re sua
secure potiref: r̄ vt vulgo dici solet. Cūcūq; etiā in manib; aurum
portati iter tranquilli preberet. Zelo em̄ iusticie eius latrones pter-
nūi procul abscesserāt. Fures quoq; r̄ predones: necnō aliarū reū

inuasores a patria exulauerat. Taceo ceteras eius virtutes quib⁹
eis decorauerat altissimus. Ita enī prudentia: tēperantia: fortitudo:
magnificētia: liberalitas ⁊ ceterē virtutes inuenē illi adorauerat
vt si singulas enarrare velim: t̄ meo q̄ sermo noster nimis in longum
protendatur.

De beati patris ad religionē conuersi one.

Capitulum. 5.

Volēs igit̄ misericors deus qui sua ineffabili miseratione mis-
di in singulis etatisbus per sanctos suos visitare non cessat
in hoc malo tēpore in quo tam oīm caritas restiguit ⁊ in officiis
pene statu habundat iniquitas hunc beatis virum quasi faculam
ardentē ⁊ p̄conem euangelici cuncto populo destinare vt eum ab
amore miseri in quo totus inuoluerat erat retraheret: p̄misit in variis
tentatiōes incidere: tribulationibus quoq; ⁊ vexatiōibus vt ex illis
eruditiret: ⁊ intellectū seruēti deo caperet: ipsum affectit. Sicq; fac-
tū est vt paratis fib̄is in s̄tis ab emulsiis tā regis cui seruiebat q̄ suis
caperet: ⁊ in artā custodiā manciparet: putabant eri se magnū the-
saufi reperiisse dū tam p̄clarfi viu: tantq; amicitia regi conuincta
in vīculis detinebat: Dū enī in vinculis detenus mīdam mentē ad
seruēndi deo inclinabat: sed cōtinue per regis suffragia a vinculis
liberari: ⁊ ad pristinos honores redire sperabat. At deus misericor-
diaz q̄ modo tristibus: mō letis electos suos ad seruēndū sibi vcca-
re nō cessat. Cernēs q̄ necdū per vīcula mēs eius fuerat immutata
cepit quibusdā reuelatiōibus animū electi sui ad se trahere ⁊ ad ei⁹
obsequiū inclinare. Quadā ergo vice csi in amaritudine posuit effet
diuersaq; vt moris est huiusmodi viroꝝ incarcerator cogitaret: ap. id est Diabolus
paruit sibi quidā habitu fratriū minoꝝ indutus in virtū dei oculos ē ūſilū enī fuit
dirigēs: quē csi intuitus fuisset tāta teneritudine cor eius demollitus monachozz ē no
est: vt oculi eius quasi in fluuii lachrimaz⁹ prūperent: ⁊ de viscerib⁹ aliter posse libe-
cordis eius mugit⁹ ⁊ suspiria nō modica redundaret. Quis dubitet tāci q̄s accepto
fratrē ūlū ūraphicū parrem Franciscū erritisse: qui de tā magno Gabebū ūfrancisanis
ordinis ūi incremēto per hūc ūiedo gaudebat: ⁊ ideo ad ipsum con-
solādū: tanq; ad fidēlē filiū ūi futurum ⁊ diligētissime regule ūi
obseruatorē a deo missus aduenerat. Eodē quoq; tēpore vt ūbi vide-
bat quidā radius solaris de rima carceris erbat. Quot modāmō
lōrum mundi illuminare conspiciebat. Hoc absq; dubio significās
Quot vir dei futurus erat in lumine gentiū: suaq; mirifica vita: exē-
plis sanctitatis: ⁊ p̄clarā doctrinā: mundū illuminaturus effet. Mō-
dū enī ex p̄missis visiōibus: Quid circa se ageret intelligēs a mīdi
blā dīchis aim reuocauerat: aut ad religiōis ingressū q̄ quo mō men-
te inclinauerat. Quia vere difficile est eos q̄ ūi diuīcīs ⁊ honorib⁹
subiecerit: ab ūpīs amplius nisi violentia maris resiliere. Tertio itaq;
I. iij

Quia natura calvus et Trigonus vius

cum se sopori dedisset nihilque prius de quaquam religione cogitasset; volens clementissimus deus per euides signis ei ad religionem adducere dispositus: ut de vertice ipsius dormientis capilli decideret: ita quod vertice capillis priuata: coronam ad instar fratrum Odiorum gerere videbat quā postea toto tempore vite sue in religione existens in signū miraculi semper habuit. Nec ei nouacula ad radendā coronam manu dei dispositam villo tempore dū viueret fuit necessaria. Qui dū a somno euigi lans: capillis pulcherrimis in quibus antea tamquam de corus iuuenis magnā solatione habuerat in vertice in modū corone se priuatus sen taret p̄ma facie q̄si idignatus in filia verba pruprie. Cū nullū affectus ad religionem habeam: miror de te omnipotens deus q̄ me inuitū reli giosum facere p̄ponas. Nescio quid horum magis mirari debeamus an sc̄z dominū tam dulciter vocantē: an seruum tā fortiter renitentem. Sed virtus merito possumus admirari: sc̄z numquā clemētia dñi voca tis: qui ex hac grādi vocatiōne mundū illuminare decreuerat: et magi mā humilitatē serui renitentis: qui se diuinis reuelatiōibus iudica bat indignū: nec facile huūsimodi visiōibus ad instar nōnullorum sup

Desperatio horum qui per eas decepti sunt fidē adhibuit: sed docēte apostolo: prius p̄bare voluit utrū ex deo sp̄lis esset an nō. Cū ergo diuinā vocatiōnē Monachū idem paulatim agnosceret: spiritu sancto inflāmatus: cōtinuo voltū tate suam voluntati diuine toto corde copulauit: et ad ingrediendum ordinē bti Frācisci de obseruātia mente suā totaliter inclinauit. Expediūt ut totis precordiis modis omnem cogitare cepit quomodo tā sanctūa de ppositum: quod deo inspirāte firmiter in mente cōceperat: adimpleat et ret. Qui tandem custodē carceris ad se vocans ei p̄cibus quibus valuit rogare cepit: vt sibi pannū grisei quo indū solēt frātres de obseruantia. S. Frācisci sorplices: filii et acum ad carcerē deferretz: pmittēt ei omnia et plura relituturū si deus ei a carcere liberaret Annuit eius voluntati carceris custos q̄ ei ppter virtutes suas magi me diligebat et res postulatas fine mora ei ad carcerē detulit: quib⁹ suscepit sibi ip̄si put meli⁹ sc̄iuit et potuit habitū p̄parauit: et erutis seculi vestibus: quibus indutus erat: cum maxima deuotiōe illachris matus habitū quē spiritu letō dictāte p̄pauerauerat indut. firmiter pponēs in corde se nunquam illi amplius dimissurū futurā se ex hoc iudicās seraphici. p. Frācisci imitatorē verissimū: quē simili mō primū habitū sibi ip̄si fecisse et ipsoisse p̄decessorū scriptis edocemur: Hec il lis q̄ ei in vinculis detinebat audientibus: subridētes similia verba pferre ceperit. Mouimus nequitias et astutias cordis eius: inuanū laborar: credēa p̄bas malicias nos decipe et per hūūsmodi fictio nes de mānibus nřis effugere: multiplicabim̄s ei custodes et vincula et videbimus si machinariōes sue eum de potestate nřa poterunt liberare. Referunt̄ hec verba viro dei. quibus auditis mori tobi ad oratiōem se dedit: et p̄cibus quibus valuit causam suā dño cōmen

davit dicens. Tu domine qui hac sanctam voluntatem in cor meum immittere dignatus es disponere me seruo tuo propter libitum voluntatis suae enim in carcere moriar: siue extra eum tuus sum. Tibi duo minuta quodammodo. Neque enim mihi ignorata est quod cum me ad seruendum tibi perpetuo in hac religione deuoceri: neque velle amplius neque nolle adiacet: sicut ergo altissime deus in singulis voluntas tua. Sed quia deo erat cura de seruio suo non post multum temporis in corda eorum qui ipsi detinebant immisit ut rei veritatem ansa veritate vel ficta in hoc negotio procederet inquit Subtiliter et reret. Accedentes itaque ad locum in quo detinebatur solerter ab eo idagam monachum ceperunt quare tamquam fraudulenta: puta per religiosi habitus delatorum. ut tiudem eos decipere miteretur. quibus ille. Nam ego vos decipio: nec per heres. vii modis mei fuit simulate sed aperte in omnibus rebus propter me gestis procedere. addit quoque facite fratres a liquos de observatione qui harum rerum experientiam habent ad me venire: in quibus et vos fiduciam habeatis: et illi vos a ficticia vel vera sit vocatio mea plenus informabunt. Vocat interea non parue estimati dominus frater de observatione moribus et vita venerabilis omnibusque qui eum nouerant: propter eius vitam sanctimoniam gratissimus et acceptus: qui etiam servum dei dum adhuc sibi circa propere successerant plena notitiam habuerat: venies ad locum carcenis et videns eum nescio quo malefacto habitu religiosis induitum subridens quale (inquit) dominus Iohannes religiosis habitu assumptis: cui omnia quod circa eum manu domini facta fuerant: et modo quo coniigerant a principio usque ad finem cum multis lachrymis plenarie reserantur. In testimoniumque proximorum caput sibi diuinitus in vertice deplosatum in modum corone etiam demonstrauit. intelligens religiosus ille deo deuotus mutationem illam mirificam non ficticiam esse sed verissimam: nec phantasias visiones fantasticas esse: sed diuinam metem non parum exphilaratus eos quod vinctum eum detinebat festinanter adhuc: et eis totius rei seriem pro ordine enarrauit: Subintulit denique: nolite in aliquo dubitare: quod in vita teoto corde sine simulatore aliquo: puerus est intendens oino spectaculo et carnis delititia domino in ordine non fideliter militare. Et si vultis pro ipso me obsecrare: donec quo fine negotiis terminetur inspiciat. Quod si uba mea vera fore non ambigitis: propter vos ut amo re deit ordinis nostri eum liberum dimittaris: quantum sanctam et a deo sibi inspiratam voluntatem suam erogare possit. Propterea audiatis emollita sunt corda eorum et tam ipsius venerabilis fratris propter servi dei precibus adheserent eum liberum dimiserunt. Reassumptis itaque proximis vestibus ad ciuitatem peruenientem in qua omnibus quod notitia habebat cum dicto fratre puerit. Quae videtates domestici gaudio pariter et admiratione replete: quicunque ex mansibus hostilium euafisset sollicitate proquirerat. Ad dictum autem ciuitatem ideo puerit non quod ei amplius de visendis amicis cura esset: cum mundisque in mente sua totaliter ceculasset: sed ubi prius propter lascivias

et dissolutiones suas supbie et vanitatis exēpla p̄buerat: p̄ inaudita ad deū conuersionē et mundi abiectionē humilitatis preberet et sanc-

timonie. Nō post multos ergo dies virtute armatus ex alto dñi iam ad ingressum ordinis totaliter esset dispositus. Cupiēs pro nomine

Ihesu obprobriis et illusionibus saturari. Omnia peccata sua et mul-
tis coplura quā fecerat in quadā mitra depingi fecit: in ipsa et mitra decuader-
scripsit: hic est ille malefactor q̄ omnia maleficia in hac mitra depicta
et multo maiora ppetravit. Quā sic ut preferat depictam et scriptam publica
capiti suo feruenter imposuit; vilicq̄ subiectū asello per totā ciuitatē.

Perusini deferri se fecit: mitrā semper habens in capite: in qua oīb⁷
que fecerat peccata patebant. Illius nūm̄z profecto imitator: qui
pro peccatis nostris coronā spineam in sanctissimo capite suo portā
re nō erubuit. Quē cernētes qui prius eum nouerāt: quidā in erubet
centiā: qui ei a micitia iungebātur. Quidā in risum: qui ad insaniam
putabant: quidā vero in amaras lacrimas: qui eius conuerzionem
pfecte intelligebāt mouebant. Pueri etiā post eū festinātes in eum
lapides et lutiū iaciebār: futurus reuera verus beatissimū patris no-
stri Frācisci discipulus qui in exordio cōuerzionis sue a pueris eum
insanū reputatibus luto et saxis impetus est: sed et precones sue
ibiri videntes tot et tāta scelera que tū nō ppetrauerat in ipsius mi-
tra depicta efi ad iudicis deduxerit. Qui a iudice interrogatus: an
talia cōmississet delicta: humiliiter respondit: maximus sum peccator
et om̄i tormentorum genera super se res latrones et homicidas ego pro-
merui. Cuius devotionis feruorē: cū iudep et qui cū eo essent cognos-
uissent: eius sanctissimā voluntatē tanq̄ viri prudentes laudauerint
increpatis preconibus et qui eum adduxerāt abiē permiserunt.

De nouiciat⁹ eius p̄batione. Cap. iij.

In creditu Religionis **S**aturatus igit̄ ut premissam est tribulationibus derisionibus et
obprobriis: mūdīḡ pompa calcata: ad locum fratruī minorū
de obseruātia extra ciuitatē Perusum positi. Qui locus ad
montē dicūt. In quo et beatus frater Egidius socius beati Frācisci
multa miracula perpetrasse legit̄ properauit: vbi pedibus fratrum
aduolutus humillime supplicare cepit: quatinus ei sacre religionis
habitū donaref. Et in numero fratruī poneref. Cui fratres (q̄ nemī
nē blandicēs solent ad religiōis ingressum allicerē) ieunia: vigiliā
orationes: disciplinas: pedis nuditatē: marimā rez: egestatē et celebra
buiusmodi ad plenū declarātes an talia paratus sit sustinere inter-
rogant. Quidam ille mirabili ignis diuīni calore succensus bylari
vultu et voce iocunda respōdit: paratus sum nō folū que dixistis: sed
multo maiora pro noīe illius qui pro salute nostra in hunc mundum
nasci: morīg voluist: libenti animo vsc̄ ad diē mortis mee sufferre
hīs auditis fratres de eius tam magno feruore plurimū consolati
rejectis

reiectis vestibus secularibus ei sacre religionis habitu cum magna
deuotione contulerunt: et militaribus armis insigniē Christi militem
effecerunt. Statim circūquaque fama diffundit dominū Iohannē
de Capistrano religiosū effectū. Cuius rei causa tota ciuitas in ad-
miratione posita nihil aliud nisi de hoc celebri facto loqui videbat.

Dissoluit matrimonium
Vxor honestior marito suo Capistrano
 Sed et spōsa eius de qua supra narratū est: hoc intelligēs in multis
erumpens lacrimas propter nimis amorē eius quo ipsum tenerime
diligebat cucurrit ad claustrū festina: et ut ei cū sponso suo q̄ omnia
dereliquerat loqui liceat fratres gemitib⁹ et lacrimosis vocibus in-
terpellat. Contradicūt fratres et hoc ei minime licere constanter affir-
māt. Sed tandem nimis mulieris importunitate deuicti: confidentes
nihilominus de fratris constātia: sapientia et grauitate difficulter
annuerunt et ut ei loqueretur: consenserūt: quantas lacrimas: q̄ dulcia
verba: quātas preces: ut ea pposito renocaret: effuderit qui legit
intelligat. Ipse vero qui iam spiritum gustauerat propter quē om-
nis caro desipuerat nullo modo fractus aut mutatus extitit: sed be-
nigna voce demissis oculis eam erudire cepit et in virginitate p̄fisse
ret et altissimo deseruaret. Intelligēs itaq̄ sponsum suū supra firmis
simam petrā fundatū nullatenus immutare posse firma se sponfione
astrinxit nunq̄ alii quempā ducere velle in maritum. cui ipse vindic-
tā dei super eam si contra pmissionem faceret futurā prophetā. pre-
dictū: quod et factū est. Nam more muliebri instabilis effecta: prioris
q̄ sponsi penitus oblita: in sui dānationē alium supduxit: cum quo
siliū habuit: que breui tēpore defūcta est. Ipsa vero diutino lāguore
correpta finaliter lepra inualescēte: consumpta est. Cepit ergo famu-
lus Christi in anno nouiciatus viriliter agere: et nouū hoīem: dimisso
penitus' vetere induere. Et quia sciebat deficiente fundamēto super-
edificari non posse. In ipso sue cōversionis exordio ita se deuotioni
mācipavit: q̄ officiis fratres et futuri magne sanctitatis virū p̄dice-
bant. Nam sepius Christi passionē in corde ruminās: maxillas: pec-
tus et terrā lacrimis p̄fundebat: et quasi totaliter dissolui vellet: ma-
primis gemitibus suspirabat. Benitricē vero dei magno noīabat af-
fectus: et eam cū angelo Gabriele crebrius salutabat: sciens nemine
abfōz auxilio virginis gloriose ad palmā posse pertingere. Quante
vero humilitatis et faciētie fuerit: et paucis que referā luculēter cla-
rere potest: licet enī tante scientie prudētie et sagacitatis: tantęq̄ re-
putatiōis in seculo fuerit. Nihilominus fratres qui nemini nostram
religionē intranti parcere consueverūt: quin probent an luteus vel
argenteus sit ut ipsum in humilitate fundarēt: sub regimine cuiusdam
fratris laici magne austerioris et sanctitatis virū posuerunt. Qui
diligentissimā curam circa eū agere cepit modos oēs exquirēns per
quos eū humile et pacientē efficeret et in religiosis morib⁹ erudiret.
Quotidie ergo eū increpabat et nouas ei penitencias imponebat.

Mam aliqui disciplinas aliqui ieiunia aliqui soli esum panis et aquae potum interdum ut genuflexus in terra coram fratribus in mensa sedetibus comedederet: et alias huiusmodi mortificatiōes et penitentias in iungebat: sed seruus christi oīs sciolitatis et misericordia ne sapientie oblitus ita illi fratri laico in oībus parebat: ac si vir magne lassitudine vel minister generalis extitisset: ppter quod promissa oīa non solū gratater et lesto animo psciebat: sed vi tales ei penitentie sepius iniungenderet supplicabat. Quia ut supra tactum est: vir magni consilii et prudenter vel scientie habebat a ciuibus et aliis ad eī pro consilio remittentibus fratres interdum negare non poterat quin ipsis eius presentia exhiberent. Eis ita ergo post habitu consilii recesserentibus frater ille laicus timens ne sumus alioīs vane glorie mente eius iniuraderet tanquam prudens medicus aggrediebat ipsum verbis agrestibus dices. O superbe iam credite alioīd esse: cur non manebas in seculo si huiusmodi vanitates sequitur volebas. Et multa alia super ipsum clamando dicebat. Benuslectus barpauo nouicius et humiliiter caput inclinans omnia pacientissime sustinebat. Quadā vice domini validissime eī febres detinerent nec sanari posset. Cepit frater ipse sorbiuncula quandā quaz adhuc ignitam estuantem et calidissimā ad discipulum egrotantē detulit: et ut sic eam ebullientem ebribat iniungit. Quod ille perficere volens et in sancta obedientia sperans eam sic sumantem et calore stridentem ebibit. Audibile certe dictu: sorbiuncula sic per obedientiam accepta nihil ei omnino nocuit: et febres totaliter effugavit: dum vero interrogaret an illam bibere timueret. Credebam inquit quod et guttur et linguam penitus cōburere debuisset: sed de sancta obedientia confidens illam naturā abborrente recepi. Allia vice dum panni aliqui lauāti essent per nouicos: ut moris est: stabant in circuitu nouiciorū nec paucos contingere presumebant: quia aqua adhuc pre nimia caliditate stridebat. Accedens laicus ille et spiritu dei: ut credendū est: edocuit: et alias nouiciorū in pace dumissis: hūc solum verbis molestas: vocans eum pigrum: somnolentū et negligentem. Deinde pannum callidissimum accipiens in faciem eius proiecīt: cuius caliditas et combustionem sentiens: coram magistro humiliiter genuflexit: credens totam faciem excoriatam esse et lumen oculorum perdidisse. Sed propter meritum humilitatis et pacientie: nullum proflus in eo signum cōbustionis apparuit. Multiplicibus aliis modis per ipsum fratrem comprobatus evidenter: quante sanctimonie futurus esset: demonstrauit: de ipso fratre laico sepe numero magistro suo referebat. Deo omnipotenti gratias ago quod mihi de tali magistro pruidere dignatus est. Quia si mihi ita austerus non fuisset: nunquam virtutem humiliatis et pacientie adquirere potuissent: hec fuere beati patris aurea fundamenta: hec columen marmoree super quibus tam speciosum consilium possimodum constituit.

*Straminea
fundamenta*

De eius pfectione & p̄dicatione. Ca. iii.

91

Profeſſo

Adveniente pfectione tempore qui a iuxta seraphici patris
Francisci regulā: finito probationis anno novicij qui lauda-
biliter in anno nouiciatus vixerit recipiēti sunt ad pfectio-
nem. Rogare cepit dñi seruus humiliter fratres corā eis genuflectēs
& lachrymas habfidantissime fundēs ut eum ad pfectiōnē recipere
dignarent. Se nihilominus indignum afferens tanto dei beneficioz
eo maxime: quia cum ipse maximus esset peccator nō merebat in so-
cietate seruorum dei cōputari. Et quia bonarū mentium est ibi cul-
pam agnoscere: ybi culpa nō es: de multis trāsgressionib⁹ in anno
nouiciatus commissis: puta de inobedientiā: de negligētia & ceteris
multis se accusabat. Fratres vero cōsiderantes eius profundissimā
humilitatē: frequentes oratiōes: ingenii vivax: & ardēns desideriū
cum nō tam libenter nō desideranter ad pfectiōnē cōfī magno deside-
rio receperunt. Post pfectiōnem ex humili factus est humilior: et
deuoto deuotioz: et feruentī feruentissimus. frequenter enim scopa-
bat domī: lauabat scutellas: seruebat fratrib⁹ & alia humiliatis
opera verus Francisci & Butboni ac Bonaventure imitator erēce-
bat. Igitur adueniēt tempore quo ebi dñis in vineam suā mittere de-
creuerat: egressus est famulus Christi tanq̄ leo rugiēs & quasi tuba
celestis vocē suā exaltans annūciavit iuxta prophetici dicti vniuer-
sis populis scelera & peccata eoz. seruoz maximo bincinde circum-
iens: vicia fore deuitāda virtutes vero amplectēdas ex diuinis scrip-
turis luculentissime demonstrabat. Sed verus dei imitator ne eius
sermo contemptibilis haberetur: nō solē que predicabat: sed & mul-
to maiora opera perfectiōis peragebat. Unde diuersas ciuitates ut
in illis diuinā eloqua fūderet continuo perlustrans. non equo non
asino aut quovis alio vtebatur iumento: sed solus libellos ad vsum
fibi cōcessos suis humeris imponebat & circumquagz portabat do-
nec senio & arduis pro fide catholica prepeditus negoch⁹ necessita-
te cogente aliter facere cōpulsus est. Post longos & feruentissimos
sermones: licet ex motibus corporis & clamorosis vocibus plurimi
fatigatus: nihil tamē se fecisse reputās capiebat sacculsi suum & cī
socio hostiarum necessaria mendicabat secutus beati Francisci q̄
ad mensas diuitium q̄ng iūtatis: panem tñ amoze dei tanq̄ sibi
gratiōrē mēdicabat: ambulabat nudis pedibus: nec quantūcunq;
iūuālescente frigore calciamēta portabat. Ciliciū quoq; asperū per
multos annos nudo corpustculo imposuit. Sed & abstinentiā eius et
vite parcitatē q̄s enarrare valer. Postq̄ religionē ingressus est vsc⁹
ad eius obitum nunq̄ nisi semel in die comedit: & ea vice ita modico
cibo contentus erat: q̄ viri infanti sex annoz sufficeret. Nunq̄ car-
nibus v̄sus est: nisi aut ygeret necessitas: aut cogeret obedientia:

m. ii

P. G. ac f.

Littentes aut̄ fratres aliqui eis pre nimirū laborib⁹ t debilitate de-
scere supplicauerunt interdū summo Pontifici: ut eis carnes manu-
care preciperet: quas in tāta parcitare: t cordis amaritudine sume-
bar: vt illay eis potius ad penitentiā q̄ ad refectionē aliquā esse
videret. Terterea ieunia panis t a que: cōtinuas disciplinas t ali-
as carnis maceratiōes faciebat: ex quibus domestici hostem sub ra-
tionis freno ducebat: t carnē cogebat seruire spiritui his namq̄ ab-
stinentie mutatus angusths: his armatus virtutibus: cū omni fiducia
pponebat verbis dei: domino cooperante t sermonē confirmata sequē-
tibus signis. Nam virtute induitus ex alto audiebat ab omnibus:
inuitabat a popl̄is t beatam se reputabat illa ciuitas q̄ eī includere
mererat: propter q̄ aliquā ciuitates a Papa: aliquā a p̄ectore ordīs
eī vt ad ipsas pdicaturus accederet imperrabat: cōfuebat vnde
populus ad eius sermones t sepius in tāta multitudine vt vix eccl̄ia
aut platea aliqua eī capere posset. Nam sepe numero: quinq̄ milia
octaginta milia: centū milia: centū quinquaginta milia in eius ser-
monibus cōputabant: durantibus eius sermonibus ita claudebant
apotece: abstinebat homines a laborib⁹: ac si solenne aliquod festū
ageret: si vberiores fructus quos in horreo domini cōgregauit enar-
rare voluero: discurreb̄s per oēs Christianorū regiones videlicet per
totā Italā per Franciā: per Almaniā: p̄ Poloniā: per Hungariā:
per Bohemiā t. Fateor impericiā meam quia nō sufficio: t magni
volumis liber capere nō posser: vbiq̄ capitales inimicos sermonib⁹:
precibus: minis t modis alīs quibus poterat ad amicitiā deduce-
bat: t vt intelligat quāta in concordā dis inimicis erat sermonis ei⁹
efficacia. Accidit in quāda ciuitate Italie quoddā nepharū nego-
ciū: auditū horridissimū: duo pastores et ate pueri cū exarissent in
exempli abominosa quendā puerū gregē custodiētēm: nec eis super innominabili vicio
propter quod ira dei in filios hom̄i venit: diffidentie: cōsentire vellet
indignati illi puerū ceperunt: interfecerūt: ventrē aperuerūt: t exar-
cum corde t alīs intestinis recipientes: decorserūt: t inaudita rabie
a dyabolo excecati patrē pueri vt cū eis manducaret: inuitauerunt
Comedit pauperculus pater ignorāter intestina filij t illa fore bona
t ad comedendū dulcia laudabat. Sed quia nibil occultū quod non
reueleb̄: post comeditionē aufugerūt siccari illi. Non redeunte vero
puero hinc inde queſitus: mortuus t euisceratus inuenit. Manifestat
delictū t rumor nō modicus insonuit. Quātus fuit dolor patrī
eo maxime quia intestina filij comedit: quāta indignatione contra
malignos istos: quāta deniq̄ iracudia vniuersi populi contra eos:
nullus sane mentis ambigere debet: veniente vero dei ad ciuitatēm
illā accedunt ad eis malefactores ipsi humiliter ei casum q̄ acciderat
exponētes: quatenus eos cū patre pueri t cū tota ciuitate concor-
dere vellet: offerentes se ad omnē penitentiam t vitā suā: omnino

Italica

exempli abominosa

93

emendare; pmittentes: Obstatu^m domo dei audito tā nepotario de-
dicto eos vehemēter reprehendit: nihilominus pietate motus ad pe-
nitentiā illos ic̄ sit auit: miseri cordis dei magnā afferuit: et vires suas
inter eos et patrē intersecti pueri: nec non ciuitatē interponere pmis-
st. Quid plura: ita feruēter de pace; de dilectione inimicorum; de misericor-
dicia dei: de extremo iudicio predicauit: quos in presentis tortus
populi plorantibus oībus pater defuncti pueri dictos homicidas in
signū pacis amplexatus est: ubiq ergo terraz considerans q̄ dñs
noster Ihesus Christus venies in mundo attulit pacē: recedens de
mundo reliquit: predicans in mundo docuit pacem: inueteratas ini-
micitas ad pacē redupit: et diutinos rancores ex cordibus hominū
extirpauit. hoc egit non soli in singularibus personis: sed etiā intesti-
na bella ex cōtrariis partibus orta sedauit: ciuitates quoq̄ mutuo
litigantes amicas fecit. Sic et ciuitatem Aquitanā cui a potētissimo
rege Aragonis excidisi parabat suis precibus et laboribus a piculo
liberauit. Nō erat: sicut legit de sacro Frācisco: verba eius inania:
nec risu digna: erant medullas cordis penetratia: ideo multi obstina-
tissimi et indurati peccatores de quibus nulla spes cōuersioⁿis habe-
batur: eius ignitis sermonibus penitēcie subdebandit: fures latrones
vlurarij: et rerū alienaz detentores in diuerfis mudi partibus: quod
in iuste tulerat cōscientia cogente reddere festinabat: Similiter in ho-
nesto mulieres relicto meretricio aut nubebant aut aliter domo ser-
vabant. Tanto feruore et clamorosis vocibus contra aleatores et
alios lusores exclamabat: q̄ quasi in oībus ciuitatibus in quibus
predicabat congregabant oīa tabularia: cartule: scachi: et alioz lu-
doz inuentiores: quibus congregatis et in cumulis redactis: iubebat
Vbi aut fides predicata *Nihil ad rem*
pater sanctus eas igne succēdi in presentia in iuventi populi: ut sic dy-
abolus ludorum inuentorū cōfundere: deus glorificare: et boies a ludis
talibus arcerent. Et quia huiusmodi actus deo erat gratissimus:
placuit maiestati sue quedā mirabilia in ipso actu demōstrare. In
quādā ciuitate Italie dñs premissa ludorum instrumenta vicerent ad
maiorem dyaboli confusione quedam turpisima demonis imago car-
te papiree depicta sup comburendorum instrumentorū aceruti posita
erat quā vehemens fumus ex tabulariis eriens in altitudine aeris
cernētibus omnibus eleuauit: quā in altū cōscendere pspiciens au-
diētibus oībus m̄dauit dicens. In virtute dñi nostri Ihesu Christi Mitacula
principio tibi ut ad locū a quo recessisti festine revertaris. Nō fit mora diabolica
et ecce corā omnibus imago ipsa per rectā sumi linea in ignē decidēs exagitata
cōbusta est. Dum in quādā ciuitate almanie nomine Ratispona de reg
hac materia predicaret: et populus turmatim ad incendii tabularia
deserret: quidā sacerdos nō parue estimationis inuidia motus cepit
viro dei detrahēre: et quosdam q̄ stulte facerēt increpare. O iudicia
dei: illa nocte qui detraherat mortuus inuentus est. Predicante p̄s
m iij

*Contra lū. bēō in qdā ciuitate Solonic nomine Cracovia r portāib⁹ Cū moris
p̄res.*

erat hōib⁹ instrumenta ludorum ad cōburendū: accidit vt a casu ignis
egressus modic⁹ de ista domo cōbureret: in qua cōgregata erat ta-
bularia: quod cernens quidā om̄ib⁹ detrahere cepit: afferens hoc
accidisse ppter peccati credulitatis: quia populus nūmis faciliter
credebat ludorum tam magni fore peccatum cessauit paruo rēpore ignis
ille: et eadem die domus detractoris quasi totaliter igne cōsumpt⁹
est. Alia in diuersis m̄si di partib⁹ huiusmodi signa visa sunt sed p̄mis
ta recitata sufficiat: vñi tñ om̄iūtendū nō est: q̄ ppter eius feruētis
fimas p̄dicatiōes cōtralusiones in diuersis m̄si ciuitatibus cōtra
om̄issi cōsensum facta sunt statuta: graubus penis roborata ne q̄s
publice ad aleas ludere p̄sumat: vt lucidius lectores intelligat q̄s
p̄iuus r efficax erat sermo: qui ex ore serui dei Iohannis p̄cebat.

Auctor.

*Circularis
cōcionator*

*Pallium
plumiale*

Quantū deo gratiū existeret censui filiū nō p̄terire quedā facta
mirifica: que in eius sermonibus visa sunt. Semel dū in quadā ciui-
tate p̄dicaret: verbū eius multitudine populoꝝ audiente sup caput
eius tres auiculae pulcherrime alias in partib⁹ illis incognite in aere
ipso hoc ignorante volitare ceperūt nec inde recedebat: admirans po-
pulus auiculas illas alter alteri dígito demōstrabat. Mirabat di-
vinus prece qđ hoc esset r tandem sup caput suū aspīciens cū ingenti
gaudio auiculas vidit q̄ p̄tinus dīparuerit nec vñq̄ amplius vīse
sunt. Alio tpe labore eo propace iter Aquilanos r regē Aragonii
reformāda: p̄dicaretq̄ corā rege in ciuitate Liburine cicade garru-
le a deo clamoribus instabat q̄ nō modic⁹ impedimentū eloquo diui-
go p̄tabant: quas ille cū feruore increpās: in noīe dñi nr̄i Jesu ch̄ri
vt taceret imperabat: quo mādato obticuerit oēs: nec aliq̄ ampli?
durāte sermone audita est. In p̄tibus Lumbardie in valle Telina in
quodā oppido qđ D̄orgobegnū dī cū euāgeliā ret prece mirific⁹
r in circuitu multitudō poplī cōgregata esset: ceperūt nubes dēsariſ
r aer obscurari: r q̄ in cāpo p̄dicabat cepit populus futurā pluviā
primescere. Nec tñ auditare audiēdi verbū dei quisq̄ a loco recede-
bat. Quod vidēs vna cum populo ad deū brevē oratiunculā fudit:
r ecce cīrſi quaꝝ pluvia cadit: r solum illud spaciū quod a beato
patre r eius auditorib⁹ tegebat īmīnue a pluvia mansit. Itaq̄
nec minima aque gutta a solū illud: neq̄ quenq̄ audientiū madida-
uit. Recedētib⁹ ipſis r extra circulū id rūmulis p̄e nimia pluvia de-
currentib⁹ tangunt̄: nōn rāte miraculī stupefacti: tanta ad virū
dei deuotioꝝ sunt astricti: q̄ eum (licet īnuitū) pallium quod gesta-
bat p̄memorale ipſis relinquere coegerit. Quod vñq̄ hodie cum
magna deuotiōe obseruāt: r ex eo multa dei beneficia merita beati

*Quasi
Pluvijs
impedit*

Iohannis demōstrata sunt. Simile in quadā ciuitate Hungarie no-
mine Zaurini factū est cū p̄dicaret corā ipſius Antistite r innūera
multitudine populi quā nulla ecclesia capere potuit: supuenit tante

pluie inundatio q̄ omnes astantes maledicebat. Qui eos an recēdere vellent interrogās: respōderunt se velle vnamiter libēti animo pluia sustinere: hortāt ergo populum ut deum oret: t statim dictis P̄r n̄. Ave maria: t duabus collectis sc̄z Deus q̄ corda fidelium: t p̄ serenitate a eris: imediate cessauit pluia: t disparētibus nebulis sol vt prius imediate resulfit. Similia per beatū patrē nostrum Antoniū legunt facta ~~Code~~ tēpore in dicta ciuitate Iamīē int ^{P̄t̄x} brachia ipsius p̄dicantis coram ep̄o t q̄ pluribus alijs P̄relatis ac ^{imp̄ lemons} Baronibus ac innumera populi multitudine quidā passit aduolauit ita domestice q̄ per eū cōprehendi potuisset: subrisit pater t euz ad euolandū incitauit: qui circa ambonē volitās uteſi ab eo vocatus iter eius brachia secido se collocauit: postea in gremio episcopi admiratibus oībus se posuit. Si qua vero ciuitas sermones eius cōtemnebat aut se corrigere de vichs nō curabat: predicēt nūcio dicitur futurū sup eam iudiciū: nō longo tēpore cūntas illa manus dei seūtentis euadebat. Sed q̄ vera fuerint eius eloquia experientia cōprobabat. Unde cū in quadā ciuitate Apulie populus obstinat̄ esset: nec ad sermones eius in aliquo se corrigere vellet tanta muriū multitudine diuino iudicio in toto illo territorio crevit: q̄ oīla virentia t radices cōsumpsit. Recurrunt ad amicū dei: qui prius negligētes fuerit emendare promittit: t vt deum pro eis exoriet: humiliter exposcunt: orauit deum vt plaga cessaret: t statim om̄es mortui ceciderunt in tanta multitudine: q̄ quasi totā terrā operierūt. Lument omnes ex tanta muriū mortuoꝝ multitudine infectionē aeris: sed vir dei uibet soucas fieri t in illas mures oēs sepeliri. Sicq̄ factum est q̄ qui prius verbis credere noluerunt: viso tanto miraculo postmodum crediderunt. Quoꝝ vlt̄rius immoroz: si singula que in eius sermonibus acta sunt narrare voluero timeo ex dicendoꝝ nimietate tedium auditoribus generare: premissa ergo deuotis lectoribus sufficiant: ex quibus quāta fuerit virtus verboꝝ eius: quātus fructus se cutus fit elicere poterit. Bene itaq̄ Minister generalis frater Antoniū ^{Mūtūs mūli} de Pereto cum esset p̄t̄is annī illius de eo pp̄betauit. Qui cum ^{scrabunt} adhuc esset nouicīus eum ad se vocans t in eo considerans persone elegantiam: zelum feruentissimi: scientie pulchritudinē: acumen intellectus dixit. Si vixerit iuuenis iste t perseverauerit: erit ordinis nostri magna corona: speculum t exemplar populi christiani.

De Judeorum hereticorū t scismatici-

corum persecutioꝝ.

Cap. v.

Adoens vir deuotissimus: zelo orthodoxie fidei licet vt presnotatum est: omnium malorum et peccatorum exterminator esset: precipue tamen contra tria genera hominum: sci licet Judeos hereticos t scismaticos excandescebat: vt aut eos ad

fidem conuerteret aut legibus subderet; aut penitus eradicaret. **Cō**
 siderans eis p̄fidissimos iudeos: post alias eoz malicias & duricias
 cordis iugiter mellifluū nomen domini nostri Ihesu Christi & glori-
 ose genitricis eius virginis Marie blasphemare tanta super eos in-
 dignatione mouebat & eos si possibilitas affuisset a tota Christiana-
 noꝝ populo repulisset. Anima duertēs tñ eos inter Christicolas po-
 sitos in testimonium mortis & sepulture Christi: dicente salvatore:
 nō p̄teribit generatio hec donec omnia fiant: & ob hoc ecclesia ipsos
 licet perfidos sustinere. Circa viuedi normā eis traditā modis oībꝝ
 quibus potuit laborauit vt statuta ecclesiastica contra eos edita in
 todo orbe terra p̄ seruarent. In ipsis vero statutis ecclesiasticis cō-
 tinetur & p̄cipitur districtus: q̄ ipsi iudei v̄suras erigere nō per lunga
 a Christianis: q̄ Christiani eoz familiaritatē vitare debent: q̄ non
 recipient medicina s ab eis: q̄ non vadant ad eoz balneā tc. multa
 in decretis & decretalibus cōtentarylraq̄ multa alia per bullas pu-
 blicas in fauore Christianoꝝ cōtra iudeos impetravit. Due omnia
 premissa in ciuitatibus ad quas declinabat: nō seruari consiperer.
 Et precipue si contra ea: siue per principes: siue per prelatos: siue ci-
 uitates: siue per alios quoscunq; priuilegiatos fieri intelligerer: nō
 attendens personas principis siue alioꝝ: sed zelo populi Christiani
 armatus contra principes: contra prelatos: contra ciues exclama-
 bat: & talia nullo mō fieri declarabat. Et si p̄dicatio publica nō suffi-
 ciebat personaliter principes & ciues adibat se per numero: etiā cum
 lachrimis eos rogās ut Christianos baptismate Christi signatos ab
 infidelibus iudeis molestati nō permitterent. Sic in diuersis mundi
 partibus Christianos quam plures qui a iudeis precipue per v̄sura-
 rū voragine verabant ab eoz manibus eripuit: & dyabolica illa pri-
 uilegia in iudeoꝝ fauore edita infringi obtinuit. Si in ciuitatibꝝ ad
 quas p̄dicaturus accedebat: siuissēt magna copia iudeoꝝ libenter
 eis predicabat clarissimis documentis eis demonstrans legē eoz &
 preconia prophetarꝝ in Christo cōpleta esse: & illū mesiā quē adhuc
 venturū expectant aduenisse: & ipsum esse filiū dei verum: natum ex
 virginem eoz scripturis euidentiū declrabat. Cum aūt aliquis
 iudeus secū de veritate fidei conferre siue disputare cuperet pacien-
 ter & benignè eis auscultabat: & ei post longos sermones veritatem
 fidei vnicē & orthodoxe declarabat: & ob hoc m̄stos ex eis in diuersis
 regionibꝝ in fide Christiana fundatos ad baptisimi gratiā pourxit
 & m̄rime in ciuitate Romana in qua principale eoz rabi siue ma-
 gistrū modo premisso baptisari fecit: ex cuius exemplo plures alij
 veritate cōperta: relicto iudaismo ad Christi sunt conuerti. Sed si-
 cut p̄t actū est: iudeos leges sibi traditas non seruantes aut Chri-
 sticolas aggrauantes. indicibili feruore persequebaf: unde de multis
 ciuitatibus eos expelli aut alias puniri fecit. **In quadā ciuitate:**
Blesie

*Statuta cōf
iudeos*

Biletie que Gratiania vocatur: quod dā horrendū facinus iudeos
 contra Christianos inuenit. Hā multi ex eis quendā puerulū christi-
 anum rapientes: t in quodā loco secretissimo se abscondētes: ipsum
 puerulū diu tortū t afflictū: vt deo sacrificiū offerret: tandem occide-
 sunt: sicq; occisum sepelierunt. Aderat tunc in hoc nephario scelere
 quedā parvula iudea: que postmodū diuino intuitu cum esset pue-
 te etatis Christiana est effecta: hec accedēt ad patrē: q per iudeos
 factū fuerat: reseravit. Quidam pater p consulib; cūntatis: vocant
 iudei: exanimant t torquent: veritas panditur: t finaliter in hoc
 scelere reperti culpabiles qui quadraginta numero erant: cremanū
 igne. Alij vero oēs de ciuitate expulsi sunt. Igī vniuersi iudei solo
 eius nomine auditō vehementer pauebant: aliquando ei pre timore
 munera offerebat: sed ipse subridēt ea capere nolebat ac recusabat.
 Verum hereticos eo magis q iudeos insequebatur q eos ecclē-
 sie dei plus nocere cognoscebat. Hō cessabat fidei christiane zelan-
 tissimus hereticos in singulis prouinciis inquirere: et quibus alios
 conuertebat: alidos capiebat aut captiuabat: alios in fugam cōuer-
 tit: et alios diuersis penis afficiebat. Quod videntes sumi pōtifices
 Martinus quintus t Eugenius quartus: Nicolaus quintus: t Ca-
 lixtus secundus. Ipsam videlicet tam feruenter t diligenter in causa
 fidei ageret t hereticos extirpare in toto orbe generalē hereticos Inquisitor
 inquisitorēm constituerit: t privilegiis ad huiusmodi officiū necessā-
 riis munierūt. Agebat solers iniunctū sibi officiū: t licet oēs heresēs
 sumōpe insequeret: tres tñ principaliter suis tēporibus inualescētes
 scz heresim fraticelloz de opinione : heresim Bchemorum: t heresim
 Grecoꝝ insecurus est. Fuerūt tēpore Johannis vigesimi secō dum
 psequi videret ordinē fratrum minoꝝ: quasdam contra illū consti-
 tutiones faciendo: t decretale exi: t qui seminat: in. 6. libro decretalium
 positā: in aliquibus eius dictis reuocando. Necnō altissime paup̄ta
 ti: vt eis videbaf: derogādo: quidā fratres: qui ab ecclesia recesserūt
 dicentes. Johānē papam hereticū esse: t ideo priuatum esse papatu
 t ceperunt alios multos ad hanc opinione inducere: t aliqua loca
 subterranea fabricare: hūi in breui tēpore multos sequaces habue-
 runt: t hic principalis eoz error erat: t est: quia dicunt: nullū fuisse
 verum papā post Johannem pōdictum: t per consequens nullum esse
 legitimū episcopum aut prelatū in ecclesia: t ideo ipsi cum eoz se
 qua cibis elegerunt Papam: ordināt episcopos t alios prelatos: t
 ecclesiā in ipsis consistere fingunt: Astérunt etiā non licere ecclesias-
 tis prelatis aut clericis aliquid proprium possidere t multa alia.
 Interim hec erronea secta excreuerat: q̄ quasi in principalioribus
 ciuitatibus Italie: q̄ plures hac heresi erant infecti. Ipsi quoq; fra-
 tricelli sic dicti: aliqua loca acceperant in quibus habitabāt: portā-
 tes habitū sancti Francisci multū a nostro dissimilē. Nam capucinū

breuisimū portat sicut beatus Graciscus pater noster detulisse fuit
et descriptā. Gracisci regulā semp in finu gestant hos inq̄ fraticel-
los valide psecutus est vbiq̄ nouerat eos moram trahere illuc se-
stius pperabat. Multa eorum loca in quibus habita bat destruxit
Multos effugavit; multos ad veritatē fidei cōuertit; et multi obſtru-
nat qui conuerteruntur; igne cremati sunt; et licet aliqui potentes
hac heresi tenerent nulli tamē parcebant. Unde circa Romā magnā
quandā dominā que erat de domo Colūna que domus potentissima
est fine timore carcerauit; et ad reuocandi errores suos coegit; pro-
pter hoc erat ei inimicissimi; et modos oēs quibus possent eum morti
tradere pquirebant; sed semper ei dñs pro cuius veritate pugnabat
astitit. Nec eum in aliquo offendit pmisi. Quadā vice dñs per quēdā
solitariū locum ambulare deberet; intelligētes hoc heretici infidias
ei parauerunt; quod ignorās seruus Christi; forte ut ei liberius orare
liceret per longum spacium socios precedebat. Consipientes here-
tici ipsum solum ambulantē; nec tamē quis esset cognoscētes; ad eū
accedūt; et vbi sit frater Jobānes de Capistrano furiose perquirunt;
ad quā vocem prima facie territus; postea in domino plenā fiducia;
babens; eligens magis mori q̄ mentiri alta voce; exemplo Christi.
Quis dubitat

Ego sum; respōdit. Cuius vocis virtute ipsi infidatores adeo fuerūt
attomiti; q̄ nibil cōtra eum facere potuerūt. Interim venerūt sochā
qui retro manserant; et ligantes eos ad ciuitatē proximā deouerūt;
vbi debitas pro malichis penas persoluerūt. Non cessauit ergo hāc
pestiferam sectam persequebit; quousq; pauci ex eis remanerūt.

Quis Bohemorum malorum heresis toti mundo nota est; super illa nō mul-
tum me extendere curio; hoc tamen sciendū est; quia eorum heresis in
duobus consistit principaliter. Primo quia assūrunt de necessario
salutis omnes christianos cōmunicare debere sub vtracq; specie. Se-
cundo quia dicunt prelatos ecclesie clericos et religiosos non posse
habere bona temporalia; et ppter hoc omnes ecclesiās spoliauerūt es-

Nō fuit in Bohemia p̄fūlma in corporebus apud papas destruxerūt; usq; in hodiernū diem bona eoꝝ detinent. *Quantū cō-*
tra ipsos exarserit et publice proclamauerit cum adhuc esset Italiæ:
z postq; ad partes Bohemie peruenit; et in alijs adiacētibus parti-
bus toti mundo cognitis est. Veneris enim ad partes Bohemiae ad ci-
uitatemque Brūna dicit; per nōnullos Barones et Prelatos mo-
ritus est; vt verbis māsuetis et mitibus de eorum erroribus p̄die-
ret; annuit pater; sed postquā ad ambonē peruenit; facta manu dei
super eum; in vīnum alterū mutatus est. Cognovit quidē obſtinat-
onem eoꝝ in spiritu; clamorosis vocibus eos hereticos nominando; et
eoꝝ errores cōfutando ratib⁹ claris deducebat; quātē sunt teme-
ritatis et demētie q̄ huiusmodi hereses amplexant. Ceperūt igif q̄
plures oēs hereses et p̄cipue q̄bus erant infecti detestari et abiurare
corā pplo. Inter quos quidā Baro noīs Beneficius de Cenuo vnaq;

fratre suo exicit: de quo q̄ vir magne estimatiōis erat corda fideliū
 catholicorū exultabat. Exinde ad aliā ciuitatē nomē Olmutz pro-
 cessit ubi catholicos in fide firmauit: et hereticos dānauit: multa mi-
 raculosa gessit: ex q̄bus cateruatum veniebat heretici et in manibus
 suis publice abiurabat spōsione firmissima p̄mittentes se a modo fi-
 tus oēs Romane ecclie seruaturos. Venissent multo plures nisi q̄
 Gubernatorē Bohemie q̄ illius seete p̄ncipalis erat: qui postea in re
 gem est assumptus sub penis grauissimis fuissent p̄bibi. Recedēs
 de Moravia sub cōductu ciuiſdā magni Baronis dñi de Rosis in
 trauit Bohemiā: et ibi multo plus inualeſcebat et cōfundebat hereti-
 cos: demonstrabant diuine virtute ipsius meritis miracula. Sie-
 bant dietim prodigia: multoq; hereticorū corda mollita sunt. Aliq̄
 enim centum: aliquādo ducenti: aliquādo trecenti ad abiurandum
 hereses venerunt. Hec acta sunt in partibus Bohemie. scz in Cru-
 puaco. in pōte et in partibus adiacētibus: puta in Silesia: in Bo-
 hia: in Silesia. Audiens autem papa Nicolaus quintus fructū ma-
 pīnum quem in illis partibus faciebat: misso ad eum proprio nuntio
 concessit sibi plenam auctoritatē in casib; papalibus: et licentiam
 dispensandi in irregularitatibus: necnō interestentibus eius sermo-
 nib; multos annos indulgentiarū elargitus est. Et h̄is dissec-
 bantur corda Bohemorum hereticorū tremebat ut apri: et stridebat
 dentibus in eum. Querebāt eum interficere: sed non ralebant: quia
 domini tēporales: ciuitates et omnes viri catholici ut pupillam eum
 conseruabāt. Sed quod non potuerūt ei facere: fecerunt eius imagi-
 ni. Ipsiā namq; suspensum per pedes: quādoq; cū mulieribus: quā-
 doq; cū diabolis publice depunserūt. Ultra hec cantilenas deriso-
 rias de ipso cantabant. Sacerdotes eorum ipsum fore antichristū:
 seductore: et diabolisi incarnatū in ambonib; predicabāt. Dum hec
 referebant viro dei subridebat et ut deus eis parceret iſictis manib;
 exorabat. Scribebat ei lōgas ep̄las mēdach̄ plenaſ et iuris: qui-
 bus st̄ēne r̄ndebat: ac mēdaces eos fore et hereticos demonstrabat
 Nullis igit̄ ſi actus aut mutatus inūris pſeuerabat in assertione
 veritatis catholice: querēs oēs vias pſſibiles p̄ quas eos ab here-
 sitibus et a potestate diaboli liberaret: vnde hinc inde circuibat rogās
 et supplicās ut ſibi liber aditus ad Pragā preberet: de qua hereses
 ortū habuerūt: et in qua deus eoz et priarcha Rochizana reſidebat:
 put adhuc in ueteratus dierū malorū in pſtri morat. Sed ipſi velle
 potius in ciuitate Pragē itromittere centū milia demones q̄ ipm
 p̄caciter r̄nderūt. Vl̄dēs ergo eos iduratos et obſtinatissimos ac ob-
 sequio diaboli mācipatos: cōſiderans ſaluatorē in euāgeliō dicentē
 Nō effūdas p̄monē vbi nō eſt audit⁹. Et itez. Si nō receperit vos i
 una ciuitate fugite in aliā: reliq̄z eis i errorib; ſuis: mario tñ cumu-
 laço ſtructu. Tū ppter eos q̄ abiuraueſt: tū ppter ſtabilimētū fideliū
Dēſiſus a
bohemis
 n. 9

Lum etiā propter extirpationē aliquoꝝ erroriꝝ : licet non om̄sum in
Bohemiam: ad alias partes de quibus infra dicurus sum: deuenit:
et postea ad partes Hungarie se transtulit. Prius tū prophetā.
dixit: ex quo ego Pragam intrare non possum: breui ēpore c̄atuli
mei intrabunt. Catulos appellans discipulos suos: et eos quos ad
ordinē receperat. Sicq; factū est. Nam venerādus pater frater Ba
briel de verona: socius eius dilectissimus: nunc Vicarius prouintie
dignissimus c̄i vno alio fratre Italico et venerabili patre Bonauē.
tura de Bauaria: fratre Frāculo de Bohemia: qui fuit miles in se
culo: nsic defuncto: necnō fratre Angelo de Stiria: et fratre Odicha
ele de Rusia: Pragā post breue tēpus intravit: et locū sancti Am
brosii p̄ vnu fratru nostroꝝ recepit. Cum itaq; ad Hungariā puenis
set: inuenit ibi multos grecos erroribus heresibus inuolutos. Ince
pit modo quo in Bohemia contra eos exclamare: et breuiter p̄ eius
sermones multi conuerſi sunt: multi expulsi: et multi captiuitati. Inter
quos vnu eoꝝ episcopū captiuiari et incacerari iussit: et ad rerā fidē
conuerſit: et nisi superuenissent Turci cū quibus fuit postea vñq; ad
mortē occupatus: de quo infra dicturus sum: multo maiore fructū
de eis in dubie reportasset.

C Hunc quomodo scismaticos vniuersaliter obpugnauit: breviori
quo potero modo reserabo. Ēpore felicis recordationis Eugenii
Mendatūs quarti. Congregato Basilee generali C ūcilio: successu tēporum per
quā papam soluit Ecclesia exceptor: alij quā omnibus principalibus prelatis: quidam pa
rue estimatiōis et pauci numero remanserunt: ita q̄ nō amplius con
siliū sed consiliabolum merito poterat appellari. Iñ nescio quo sp̄
ritu ducti: quandam Amadeum quondam Gabaudie ducem: relicto
ducatu vitā heremiticā ducentē fūe simulante in Papā temerarie
Reformatio zelegerūt: cuius electio: quia potēs erat: et multoꝝ illustrium viroꝝ:
puta regis Francie ducis Burgundie: ducis Mediolani et consan
guinitatē habēs magnā: sc̄ina in ecclēsia generauit: et papā Euge
niū vna cū Cardinalibus non modicū perturbauit. Cognoscēs ergo
Papa Eugenius: quante prudentie: quante sagacitatis: quante sci
entie: quāteꝝ virtutis sēz Johannes de Capistrano in toto populo
Christiano ha beretur: ei per obedientiā inuenit: vt prius ad ducem
Mediolani: deinde ad partes Francie se transferret: acturus q̄ sibi
dei sp̄ritus pro defensione ratioē ecclēsie agenda suggesteret: veniēs
itaꝝ Mediolanzi ad ducē in quo Romana ecclēsia plurimū p̄clitari
tinebat: quia ipse dux filiā Antipape duperat in uxorem. Tanta pru
dentia et sp̄ritus virtute eū allocutus est: q̄ pro magna parte mentē
eius ne Amadeo consentiret: immutauit: et nō solum ipsum ducē sed et
ducissam filiā Amadei in indignationē patris sui vertit. Insuper in
toto populo Mediolanzi: ita eius predicationes fuerunt accepte:

¶ maximi de ipso populo fructu reportauit. Deinde ad partes Graecie se conferens: potentissimum inter alios Christianitatis principes ducet Burgundie adhuc: Cui ita sapienter: seruenter et clare de dignitate Romane ecclesie et de unico Papa et vero successore beati Petri Eugenio: de maximo periculo scismatis porauit quod ipse dux insania Amodei detectatus est: et in nullo se velle ei consentire aut a uxori prebere permisit: Tantum denique ad beatum virum dux et ducissa deuotione cuperunt: quod eum tanquam alium apostolum aut angelum domini reputauerunt. Optauit quidem ipsum ad preces ducisse per longissimam viam ambulare: ut filius eius unicum benediceret: firmissime credens ex benedictione tanti patris et amici dei filium suum magnam in domo consecuturum gratiam. Transiens tandem ad alias regiones illius dominos spiritus sancto cooperante: et virtute prestante ab eis quicquid postulabat obtinuit: et contra Antipapam strenue dimicauit. Agimus nihilominus lucrum animorum per eius sermones et vite sanctimoniam reportauit. Audiebat ab omnibus tanquam seruus altissimi: et a singulis honorabat tanquam legatus sacrosancte sedis apostolice dignissimus. Quia propter Amadeus antipapam cui sibi adhuc estib[us] oportunitatem omniummodum exquireret: qua autem eum expellere: aut de terra eradicare valerent. Quadam die domi iter suum in causa sibi commissa perageret: obuios habuit contrarios et scismaticos qui eum verbis contumelie inuadentes: et multas minas inferentes. A cepto proposito perturbare credebant. Quibus ipse benignus respondens et errores quibus tenebantur eis insinuans: protegente se domino minas eorum securus evasit. Finita ergo legatione sibi commissa et ad optatum finem deductus letus et gaudens ad partes Italie remeauit et ab Eugenio Papa qui eum misericordie suscepimus est.

De aliquorum miraculorum perpetrati one.

Capitulum. vi.

Nove mendacio
blaspemiam
superstitio

Quia omnipotens deus: qui sanctos suos: non soli in celesti patria: sed etiam in vita presenti gloriohos facere dignatus. Videt seruorum maximorum et fructus uberes: quos seruus suus Iohannes in horreo suo reportabat: decreuit enim toti mundo per aliquam euangelica signa celebrare ostendere. Et quia si omnia que diuina clemencia per eum operata est per singula describere vellere: nimis in longum sermo traheretur: et mihi ea in unum colligere impossibile esset. Supplico deuotis lecto: ibus: ut de infra notatis velint esse contecti. Sane quidem ut a fide dignis scripta reperi et audiui breuitate qua potero referabo. Quamque autem diversis et multis signis claruerit: precipue tamen circa tria deus eum mirabiliter demonstrauit: videlicet in arcendis demonibus: in sanandis corporibus: et in transuadendis fluminibus. Cum vir deo plenus in maiori platea Aquilane cito taris predicaret

*Stentor.
Flomerius*
astatis quasi sexaginta milibus personarum: et ibi esset multitudo languentium: etiam multitudo non pauca demoniacorum: in ipsa predicatione ad demoniacos conuertens sermonem cui maximo seruore clamavit dicens. Responde mihi vos demoniaci nomine Iesu: trina vice descendit. O vocem virtuosissimam: o vocem terribilissimam: o vocem diuinam emissam ad quam non soli qui erant presentes deuoti et sensati sed etiam demoniaci absentes eadem hora et momento responderunt sicut fuerint in comitatu existentes Aquilano in comitatu Celiaconi: Celani, et hoc testans Aquilani et dicto comitatum incole superiuientes qui conscientiose afferunt istam vocem fuisse auditam a demoniacis qui responderunt per 28. militaria Italica.

Obfessi sine

Josephi
Quaedam mulier nomine Galentina de quodam castro dicto Scappa horribiliter obsessa a malignis spiritibus nullum poterat sibi inuenire remedium: dicens verba terribilia et actus exercens inhumanos. Audita fama beati patris quem tu Aquile predicabat: cui maximo labore et ingenio fuit ad eam deducta: quod cum punita esset cepit altissime et furibunde clamare ac seipsum tota discerpere et dilaniare adeo: ut vir a multis teneri posset: facto signo crucis super eam: mox ad se rediens extitit liberata coram infinita hominum multitudine. In cuius liberationis signum quedam lapilli marmorei ex proprio ore piecit: quem quodam magnificus vir dominus Petrus de Caponichis accipit pluribus ex admiratione ostendit hic homo comes et miles existens huius miraculi testis est: restes sunt etiam consanguinei ipsius liberae et plures alii. *Josephi*
Simile huic facti est Venetius in magno conuentu fratrum Dominorum ubi dum cotinuo predicaret et missam devote celebraret: quodam die circa mediodie quadragesime ipso missam celebrante: adducta est in ecclesiam quedam mulier horribiliter obsessa. Que domini corporis Christi eleuaret: adeo clamorosis vocibus protestabat: quod omnes in ecclesia existentes quasi vocem demonis audiebant: et maxima formidine tenebant. Finita missa iubet eam ad se ducit: quam adductam signo crucis mumiens: cepit in altum saltare: facie extermicare: spuma de ore mittere: et terribiliter clamare: nec poterat eam multitudine hominum detinere: quam in aerem saltaret. Tandem diuino nutu expulso demone quieta et facta remansit.

Josephi
Item quaedam nomine Margaretha uxor cuiusdam Georgii Jacobi de Larmera cum esset anno prolixi: fuit a quibusdam maleficiis ita graviter eo per maleficis pestigis et incitationibus molestata: ut nullo modo stare posset sine maximo timore corporis. Gestus etiam aliqui faciens terribiles. Cui ita stricte una manus claudebatur: quod nullus quantumcumque fortis illam posset aperire: hec per suos presentata beato patri. Quod ut fuit ab eo signata et tacta in capite: extitit perfectissime sana. ta nunquam amplius sentiens de predicta infirmitate molestiam.

Amentes
Aquilanus quidam Zotz nuncupatus etatis anno prolixi: veratus.

demonio ad hoc denuerat: ut incedes quasi amens officio se suspedere aut precipite dare attenta ret: qd fecisset nisi a suis die noctue diligetissime fuisset custoditus. Qui cū maxima deuotione maximoqz desiderio ad virū dei Aquile fuisset deductus: tunc hōicantem: ac datus duobus fratribus iubet in Camera residētie beati patris custodiri. Proficiēti autē bētō patre ad locū scī i Julianā extra ciuitatem: interea infirmus a suis custodibus derelict⁹ de qua dā fenestra ipsius camere altitudinis q̄si passu⁹ septē se p̄cipitans cecidit in via lapidea: ex q̄ casu factus est quasi exanimis ⁊ oībus mēbris viribus ⁊ t̄ spū destitutus: amittēs oīno loquela. Ad qd spectaculi multi ex vicina platea p̄currerent: admirātes quō nō esset mortuus. Impontur feretro: portant sōmū: plangit q̄si mortuus: funeraliaqz parant: mittit iterea ad patrē q̄ multū tristis effectus illico ex loco ad infirmitum prexit ante quē deuotus genuflexit: oculos ad celum levauit: feruēter ⁊ lachrymabiliter p̄infirmo orans: oībus etiā q̄ aderat lachrymatisbus: post paululū pater letus surgēt: ter infirmū vocavit: ad vnius vocē infirmus respōdens paulatim cōualescere cepit. Iubet deinde pater vt se erigat ⁊ de lecto surget. O diuinā in seruo dei bonitatē. O famuli dei potentissimā sanctitatem. O diuinā opera in seruū suis stupēfīma. Erexit se ille ius sanus ⁊ sensatus qui morti erat proximus: sensu: sanitate ac membris destitutus. Adiciensqz pater vt de lecto profiliret. O miraculū mirabile cumulatū. Ita de lecto saltauit ac si nō de infirmitate sed quasi de somno recreatus surrepisset discurrentis per domum recte ⁊ ordinate loquens. Sicqz omnis fantasia sive amentia cum alīs infirmitatibus ab eo penitus absceſſit: cum gaudio simulqz cum admiratione totius ciuitatis. Sequentiqz mane suis pedibus ad ecclesiam sancti Francisci concitus veniens deuotissime audiuit missam viri dei: qua auditā omnibus patuit: ipsum ab omnibus infirmitatibus mentis ⁊ corporis perfecte esse alienū: viri qz vīcī in finem sanus: sapiensqz. Testatur hoc tota ciuitas Aquilana: testantur amici obſessi: testantur ⁊ fratres qui eum in predicta camera custodiebant.

Rana
epistrana Mō minus a predictis audiui recitari dum beatus pater curiam demoniaco signū crucis fecisset: ex ore ipsius demoniaci rana epistrana ens eum liberatum dimisi. Quam ranam hinc inde saltantem per fratres socios apprehendit iussit: et in una petia eam ligari faciens in quodam loco fecit obseruari. Sedebat in proprio tabularie siccet et alie vanitates modo quo supra ostensum est comburi. Iubet pater ranam ligatā afferti et in ignem iactariisque inde exiliens ignem euādere mitebatur. Iubet eam iterum in ignem proicit: que mox in magnum fumum resoluta et maximis fetorem relinquens: demonstrauit se habere specie rane diabolum extitisse: bīs exordiissime patet: quomodo in arcendis demonibus claruerit. sed tu una suā Capistrano franc et alijs demonis avi potius fuisse.

Vulnératus

CSequitur nūc videre quomodo in sanandis corporibus gratia dei tradita ei fuerit quo ut clarus pateat: primo qualiter infirmitates capitum et successivae aliorum membrorum per ordinem meritis ipsius curate sunt endabat. Tempore quo ipse beatus vir cuius ingenti predictat acceptatio reate. Accidit ut quidam vir Venetianus de ciuitate ducali ex sui imprudentia ob quandam commotionem que erat inter ciues et quodam parciali: adeo fuit in capite percussus ut ipsum caput in duas partes diuideref: apparente ab utræque parte cerebro: ac defluentes desperatus est a medicis: et mox ad horam expectabat. Commouetur tota ciuitas et ei magnus excidium parabat. Nam diuisa erat in duas partes: quæ una cum vulnerato, Altera vulnerante tenebat: sic magna effusio sanguinis indubie secuta fuisset. Audies hoc vir dei contumus ad infirmum properauit: remisit cerebri in partes capitum: caput coniunxit: sicque qui morti proximus erat: derelictusque a medicis: ex frequenti visitatione: et contractatione patris sanus in breui euasit stupentibus omnibus ciuibus Reatinis: et alijs qui de hac re firmissimum testimonium perhibebant propter quod miraculii pacati sunt ciues nec aliqua sanguinis effusio secuta est. Vixit vero homo ille usque ad decrepitatem semper agens deo et beato patri Johanni de Capistrano gratias.

*Contactus uestris**Inferens**Cecus naturalis**Mutus*

CLucia uxor cuiusdam nomine Petrarcha de Aquila: grauissimo capitum dolore et nimia vertigine pressa: Romam profecta in anno ubi leo: que cum inter nimiam pressuram hominum pannis beati patris adhereret: et deuote eos illo inadvertente deoscularef: totaliter libera facta est: nihil amplius sentiens talis infirmitatis molestiam.

CDum vir dei uixit adhuc tertium annum complessus in ordine: quodam vice per claustrum ambulans obvium habuit quandam metu captum totaliter in capite destructum. Cui nimia compassione: compaciens et in beneficiis dei plene confidens: accessit ad eum: et buresi lumen capiti eius imponens ad mentem rediit et sanitati est restitutus.

CCum homo dei anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo: in ciuitate Brixie aduenisset tanta deuotio ad ipsum erat ut undique tandem ad apostolum dei populoq; turba concurreret: accurrerit etiam languentium multitudo: quos per septem dies prius pater visitans nulli sanitatis beneficium collatum est. Septimo die reperit quandam natu rite cecum: quem sua manu palpans et eius oculos fricantes: et limiens: orauit: ut visum reciperet. At ipse cecus mox ut fuit tactus illa manu benedicta: clare videt: interrogatus a multis quod visum receperisset: respondebat: per merita patris Johannis. Creuit deuotio: aucta est populoq; affluentia totius Lombardie.

CBlaifius de valle Ciciliana in Apricio: annorum xiiij. mutus per septem annos adeo quod nihil posset exprimere ductus est per parentes suos ad patrem tunc predicanterem in oppido quod dicitur Hocha de medio

medio dioceſe Aquilane. Qui primi vt facta oratione consignatus est ab eo ſigno crucis in lingua & in fronte corā infinita hoīm multitudine facultatē & gratiā loquendi recepit: & ſic poſtmodū locutus eſt q̄ a nemine iſum extitile mutum fuſſet iudicatus.

C Iduer quidā Jacobus nomine: filius cuiusdā nomine Criaci co- *Ruptus*
rizini de Capistrano: etatis vnius menſis rupturā habens talem vt ad tres vſq; annos crescens mirum immodū eum moleſtaret. Nec ei aliquo remedio ſubueniri poſſet: delatuſ est per venerabilē dominum prepoſitū ad oratoři: ad beatū patrem: qui tunc Capistrani in de- mo reſidebat: ſtatim vt fuit ſignatus ſanū prepoſitus eum recepit: anq; reſtituit h̄iſs qui eū attulerāt: qui vſq; hodie ſanus & integer perſeuerat.

C Andreas Johannis cole de Aquila annoꝝ quatuor: habēs. r̄. *Vacuum solus*
plagias vermisbus infectas a genū vſq; ad ilia: per ſeptē mēſes con- tinuos ita claudus effectus eſt: vt ambulare omino nequibat: dela- tū per parentes ad preeſticiā patris vt eū benedicere dignarebū militer rogauerunt. Qui extēndens pueꝝ in terra: & ſuis mambus loca tangēs & benedicens: ſanus effectus eſt. Quedā puella noīe Maria filia Benedicti patroche de puplēto Aquilaī dioceſe etatis annoꝝ octo: tam deformiter clauda nata eſt: vt vſq; ad verecundia ſuoꝝ claudicaret: hec miſſa ad patrē moꝝ vt ab eo ſignata eſt: & ma- nibus conrectata ab omni deformitate & clauditate liberata eſt.

C In ciuitate Bruxie quidā Christoforus dictus Zopetus: etatis *Claudus*
annoꝝ viginti a natuſtate claudus: non valens ſine ferulis ambula- re: tertio ſignatus eſt a patre: ab iectis ferulis retro ſe illico fuit libe- ratus: ambulans rectus & ſanus: & iubilans. Aliqui dicunt q̄ volēs ferulas proicere cecidiſ: ſed eleuatus a patre quarto ſignatus in frō te cepit velocius currere. Ita q̄ in magnū riſum cum admiratione conuertit aſtantes.

C In Apulia in terra Baruli Tranēſis: dioceſe. Quidā vir aroma *Contractus*
tarious p multos annos tali infirmitate premebat: vt nec p ſe moueri nec etiā in lecto ſurgere valui: potuifſet. Auditio aduētu beati patris tunc Vicarii generalis fecit ſe deferrī & poni in ecclēſia vnde erat trā- ſiturus: quē vides ſic cōtractū mot⁹ misericordia dixit ad eū aſtate preffura gentili: o paupercule quid eſt hoc. Qui narrata egritudine ſua: ſe patrī cū lacrimis deuotissime cōmendauit. Ad quē pater: die mib⁹ ſi deus diſpoſiuſſet q̄ ſemp remaneres infirmus: eo modo quo nūc eſt: ellē contentus: & ille vtiq; pater: a diecīt pater. Quā gratiā viſ a dño: & ille vt ita conualeſcerē q̄ ſaltē ad ecclēſia & ad meā apo- tecā poſſem quocunq; ambulare. Cui pater: confide in domino quia magis habebis q̄ desideras: & apprehēſia eius dextera erexit eū. Q- rem ſtupendissimā: o miraculu oibus manifestissimū: illico ſuis pedi- bus ſterit & domū ſi nunq; aliquid malū habuiſſet reuertiſſus eſt.

cunctis qui aderant et qui ei obuiauerat stupetibus. Ille vero omnibus dicebat. In hac hora possum currere per duo miliaria.

febricitates ¶ **A**nthonus filius Petrarche de Aquila cui esset annoz. xii. et per Septem septimanas grauis febribus teneret: nec altquo remedio sibi posset subuenire: ductus a matre sua noie Lucia non sine magna difficultate ad ecclesiā sancte Marię de collo madio ubi tunc famul⁹ omni restdebat: et cui p̄ numis gentili p̄suera ad eum ire non posset: dictus febricitas cui magna deuotiōe ad ossiliū matris petebat se coopiri mātello patris: quē quidā frat̄ Blasij de Boziano defererebat. Quo factō subito pure dualuit et febris discessit: vires redierunt potes: et cui colore pulcherrimo liber ambulauit. Cui visus est q̄ maximis cōpeditibus evanesceret: et ab illa hora iposterū numerū aliquid malū passus est.

Deficietes ¶ **N**icolaus notarius dñi Rocha de medio Aquilaneſis dioceſe ex diutina et graui infirmitate ita proprimus erat morti ut amotis medicis nihil aliud nisi de funeralibus et eius sepultura ageretur: quem attinentes tanq̄ mortuum deplorabāt. Disserunt nihilominus ad virum dei qui tunc Aquile moram trahebat ut dignaretur venire ad predicti infirmum iam agonisante quem ipse semper dilexerat: ut eo benedictio impenderet ei plenaria absolutione: quā prius a sede apostolica impetraverat. Qui respondit non esse opus sua visitatione: quia non moreretur. Et hoc pluries replicauit: scz q̄ non moreretur: dum cum pulsarent ut veniret. Sicq; factum est ut ille qui in proprio morturis iudicabatur ad horam: pristine redderetur sanitati. Ecce ergo quomodo in sanandis corporibus virtus divina resulſit.

O Impastore ¶ **P**terer atq; miraculis demonstrabis. Cum vir dei de partibus Francie ad quas ab Eugenio papa quarto ppter scisma missus fuerat ad eius mandatum Romā reuertereſ: applicareſ: quodā sero ad padum fluminis nominatissimū in Italia: roganūt nautas ut propter amorem dei cito trāducerent eum cui ſochis: quibus iterum acq̄ iterū rogatis nec fine pecunia volētibus: illis derelictis ad alios veniſ: qui eundē sermo nem ſibi responderunt. Jam ſol occiderat et nos ſequebāt. Cum pater fluminis deambulās non sine admiratione tante duricie nauarū pervenireſ ad quendā locū ubi in extremitate fluminis ſummitas vniuersitatem iam diu ſuffocare cōſperit. ſpem habens in dñi deo deſcedit de ſiello quo pte ſenectute et ligitudo itineris uterbat: dicēs ad tres ſocios: quos ſecum ducebat. Oremus fili⁹ ad dñi q̄ potes est ſuper aquas nos ſiccis pedibus deportare: et oratione faciat: dicit ad eos: habetis fidem et creditis mirabilia dei: et vultis facere quod ego facias et dicam: respōderunt: habemus: creditimus et volumus. H̄is dictis deponunt larcine: tollitur capistrum a ſelli: ligatur ſummitas nauicula: et trahitur ad littus non fine magno labore. Cumq; ſcaphe videreſ penitus marcia: plena luto atq; arena et ita diſuncta ut inter ali-

res faciliter posse et sumitti manus: accipit scutellam quam pro visu in
tinere solebant portare fratres. Euvans nauiculae: proiciunt lutes
cum arena. Quo facto magis ac magis fixture apparet. Iubet pa-
ter nauicula in aqua mitti. O virum magnanimum. O virum insignem:
et omni laude dignissimum. Sic stetit scaphe ac si nouiter facta et dis-
posita celitus pro visu humano fuisse. Iubet igitur famulus dei na-
uiculam onerari: imponit in eam sarcina s: a sellum desuper ascende-
re faciunt. Illa fixa stante tamquam rationem habuisset. Postremo
et ipsi quatuor ascendunt qui mandante patre baculos ad viam de-
putatos accipientes: illis pro remigis utuntur. Eleuans autem ocu-
los in celum ac signo crucis facto per tam amplissimum fluuum tam
per profundam ac velociter currentem aquam: sicco nauigio ad aliam
fluminis partem concite denenerunt: et depositis omnibus ad terram
nauicula que seruo dei pro pente data fuerat: facto suo officio iterum
submersa est. O quis hic a lachrymis pre gaudio continere valebit.

omnis *munda* *Quia* iam de sanctitate tanti viri dubitabit. Quis cum non predi-
cabit diuino munere plenissimum. Cui creature etiam insensate in eius
obsequiis etiam diuinitus tributum obsequuntur et famulantur. Non
minus mirabile quod prefato beato viro in danubio ostendit clemē
tia saluatoris. Cum enim in subflovium Mandoralbenis castri cum
multis cruce signatis secunda die Iulij Anno domini. 1456. iussit
et eadem die ex illis accepta quadam multitudine vellet cum tribus
nauibus descendere ad illum qui christiane fidei fuit semper maxi-
mus ppugnator dominus Joachem de Hunyad gubernatorem
regis Hungarie et Comitem Bistricensem: qui seruo dei mirum in
modum afficiebatur: qui in quodam oppido dicto Comini mora tra-
hebat infestans contra Turcos: qui cum multitudine Balearum contra
predictum oppidum Mandoralbeum ascenderat exercitu terrestri per
terram venientem circa horam vesperarum. Ecce aer obscuratur: flane
venti: turbatur Danubius cui pluia ita densissima: ut unus alterum
in naui minime ridere valeret: et tanta tempestas secuta est: ut ipse
pater in terra descendere coactus est cum nauibus et subito facta est
tranquillitas. Et ecce Turci occupant locum: unde patrem tempestas
repulerat: ex quo sane datur intelligi quod deus omnipotens qui fidelissi-
mum seruus suu in flumine Padis per tranquilitatem a fauibus rapi-
dissimi fluminis eripuerat: in danubio etiam per tempestatem a seussissimis
Turcoz manibz liberavit: in illo ipsum reseruatis ad edificationem multo
ruz: in ista ad destructionem turcoz voluit etiam deus ut illa caro tatis
laboribus vigilis et abstinentis fatigata non per martyris sanguinis:
sed per desideris mentis post gloriosam victoriam martyris desiderio
spiritus deo plensi reoderet. Postremus itaque ex premissis miraculis licet
paucis in comparatione omnibus que per beatus patrem diuina virtute
facta sunt intelligi: quatenus sanctitatis: quanti meriti fuerit apud deum

que etiā miracula p maiori parte acta sunt: viuēte sancto Bernar-
dino. Nec omitten-ōs est q̄ dī predicta beatus pater miracula t
alia q̄nq̄ pro edificatione populi in ambone recitaret: quidā eius
socius t cōfessor propter nimia grossitē t ruditatē suam temerarie
eū iudicans ex aliqua vana gloria vel iactātia illa proferre aliquī est
absoluere noluit in cōfessione q̄ pater paciēter ferebat: sciens se in
hoc nō esse culpabilē. Quodā etiā tēpore egrotante beato patre
quedā magna dīa similiter egrotās ip̄sū visitauit: firmissime credēs
ab infirmitate liberari: si benedictionē patris percipere posset: que
statim accepta benedictione sanata est. Quod videns idē cōfessor
statim penitētia ductus eo q̄ patrē iudicauerat: t eū absoluere no-
luerat: pcedēs ad pedes p̄t̄i culps suā dixit t penitētiā egit t recepit.

De locoꝝ t fratrū multiplicatione per

beatū patrē facta. Et de sancti Bernardini canonizatiōe Cap. vii.

Im quantū pfectū īm ordine fecit auxiliātē deo: demonstrandū
est. Quiquidē faciliter cognosci poterit si cōsideremus: quantū
pro vniōne ip̄sius ordinis laborauit: q̄ sollicitus in prelatione
fuerit: quantū familia obseruatōe p eūis prouidentiā pfecerit necnd
quantū pro canonizatiōe sancti Bernardini: p gloria dei t ad ho-
norem ordinis se fatigauerit. Quia quasi totus ordo sancti Frācisci
corruperauit viā suā. Et vix reperiebat qui puritatē regule obseruare
veller. Quidā autem fratres in partibus Frācie hoc intelligētes t
periculū aīarum sibi īmīnere conspicientes p̄fessionis sue memores:
ceperunt regulā velle obseruare. Sed quia Cayn semp p̄sequebatur
Abel. Et Esau Jacob: multas molestias a malis fratribus pacie-
banſ: propter quas propositū suum implere nequibāt. Unde spiritu-
ictō edocit Bullas a cōcilio Constantiē, a Martino Papa quīto
Et a cōcilio Basiliē, obtinuerūt: vt aliquos cōuentus reformare
possent: aut ī illis regulā obseruare. Ita q̄ neq̄ minister nec alij
prelati ordinis aliquā ī eos iurisdicōne exceptis aliquibus casibus
exerceret. Cernēs igīt pater ordinē diuisum esse: t mente reuoluens
q̄ sit bonum t q̄ iucundū habitare fratres ī vnu cepit scissurā ma-
tris sue sacrosante religionis t discordiā fratrū suorū immēso do-
lore deslere. Cepit etiā ī illo p̄cipio anteq̄ veritatē: p experientiā
agnosceret cōtrarius esse: t molestus: illis fratribus qui bullā diui-
sionis impetrauerāt. In Italia siquidē erāt etiā fratres de obserua-
tōa: sed iurisdicōne ministroꝝ cū maximis tribulationibus: t impe-
dimentis p̄manebāt: vnde modos omnes exquirēs per quos: t vni-
onē t reformationē ī toto ordine inducere posset. Martini summū
pontificē adiht: qui relaxationē t diuisionē ordinis t pericula que ex
ip̄sīs sequi possent ad plenū reseravuit: humiliiter ab eo postulans: vt
vñ h̄is malis sanctitas sua prouidere dignaret: quaten' t regula ab

oibus in ordine seruare; et vno inter fratres habere. Cu[m] peti-
tioni tanq[ue] sc̄e et rationabili Papa co[nt]estendes. Cuidā reuerens.
Cardinali causam cōmisit mandans ut prelatos ordinis cōgregaret
de reformatione; et vniōni ordinis p[ro]uidet. Dans ei sup p[ro]missis oēm
iurisdictione et potestate. Exequit ipse legatus mandatū apostolicū
prelatisq[ue] ordinis assisi cōgregatis de vniōne et reformatio[n]e: ordinis
diligētissime p[ro]tractat. Vlocat interea legat[us] ipse fratre Iohannē de
Capistrano districte ad obedientiā ei intunges: quatenus ea: q[uod] pro
p[ro]missis necessaria sibi videban[ti] solerter describere velle. Ex cogitatis
igit[ur] zelantissimus pater: modis vnum viuēdi oibus cōmūnem: possi-
bilē et faciem: a quo nullus excusari posset. Quasbā *Constitutio[n]es Martiniane*
que hodie Martiniane vocant cōponit: et easdem legato presentavit
Quas legatus ita rationabiles: claras: et possibiles impicies illas
corā oibus fratrib[us]: insimul cōgregatis alta et intelligibili voce legi
precepit. Quid plura placuerunt oibus fratribus: et oēs tam plati
q[uod] subdit[ur] illas se velle seruare promiserūt. Minister quoq[ue] generalis
se illas velle seruare. Et in toto ordine iuxta posse suum illas seruare
facere sub maximis penis et iuramentis spondit. Gaudet legatus:
gaudet pater beatus: gaudent et ceteri fratres: bone voluntatis cre-
dentes iam totū negotiū esse cōpletū. Cum nondi effet inceptū: que
offia ut maturus diligētius et studiosius perficiant: māda[re] legatus
apostolicus ministro generali: ut fratre Iohannē de Capistrano pro
focio recipiat et in ordine reformando: iuxta ipsius confitū se regas
assentire ad hoc se simulat minister generalis: assentit q[uod] pater p[ro]te-
cta. tñ q[uod] si ministru[m] generalē simulate in hoc se habere agnosceret
ab eo q[uod] citius recedere velle. Redente itaq[ue] legato ad curiā remā-
rit pater cum ministro generali credens q[uod] iuxta iusserandū et pro-
missiones corā dño legato factas: ad reformationē ordinis intendere
deberet. Incepit ergo pater ipse ministru[m] sequēs sup hoc studiose in-
vigilare unde sorcites in manica portas: si aliqui videbar aliquos cō-
suetuales: minis difformia: amplaz: longa capucia deferte: clā acce-
debat et illa p[ro]cidebat. Sed in breui mētra est iniquitas sibi. Nam
minister et alij ministri: qui tā seruenter corā legato apllico: constitu-
tio[n]es ipsas seruare: et subditis seruari facere promiserāt: p[ro]imi ab
eis recesserūt: et ne seruarent impedierūt. Quod vidēs pater: et aio
pertractas: ordinē non possē reformare: considerās nibulominus: q[uod]
pauperculi fratres obseruātes: et conuētualibus multas molestias
sustinerent: ex quib[us] in obsequio diuino: et obseruatione regule plu-
rimū impeditieban[ti]: doluit se vñq[ue] contrariū fuisse illis fratribus frā-
cie: qui bullas a cōclis et a Papa: pro eoz quieta vita ipetrauerat
Cogitabat tñ parer dic noctis si forte viā aliquā reperiē posset: p[er]
quā ordo: in vera regule obseruantia posset vnit[ur]. Interea mortuo
Martinō creator Eugenius in Papā: qui magnā fidē ad seruū dei
O iii

*Nota Confiteor
statuta*

*Pueri
Petulania
Pecunia*

no

gerebat: et sepe suis consiliis rebatur. Cum quo cu[m] semel dolenter de relaxatione divisione ordinis loqueret: interrogati Eugenio, quomodo posset reformari respondit. Si tria p[ro]p[ter] de ordine tollunt statim erit ordo reformatus. Cui Eugenius subridens dixit, Quis est frater Johannes? Cui ille per primu[m] p[ro]p[ter] beatissime intelligo pueros; per secundu[m] petulantia: per tertiu[m] p[ro]p[ter] intelligo pecuniam. Ergo de ordine tollatur pueri petulantia et pecunia: subito erit reformatio in ordine. Cum igit[ur] perquireret papa Eugenius de reformatione ultiori ordinis: et a seruo dei dividisset: impedimenta reformatio huius modi a subdistructo: et principaliter in subdistructo generali consistere: cogitauit boni fore: si aliquis doneus frater de obseruacia minister generalis efficaret. Abiit interim subdistructo generalis et b[ea]t[u]m patre in remotis agere comisit Eugenius vicariatu torius ordinis bre[ve] memorie statri Alberto de Sarciano viro magne scientie et scientie ac in toca Italia notissimo intendes q[uod] postmodum in Capitulo generali in subdistructo generale eligere. Sed deus sine quo non cadit folia de arbo[re] haec sententia in melius mutauit: ne vnde reformatio sparabat suisset subsequita ruina. Quia si dicitur frater Albertus suisset in subdistructo generale electus: et voluisse reformare Conuentus: ad quos reformados recipisset meliores fratres de obseruacia de locis suis: et nec sic ducentus reformati suissent et obseruacia defecisset. Quid igit[ur] vni magister ex ducenti lib[er]tate electus in subdistructo generale. Vides itaque pater q[uod] nibil prefereret: et q[uod] fr[ate]s de obseruacia apud conuentuales multipliciter turbarent: primo a papa Eugenio obtinuit: ut p[ro] subdistructo generale fieret plenaria commissio alicui i[ust]e doneo fratri de obseruacia super o[mn]es fratres de obseruacia. Ita q[uod] subdistructo generalis nihil se de eis utromitteret: facta est ergo commissio auctoritate apostolica b[ea]t[u]m p[re]fratrici Johanni de Capistrano que priuissimo ad tempore durauit: postmodum pro maiori quiete et pace ipso fratribus de obseruacia obtinuit. Quod vicarii puntiales in singulis puntiis constituerent. Et q[uod] ipsi singuli tribus annis vni vicariu[m] generali sibi eligerent q[uod] p[er]sisset toti familie de obseruacia. Et q[uod] nec subdistructo generalis: nec puntiales se utromitterent de fratribus de obseruacia: nisi in aliquibus casibus in Bulla Eugenii exp[licit]is. Quid ergo in primis vicariu[m] generali electus frat[er] Bernardinus de Senis: q[uod] nesciit est catalogo scripto a scripto q[uod] p[er] tres annos officium vicariatus glio se expedivit: et visus bodie familia sua de obseruacia sub hac priuissione p[re]seuerat. Hoc igit[ur] b[ea]t[u]s pater et aliqui maligni obloquuntur: aliquam divisionem in ordine procurauit: sed o[mn]e studiu[m] et o[mn]e diligentia abh[er]bitur: ut ordo vniuersitatis p[re]clare supra monstratus est. Finito vicariatu scripti Bernardini post eum pater non eligitur: qui in illo triennio hincinde per o[mn]es puntias discurrens: exhortabat fr[ate]s ad obseruandam Regulam b[ea]ti Francisci ad p[re]seuerandum in obsequio diuinum: ad dominandum viriliter contra hostes o[mn]ium bonorum: scilicet carnem mundam et diabolum.

Bernardini

Capistrani

Erat enim sicut de fratre Antonio legit: benignus in admonitionis fratribus
 severus in compunctionis: fecit etiam aliquas distinctiones per maiorem instructi-
 one fratris in quibus consistit quod medula omnium constitutionum ordinis. Et il-
 las per oculos puntias destinavit. Cogulatas namque habet a pli dicentis. Qui
 pestis in sollicitudine est illius memor sententie quod dicit. Non potest esse pasto-
 ris excusatio. Cui lupus oves comedit et pastor nescit. Vigilabat ergo
 attentius et oculum sollicitudinem apposuit: ne quisque etiam minimus de-
 fibi subditis in diabolis laqueum incideret: aut alias a recta vivendi
 norma deviaret. Ex hoc noctes ducebat insomnes: et gemitibus in e-
 narrabilibus a deo pustulabat: ut ipsum se fibi subditis regeret et gu-
 bernaret. Sup oculum tamen sanctissimam castitatem: que corona et gloria
 est omnis religionis: qua cestante totum spissale edificium ruit seruanda
 fore verbo et exemplo monstrauit. Nam honeste siquidem erat conuersati-
 onis ut post ingressum religiosum nihil accidit nec verbo nec signo nec opere
 in honeste egit. In hoc erat eius principalis conatus ut nitidissi-
 mam castitatem obseruaret. Interrogatus aliquis a fratribus: quis fu-
 nis maior labor in ordine: respondit. In hoc maiore labore habuimus
 et uniuscadas cogitationes statim repellerem. Cui adhuc in flore iuuen-
 tutis esset et eum immundis cogitationes impetrerent indicibili seruore ^{no uimus}
 successus faculas ardentes capiebat. Et in corpore suo extinguebat: ^{camatus}
 ita per quoddam vixit combustionis signa semper in eius corpore apparuerunt: ^{propter uodo}
 aliquis quiete fratribus: ut carnem suam omnino redigetur ⁱⁿ seruitute spiritus: sed totum denudabatur: et in illo loco ubi fratres ab
 immundis vestes purgant: quod expuligatoriū dicunt: se extendebat
 ut sic a vermis tribulatus se humiliaret et tentationes carnis sua
 deret. Quodam die dum per viam ambularet penes quam quidam nouiter ^{Suspensus}
 suspensus pendebat: Cuius fetorem sentiens vehementer abhoruit: et osculatus
 nares claudere cepit. Demum memoremque beatus Franciscus leprosus
 osculatus fuerat: volens scelsum vincere et carnem suam in seruitute re-
 digere: cum seruore maximo per scalam ad eum qui in patibulo pendebat
 ascendens: eum iam dum setente amplexatus est: et osculatus. Cuius chari-
 tatem deus ex alto respiciens fecit illa in odore suavitatis immuta-
 tur: ita per videbat beato patri non cadaver secidisse: sed aromata sua
 uissima praeterritare. Alio quoque tempore domini quidam de principioribus aule ^{Diflectu-}
 pape Martini propter eius demerita: in quatuor partes diuini debet ^{repletus}
 ret: sequebat eum proximus pater modis oibus quibus poterat ad
 pacientiam eum inducere. Quo diuisio suis misericordiis et sanctissimis manib;
 viscera et intestina hincinde dispergit et charitate numis succedit
 suis sepeluntur. Algebat inquit prius pater officiis suis diligenter et fratrib;
 ad eum pro suis necessitatibus recurrentibus non prelatum sed seruus
 iuxta regule tenorem se ostendit. Si quos tamen praeuersos rebelles: aut secu-
 lares scandalizantes iuennisset relicto oleo ymbra supinfundebat: ut vel
 austeritate eos revocare posset et si quod forte monitiones eius: et scia-

documēta nō audīssent; ab sib⁹ dubio iudicis dei in breui experiebant
 Inter quos quidā famosissimus predicator⁹: dū herba conteneret p-
 tris: t ei obedire nollet: breui tēpore post ruinā passus est: t toti mū-
 do in fabulā datus. Hec eadē in secunda electiōe sua: in Uicariū
 generalē t multa ampliora perfecit. Quantū autem pfecerit t ad-
 aucta fuerit obseruātia per eius prouides guberniū sive regimē cla-
 re cōstabit multiplicationē fratru locorū t indulgentia p. sive priu-
 legiorum suo in tēpore imperatorſi inspicere quis velit. Tēpore enī
 quo beatus pater religionē ingressus est: paucissima loca de obser-
 uantia t hic inde dispersa reperiebant. At postq⁹ predicare cepit dū
 ligētia t opera sancti Bernardini t ipsius ynacū sancto seniore ad.
 buc super stite fratre Jacobo de Marchia ita multiplicate sunt in
 oībus Christianoꝝ ſimb⁹ t vir repperiat patria: in qua nō loca fra-
 tru minoꝝ de obseruātia cōstructa reperias. Hā ipse pater non lolsi
 recepit fratres: verumeriā prouicias de nouo fundauit ſicut puentia
Penei, prouinciā Austrie: prouinciā Bohemie: prouinciā Polonie
 t. de quibus infra ſum dicturus. Recepit etiā loca in Francia: in
 Saxonie: in Argētina: in Hungaria: t in alōs partibus mīdi: loca
 ſimiliter monialis sancte Clare de obseruātia: t tertii ordinis sancti
 Francisci. Cū aut pauca: aut nulla eſſent: in magnū numeri excre-
 uerunt. Sed t multitudine fratru ita toti mundo publica eſt vt testi-
 monio meo nō indigeat. Currebat turmatum de ciuitate in ciuitatē
 mundū relinquentes: vidētes signa t pdigia: que per eum quottidie
 fiebāt: unde aliqui: rr. aliqui: xx. quādoꝝ: prrr. t. corā omni populo
 ad ordinē acceptabat. Ex quibus multi tā per sanctū Bernardinū
 q̄ per ipſum in viros sanctitate ſcītia: t doctrina cōſpicioꝝ excreue-
 runt. Plures equidē ita sancte vixerit q̄ post eoz obitū mira culis
 etiā claruerūt vt frater Franciscus de Paia: frater Gabriel de
 Ancona: frater Philippus de Aquila: frater Albert⁹ de Barciano
 Cuus aīam dū pater in remotis ageret vidit ad paradisum deferri-
 bic ad instar tube celestis totam Italīa ſuis glorioſis sermonibus
 illuſtravit. Fuit etiā in terris infidelium cupiēs pro nomine Ihesu sub-
 ire martyriū. Sed deo aliter diſponēte: desideriū ſuū implere nequi-
 uit. Frater Nicolaus de Anſino: vir magne ſcientie t tante sanctita-
 tis t honestatis: q̄ offiſes alios p̄cellere videbāt: hec plura egregia
 Q̄ p̄uſcula cōpilauit. Multa etiā alī fratres ſanctitate p̄clarī pre-
 dicatores t doctores famosi in ordie dieb⁹ noſtris claruerūt: quoꝝ
 nomia: quia deo: t angelis eius nota ſunt in libro vite deſcripta: ad
 preſens noīare nō curro. P̄uilegia quoꝝ t beneficia apofolica ſol-
 licitudine t diligētia beati patris familie multa extitere. Nam oēs
 fratres auctoritate ſuīoꝝ Pontificiū Eugenii: Calixti: P̄ij moder-
 ni in articulo mortis ab oībus cēluris t peccatis plenarie absoluit
 ab ipſis quoꝝ ſuīis Pontificibus multa priuilegia familie noſtre
 conceſſa

Privilégia
 franciskana

concessa sunt: quibus et ora emulorum obturantur: et familia in pace seruat. Sed quorū labores: et calamitas: et iniurias: pro defensione ipsoꝝ priuilegioꝝ passus fit. Qui viderunt testimoniū probare possunt. Quotiescumque eum lacrimantur et angustati insperitus: cui cognosceret quisque malis contra familiā attemp̄ari: pro ipsa tuenda: nō parcebatur vigilare: nō laboribus: nō ieiunis: nō discursibus: nō cuicunque periculo alio: sed se totū quodāmodo euiscerabat: et corpus suū exponebat: ut familia in obseruātiā permaneret: et de bono in melius proficeret. In eius defensione diuina auxilia ei et miracula nō defuerunt. Haꝝ plures ministri ḡnerales: quibꝫ familiā totaliter euertere et eradicare conabantur: diuino iudicio: quādo iam intentiū suū cōsequi sperabāt de medio sublati sunt: quorū aliqui dum se morti proximos cernerēt: stimulata conscientia de persecutione familie nostre facta: culpam dīcere cōpuli sunt. Exierunt aliqui ex nobis sed nō fuerunt ex nobis qui velut ingrati fūi matrē suā obsernantia permere conati sunt. Sed deo ptegēte ipsi cōfusi remanētes: familiae victoriā reportauit. Et quibus vñus frater Iohannes Donzelli vocatus magne reputatiōnis et sciētē dum buliā per patrē p defensione familie impetratā infringere molireb̄: repentina morte cognita tñ prius ut credo culpa sua preuenitus est. Cuius obitū p̄fissimus pater ita lacrimose desleuit quā etiā alios ad plorandum induxit. Nam quātos labores derisiones et molestias pro canonizatiōe sancti Bernardini sociū sui p̄tulerit: prout potero breuitate verboꝝ aperiā. Iter agente ipso sc̄to Bernardo versoꝝ Aquilā: ut ibi euāgelizaret: cui iam ciuitati appropinquaret: ab egritudine flampus inuasus est. Quia maledicente vir ad ciuitatē puenit ubi infra paucos dies: in die sc̄z ascensionis dum in ecclesia cantaret. Pater manifestauit nomē tuū homibꝫ tc. felicē deo reddidit spiritū. Cuius obitū ciuitas audiens: tota cōmota est. Ponit corpus beatū in ecclesia: ad quod visitandi omnis populus cōuenit. Quidā etiā infirmi beato corpori appropinquātes. Illud cū magna deuotione: et fide contigerunt: volens itaq; deus quē in vita toū mundo fecerat clarū: in morte facere clariorē: multis infirmis mērita sancti Bernardi inuocatiibꝫ plenā sanitatē largitus est. Fama igit tam stupendoꝝ miraculoꝝ vbiq; terraz diffusa: etiā ad beatū patrem tūc Vicariū generalē: et in remotis agentē puenit. Qui hoc intelligēs gaudio et meroze repletus est: propter quod a lacrimis: et suspiriis cessare nō poterat. Interrogantibus fratribꝫ cur tam amare fieret: cū t̄ si deus sic es magnificaret: respōdit non propterea fleo: quia scio es in celis esse: sed propter me et familiā q; familiaritate et auxilio tanti viri priuati sumus. Tandem reasumpto spiritu versoꝝ Aquilā: iter festinus arripuit: vbi cū lacrimis visita to sancto pignore. Et deuote pertractato fecit sermonē ad populuꝫ: eis firmissime p̄mittens: quā uisa certū dierū terminū multo maiora

prioribus essent visuri. Expectabat infra terminū ipsum curiosus po-
 pulus mirabilia a p̄e p̄missa cōspicere. Sed deo ita faciēt nullum
 infra tēpus id demonstratū est. Quia de re ampliā pater: spem nō
 bilominus firmā habēs in dīo: q̄ es in tā sc̄o opere nō relinqueret.
 Et ecce in ultima die statuti termini: aperit deus manus misericordie sue
 apparent eius beneficia: t̄ miraculis miracula cumulant̄: que pater
 oculis suis aspiciens: t̄ diligēter corde ruminans: gratū fore deo cre-
 dens: qđ causa canonizationis b̄ti Bernardini pponeretur summo
 p̄uli vicario Christi: cōfortatis Aghlanis: t̄ quasi de ipsa canoniza-
 tione certificatis: cōcito gradu Romā applicuit: t̄ Eugenii papā
 visitauit t̄ ei miracula que meritis beati Bernardini siebat refera-
 uit humiliter ab eo petēs t̄ supplicās: q̄tenus in hac pia causa fau-
 ū beniuoliū impartiri vellet: vt b̄tis Bernardinus catalogo sc̄o nō
 ascriberet. Promisit presal oēm fauōrē se prestaturū: t̄ in hoc diligē-
 ter acturū. Interim etiā scribitur S. sue multiplices lfe ram a rege
 Bragoni q̄ ab Aghlanis in quibus hoc idē quod pater postulabat:
 fit ergo cōmissio tribus cardinalibus: qui duos venerabi. episcopos
 miserunt ad inquirendū an vera essent miracula q̄ dicebant̄. In hoc
 tpe medio moritur Eugenius: t̄ Nicolaus in papā eligit coram quo
 pater canonizationis causam sollicitat: qui p̄decessorem suū imita-
 tus causam hāc tribus Cardinalibus delegavit. Qui similiter duos
 Ep̄os pro miraculoꝝ inquisitione miserūt. Deinde idem Nicolaus
 duos alios episcopos ad huiusmodi inquisitionē delegavit. Postre-
 mo premisis nō contentus vnum alii specialē t̄ conscientiolum epis-
 copum misit: qui omnes vna t̄ cōcordi voce retulerit magnalia dei
 que per seruū suū. S. Bernardini operabatur clementia saluato-
 ris. In his omnibus legationibus beatus pater noster presens exti-
 tit: qui nec ad horam nec momentū quiescebat: sed totum eius studi-
 um: tota vigilantia: totum desiderium in hoc ferebatur: vt canoni-
 satio soch̄ sui ad finem optatu duceretur. Hec putanda est hec cau-
 sa per vnum vel duos annos durasse. sed per se p̄ se annos conti-
 os: in quibus beatus pater nō habuit requiem: sed modo ad curiā
 Romanam: modo ad exquirofū miracula modo ad cardinales: mo-
 do ad episcopos: modo ad alios discurrebat. et quia omni pie cause
 diabolus aut per se aut per sequaces suos infidatur: nō defuerunt
 oblocutores et contradictores qui huic dūctio operi aduersarentur
 quoꝝ aliqui fuerūt prelati ecclie: aliq̄ etiā mali fratres: vt implere
 dictum apostoli: Periculi in falsis fratribus t̄. Et quot repulsas:
 quot exprobatiōes: quot iniurias sustinuit: quot desperauerunt
 fratres: q̄ huiusmodi negotium nō perficeret: sed ipse temp̄ consta-
 tissimus sicut spem habens in deo in sancto Bernardo: q̄ causam
 suam nō relinqueret. vnde sepe dicere consueverat beate Bernardi
te oia prole. Quodam vice dū tot contradictores et impedimentacō-
 spiceret: zelo charitatis t̄ fideli succēsus suffio potissi dixit. accipite

Sollicitatio
 nis compri-
 mione beati
 domini circulata

corpus beati Bernardini et ipm vna mecum in igne p̄ficitur: et si cōbu- Temeritatis
fraterrū
 rimur peccaria meis attribuire: si ait illas seruamus voluntates diui-
 nae intelligite: ad que verba papa et q̄c̄ eo erant nimis admirati vir-
 lachrimas cōtinuerūt. Eodē tpe quoddā solēne m̄rāclū demonstra-
 tū est dum beatus Thomas de Floreūia fī Igicu vir magne sc̄ita-
 tis et abstinentie: q̄d lōgo tpe ab infidelibus in carcere detētus fuerat
 in ciuitate Reatina: q̄ ppe Aquilā sita est: feliciter obliſſet clareret-
 q̄ miraclis adeo q̄ m̄lti infirmi nō valētis apud sepulchrum beati
 Bernardini grām sanitatis obtineret: visitātes ipm beati Thome
 corpus pfecte sanarētur. Tmēs beatus pater noster Joānes ne p̄r
 ipa miracula canonisatio sc̄ti Bernardini impeditur: qz iā in curia
 Romana vox insonuerat: *Ecce oēs frēs de obseruātia voluntacē* Ludibria.
in p̄cipiē
demōnaxz.
*m̄rāclā: accessit ad sepulchru ip̄fius beati ei⁹ cū esset illo tpe via-
 rijs generalis talia verba dicit: beate Thoma dū vñēs semp fūisti
 obediēa nec vñq̄ platoz iūssib⁹ cōtradixisti: in virtute iḡt obedien-
 tie tibi p̄cipio. q̄tinus ab opacitōe miraculorū abstineas: ne canonisa-
 tiōm beati Bernardini impeditas. Q̄ vere stupēdūz et celebre mira-
 cultū: o vocē beati patris admirabilē post ipm pceptū cessauit a mi-
 raculis: nec amplius aliquod signū apud ip̄fius tumulū demonstra-
 tū est. Nō cessauit ergo p̄fissimus pater donec b. Bernardinus in ā.
 no iūbileo qñ erat maior cōcurrus poplī ex oībus m̄fdi regionib⁹ in
 die sc̄tō penthecostes solēnissime canonisat⁹ est. ad laudē et gloriam
 dei: beate virginis: ad honorē et decus ordinis: ad cōsolatiōez bono-
 rū: ad cōfusionez vō malorū et emulorū. Hec omittēdū est q̄ dū papa
 Nicolaus videret in seruo dei tātuz zelis: simplicitatē innocentia et
 feruore dixit ei quis p̄ canonisatiōe vestra laborabit frater Joānes
 cui būmūlū pater rūdit: peccatorum sum et peccatorib⁹ talianō debet
 Episcopi quoq̄ qui mittebat ad examinādū miracula. b. Bernardi
 ni ex diuitia cōuersatione quā habebat cū seruo Christi: cōsideran-
 tes eius honestā cōuersatiōez vitā nō humānā sed diuinā et diuina
 opa que p̄ eū siebat aliquibus dixerat: nos volumus domino nostro
 pape dicere qz cū beato Bernardo canonisēt et frater Joānes.
Obsecratio
Ludibria.
Canonisatio
Bernardini
Cōfusionez
vō malorū et emulorū
Frater zelis
qz cū beato Bernardo canonisēt et frater Joānes.*

De multiplici beato patri facta reuelatione et futuorū reseratione. Ca. viii.

Atque me nullomō posse aut narrare aut describere reuelatio-
 nes singulas beato patri factas: sed sicut superius in recitatiōe
 miraculorū secūdo descripsi ita et nūc hic. xxiiij. reuelationes sibi
 monstratas: diuinitus referre ppono: rogans deuotos lectorēs ut
 ex his eliceret velint quomō sp̄is dei: qui ei futura reuelauit in co-
 de ip̄fius habitabat. C̄ Primam reuelationē habuit adhuc secu- Sommia
 laris existens. Qui dum in carcere detineretur prout supra memo-
 ratum est videbatur sibi quod totus mundus obscuritate maxima
p. 6

premeret. Per figuras autem carceris: quidam radii solares de carcere
 re exentes unde magna populi multitudo ad carcerem veniebat ut
 vel saltus ex ipsis radiis a carcere exentibus lumen videret. Quae vi-
 sio bene completa est: siusque seruissimis sermonibus: angelica vita
 et mirandis opibus mundum iam senescentem peccatis pluribus offus-
 catum quantu[m] potuit illuminavit. Secundam visionem in eiusdem car-
 ceribus habuit que talis fuit. Post octo dies a prima die vigilaret:
 et devote officium beate virginis exolueret: super caput suum: quantu[m]
 potuit leuare manus apparuit quidam in habitu fratris minoris non dubius
 quod hic fuit sanctus Franciscus: qui de ingressu talis filii ad ordinem
 suum plurimum gaudebat. Et de his duabus reuelationibus supra in
 principio legende positum est. Terciam visionem habuit in loco nostro
 extra Iherusalem posito: qui locus dicitur ad montem. In eodem ait loco: domini
 adhuc esset novicius: et quadam vice dormiret: apparuit ei quidam pul-
 cherrima mulier habens candissimum vestimentum: velut nix hyemali
 tenuiter: que habens craterem argenteum in manibus suis. Et leta atque
 iuxta facie appinquit ei: porrexit ei bibere: hec nimis pulcherrima mulier be-
 ata virgo extitit: quam semper maxime venerabatur affectu: de qua cum lege-
 bat aut predicabat: ita ex nimia deuotione in lacrimas resoluebat: quod
 virgine verba poterat perficere. Hoc ergo dubius quod ipsa beatissima virgo
 quamcumque diligebat: sicut de suis verbis creditur beato Bernardo
 scientiam insudisse: ita et huius seruo suo gratiam predicandi et dubia solue-
 da in craterem argenteo ministravit. In oibus necessitatibus ad eam
 recurrebat: et ipsa audire eum non tardabat. Quadam vice domini maxime
 egrotarer: et se omnino moriturum crederet: leuauit mentis oculos ad
 eam deuotione qua potuit: humiliter eam exorans: ut sibi veniam peccatorum
 suorum contritionem: antem mortem: a filio suo impetrare dignaretur. Non
 sit mora et ecce inundatio lacrimarum ex eius oculis fluit: et cum lacri-
 mis cuncta habundantia sanguinis de naribus erupit: quod et vera contri-
 tionem peccatorum et perfectam corporis sanitatem consecutus est. Quartam
 visionem habuit Romae domini enim predicaret in ecclesia scelere crucis: raptus
 est extra semet ipsum per longum temporis spacium: in quo raptu didicit
 obitum Martini pape: v. esse vicinum: vocans eum Martinus ipse. Et
 quid nam in raptu illo babuerit interrogatus domini sibi referare noller. Ti-
 mens ne eum perturbaret tandem ab eo coactus quod viderat cum timore
 narravit. Quod et factum est: Nam in brevi mories visionem non fan-
 tasticam: sed veram sussisse monstrauit. Quintam visionem habuit de ipso
 Martino papa: infra breve enim tempus: ab eo recedens aliqualiter
 egrotante. Cum peruenisset ad quandam locum: non longe positum ab urbe
 vidit fulgor velocissime de celo cadere. In quo legit non videbatur lucem
 sequentis aurore. Quod et factum fuit: nam nocte sequenti obiit ante vel
 circa mediu[m] noctis. Sextam visionem habuit de assumptione Eugenii

*Delpitius
autograp*

*Delpitius
adulatorem*

117

et pape in papam. Quia ipse Eugenius cui abhuc esset episcopus
Senensis magnâ familiaritatē habuit cui viro dei. Ideo est visitabat
sepius: et ut mox sui erat corā oībus pretatis ecclesiasticis se humiliare: quā ab eo recedebat: ei manū osculabat. Semel ergo dū ab eo
licentia peteret: volens ad quendā locum remotū se trāsferre: impulsus a spiritu: ad eius pedes: et eos osculatus est. Super quo
stupefactus episcopus et cur hoc fecisset interrogās: respondit. Nō
credo amplius te videre nisi papā. Martino ergo Martino eligitur
in Papam Senensis episcopus qui vocatus est Eugenius quartus.
Post mortem.
¶ Septimā visionē habuit in monte sancti angeli cui est quādā vice
per aliquibus arduis negotiis ab Eugenio papa mitteret ad regem
Aragonū deuenit ad quendā locū in monte sancti angeli nuncupatiū
vbi post prandium redditis gratiis in choro remanēs caula sua per qua
mittebat fideliter dño cōmenda bat. Et ecce vidit quendā pululam
fratrē: quē terra sursum levare: et celsi ad suscipiēndū eū se inclinare
videbat. Cuius visionis misteriū quā nō intelligo nec alīs declarā
re presumo. Octauā visionē habuit de ipso rege Aragoni: dum Casus.
ipse serenissimus rex vellet insurgere contra Januenses: cōsuluit sup
hoc beatū patrē: in ciuitate Baiete: qui nō semel vel bis sed se penitē
re ei sua sit ne faceret. Quia futurū erat absq; dubio sue personae pī
culū. Qui nō attendēs ad tanti patris presagia volens propositū
suis implere a Januēsibus in mari captus est: et pī triumpho traditus
est Duci Mediolanensi. Quiquidē rex in eundē patrētantā rece
pit deuotionē et dilectionē ut quicq; ab eo peteret statim obtemperaret.
Adulatorem.
¶ Honā habuit de assumptionē Nicolai ad Cardinalatū et papatū
dum eū vocaret magister Thomas et creatus esset episcopus Bononiensis.
visitauit eū vir beatus cui et dixit hodie episcop⁹ Bononiensis.
electus es cōgratulor: sed nō remanebis sic. Cardinalatui appropin
quans: et papatui festinās: ad que verba dū rideret: et credere nollet
dixit pater: Thomas es tu. Haec Thomas durus fuit in credēdo. In
tra duos annos: dū cardinalatū et papatū fuisse cōsequuntur: scrip
tit ei pater. Jam nosti qā Thomas fuisse dū credere nolueristi. De Adulatore.
cīam habuit de morte Eugenij: et electione Nicolai: que talis fuit.
Dicebat beat⁹ pater: officiū in ciuitate Aquilana: cū quodā socio
suo: qā dicebat frater Nicolaus Theutonicus: finito officio: cū iuxta
mox fratri diceret orationē pī papa. s. Deus om̄is fideliss⁹ pastor etc.
Nesciens de morte Eugenij dicebat famulū tuis Eugenii tec. Cui
pater dicas Nicolai. Et ipse credēs qā pater secū iocari veller dixit
subnēdo. Ego nūc ero papa: Post dictas oratiōes solaciando
dixit patri. Si ero papa faciat vos Cardinale. Tunc pater declarā
uit ei qā Eugenius esset mortuus: et Nicolans electus bec'eadem
dixit mane populo in ambone. Cū tamē sit distāria triū vel quatuor
dieta et iter Romā et Aquilā. Cōpertū est ergo: qā eadē die Eugenij
p. 15.

esset mortuus et Nicolaus electus: qui Nicolaus papa cepit mag-
nam fidem et deuotionem ad patrem: et multas gratias ei fecit

*Adulatio
mores
viro* ¶ Undecima habuit in quodam eligendo in episcopum Aquilanum: fuit enim quidam de rota de medio Aquilani dioecesis: qui vocabat dominus amicus: et hic multis familiaris erat patri. Cui semel preditus: quod futurus esset Aquilaneus epus: quod in brevi tempore completum est: prout ho-
dierna die epis. ipse testatur. ¶ Duodecima habuit Rome: de qua-
dam muliere moritura. Cum enim predicaret cum maximo dominum cœcur-
su: aderat in sermone quedam deuota et honesta mulier tertii ordinis

*Qui a
predicatione
inficiuntur.* Gracisci que nimio ardore succesa: et ingenti capta derotide se iter
populi erexit et alta voce ad patrem clamare cepit: ex cunis clamore
populus in admiratione versus est. Famulus autem dei secreta cordis
intelligens et sciens quod in primo super ea futuri esset dicit ei. O mulier
cito domini rediens para te ipsum: quia omnino morieris. Certe mirabi-
lis deus in servis suis: domini reversa: mox ut leto animo seipsum pre-
parauit quieuit in domo. ¶ Tertiadecima habuit Venetum: cum siq-
uidem ibi in quadraginta pascere cum ingenti acceptatione: et post
pascha venturus esset ad Regem Romanorum in partibus Austriae
comorantem: plures sochos in mensa dixit. Hungaria habebit ossa
mea: sicque factum est. Nam ambulans per totam fere Almaniæ Bohe-
miæ Poloniæ et finaliter venies ad Hungariam ibi defunctus est.

*No accept
in curia Co
"Pacis". sed
ut boemos
mittit* ¶ Quartadecima habuit in Roua ciuitate vbi cum pueris et ad regem Romanorum: et in dubio
fuerit positus quo iter suum dirigere deberet. Certificatus fuit cum
impulsu quod iter suum versus Bohemiæ extenderet: quia per ipsum bo-
enus fructus animarum sequiturus esset. Sicque ad Bohemiæ prexit:
et multi relictis erroribus conuersi sunt sicut in superioribus mon-
stratum est. ¶ Quintadecima habuit Murenberge in conuentu
nostro: dum de dicta que fuit celebrata Frankfordie: pro causa si-
dei: reversus fuisse in magno erat dubitationis agone: quoniam pro-
majori gloria dei iturus esset. Super quo: ut moris sui era: diuinum
voluit aurum implorare: unde imunxit sochos ut quilibet eorum tria.
*Pater noster et tecum Ave maria diceret in cruce: et ipse similiter oe-
ravit. Cum ergo se sopori dedisset videbatur ei quod missam celebraret.*

Cumque consecrasset hostiam et eleuasset: minister accepto calice vini
nondum consecratum effundit de calice. Et dum pater instaret ut dare-
tur sibi vimum pro sacrificio: minister porrexit sibi hostiam. Interim
socius suus aperuit hostium et ipse euigilavit dixitque socio: parcat ti-
bi deus quare non misisti me finire missam: hoc somni interpretatus
est ipse pater. Quod licet desideraret bibere calicem martyrum pro fide
Christi. Tamen ipse Christus non per effusionem sanguinis sed ingens
desiderium eum martyrem suum facere decreuerat. Et sic factum est:

P. fabule

quia propter maximos labores quos habuit contra Turcos: mortuus est quidem sed non effudit sanguinem. ¶ Septamdecimam h[ab]et. Quia non habuit eadem die in eodem loco. Dum enim missam deuore celebraret. accepit in tenuis obnixius exoraret ut sibi claruis ostendere dignaret viam per Germaniam. quam ambulare deberet. viuum est sibi in missa quam prius scilicet dicitur Hungaros non habuit. populo predicaret in sermone quod aer vocibus resonaret. In Hungaria. Nam in Hungariam: in Hungariam. Et etiam sibi videbatur quod qui dam eum retardantem ad Hungariam impellerent. quibus visionibus certificatus et rotus exhilaratus dixit sochis: nam iter nostrum est versus Hungariam. Veniens igitur ad Hungariam mirabilia ac admiratione dignissima per diuinam gratiam in paucis diebus operatus est. et postea queuit in pace martyris desiderio prout infra loco suo dicetur. ¶ Decimam septimam habuit in noua ciuitate ubi dicitur Confessio apud imperatorem Fredericum constitutus esset: et ibi etiam esset quida in legatus apostolicus dominus scilicet Papie. dixit pater eiusdem legato: certifico vos quod papa Nicolaus est mortuus. infra breve ergo tempus venerunt nuncii qui retulerunt illo tempore papam Nicolau[m] esse mortuum quo pater eum defunctum asseruerat: unde miratus episcopus dicebat: iam volo credere fratrem Joannem habere spiritum prophetie. ¶ Decimam octauam habuit simul et decimam nonam in Hungaria in alba regali in qualibet reges Hungarie coronari: de quibus duabus visionibus ipse scripsit domino Domini do Cardinali Firmano: Summo penitentiariori pape et protectori ordinis nostri verba sua ad literam: quae ita sunt. Deterrebat aliquantulum mens ambigua: si scriberem an filarem: vicit tandem zelus antique confidentie: quam secure gesu in U.R.D. potius exprimeret quam supprimere quod vidissimum in festo Bartholomei: in anno presenti in Alba regali predicas multis milibus christicolis: interprete: quod edixeram declarante de propinquis periculis fidei christiane. Vidi quatuor finium inuicem decertantia: quorum primum ab oriente. Secundum ab occidente. Tertium a meridie. Quartum vero a septentrione: et quolibet nitebatur in mari magno cum impietu fluere et resuera. In resueta autem quolibet violenter agebat: ut aquam totius pelagi traheret secum: vicit postremo occiduum. Quid hec vellent attendite. Quis d[icit] spiritus indicet propulsata. ¶ Sequitur decimanona. In festo sacrae stigmatum seraphici patris Francisci nostri incliti patriarche: cum interpres exponeret quod a me prius audierat de impressione signaculo. Iesu christi: qui dicit serulus tuus in celo prelium magnum: inter solem et lunam et stellas. Luna et stelle contra Solem iruientes victoriam deferebant. Stupefactus et admirans. Quid hec vellent ignorans audiui. Sol a Luna superatus est. Iudicia dei abyssus multas.

*De lauro
oculim
distordia*

tanch' atrocitus deplorabā : q̄ nō esset Astrologus hec discernens
Iteris vox intonuit spiritualis. Incomprehēsibilia sunt iudicia dei:
ab his abissus abissum inuocat : itēx deplorabā t̄ conclusionē hanc pcepit
~~magis seruit minori: t̄ finis properat: hec illius: cuius est cōdere: est~~
~~enodare.~~

Ex auctoritate

Ciceronē habuit in Hungaria: Nam cū esset apud epū
copū roaciēn. Tria de proximo iminere misō p̄orū videlicet māxi-
mā humani sanguinis effusione: marinoz edificior̄ subuersionem:
precipuōz virorum defunctionē. Primum cōpletum est in Turcoz occi-
sione: secundū in ciuitatū oppidoz t̄ terra z multarum euerſione in
regno Cecilie t̄ alibi: tertū in magnoz virorum interitione: sicut fuit
governator Hungarie rex Ladislauz t̄ ceteri. Cīcēsimā primam
habuit: etiā in Hungaria in oppido quod dicit Zalonkemē. Cū via
esset ad succurrentū castro Mandoralem̄ quod a Turcis in proxi-
mo obſtendū erat: duceretq; ſecū paucos cruce signatos valde le-
tus: t̄ subtristis redēbat p̄e paucitatē cruce signatoz. Celebratē
ergo eo quodā mane viſum est ei: q̄ quedā sagitta celitus emissa in
momēto super altare appareret: in qua litteris aureis scripti erat.
He timeas Iohannes: led ſecurus deſcende: t̄ cōſtant̄ eſto. Quia in
virtute crucis victoriā de Turcis reportabis. Et qua exhibaratus
pater cruce oſia ſua inſigniuit: t̄ victoriā de Turcis reportauit. Cī
cēſimā ſecondā habuit de obitu ſuō. Eodē eſi anno quo moriuit
eſt ſcriptit. V. P. fratri Gabrieļi de verona Uicario prouintie Au-
ſtriae: t̄ cuiā fratri Italico q̄ ſi eſi viuſi videre volebāt: ad eum qui
tūc Bude prediſtabat deſcenderet. Qui oſi deſcendere diſerrēt per
duas alias literas eos vocauit eadē verba ut p̄ū replicādo. Inſu-
per t̄ litteris per nunciū addidit ſimilia verba eis nunciādo. Deſcen-
dētibus itaq; ipſis t̄ a beato patre: cū magna caritate receptis inſra-
breue t̄ epus feliciter migrauit ad dominū. Cīcēſimā tertia ha-
bit in aliq̄ibus generalibus ordinis q̄bus inſiciuit in breui moriuros
ſi fratres de obſeruātia perfequi tentaret. Cuius verba nō aduertē-
tes: t̄ in obſeruātēs atrociter ſeuientes: inſra t̄ epis breue: de me-
dio ſublati ſunt: t̄ p̄cipue frater Jacobus de Dōzamca: cui cum
humiliter t̄ benigne ſcripſiſſet: ne fratribus obſeruantie grauamen-
inferret. Veriſit ipſe in p̄iudiciū ſuū beati patris monitionē: t̄ ſuper-
oēs moleſtior obſeruātib⁹ extitit ſed inſra paucos dies cū eſſet ac-
ceptiſimus oſibus: t̄ crederet obſeruantū iam deſtruiriſſe repētina
morte p̄uentus eſt obſeruātia in ſuo ſtatu remanēt. Cīcēſimā q̄v-
tam habuit de reductiōe obſeruantie ad pristiñū ſtatum t̄ de cōfir-
matione bullaz Eugenij. Dum eſi t̄ epore predicti fratris Jacobi
miniftri generalis familiā obſeruantū multas pateret cōcūſiōes:
t̄ bullaz q̄a ei dederat papa Eugenij fuſiſſet imitata: Fleuit pius
pater: t̄ a lacrimis ceſſare non potuit: Landē ad ſe reuerſiſt t̄ in ſpi-
ritu consolatus dixit familiā obſeruantie nūq; in pace eſit. Donec
bulla

Despectatio

Despectatio

Causa

bulla Eugenij iterū confirmet: et in breui deo cōcedente iterū cōfir-
mabit. **D**ortuo ergo Calixto papa in breui qui bullā ipsam īmu-
tauerat. **E**lectus est papa **P**ius secundus qui bullā Eugenij confir-
mavit: et familiā obseruantū in statu pristinū reduxit.

De beati patris sciētie irradiatione et

multiplici disputatione et plurium opusculoꝝ cōpositione. Cap. ix.

In beati patris enarratis miraculis: et post dīnias reuelatiōes
sibi factas: quāte sciētie p̄spicuitate riguerit: q̄ multiplices di-
putatiōes pro defensione veritatis fecerit: q̄ preclara opera ad
utilem fideliū ediderit: enarrandū est. Cum adhuc secularis esset:
studēs in vniuersitate Perusina adeo in vtriusq; iuria canōci et ci-
uilis facultate p̄fecit ut oībus mirabilis habebat. **N**ō dēdignabat
doctores: et alij vniuersitatis studētes cōfilia et sententiās eius sequi.
Seculares quoq; dīmissis doctoribus in eoꝝ causis pro cōfilio ad
eum recurrebāt. Ipsiū responsa ita vera: et firma putātes: ac si a q̄
uis iurisconsulto edit a fuisse. In tīffī enī eius scientie fuerat opimo
diuulgata: p̄ etiā in anno nouiciatus ipsum: fratres abscondere nō
poterāt. Quin ad importunas multoꝝ seculariū preces: iuberet eū
cōfilia que requirebat illis se penumero cōmunicare: sicut etiā supī
declaratū est. At poltī in ordine professus est: spacioſum et amenissi-
mū sacre scripture cāpum ingressus est: in quo tā continue: viriliter et
sollicite laborauit: p̄ infra breue tēpus multoꝝ spiritu sancto vir-
ture prestante p̄fecit: q̄ prius in iure p̄ficerat: in Biblia siquidē ita
certus et exptus erat: q̄ nūl celabat in ea: quin sibi manifestū esset.
Dagistrū etiā sententiaz: et offīes doctores sacre scripture diligē-
tissimo studio percurrit: nihilq; quod eius noticiā effingeret per eos
dicebat. Exinde in toto orbe celeber habebat: de diversis partibus
ad eū pro cōfilio confluebat: nullus eo melius: nullus clarius dubia
soluebat: nullus luculentius casus conscientie declarabat: nullus
efficacius scrupulos de mēte extirpabat: nunq̄ etiā de eo compertū
est: q̄ aut propter timorē: aut amořē: aut aliam quācumq; causam
veritatē suppresserit: siue tacuerit: loquēs enī magnis et parvulis re-
ritatis: acutis eque seriebat. Siue enī loqueret platis ecclēsie: siue
regibus: siue principib⁹: siue dīnitib⁹: siue pauperib⁹: omībus
veritatē aperiebat. Nulla adulatio: nulla simulatio: nulla ypcrisis
in verbis suis: aut in gestib⁹ deprehēdi poterat. Vidimus enī ali-
quociēs: cū tanto feruore: et caritate: rīcia aliquoꝝ magnorū yroꝝ
deprehendere: q̄ enī ad fletū eos, piocabat. **N**ō solum igit sanctis
operibus: et angelica vita munitus: sed et diuinariū scripture et scien-
tia p̄fectissime imbutus eructabat eloquia deo et angelis: sapiētib⁹
et inspiētib⁹ acceptissima. **A**tricesimo quippe anno: quo religionē
ingressus est: post professionē suā: ysc⁹ ad septuagesimū primū: quo

spiritum deo reddidit quasi quotidie nisi fuisset aut arduis negotiis
 aut infirmitate preuentus: sermonem populo faciebat: imo quandoq;
 febricitans non propterea a predicando cessabat. Sermones autem
 suos ita equa lance librabat: et tali studio ad limam rationis dedu-
 cebat: quod licet in diversis mundi partibus predicatorum: puta in tota
 Italia: in Francia: in Almania diversorum regnorum et ducatum et
 et in multis universitatibus eorum episcopis: coem doctoribus: nonque
 tamen in aliquo profecto aut in aliqua falsa quotazione errasse probatus
 est. quia nimis in allegatiis sacre scripture et iuris habundabat
 fuerit aliqui viri doctissimi: qui in admiratis inducti singulas q-
 uotatides conscripserunt: et verbi bene allegassent diligenter conspererunt:
 sed nullus eum errasse quisque in veritate deprehendit. Cum tanta facie
 iuiciditate et spissis alacritate verbum dei proponebat: non solum intel-
 ligentes verba sua: sed etiam non intelligentes vultum suum tanquam vultus
 angeli conspicientes: nuncque in eius sermone tedium afficiebantur. Ple-
 risque dum predicaret in Almania Bohemiaque Poloniae et Hungarie
 regnis et Illiterati et rustici: qui latum non sciebant: similiter et mulie-
 res donec ipse loquebatur a sermone non recedebant: sed frequenter post-
 quod interpres quod dixerat populis exponebat statim viduisse populi p-
 magna parte ad propria redere: ac remeare: quod si maiorem devotionem in
 solo viatu et gratioso aspectu patris quam in verbis cuiuscumque interpres
 habebet. Si quis mir vel pluuiam de celo cudebat non propter ea seruens
 populus recedebat sed usque ad finem verborum suorum persevera-
 bat. Quasi in omnibus principalibus ciuitatibus ad quas declina-
 bat invitabatur ab episcopis et a clero ut sermonem eis conuenienter face-
 ret. ipse vero exclusis secularibus: quod nescire debet laici qui sunt cleri
 et vita religiosis et clericis de eorum statu predicabat. et maxime de ho-
 nestate seruanda et auaricia fugienda: et ceteris virtutibus obseruan-
 dis et vicibus fugiendis: et cum tanta verborum grauitate ac humilitate
 nec non seruore spissis: quod licet vnuquemque iuxta eorum statum argueret: et
 nullius vicia quantumque magni palparet: suscipiebat tamen omnes tam pa-
 lati quam subditit: et senes quam iuvenes tam docti quam indocti verba eius tam
 benigno et grato alio: ac si non ab homine sed ab angelo plena fuissent.
 Extra vero illos sermones: nuncque cum populo predicabat aliquid: quod in
 scandali clerici vertere posset narrabat. In ambonibus quibus predi-
 cabat inter se fugebant casus intricati: proponebant questiones quo-
 dammodo indissolubiles: quae omnes mortales ipsa dilatatione soluebant: ita
 ut mirabilis sua scientia oibus videbatur. Multoties insuper pro defensi-
 one veritatis publice disputauit: et finaliter de aduersariis victoria
 reportabat. Cum semel in primitia scientia angelii in terra sua huius quedam misteria
 concubinaria: quod in loco sacro sepeliri non debebat et per ignorantiam quo-
 runda in cimiterio sepulta esset: et patrum inde trahenti hoc nunciatis
 esset iudicium eam debere exhumari et in loco proprio sepeliri. Cui sententia

passe illi

Exponatio

*Era mortuorum
gallicorum
partem*

tla:q̄ molesta plurib⁹ erat: qui prius forte eam in cimiterio sepe
 hendiā censuerunt. Disputatio publica ordinata est: in qua pater do-
 ctissimus ita causam veritatis deduxit ut oibus p̄ficiis et tacētib⁹
 uno capitib⁹ demissis ipudicata mulier exhumata in camp⁹ ut bestia
 plecta est. Aliā in ciuitate Aquile extra locū sacratū sepultā iniuste:
 per vniuersalē et publicā disputationē licet in ipsa ciuitate sit maxima
 copia viroꝝ doctorꝝ; prudētissimus pater fecit exhumari et in loco fa-
 cro sepeliri in ecclēsia sc̄z sancti Blasii eiusdē ciuitatis. Nemo ergo
 vñq; nisi iniutus cū eo disputabat. Vigebat nāq; in eo mirabilis sci-
 entia sale discretiōis condita. Inerat etiā sibi sapientia et naturalis
 intellectus: cū diuine gratie infusioꝝ ppter que ne ingratitudis apō
 deū reus esset: erat vbiq; veritatis amator et defensor: et zelator bo-
 noris dñi: necdō cōseruator famē proximoꝝ. Cum effi tēpore Bar-
 tini quinti frater Bernardinus de Senis tūc quidā predictor̄ fer-
 uentissimus: sicut Christi cōfessor preclarus in vrbe predicaret;
 essentq; sibi ab emulis inuidia moris aliqui articuli impositi: qui vt
 ipsi asserebāt heresim sapiebāt. Statuta est dies publice disputationis
 super eisdem. Interea quidā Romani dictos articulos: ad patrē
 fratrē Iohannē de Capistrano qui tūc tēporis reate predicabat: mi-
 serit munciātes eidem diem disputationis statutā. Quorū articuloꝝ
 principaliꝝ erat. Qd̄ frater Bernardinus yodolatra esset ex eo: q; no-
 men Iesu in tabula depictū portaret: et a populo publice faceret a-
 dorari. Quod vt ad aures patris deuenit vidēs in iuriā christiani no-
 minis et maliciā emulo: si: vilipendiuꝝ predictor̄: ac succurrere
 volens desiderio deuotorū ordinis nostri. licet ipse Bernardinus di-
 uina gratia plenus ac sciētia doctus cōsiderer se defensurū articulos
 false sibi impositos: illico tamē zelo sui magistri fratris Bernardi-
 ni: cuius p multos dies discipulus et socias fuit: accensus fecit fieri
 pulchra tabulā in qua nomē Iesu ornatissime fecit depingi parauit
 q; basta sine lanceā et assūptis sociis omissa p̄dicatiōe Romā aduo-
 lauit. Cuius statuto die disputationis pater remisit ad portam ciuita-
 tis: et tabula sic ornata nomina Iesu in basta ligauit: sicut ligata in
 basta levauit in altis cōcurrentibus ciuib⁹ multis: sicutq; diuina gra-
 tia fuit: et nomine Iesu armatus per publicā et maiore viā ciuita-
 tis cū tali repullo ad scalas pallacij. S. Perri usq; puenit sociis lau-
 des decantibus: ex quo admiratus est papa: stupuerū cardinali-
 es: et tota ciuitas cōmota est: differit in crastinū disputatione: cōvene-
 rit emuli: congregant̄ ciues: plati aduocant̄: ordinatur circulus: re-
 citant̄ articuli: sicut argumēta ac patrī datur respondendi loc⁹: oēs
 ad eis oculos vertit: qui oēs elegatissime cōsulauit errores ac defen-
 sauit articulos. nec in tāta vrbe iniuetus est q; sciētis et cōclusiōib⁹
 doctissimi viri Doiceret: erubescit emuli vītare lucēte. Dies tunc vītis
 s. Iōannis sapientiā: o p̄uōtiaꝝ zelatiſſiaꝝ: o charitatiſſiaꝝ feruentis

Etinde p̄cipitur processio veneranda: ad honorē noīs Ihesu qđ etiā
 in tabula depictū pro verillo portabat: ex tunc in ipsum nomē in tri-
 fioeliū deuotio aucta est; ut in ecclesijs: in plateis supra portas & ho-
 stia domoz honorifice vbiq̄ depingantur & venerantur. Non mirū ergo: si
 beatus pater iūi magistrū fratrē Bernardinū tanta diligētia ad-
 iūiuit: per cuius grauissimos labores p̄cedētibus miraculis etiā ad
 canonizationē promouētus erat. Plures alios fratres q̄ ab emulis
 verabant: sapientissimus pater defensauit: & per euīdētia documēta
 contradictores plus velle sapere: q̄s oportet demonstravit: & maxime
 in ciuitate Mediolanē in qua vigeat copia peritoꝝ: in omni scientia.
 Num quidā maluoli sermonibus. B. P. Alberti de sarciano cōtra
 dicerēt supueniens egregius pater: ita clare latrātia ora cōclusit: q̄
 nullus amplius cōtradictor apparuit. In ciuitate viennē, dū p̄di-
 casset consiliū Basiliense p̄sumptuose egisse eo q̄ felicē antipa pā vi-
 uente Eugenio vero pontifice eligere p̄sumpserit. Quidā vniuersita-
 tis principaliores doctores: hoc moleste ferentes: contra hoc publice
 disputare minabantur. Quod dū veritate patri nunciatur esset: iterū
 quod dixerat replicauit: & a deo rationibꝫ: & autoritatibus verba
 sua firmauit: Quot licet doctores predictos ad disputando invita-
 re: nullus tñ qui contrariū assenseret: ausus est in publici appare-
 re. In partibꝫ Burgundie dū cōmularius sumi p̄fulis Eugenii esset
 inimicetus illius punitio insolēter viuēs verbis & monitionibus patris
 acquiescere volēs credebat per suā scientiam & argumēta sophistica
 manus patris fugere: & errores suos defensare. Vocatus ergo
 per patrē cū magna comitū fratrū: & alioꝝ arma ferentū comiti-
 ua credens et hoc patrē debere terreretur: venit. Sed intrepidus pater
 scientiā: & arma ministri pupendēs eū errare cōuicit: & sic a ministe-
 riū auctoritate sumi p̄fulis depositū dicit vero zelosissimus pater
 quotidianē p̄dicaret: & sicut superius declaratū est: pro cōmuni bono
 hincinde discurrendo laboraret: nūbil tamē se fecisse reputās: multos
 tractatus: ad utilitatem multoꝝ cōpositū. Nam quendā pulchru tra-
 tatum de penis inferni & purgatorij cōposuit. Similiter plures trac-
 tatus de casibꝫ consciētiae: tractatus de penitētis iniungendis
 de interrogatoriis in cōfessione fiendis: tractatus de restitu-
 onibus: & cōtractibus: pulchru tractatū de excōmunicationibꝫ fe-
 cit libri de auctoritate ecclie subtile: quē & summo p̄tifici presenta-
 uit: scriptis de matrimōnij longū & utilissimū tractatū: cōpositū pul-
 chru tractatū cōtra heresēs buscitā. Multas lōgas & egregias
 ep̄las cōtra hereticos & maxime cōtra buscas edidit. Composuit
 quendā deuotissimū & copiolū tractatum de regimētū clericorū:
 quē intulauit speculū clericorū. Sermones sine numero quos pre-
 dicauit populis. Fecit multa alia vigilati studio & diligentia: curā
 que longi foret enumerare. Sunt aut̄ predicta opera: hincinde per

Opuscula
 capistrani
 pro scōbris

mundo a multis rescriptis: et in pluribus librarib[us] honorifice collata. Cogitatis siquid[em] amator dei oportere singulos de dispensatione temporis strictissimam reddere rationem: tanta dispensatio[ne] tēpus disponentebat: ut nec minima eius particulā absq[ue] fructu preteriret. Et ideo predicando: orando: legendo: laborando: et tractatus supradictos componiendo in agro domini vigilans sume insudabat.

De beati patris ad Alemaniā missio[n]e

et prouincie Austriae inc[on]ceptione et mirandorum operatione. Cap. x.

Post felicem: et deo gratissimam S. Bernardini canonizationem in anno iubileo per papam Nicolaum celebratam. Cum B. pater Vicariatus generalis officio fungeret: ad partes Lombardie: et Marchie Teruisane se trāsterrens: in oībus ciuitatibus quas visitabat: inaudita et stupēfissa miracula ex diuina largitate tu meritis S. Bernardinū: et tū ipsius beati patris sanctitate monstrabantur. Q. iorū rumor: et nouitas per oīes sermonis sui regiones cū omni admiringatione dicitur est. **C**orum certitudinem autem serenissimus imperator Fredericus tunc rex Romanorum: missō dno Enea Genesio episcopo nūc papa Pio: ad Nicolaū papā quintū magnis rogatibus postulauit: ut vir dei ad eius presentia mitteret. **C** Scripsit ergo sumius pontifex beato patri ut celebrato festo Pasche versus partes Alemaniæ iter s. iū ad presentiam regis Romanorum dirigeret. Igitur anno dñi. 1451, post festū Pasche recessit a ciuitate Veneciarum in qua per Quadragesimā precedentē predicanerat: cū patratione multorum prod. giō. Ante h[oc] vero de Italia recederet. xiiij. fratres itineris sui socios Christi imitatus elegit scilicet venerabile patrem fratrem Ba[b]ielē de verona: fratrem Hieronymū de Mediolano: fratrem Nicolaū de Farra. H[oc] tres fuerunt postmodū Vicarii priuinciarum effecti: fratrem Petru[m] de Sopronio: fratrem Bernardū de Mutina: fratrem Valentiniū de Luscia: fratrem Christoforus de Clarisio sacerdotes: fratrem Bernardsu[m] de Neapoli: fratrem Paulu[m] de Ferraria: fratrem Iohannem de Camplo: fratrem Michaelē de Prussia: et fratrem Iohannem de Austria laicos: ex quibus duo s. frater Valentinus et Christoforus insinuitate priuenti: in Italia remanserunt: sed frater Christoforus nō multo post adepta sanitate pristina sequutus est patrem: quem in Znaima predicatorē inuenit. Verū quia mirabilia Venecijs et in alijs ciuitatibus Italie perpetrata a q[uod] pluribus diligenteri stilo et sermone cōscripta sunt. Ego breuiori modo quo potero: et summarie gesta per patrem: a recessu a Venecijs: usq[ue] ad ingressum in Hungariā solū principaliores ciuitates: et nō nomina singulorū oppidorum et villarū recitare curabo: breuitatis gratia. **C** In nomine igit[em] domini nostri Ihesu Christi in cuius virtute fuit signa et prodigia: et qui facie mirabilia magna solus ingrediamur pelagus. Primo in ciuitate q. iii)

i2 Apti
Capissim
patribulares

Capriolis die. 27. Aprilis. 1451. Quidam mutus a nativitate annois
20. pariter et surous et alter destitutus: cum croculis serpēs: fuerit
sanati. In portu gruario die vltima Aprilis unus cōtractus: unus
paraliticus: una clauda: cui elongata fuit tibia per medium palmā:
curati sunt. ¶ In castello s. Eliti die prima Dñi quēdā contracta
a nativitate tres claudi et duo muti et surdi a nativitate frēs: fuerit
sanati. ¶ In ciuitate Utinē die. 4. Dñi quatuor cōtracti mēbris
vnā immobilis: unus mutus per duos annos: et una trahens post se
pedem sanantur. ¶ Ibidē quarta die Dñi quatuor claudi sine su-
stentaculis nō valētes ambulare. Duo muti a nativitate: duo gut-
tosi: et una habens faciem versam immobilē: ac etiā os tortum: sana-
ti sunt. ¶ Ibidē. 7. die Dñi quinq; nō valentes sine croculis am-
bulare: una habēs pedes retractos: tres cōtracti mēbris: et quasi im-
mobiles: portati in grabatis duo: tertius vero in cat bedra: unus
cecus ab uno oculo: una surda et muta a nativitate liberati sunt.
¶ In ciuitate Iustrie Forūlī. 10. Dñi unus per annis immobilis
tres claudi sustētati croculis et baculis: unus habēs brachii immo-
bile: et unus surdus per annos plurimos: optime fuerunt sanati.
¶ In terra Glemonē. 11. Dñi quēdā surda per 12. annos in via ad
Glemonā sanatur. ¶ Ibidē die. 12. in clauſtro minorum duo surdi et
muri a nativitate etatis virilis. 36. podagrosi nō valētes sine bacu-
lis ire: unus vir splendorē habens ab uno oculo: et unus assideratus
et cruribus immobilis sanantur. Eodem die post prandium sex non
valentes sine baculis ire ex podagra: et alijs languoribus: unius mu-
tus et surdus a nativitate: unus caput nec brachii potens extendere
una ceca ab uno oculo: una habens manū attractam liberati sunt.
¶ Ibidē. 13. Dñi tres claudi et podagrosi: septem surdi: una non
valens loqui negat: ibulare sine baculo: unus duodecim annorum a
nativitate vir splendorē videns mirabiliter fuerunt sanati. ¶ In
villa Pūtaſil die. 17. Dñi unus mutus et surdus a nativitate: una
penitus ceca nihil videns et una clauda relicto baculo sanantur.
In via quoq; in Canali multi sanati sunt: sed pre turba et multitudi-
ne que vndiq; cōfuebat et etiam propter festinantiū itineris scripti
non fuerunt. ¶ In Villiaco. 18. Dñi in vigilia sancti Bernardini
in eadem ciuitate exortus morbus iauditus paucis diebus multos
vtriusq; sexus extingit. Nam comedendo: bibendo: coquendo sive alia
faciendo subito cordis dolore coreprisi: omnibusq; membris desti-
tuti moribundi ad terram rubeant immobiles. Et sic per aliquot ho-
ras sive dies iuxta robur complexionis dolorose animas emittebant.
Quorū plures in grabatis et super cathedras semianimes adducti
domum reuersti sunt cum gadio: et qnibus. 14. inter mares et feminas
pro mortuis in morbo delati propriis pedibus acceptis crucis sig-
no et de surgendo patris precepto. Dumissis grabatis et cathedris:

Forūl

Glemonē

Pūtaſil

Villiaco

que adhuc in testimonii pendet in ecclesia Abinorum etiam certe-
tes sunt reuersi: cum omnium astantium in credibili fletu et stupore.

¶ Item duo ceci unus surdus: unus podagrosus: unus attractus:
in manibus. alius attractus in manibus et pedibus: duo habentes
sedes immobiles in modum crucis transuersos: optime fuerunt liberati.

¶ Ibidem. 20. Odai in festo sancti Bernardini Gicarius ecclesie
inutilis effectus ad celebrandis ex gutta: fuit optime sanatus. Quo
visu miraculo tanta fuit turbari oppressio ut vir pater sanus cum
sochis euaserit. Et ideo alia facta scribitur non potuerunt.

In Stro-
burga apud episcopum Burcei. 23. Odai duo ceci: unus surdus: duo
vel tres membris destituti ex morbo pronotato: una consumpta viribus
ex ductu sanguinis: duo claudi: tres attracti et assiderati: v-
na renum dolore quasi deficiens die nocturno permaxime grauata sa-
mi abierunt. Apud inter medias ciuitates et villas puta in Frisaco
in Judenburgha fuerunt multa signa: sed propter itineris velocitatem
notari non potuerunt: usque ad penultimam diem Odai quo pater Ro-
niam ciuitatem applicuit: gloriouse et honorifice a serenissimo Roma-
norum Rege Frederico suscepimus.

In noua ciuitate ab ultimo die Odai usque ad septem Junij septem
ceci: quorum unus a nativitate: sedecim surdi: decem et octo claudi:

unus mutus et surdus a nativitate: septem attracti: alii in pedibus:
aliqui in manibus: alii in utrisky: quatuor officibus viribus destituti: et
omnino immobiles cum alijs multis abierunt sani. In vienna in-
ciuta ciuitate die. 9. Junij tres ceci: quinq; surdi: quatuor paralitici
non valentes ire: una omnino immobilis: una muta et surda per virgin-
ti annos curati sunt. ¶ Ibidem. 10. Junij quatuor attracti: alii in pedi-
bus: alii in manib; sex claudi quorum tibiae tribus mirabiliter fuerunt
elongatae: duo surdi et muti a nativitate: unus cecus: unus surdus: quinq;
offibus membris destituti et omnino immobiles sani abierunt. ¶ Ibidem
. 11. Junij tres claudi: unus podagrosus: unus surdus et unus cecus
ab uno oculo sani facti sunt. ¶ Ibidem. 12. Junij tres surdi una oino
immobilis: unus attractus in manibus et una propter dolorem cor-
poris destituta sanantur. ¶ Ibidem die tertiadecima in die Penthe-
costes. cum aduenissent circa quatuor milia infirmorum nec quicquam
memoria dignum actum fuisse. Contristatis quasi ex hoc fratrib;
pater in seniore spiritus dixit. Odoice fidei quare dubitastis: ecce
secure volo a canibus comediri: si ergo non videbitis miracula et glo-
ria dei. ¶ Ibidem die decimaquarta Junij quatuor ceci quo-
rum unus a nativitate: una surda: et unus membris destitutus: sex
claudi quorum una elongata est tibia permaxime: duo attracti:
quinq; portati per se omnino immobiles: una yropica: optime li-
berati sunt. ¶ Ibidem die decimaquinta Junij una ceca penitus
duo membris destituti: sex claudi quorum unus ferulas reliquit:

Et duobus fuerit mirabiliter elongante tibie: et unus immobilis sanant. **C** Ibidem die .16. unus mutus et surdus a nativitate: quinq; claudi quor; unus reliquit ferulas: et alteri elongata est tibia multu; unus surdus: unus membris destitutus: una repens sicut serpens: nec se erigere valens fuerit sanari. **C** Ibidem die .17. una ceca una clauda: unus immobilis: una muta: et una obessa fuerit liberari. **C** Ibidem .18. die duo destituti unus in brachio: alter oibus membris unus surdus: tres claudi relictis baculis sanati sunt. **C** Ibidem die .19. tres oes destruti viribus: unus surdus: una podagra: unus claudus non sine baculo incedens omnino liberant. **C** Ibidem die .20. in die trititatis una surda zmurza a nativitate una ceca: et quatuor surdi septem membris destruti: duo pedibus tm: duo pedibus et mambus: reliqua totaliter palitica unus claudo: nec sine baculo incedes: una tracta mambus ita ut per magnam vim non possent aperiri: una palitica: unus qui a nativitate non minuit nisi guttarum et cum dolore: statim sine lesione vnde emisit in copia in ecclesia: et sic oes fuerunt sanati. Eadem die quedam puella .17. annorum ossibus iam destrita viribus: velut mortua iacebat in terra paribus: et qui eam attulerant de sepultura cogitabat: que ad unicam vocem patris dicentis. Surge in nomine Jesu et ambula: statim surrexit et quasi de somno veniens non de saucibus mortis: ambulare cepit et recenter currere. **C** Ibidem die .21. due cece: una immobilis penitus: una in brachio destrita: continuis agitata doloribus: liberati fuerunt. **C** Ibidem sequenti triduo tanta fuit multitudo infirmorum: quod non soli visitari non poterant: sed occupatis oibus angulis in conuictu minorum: viri pateri cui socius cameras exire poterat: et ideo licet multi fuerunt sanati: tamen pre pressura: scribi non potuerunt. **C** Illis diebus prope civitatem Zahm quadam villa dicta Hofflein. Quedam mulier nomine Clara: proxima Petri sartoris domi die sabbati pistaret panes circa meridiem: eius filia nomine Katherine duorum annorum cui dimidio cecidit in puteum: qui est in medio ville nemine vidente: in quo suffocata iacuit usque in secundam ferme: quam dolorosa mater extracta assumpto secum Laurentio fratre suo viennam adiit: portans secum defunctam filiam nemine tamē hoc sciente. Cum vero venisset ad patrem: nec ad eum propter nimiam pressuram venire posset: appropinquant ei quantu; poruit: a quo vita cui filia mortua accepta benedictione: et abscondita secedens ad capellam Bernardi et inspiciebat faciem filie eamque viuentem invicem: precinatio gaudio attincta: nimirum dicens: ad propria remeauit: et quod accedit oibus enarravit. **C** Ibidem die .25. tres surdi: due cece: una clauda: una ambulare nequies sine baculo: sunt liberi. **C** Ibidem die .26. una penitus ceca quatuor amissiva: una clauda liberantur. **C** Ibidem die .27. tres claudi: una ceca libere abierunt. **C** Ibidem die .28. duo surdi: unus Baro claudus: una obessa: sanant. **C** Ibidem die .29.

die. 29. die cecernit a nativitate anno x. pp. 36. surdi: duo claudis
vnus attractus manibus t pedibus; vnus assideratus t destitutus
omnibus viribus incolumes abierunt. ¶ Ibidem die ultima Junij sep
claude: vna ceca: vna attracta monstruosa: due destitute viribus sa-
nan. ¶ Ibidem die. 2. Julij quatuor surdi: vnu cecus: vnu claudus
fuerunt liberati. ¶ Ibidem die. 3. duo surdi: tres membris t viribus de-
stituti: vna ceca: vna clauda: tres attracti manibus t pedibus libe-
ranti. ¶ Ibidem die. 4. tres attracti manibus t pedibus: due claude
qua u. vna etiam curua: t in vna manu contracta: vnu qui anhelitus
habere nō poterat semiamimis effectus: vna membris t viribus desti-
tuta sanant. ¶ Ibidem die. 6. tres surdi: vnu cecus: vna viribus de-
stituta: vna clauda vna immobilis ex podagra: vna paralitica mem-
bris omnes sanant abierunt. ¶ Ibidem die. 7. vnu cancellarius curie
Posoni totus inflatus a medio valde monstruosa statim pristine sa-
nitati restituitur. ¶ Ibidem die. 8. vna ceca t clauda: vna attracta
manibus t pedibus vna clauda fortiter sanantur. ¶ Interim scz a. 9.
Julij vscz ad penultimam eius considerans zelatissimus pater qd in par-
tibus Austriae t in alijs circumiacentibus nullus erat locus de obser-
uantia sed nec quid esset obseruantia nouerat: videns deniqz qd muler
magistri t studetes notabiles cupiebant eius esse discipulis: cepit
cogitare magni futurum lucris animaribz ampliatione diuini cultus
t honore ordinis: si aliquis locus de obseruantia recipereb. Alloquens
igit sup hoc serenissimum regem Romanorum Fredericum t ciues vi-
nefi. post multa loca sibi per eos ostensa: placuit ei locus B. Theodo-
baldi pro habitatione fratris de obseruantia: illumqz auctoritate a po-
stolica fultus recepit anno dñi. 1451. de mēse Julij. In quo quidē
loco sorores tereti ordinis beati Francisci prius habitabant: que re-
tentis oibz eaz possessionibus: ad alii locum triāstate subuersi sunt.
Ceperunt ergo post loci susceptionē: multi studetes cōfluere: t ingre-
sum ordinis humiliter petere. Igit infra paucos dies phares magistri
Baccalaris t studetes t alii per patrem cui magna deuotione populis
ad ordinē recepti sunt: t sic in nomine dñi Ihesu Christi. ¶ ec houella plantatio
ad diabolica

Rane
pacia pce
Qua impudicii mendaces Wiene in duobz
meisqz ubi oblatos ultra 250 Coros
mendos Clādos, Paralitos, contractos

Lah.

Bruna

130

quenamvis in ventre portauerat cum nimbo dolore ac labore in magna quantitate per partes inferiores egesit: et virtute roborata leta et sospes efficitur. ¶ Deinde recedens de vienna pater et veniens ad Lah ciuitatem: ibidem unus contractus membris: una transfixa in brachio cum cultello: una multum contracta in manibus subito sanatur.

¶ In ciuitate Brunne die ultima Iulij tres surdi: quinque claudi: quorū unus reliquit ferulas: tres manibus destituti: et alter in toto corpore semianumis in grabato portatus: vicarius scilicet ecclesie principalis: una immobilis: duo sine baculis non ambulantes sanati sunt.

¶ Ibidem eadē die due destitutae in manibus: unus claudus et una contracta in manibus: una sine baculis non ambulans liberati sunt.

¶ Ibidem prima die Augusti Gabriel infans Dorothee filius de contracta antiqua in Brūna agoniā a matre portatur: sed morā faciente patre accensis candelis spirans aspicitur: et post hoc omni destitutus vigore: et pulsu cessante a multitudine circūstante mortuus iudicat. Tunc orante matre et meritis sancti Bernardini et beatissim⁹ Johannis ut puer reuiuisceret: et post modicā morā am puer quasi ex-

citatus a somno hilarior apparet: qui prius mori credebat: unus brachio destitutus. Quedā incedēs pedibus revolutis mōstruose: una clauda et breuitate pedis icolumes facti sunt. ¶ Ibidē. 2. Augusti quinq⁹ ceci una totaliter membris destituta: duo claudi optime fuerint sanati. ¶ Ibidē. 3. Augusti una sine baculis ambulare nequiescens unus claudus sanant. ¶ Ibidē. 4. Augusti duo ceci: una tota destituta: una clauda: una ex lōga infirmitate in qua iacuit debilitissima sanantur. ¶ Ibidē. 5. Augusti unus claudus: due surdus: una ceca: una in brachio destituta: et unus non ambulans sine ferulis: liberantur.

¶ Ibidē. 6. die una ceca: unus surdus: duo claudi quoq⁹ alter tibi in cacumine pedis incedebat liberantur. ¶ Ibidem die. 7. quedam Zudmilla nomine pede plano ambulare non valens sanant. ¶ Ibidē die. 8. una attracta nūmis in manibus: una surda: tertia ambulare non valens in curru adducta liberati fuerint. ¶ Ibidem. 9. die unus surdus: duo non valentes ire unus portatus in curru: unus habens destitutā manū: tres claudi: una contracta in lecto portata. Et quidā habens pedem et genu retractū mirabiliter sanant. ¶ Ibidem die decima due paralitice una brachio destituta: due cece: quarū altera nunq⁹ vidit et unus surdus liberantur. ¶ Ibidem die. 1. tres surdi una ceca: quidā miromodo ambulans super calcaneū sanati sunt.

¶ Ibidem die. 12. quidā viribus offībus penitus destitutus portatus est in magna concha cum lecto: una ceca: unus podagrosus: et una surda: leti recuperata sanitate abierunt. ¶ Ibidem die. 13. una muta et surda sex annis: et alia non ambulans sine baculo sanati sunt.

¶ Ibidem die. 14. quatuor surdi: due cece: unus septem annorum mutus natus: et voces quidem videbas ascendere sed nihil loqui posse

rat sanati sunt. ¶ Ibidem die. 15. in die assumptionis beate virginis
 13. surdi per multos annos optimi auditum receperunt. et hoc ut con-
 funderetur si rectas Ihesuitarum qui veritate audire contemnebant.
 ibi etiam recepit locum quem inhabitat fratres: scilicet locum sancti
 Bernardini. In oppido royschau unus surdus et mutus a nativitate
 tate: duo non ambulantes sine baculis et unus non sine clamore a na-
 tiuitate audiens sanantur. ¶ In ciuitate Olmutz die. 18. Augusti duo
 sine ferulis ambulare non valentes: et tertius sine una non ambulans:
 et totus viribus destitutus sanati sunt. ¶ Ibidem die. 19. duo surdi
 unus podagrosus vicarius scilicet ecclesie cathedralis et nihil ex in-
 flatione in oculo uno videns: statim sanantur. ¶ Ibidem die. 21. tres
 surdi: quida qui nunc ambulauit habens pedes in crucis modis trans-
 uersos: quoque unus nunc pro sui sustentatione in terra fixus: unus ce-
 cus: una habens manus penitus aridam. Et quedam in manibus ita co-
 tracta quod per magnam vim non poterat a peri: sanitatem adepti sunt.
 ¶ Ibidem die. 22. Johannes de Carnonia paraliticus sanatur.
 ¶ Ibidem die. 23. quinque cecis: una surda: tres viribus destituti quoque
 unus lecto impotatus est: una manib[us] attracta: et unus sine ba-
 culio non vadens sanantur. Et unus ex voto venit pro continuo pectoris
 dolore: et sanatus est. ¶ Ibidem die. 24. octo surdi: unus cecus: sex clau-
 di: quatuor non euntes sine baculis: unus mutus et surdus a natu-
 ritate cepit dicere Iohannes: et postmodum quicquid dicebat ei et ipse dicebat
 sanantur. ¶ Ibidem. 25. una ceca: una surda et muta: una destituta in
 brachio: duo claudi: due in singula manu attracta: et una surda et mu-
 ta a natu ritate octo habentes annos sanantur. ¶ Ibidem die. 26. una ce-
 ca: quatuor surdes: et una clauda liberantur. ¶ Ibidem die. 27. duo cecis
 tres surdi: et unus mutus et surdus a natu ritate liberantur. ¶ Ibidem
 die. 28. tres surdi: unus claudus: duo destituti unus in brachio: alter
 in oibus membris portatus in lecto: unus non vadens sine baculo: bone
 valitudini restituti sunt. ¶ Ibidem die. 29. tres surdi: duo viribus de-
 stituti: et duo non ambulantes sine baculo: unus surdus et mutus: a na-
 tu ritate nunquam locutus verbis licet voces audire videbantur: sanantur.
 ¶ Ibidem die. 30. quedam ceca: duo surdi: quatuor claudi una manu at-
 tracta: quatuor membris destituti nec ambulantes sine ferulis et bacu-
 lis optime sanitati sunt restituti. ¶ Ibidem die ultima Augusti unus
 surdus: due cecis: et una oblessa curantur. ¶ Ibidem die prima Septem-
 bris unus claudus et una surda liberantur. ¶ Ibidem die secunda
 duce cecentres surdi: unus membris destitutus: et unus impotens ambu-
 lare sine baculo sanantur. De Olmutz itaque reversus est ad Brunna
 et ibi die Septembribus duo cecis: una surda: unus in brachib[us] destitutus
 et unus non valens sine baculo optime liberatur. ¶ Ibidem die. 10. duo
 surdi: una ceca: duo destituti: in brachib[us] una clauda: duo contractis
 unus in tribus digitis manus: alter in toto brachio: sanantur.

¶ Ibidē die, ii. vñus tecus penitus: t̄ vñus surdus sanant. ¶ Ibidē
 die, 12. quedā clauda fortiter ab vñorū latere. ¶ Ibidē die, 16.
 vna surda: t̄ vna clauda ex vñorū latere sanant. ¶ Ibidē die, 20.
 quidā amnosus surdus optimi auditum recepit. ¶ De Brunna ad
 Znojmū prexit: t̄ ibi die, 23. Septēbris duo surdi: duo nō valentes
 ire nisi ab alio sustentati: vna cōtracta manib⁹ t̄ pedib⁹: t̄ imobi-
 lis effecta. Quedā nomine Dorothaea morti proīma in lecto portat:
 t̄ candelis accensis custodita que iam lōga infirmitate: erat quasi
 cōsumpta tacta per patrē t̄ vt surgeret: hortata: statim surgens t̄
 optime gradiens sibi p̄i t̄ officib⁹ astabib⁹ in admirationē facta est
 t̄ sic offices sanati sunt. ¶ Ibidē die, 24. tres surdi: t̄ vñus mutus p-
 annū ex infirmitate liberant. ¶ Ibidē die, 25. duo claudi: vna obsei-
 sa a demonib⁹: vñus surdus: vñus virib⁹ deſtitutus: nec ambulare
 valēs: sanitatem gaudent. ¶ Ibidē die, 27. due surde: t̄ vñus a natu-
 ritate nō ambulauit fuerunt sanati. ¶ Ibidē die, 28. quatuor sur-
 di: vna membris deſtituta in curru portata: t̄ vna sine baculo non
 gradiens: t̄ vna, 10. annoz surda t̄ muta a natuſtate: t̄ in manib⁹
 contracta liberant. ¶ Ibidē die prima Octobris, 4. surdi: duo clau-
 di: quoꝝ alter nō ibat sine magnis dolorib⁹ sanant. ¶ Ibidē die
 secunda quedā oib⁹ virib⁹ corporis deſtituta. Et vñus semimut⁹
 impeditus in lingua: t̄ male loquēs: sanitatem consequitur. ¶ Ibidē
 die tertia tres surdi: t̄ quartus semp grauissime audiens: vñus sine
 baculo non incedēs: vñus, 10. annoz surdus t̄ mutus a natuſtate
 optime liberant. ¶ Ibidē die, 4. in festo beati patris nostri Gran-
 cisci due surde: vñus per, 8. annos nō valens levare brachis: nec ma-
 nus ad os panere sanati sunt. Quidā nomine Jacobus hoc die de
 se testimonii reddidit: q̄ cū blasphemasset S. Bernardini: t̄ patrē
 Johanne tertia nocte execratus fuit in uno oculo: nocteq; ſequenti
 in ſomniis vidit beati patrem: ſed tamē nullam gratiā consequit⁹
 eſt. ¶ Ibidē die, 5. quidā habēs manū aridam nec aliquo mō clau-
 dere valens: ex cōrectatione patris statim clauſit: t̄ libere mouit.
 ¶ De Znojma ad Egenburgā gressus dixerit: t̄ ibi die, 7. Octo-
 bris, 36. deſtituti in brachib⁹: vñus claudus: vñus penitus imobilis
 sanant. ¶ Ibidē die, 8. vñus presbyter sine baculo nō vadens: vna
 surda: due claudi: vna trahens post ſe pedē: per terrā oib⁹ virib⁹
 deſtituta sanant. ¶ Ibidē die, 10. die duo surdi. 6. claudi quoꝝ tres a
 natuſtate: vna pedib⁹ attracta: vna quaſi imobilis virib⁹ deſti-
 tuta liberant. Hoc die relatiſt eſt duos ſacerdotes i. Plebanum de
 Diefenbach et dñm Johannem de Michlsburg: predicaſſe patrē go-
 bannem ſeuctozē eſſe: nec ei ſidē adhibenda ſicut cani vni. Et ideo
 vñus statim in adulterio deprehensus per infamiam: alter graui infir-
 mitate per dolores vindicta dei cōsequiti ſunt. ¶ Ibidē die, 11. tres
 claudi: vna surda: vna infirmitate cōsumpta non valēs sine baculo

Egenburg

aliq[ue]liter sanati sunt. ¶ De Egenburga sunt ad Czwoethel et ibi **Quetzel**
die. 12. Octobris quedam monialis viribus destituta: due pectile clau-
de sorores sanate sunt. ¶ De Czwoethel iuit ad Krsinaw: que cun-
tas est dñi de Rosis et est in Bohemia: et conduxerunt eis tres filii
ipius domini de Rosis scz dominus Henricus: dñs Johanes: et dñs
Iodocus qui nunc est episcopus Uratissaueri. In via ait in quoddam
oppido vnius nobilis per .8. annos surdus: una a nativitate super
extremis digitorum pedi miserabiliter ambulans: fuerunt sanati.
¶ In Krsinaw die. 18. Octobris quedam brachio destituta sanata.
¶ Ibidem. 19. duo claudi vnius sine baculo non vadens: et una cum
digito pedis terram tunc attingens: et sic super illis miserabiliter ambulans
sanati abierunt. ¶ Ibidem die. 21. quidam nullomodo valens ambulare
pedibus videlicet destitutus: una surda: una in quatuer annis for-
titer clauda sanata. ¶ Ibidem die. 22. vnius podagrosus non ambul-
ans: una clauda: et una habens septem plagas in pedibus: cui dolore
continuo optime sanati sunt. ¶ Ibidem die. 23. quatuer cecidi: duo surdi
et vnius ambulans in digitis tunc 30. annis sanantur. ¶ Ibidem die. 24.
duo cecidi: vnius surdus: duo claudi: et una destituta membris ambulare
non valens: sanantur. ¶ Ibidem die. 25. quidam surdi: una clauda por-
tata in curru: una incedens pedibus revolutis sanata sunt. ¶ Ad eam die
quidam sacerdos de villa Comarz: in fide sua retulit: quod cum quidam
rusticus de ipsa villa sermonem in Czwoethel audisset: et eum post ser-
monem clamantem Ihesus et Maria cui populo derisisset: et blasphemas-
set sequenti nocte in lecto suffocatus et mortuus inuenitus est: in mag-
num terrorem omnes q[ui] hoc audierunt. ¶ Ibidem die penultima Octobris
vnius claudus: cui doloribus continuis: vnius surdus: et vnius cecus
ab uno oculo a nativitate optime liberantur. ¶ Ibidem die ultima vnius
surdus in curia domini de Ros. vnius sine baculo non vadens: et que-
dam clauda: fuerunt sanati. ¶ Ibidem die tertia Novembribus: quedam
clauda per .20. annos: et una in brachio dextro destituta: et assidera-
ta abierunt sanata. ¶ Ibidem die. 5. Novembribus: duo surdi: et vnius qui non
poterat erigere brachia: penitus destitutus facti sunt sanati. ¶ Ibidem
die. 9. quidam annorum .20. surdus et mutus a nativitate sanatus est.
¶ Ibidem die. 13. quidam annorum .20. surdus et mutus a nativitate pari-
modo sanatus est. ¶ Ibidem die. 14. vnius in brachio destitutus: nec
illud leuare valens: alter penitus surdus optime sanatur. ¶ In Pa-
thauia die. 20. Novembribus: una surda: et una clauda: ambulare non
valens sine baculo sanata: plures alii obtinuerunt gratiam: sed tantus
fuit populorum concursus: ut quocumque pater apparebat: etiam per tegulas
ecclesie corrueret. Nullo estimato piculo benedicta sit Almanorum
devotione: ideo signari non potuerunt. ¶ In castello roslhoffen die. 22. **Wif Gofers**
Novembribus vnius surdus: vnius claudus: et vnius surdus et mutus a
nativitate optime fuerunt sanati. ¶ In Ratispona duo surdi: quedam **Ratisbona**

babēs finistrā manū totaliter contractū: vñus claudus & vñus de-
stitutus sine baculo nō ambulās: liberati fuerunt. **C** Ibidē die 26. die
Novēbris tres surdi: due destitute: & attracti prior in manib⁹ tñi
altera etiā in pedib⁹ adeo qđ debūisset cōburi virib⁹ suis nō se-
cūset vñū passum: bec tacta liberaf in pedib⁹ tñi. Sed paulopost
oblata patri manus eius qđ per nullā vñm aperiri poterat: correctas
statim extendit crepitātibus nervis & epinde p̄ leticia lachrymās:
cepit eas aperire: claudere & mouere p̄ volūtate sua. & alia qđ ex in-
firmitate ire nō poterat: sanat. **C** Ibidē die 28. duo destituti in fin-
gulis brachib⁹: & duo nō ambulātes: vñ⁹ nullo mō: alter sine baculis
sanat. **C** De Ratispona iuit ad Egrā: & in medio in vna villa vna
vetula penitus ceca oblata trāseunte p̄f: accepta simplici bñdictio
ne: & tactis eius oculis cū digitis optimū lumē recepit. quo viso qui-
dā balistarius qđ intra se murmurauerat: credēs talia nō posse fieri p̄
patrē totus pterritus & qđ si exāguis effectus: coīā offi populo culpā
suā recognouit & veniā pecht ac bñdictioēz recepit. **C** In Egra vñ⁹
babēs medi⁹ digitū manus. 20. annis attractū: nulla vñq̄ r̄ exte-
tum: tactū manu patris ep̄fēdit: qđ cecā liquefactā vt sibi videbaf.
Et vñus qui sine baculo ambulare non poterat fuerunt sanati.
C Ibidē die 8. Decēbris duo surdi: vñus cecus & claudus et alia
clauda: & vna yozopica nō valens ire liberati sunt. **C** Ibidē die 9.
vna in brachib⁹ destituta: vñus babēs pedem valde tortū nec pla-
num valens in terrā ponere: & vna clauda sanant. **C** Ibidē die 20.
vñus cecus: vñus surdus: quinq; claudit: vñus attractus in manib⁹
& pedib⁹: duo nō valētes ambulare sine baculo optime fuerūt libe-
rati. **C** Ibidē die 23. vna ceca: due claude liberati sunt. **C** Ibidē
in die sc̄ti Stephani p̄thomartyris vñus ciuis cōtractus in manib⁹
& pedib⁹ portatus in cathedra liberatus fuit. **C** In die sc̄ti Joānis
quidā nobilis podagrosus dimissis ferulis: & aliis sine baculo non
vadēs sanati sunt. **C** In die innocentii quedā clauda a nativitate
anno p. & vtraq; parte claudicans sanata est. **C** In die sancti Tho-
me martyris vna destituta in brachio: vna surda: vna clauda optime
liberant. **C** In die Circūcisionis vna surda: vna destituta in brac-
hio: vna clauda: duo nō ambulātes vñus aliquō et in brachio desti-
tutus et alter sine baculo sanantur. **C** In octaua sancti Stephani
sc̄da Januarīa 452. vna surda: duo destituti vñus in brachio: alter
totus in currū delatus: vna non ambulans sine baculis. Et vna cui
per vñam palmā elongata fuit tibia: cum omnī astantū stupore
sanantur. **C** In octaua sanctoꝝ innocentum vna clauda: vna desti-
tuta in brachio: vñus surdus a nativitate anno p. vndecim sanant.
C Ibidē die sexta Januarīa in die sc̄licet Epiphanie vna clauda:
vñus destitutus brachib⁹ nec valēs vltra os erigere manus & vñus

surdus curati insrabiliter fuerit. ¶ De Egra iuit ad oppidum Helsinck
 finit; in quo i. Februarij vna contracta non valens leua re brachia
 vna clauda: miserabiliter vhus claudus: sanantur. ¶ Ibidem secunda
 die: vhus claudus sine baculo non ambulans: due contracte: in
 uno brachio: non va lentes extenderet brachia: duo surdi quorū vhus
 eis dextra aure vix audiebat campanā: alius tardum habēs audi-
 tum: sanantur. ¶ De Helsinck perrexit ad Zvritamiam. ¶ Ibidem
 4. Februarij due claudae: quarum prima a nativitate: vhus surdus et
 vna surda a nativitate: sanantur. ¶ Ibidem die. 6. quatuor claudi:
 quorum vna a nativitate in utroq; lateret: vhus surdus ab auro dextera
 paruki audiens. et vhus claudus in utroq; latere sanantur.
 ¶ Ibidem die. 10. vhus surdus et vna q̄si ceca in uno oculo sanatur.
 ¶ Ibidem die vndecima vhus cōtractus in dextro brachio adeo ut
 cibum sumere non valeret sanatus est. ¶ Ibidem die. 14. vna clau-
 da a nativitate in utroq; latere liberatur. ¶ Ibidem die. 15. clauda
 a nativitate in utroq; latere sanatur. ¶ Ibidem multa alia facta
 sunt que non repperi signata. ¶ De Szwitania iuit ad Hemmitz. Et
 ibi die. 17. Februarij vna valde clauda: et vna surda sanantur.
 ¶ Ibidem die. 18. vhus totaliter cecus et vna contracta in uno bra-
 chio: vna surda a nativitate: vhus contractus in uno brachio libe-
 rantur. ¶ Ibidem die vigesima vna a nativitate clauda in utroq;
 latere vna cōtracta in brachio. et aliud similiter in uno brachio cō-
 tractus sanantur. ¶ Ibidem die. 21. vna cōtracta in uno brachio et
 surda. Et duo frater scilicet et soror gibbos et contracti sanati sunt.
 ¶ Ibidem die. 22. Domin' Frāsciscus plebanus ville Menuenchen
 adeo podagrosus: q̄ nec minimum passum facere valebat delatus in
 currū sanatus est. ¶ De Hemmitz iuit ad Friburgā. Et ibi. 18. Fe-
 bruarij vhus claudus nō ambulans sine baculo: et vna quasi ceca li-
 berantur. ¶ Ibidem die. 2. March vna podagrosa nullo mō incedere
 valēs liberat. ¶ Ibidem die. 3. vna miserabiliter clauda sine baculo
 nō ambulans: et vnu claudus sūliter sine baculo nō ambulans sanati sunt.
 ¶ Ibidem die. 5. due claudae quare vna a nativitate et duo claudi
 vhus a nativitate sanati sunt. ¶ De Friburga iuit ad Disham.
 Et ibi die. 9. March vhus cecus totaliter: vhus claudus trabes simi-
 miratē pedes dextri per terram: et vna surda sanatur. ¶ Ibidem
 die decima vhus claudus et vna cōtracta: scilicet dōub' baculis nō
 ambulans dimissis baculis: similiter vhus surdus et vna surda sanati
 sunt. ¶ Ibidem die. 1. vhus claudus et viribus destitutus: et vna ab
 utroq; latere clauda dimissis baculis sanatur. ¶ Ibidem die. 12. vnu
 claudus habēs pedes in modum crucis: et duo cōtracti vna in digi-
 tis: alia in brachis sanatur. ¶ Ibidem die. 13. vna cōtracta in ma-
 mbus et pedibus et penitus immobilis ita ut in Capisterio porta-
 setur: vna surda et vna ceca sanati sunt.

C Ibidem die. 14. due claudē: quā vna a natūrātate miserabiliter
 clauda. Et vnu de ordīnē cruciferoꝝ penitus īmobilis: delatus ad
 patrem: sanati sunt. **C** Ibidē die. 16. duo claudē: quō vnu sine ba-
 culo nō ambulabat: et vnu surdus. **C** De 20īna iterū reuersus ad
 Fribergā. **E** 22. Obāi vnu lotus podagrosus sanat. **C** De Fri-
 berga iuit ad quoddā oppidum dicitū Saſha: et ibi die. 23. Marchī
 duo surdi: vna cōtracta in brachio dextro: et vnu podagrosus: sine
 baculo non vadens: dimissō baculo liberant. **C** De Saſha iuit ad
 ciuitatē Pōtensiā: in regno Bohemie: et ibi. 26. Marchī. 5. claudi:
 quōz quatuor nō ambulantes sine baculis: dimissis baculis sanati
 sunt. **C** Ibidē. 27. vnu podagrosus nullomodo sine duobus bacu-
 lis ambulans: etiā manū erigere nō valens: et vnu claudus nō
 ambulans sine baculo liberati sunt. **C** Ibidē die. 28. vna clauda
 nō valens tangere terrā nīc cum sufficiatē pedis: et nō valens eleu-
 re brachia ultra caput: et vna ceca: sanant. **C** Ibidē die. 29. quatuor
 claudi: quorū duo nō ambulabat sine baculo: liberant. **C** Ibidē
 die ultima tres claudi quorum vnu a natūrātate: vna surda: et vna
 contracta in manu: sanati sunt. **C** Ibidē die prima Aprilis vna clau-
 da liberata est. **C** Ibidē die. 5. quatuor claudi nō ambulantes sine
 baculis: vna cōtracta in brachio et vna surda liberant. **C** Ibidē
 die. 11. due claudē quarū vna a natūrātate: vna īmobilis. 7. annis por-
 tatur in curru liberant. **C** Ibidē die. 13. quatuor claudē: quā vna
 a natūrātate: duo surdi: due contracte quelibet in brachio vno: sana-
 ti sunt. **C** Ibidē die. 16. vna īmobilis portat in brachīs ad patrem
 duo claudi: tres cōtracti in brachīs liberati sunt. **C** Ibidē die. 21.
 vnu. 12. annis claudus in utroq; laterē: dimissō baculo sanatur.
C Ibidē die. 22. duo claudi dimissis baculis: et vnu surdus liberant.
C Ibidē die. 23. Obāi vnu surdus octo annis: et vnu claudus
 non ambulans sine baculo: sanant. **C** Ibidē dominica infra octauā
 Ascensionis quidā sacerdos claudus nullomodo ambulās: sine ba-
 culo liberatus est. **C** Ibidē in die Penthecostes: due surde: vnis
 cecus: et vnu claudus sine baculo nō vadens: sanant. **C** Ibidē
 die. 4. Junij vna cōtracta in vno brachio liberat. **C** In ipsa ciuita-
 te cui esset Vicarius generalis et appropinquaret festi Penthecostes
 memor bonitatis diuine per quā missus est spiritus sanctus in disci-
 pulos corā fratribus astantib; brachīs in modū crucis extensis
 vertit se ad quatuor partes mundi sc̄ orientē et occidentē: septētrio-
 nē et meridiē dicens. **C** Los estis mibi testes et omnes fideles in oībus
 mundi partibus epistolēs ad nostram confraternitatē recipio: eis
 q; quantū possum participationē oīm bonoz concedo. **C** De pōte
 vocatus est per dominū Nicolāū de Cusa Cardinalem Iancū Petri
 ad vincula et legatis apostolicis ad dietā que tenebatur Ratisponē
 cum Bohemis festinus recessit et in septē diebus venit de Ponte a
 Ratisponam. **Nicolaus Cusa**

Blasphemie

*Participatio
banoz operu*

Rataponam: et ibi. 22. die Junii due contracte: una in brachio: et in
 gressu: alia immobilis: duo claudi: sanati sunt. ¶ Ibidem die. 23. que-
 da contracta: non valens levare brachia: vscq ad os sanata est. ¶ Ibi
 dem die. 25. due contracte: quaz una immobilis absq duobus baculis
 non ambulare valens: unus contractus in brachio: unus claudus: non
 ambulans sine ferulis: et una clauda non ambulans sine baculo libe-
 rant. ¶ Ibidem die ultima una clauda: annis. 15. non ambulans sine
 baculo: una surda: unus claudus dimisso baculo sanant. ¶ De Ra-
 tispona iuit ad Ambergam: et ibi. 4. die Julii unus claudus. 8. annis. ^{Amberg}
 nullomodo sine baculis ambulans: sanant. ¶ Ibidem die. 5. una sur-
 da. 20. annis: et unus cecus liberant. ¶ Ibidem die. 11. quatuor surdi
 quoaz unus a nativitate surdus et mutus: et unus contractus in bra-
 chio depropterea: sanati sunt. Et ibi recepit pulchri loci ubi fratres stat.
 ¶ De Ambergia iuit ad Mousi forum: ad illustrē dñm Ottōnem ^{Nous fortis}
 ducē Bauarie: et postea ad Eystet. Et in his duabus ciuitatibus
 multa facta sunt miracula: sed propter negligentiā scriptorum illa nota
 ta non reperi. Signa tñ ibi relicta sunt baculi. ¶ De Eystet iuit ad ^{Eystet}
 inclitam ciuitatem scz Huremburgā: et ibi. 20. Julij: unus contractus
 portatus a quatuor: tres claudes: quaz due sine baculis: tertia sine
 ferulis: non ambulabat: et unus claudus ambulans cum ferulis: et due
 surdi: sanant. ¶ Ibidem die. 21. quatuor claudes sine baculis: non ambu-
 lantes: tres surde: et unus claudus sine uno baculo: et aliis sine duo-
 bus non ambulantes: sanati sunt. ¶ Ibidem die. 22: id est in die sedani
 emagdalene: quatuor claudi: quoaz tres sine ferulis non potuerunt
 ambulare: aliis ambulans cum manib; ad genua: et non valens eri-
 gere brachiss: una ceca: una contracta: non expiens lectū: unus surdus et
 contractus in manib; liberant. ¶ Ibidem die. 23. duo claudi: quoaz
 primus sine duabus ferulis: aliis sine baculo: non ambulabat: unus
 cecus: unus surdus: una surda liberati sunt. ¶ Ibidem die. 25. due sur-
 de: unus contractus in una manu: duo claudi cum baculis ambulantes
 una ceca: et unus surdus: sanant. ¶ Ibidem die. 18. una surda per. 12.
 annos: sanata est. ¶ Ibidem die. 29. tres surdi: due ceces: quaz una
 a nativitate: quinq claudi: quoaz duo sine ferulis: alter sine baculo
 non ambulabat: unus surdus: et una ceca: in uno oculo: sanati sunt.
 ¶ Ibidem ultima die Julij: quatuor surde: una clauda oino non am-
 bulans: una ceca in uno oculo: et unus claudus: qui absq una ferula
 non ambulabat: liberant. ¶ Ibidem prima die Augusti tres claudes
 ambulare non valentes: quaz una etiam erat in manib; contracta: et
 una surda: liberati sunt. ¶ Ibidem die. 3. duo surdi: unus claudus non
 ambulans sine duabus ferulis: et due surde: sanant. ¶ Ibidem die. 6.
 tres claudes sine baculis non valentes: due: contracte: una in brachio
 altera totaliter portata in lecto: et duo surdi: sanati sunt. ¶ Ibidem
 die. 17. unus cecus qui. 20 annis non vidit: unus surdus: una claudus:

due cōtracte in manib⁹ quārſi vna etiā manū nō poterat leuare
 & vna ceca liberant. **C** Ibidem die. 19. vna clauda fine vna ferula
 ambulare nō valens vnuſ claudus fine duabus sanant. **C** De Hu
 remberga ad Bambergā perrexit. Et ibidem die. 15. Augusti iest in
 solēnitate gloriose vīrginis marie quīng claudi quoꝝ tres sine feru
 lis ambulare nō poterāt. Duo fine vma: vnuſ cecus in vno oculo: et
 vna ceca a nativitate liberant. **C** Ibidē die. 16. tres claudi vnuſ si
 ne duabus ferulis: alij fine baculis nō ambulātes: duo furdi: vnuſ
 cecus sanati sunt. **C** Ibidem die. 17. vnuſ mutus: due claude. prīma
 fine ferulis duabus: alia fine vna nō ambulātes: duo claudi quoꝝ
 prīmus fine duabus ferulis ambulare nō poterat: vna furda & vnuſ
 cecus a nativitate liberant. **C** Ibidē die. 19. vna cōtracta in am
 babus manib⁹: vnuſ contractus in vno brachio vna clauda cum
 duabus ferulis ambulātes. Et duo claudi ambulātes cū baculis fine
 ferulis: liberati sunt. **C** Ibidē die. 20. due claude ambulātes cum
 duabus ferulis: & vnuſ claudus similiter cū duabus ferulis ambu
 lans sanātur. **C** De Bambergā iuit ad Coburg. Et ibi. 23. Augusti
 vna cōtracta in brachio vno. tres claudi nō sine ferulis duabus am
 bulantes: & vna clauda similiter duas ferulas portans sanati sunt.
C Ibidē die. 24. quatuor claudi quoꝝ duo cū duobus ferulis. ter
 tius cum vna: et alijs cum baculo ambulantes sanati sunt.

Arneſteb

Erfordia

jen.

C De Coburg iuit ad Arnesteth vbi est loc⁹ noster de obſeruātia:
 Et ibi multa mirabilia facta sunt: ſed non fuit qui ſcriberet. Signa
 tū adhuc in ecclēſia apparent. **C** De Arnesteth ad inclytā ciuitatē
 Erfordiā & ibi prima die Septēbris due claude: & vnuſ claudus cū
 vna ferula ambulātes sanati sunt. **C** Ibidē die ſecunda due cōtrac
 te vna in pedibus & alia in brachis. vna clauda & vnuſ claudus cū
 duabus ferulis ambulātes sanati sunt. **C** Ibidē die tertia vna clau
 da cū baculo. & duo claudi cum duabus ferulis ambulātes sanant.
C Ibidē die. 4. vnuſ furdus & vnuſ claudus cū vna ferula ambulātes
 sanati sunt. **C** De Erfordia perrexit ad yenis ad illūſtrē principēz
 Ducem wilhelmi ducem Sarome. Et ibi die. 6. Septēbris quatu
 or claudi: duo fine duab⁹ ferulis, vnuſ fine vno baculo. & alijs fine
 duobus ambulare nō valētes. due claude: vna cū duabus ferulis, &
 alia cū baculo incedens. due contracte: vna in vno brachio; alia in
 duobus: due furde: & vnuſ furdus liberantur. **C** Ibidē die. 7. duo
 claudi dum duabus ferulis. & vna clauda cū vno baculo ambulātes
 due furde: & vnuſ cecus in vno oculo sanātur. **C** Ibidē die. 8. vnuſ
 claudus nōnifi cū duobus baculis ambulātes: & vnuſ furdus sana
 ti sunt. **C** Ibidē die nona due claude fine baculo nō valētes am
 bulare sanantur. **C** Ibidē die. 10. vna clauda cū duabus ferulis.
 & vnuſ claudus cū vno baculo ambulantes: & vnuſ cōtractus in
 dextro brachio liberati sunt. **C** Ibidē die. 1. tres claudi vnuſ cū

duabus ferulis: aliis cum una tertius per tri annos iacens in lecto
et fine villa ferula non ambulat sanantur. ¶ Ibidem die. 12. una con-
tracta in brachio dextro: et unus sex annos qui nunquam potuit aperire
manu sinistra sanati sunt. ¶ Ibidem die. 13. una clauda ab 8 vno
baculo: et duo claudi quoque unus sine baculo ambulare non poterat:
liberantur. ¶ Ibidem die. 14. unus contractus in sinistra manu. unus
surdus: una ceca in uno oculo: unus claudus et una clauda non am-
bulantes sine baculo liberantur. ¶ Ibidem die. 15. duo claudi quoque
unus cum duabus ferulis, alter cum baculo ambulabat: et una contra-
cta que per quatuor annos non potuit genuflexere sanantur.

¶ Ibidem die. 16. unus surdus et una surda sanati sunt. ¶ De ye-
nis iteris reuersus est Erfordiam. De Erfordia iuit ad Ederberch. Erfordia
Deinde ad Alis. Deinde ad Magdeburg. Deinde ad Czeruist. Post Merseburg
modum ad Lipsk. Et in hac via scilicet ab Erfordia usque ad Lipsk in Magdeburg
phonominatis ciuitatibus: et in aliis pluribus quoque nomina ignoto: mul-
ta miranda et preciarissima opera facta sunt: sed propter negligentiam et
et defectum scriptorum notata non repperit: baculi et suspiracula alia in
ecclesiis pendentia demonstrant rei veritatem. ¶ Ad Lipsk ait reni- Lipsk
ens est susceptus maxima est deuotio: precipue ait ab alma vniuer-
sitate illa studentium omnium facultatum: et aliquoties eorum deuotione
allectus in eorum collegio majori cathedra magistrali sublimatus cir-
cumfendentibus magistris et studenteribus in suo ordine salutaria ac sa-
lutem animarum spectatrix monita maximo cum feruore dedit. Manens
ergo ibidem logo tempore facies mirabilia quae etiam ex negligencia scri-
ptorum nominis summarie pauca scripta repperi die ac mense scilicet:
duodecim claudi: due contracti: quarum una in grabato portata fuit,
alia in uno brachio contracta: tres surdi: et quatuor surde: unus cecus:
unus magna infirmitate patiens: unus contractus portatus in una
gerula: unus in uno oculo cecus: et quinque claudi sanati sunt. Et ibide
multos magistros baccalaureos ac studentes variarum facultatibus:
notabiles inclitosque viros ad ordinem suscepit circa numerum septuaginta.
Quorum ergo a Lipsk usque ad viennam aliquos duxi in magnis fri-
gibus cum ieiunio quotidiano forte. 24. quoniam nonnulli iam sunt
mortui. Reliqui adhuc supsunt secundum frater Jacobus de Bolognia nunc
Edwardianus Oppaniensis. frater Bonaventura nunc B. Tirobiscellii.
frater Franciscus de Silezia qui fuit primus receptus. nunc B. scilicet Ra-
degundis. frater Paulus weysina nunc B. Languiachi. frater Christo-
ferus de Pretin et alii plures: hospitatus ibidem in Conventu fra-
trum Spinorii. Qui Conventuales post recessum patris seipso lau-
dabiliter reformauerunt viuetes secundum Regulares institutioes: ipsi
suis exemplo et exhortationibus inducti. De Lipsk tandem recedens
secundum duces novicos plurimos: licet etiam plurimos miserit ex Lipsk
ante recessum suum ad prius superiores fratres de obseruacione concavos.

*Grym
Torga
Dresen
Lauia
Golberg*

Codē ergo anno. 1452. vicesima die Mōndbris pagrauit multas ciuitates scz Br̄hm: Torgo: Dresen: ibi natuitatē domini excepimus Wanitz: Cametz: Budissum: Gorlitz: Lubana: Lemburg tc. Et in istis ciuitatibus multa ac stupēda: demonstrata sunt opera dei: sed propter intēsum frigus: et scriptorū negligentia norata nō fuerunt.

C In Holtberg die tertia Februarii duo claudi: vna duobus amnis non ambulās: et aliis nō ambulans nisi in suffititate pedis: et vna infirma per quatuor ebdomadas sanant. **C** Ibidē die. 4. vna contracta nō valēs se inclinare: et vna clauda: sanata sunt. **C** De Holtberg venit ad Lignitz: et ibi die. 10. Februarii due contracte: vna in manib⁹: similiter et alia curata sunt: Duo claudi et vna clauda multum distorte ambulans: sanant. **C** De Lignitz pigratis nōnullis alijs ciuitatibus in via occurrentibus: venit tandem ad gratissimam magnificā et inclitā ciuitatē. 3. feria idest ultima die carnisprīi suscep̄tus a clero et populo tam magnifice ductus processionaliter ad ecclesiam Cathedrālē: ubi post eius susceptionē ab episcopo et clero: post longū sermonem: factū a quodā doctore: iterū reducitur tandem ad hospicii sibi preparatū: cū indicibili ōm̄ gaudio. **C** Ibidē die ultima Februarii quedam nobilis virgo per. 20. annos ita cōfracta a febribus q̄ nullomodo ambulare posset: delata ad patrem in lecto: vna. 20 annoꝝ podagroſa: et destituta viribus in grabato portata: claudus vnum: q̄ fine ferulis ambulare nō potuit: sanati sunt. **C** Ibidē die. 3. Marchi vna muta: vna ceca: vna cōtracta in manib⁹: et vnum claudus: liberant. **C** Ibidē die. 6. vna cōtracta in sinistro brachio: vnum surdus in vna aure: vnum cecus. 8. annis: liberati sunt. **C** Ibidē die. 9. vñq ad diem. 20. scz in festo sancti Benedicti: due surde: et duo surdi: quinqꝫ claudi: et duo cōtracti: vnum in toto latere dextro: alia in brachio sanant: similiter vnum nō valens spirare per nares sanatus est. **C** Ibidē a die. 20. vñq ad finē duo claudi: quodū vnum dimissis baculis: duo cōtracti in manib⁹ et pedibus: due clade: vna ceca: vnum graviter infirmus: duo surdi: vna alia ceca: vnum cōtractus in brachio: vnum claudus: et vna cōtracta in ambab⁹ manib⁹: sanati sunt. **D**ulta plura in quadruplo numerāda: et p̄clarā opera etiā patrata sunt in ipsa que per negligentiam scriptorū non fuerū signata. **P**ropter que ipsa ciuitas inter om̄es Almanie ciuitates semp̄ marimā deuotionē habuit ad patrem dñi viueret: et etiā post mortē: et vñq hodie p̄seuerat. **P**ater etiā inter alias ciuitates ipsam marime diligebat: et dicebat eis suis. **I**nsuper propter sermones patris: ipsa sola noluit adhuc Georgio de Badbrath heretico regi Bohemie nisi prius cōstaret de eius conuersione: q̄ catholic⁹ verū declarareb⁹ per apostolicā sedē. **I**n eadē etiā ciuitate vel suburbio eius recepit locis: qui. i. 4. 5. 2. in die Parasceues cōclusa p̄dicatiōe passionis dñi in ciuitate per patrem: et Ihesu posito in sepulchro dese-

*Sinagoga
fcauri ſon
noꝝ in Lignitz*

1452

rendo ipsum sepulchrū per fratres cū marima comitius populi ciuitatis: t̄ cleri p̄fessionaliter ordinati: solēniter traditus est t̄ suscepto ad laudē & gloriā dei: t̄ sancti Bernardini in eius titulo est consegratus demū. In quo positi sunt nouich in Lipk: t̄ alibi p̄ eū vestiti ducētes vīq̄s hodie t̄ pficientes in vita t̄ obseruatiā regulari. Que locū diuinī quidā vulneratus ad mortē: de cuius vita spes nlla erat fuisse p̄missus p̄ alii amicum suū sc̄z q̄ visitaret ecclesiā. S. Bernardi sanitati pristine restitutus est. Landē post longam t̄ grauem infirmitatē: quā pater passus est in dicta ciuitate: paulatim cōualeſcens: vocatus est per serenissimū regem Polonie: t̄ reuerendissimū dñm Cardinalē episcopū Cracouieñ. Sbigneñ gressus suos versus Cracouiam ciuitatē dirigit. Ibi anno dñi. 1453. die. 2. Septēbris due cece. io. annis: t̄ alia a nativitate in uno oculo: tres claudē: quārum vna sine baculo nō potuit ambulare: tres claudi quorū duo sine baculū ambulare nō poterāt: t̄ unus surdus: sanant. Cracowia ¶ Ibidē die. 5. vna cōtracta in pectore: tres cece quartū due in singulo oculo: q̄tuor claudi quoꝝ tres sine baculo nō ambulabāt: dimissis baculis sanati sunt. ¶ Ibidē die. 7. unus surdus in aure: unus claud⁹: vna clauda: t̄ vna surda: liberant. ¶ Ibidē die. 8. duo ceci: quorū unus in uno oculo: t̄ alter in ambobus: t̄ etiā unus surdus: unus claudus cū baculo ambulans: t̄ unus surdus t̄ unus mutus a nativitate: liberati sunt. ¶ Ibidē die. 12. due claudē: quartū vna sine baculo ambulare nō potuit: vna surda: duo claudi: vn⁹ dimisso baculo: sanant. ¶ Ibidē die. 14. duo claudi: dimissis baculis: sanati sunt. ¶ Ibidē die. 16. unus cōtractus in manib⁹ t̄ tib⁹s: unus cecus: unus claud⁹ dimisso baculo: t̄ due claudē liberate sūt. ¶ Ibidē die. 21. duo surdi vn⁹ in vna aure: unus cecus: due surde: quāꝝ vna a nativitate: t̄ vna cōtracta in manibus sanant. ¶ Ibidē die. 28. tres cece: tres surde: quāꝝ vna ab vna aure: sanate sunt. ¶ Ibidē vltima Septēbris vn⁹ cecus: due surde: in singula aurore: t̄ unus claudus dimisso baculo sanant sive liberant. ¶ Ibidē die. 3. Octobris: unus cecus a nativitate: unus claudus: t̄ vna clauda cū baculo ambulantes liberati sunt. ¶ Ibidē die. 7. duo surdi sanant. ¶ Ibidē die. 10. duo claudi: quorū unus sine baculo nō valebat ambulare: sanati sunt. ¶ Ibidē die. 12. vna surda: vna ceca: t̄ unus poropicus: t̄ unus cōtractus in brachio sc̄z sacerdos: qui p̄ annū nō potuit celebrare: sanati sunt. ¶ Ibidē die. 14. unus claudus: vna cōtracta in brachio: t̄ vna ceca: liberati sunt. ¶ Ibidē die. 18. quatuor cece: quartū vna in uno oculo t̄m: vna surda: vna clauda: que nō potuit planare pedes: unus qui nō potuit ambulare dimisso baculo: t̄ unus infirmus: sanant. ¶ Ibidem die 19. due cece: vna in uno oculo propter ignē: qui in illo ceciderat: t̄ due sorores etiā cece: sanate sunt. ¶ Ibidē die. 21. a iuuentute unus parvus videns: t̄ vna offensa in pede liberant. ¶ Ibidem die. 26. vna ceca

parum videns: et unus claudus liberati sunt. ¶ Ibidem die 23. vna
misera: unus nobilis destitutus in brachio: et in uno oculo parum vi-
dens: et unus claudus non valens sine baculo sanantur. Similiter et una
clauda contracta in manibus. ¶ Ibidem prima die Novembris due
claudae: una in uno pede: alia in cunabulis. Due cecae: una in uno ocu-
lo: et alia in duobus curata est: quia tacuit et noluit laude deo dare.
Nocte sequenti magnus dolor et tumefactio oculorum eam inuasit. Si-
voues visitare ecclesiam sancti Bernardini sanata est: et una surda
similiter sanatur. ¶ Ibidem die 4. unus surdus non bene audiens:
unus grauerter infirmus: unus non valens ambulare: sanati sunt.
¶ Ibidem die 7. una ceca: una male verba proferens. unus viribus
destitutus liberantur. ¶ Ibidem die 11. unus viribus destitutus non
valens ambulare nec pede ad terram ponere: una clauda ambulans
super summite pedis: unus claudus cum baculis ambulans. Et aliud
non valens ambulare sine baculo: liberati sunt. ¶ Ibidem die 13. una
clauda due surda. ¶ Ibidem die 21. una xvij. anno surda a natura
tate libera est. ¶ Ibidem die nona Decembris. Quedam multe duces esset
sana: et contemneret signari a patre: cepit dolere in oculis: et dum iterum
contemneret venit sibi inflatura admodum vesice sub oculo: fecit votum
beato Bernardino et curata est in oculo: sed remansit surda: postea
signata a patre sanata est. ¶ Ibidem die secundo mesis Februarii
1454. Quaedam habens magni peccati non fuit ausus signari reliquias
sanctorum Bernardini quia nolebat confiteri peccatum: unde recedens de Cra-
couie inflatus est toto corpore: ductus ergo in curru ad patrem: et
ab eo signatus sanatus est. ¶ A secunda die Februarii usque dium pa-
ter stetit Cracouie infra scripta miracula notata repperi sine die et
mense. Quedam mulier infatuata percutiens boves: factio voto per fratrem suum
ad s. Bernardinum: et post signata per patrem: sanata est. Una inflata in
guttura: una habens dolores in oculis: una inflata in collo: una tume-
facta in oculis: unus surdus: unus claudus cum baculo ambulans: unus
cecas: unus surdus: unus claudus cum baculo ambulans: unus ptra-
ctus in brachio: una non valens ambulare: una destituta in brachio: una ob-
sessata a diabolis horribiliter clamans: una ceca: una surda in una aure:
una ambulans cum duobus baculis: una contracta in brachio: una surda
unus surdus: unus contractus in uno brachio. Multa Cracouieni contracta
in una manu scilicet sinistra: una surda: una ceca in uno oculo: due contracta:
una in uno brachio: alia in manu deo sanata sunt. Multa alia signa
facta sunt Cracouie forte in septuplo: que heu propter defectum scri-
ptorum signata non sunt. Multa etiam preclara et miranda miracu-
la facta sunt hinc inde Polonie: patre existente Cracouie ad inuoca-
tionem sancti Bernardini. Nam plures mortui sunt suscitiati: plures
a fauicibus mortis liberati: plures ceci illuminati: carcerati liberati.
Et multa alia facta sunt: que narrare non curio: cum intentio mea sit

solum illa referre que per manus et ministerium patris facia sunt.

C In hac inclita etia ciuitate recepit nouum loci sibi oblatu p er dominu Sbigness. Reuerendissimi Cardinalē : et Episcopū Cracoviē cum solenni processione et immenso gaudio cleri et populi. Et ibi collocauit Obagistros: Baccalaureos. studentes et alios quos ibi recepit ad ordinem numero forte centu triginta. In hac etia ciuitate Regem et Reginam desponsauit: et alia plura laude digna egit. De Cracovia venit Bithobom: et ibi duo claudi non ambulantes sine baculo quoz vnu erat etiam in manu contractus: et vna clauda sanantur. De Bythobom venit ad Oppel: et ibi duo claudi quoz vnu sine duabus ferulis ambulare non valebat: sanati sunt. De Oppel venit ad Storlicz: et ibi duo surdi quoz vnu a nativitate: et raliz et vna surda liberata sunt. Dende per agratis multis ciuitatibus vel via transplana nit voratia uiam: ubi per multos dies stetit. Postea accessitus per dominu Eneam tūc Episcopū Benensem: et Legatum apostolicū: nunc vero papam Piuū. 2. ad dietam que Franckfordie celebrata est contra Turcos pertrauit Silesiā Moravia Eustriam: partes Rem: et celebrata dieta: in qua multa fecit pro causa fidei: habitis reuelationibus de quibus supra ut iret ad Hungariā: iteri reversus est viennā: et postea iuit ad Hungariā. In premissis vero patriis et ciuitatibus mirabilia et stupēficta gesta sunt: que propter negligētiam et pigriciā scriptorum (deus parcat eis) notata nō sunt. Sed totus misericordia et etiam signa in ecclesiis pendentia testificant veritatem. Hec sunt que gloriosus beatissimus: et toto orbe venerabilis pater: diuina in se fulgente virtute: in hīs Germanie partibus mirabiliter egit. Herus medicus non solum animarū sed etia corporum. Hec mirum si tanta per sanctissimas manus eius monstrata sunt. Quia omnipotēs deus charitati ardētissime eius correspondebat: Cum enim misericordissimus esset corpore: delicatissimus nihilominus ppter nimiam cōpassionem quā babebat in infirmis. Cupiēs omnes si potuisset sanitati restituere. Non horrebat leprodos: non ulceribus plenos. non alias quomōdūq deformedes. Sed eorum ulcera manib[us] contingebat. lippos oculos tergebat. digitos in aures surdorum unmittebat. Et ut omnia pius pater agebat que poterat ut infirmi sanaretur: licet iam esset decrepitus: et quotidie predicaret et libros componeret. consulteret et diversimode laboraret. Nihilominus seruus fidelis non considerans estus: non timens frigora: non pressuram populi: non urrisiones emulorum. nimia charitate accensus. visitabat infirmos: et agebat manibus. et cum reliquias sancti Bernardini quas secum deferebat deuotissime signabat. Non sibi attribuebat miracula humillimus pater: et propterea que fiebat. sed meritis sancti Bernardini cuius Biretum secum portabat: et cum eo ergo biretum quosq signabat. Imitatus niminum illum sanctum Episcopum. Hec nardina

*S. Bernardus
montanus*

de quo Gregorius resert in dyalogo: qui cu[m] multis miraculis claresceret: et ob hoc infirmi ad eum cōfluerent: accipiebat calceum p[re]decessoris sui et cu[m] illo tangens infirmos: dicebat meritis eos ipsius p[re]decessoris sanatos: hoc modo sub preteritu calcei sanctitatem suam abscondere desideras; cu[m] tamen ipse Gregorius dicit miracula non virtute calcei sed propter humilitatem ipsius sciti episcopi suisse facta. Sic p[ro]fecto vir iste beatus licet miracula meritis sciti Bernardini attribueret: et cu[m] bireto ipsius se abscondere niteret: siebant tamen mirabilia p[er]pter ipsius maximam fidem: ardentissimam caritatem: profundissimam humilitatem et hoc sepius claris iudicis demonstratu est. Nam sepe infirmi cum bireto sancti Bernardini signati: nullum sanitatis consequerantur beneficium: sed postea reuertentes: et manibus patris correctati sanabantur. Sicut enim supra tactu est: multa miracula ante mortem sancti Bernardini per ipsum beatum patrem facta sunt. Nec hoc ideo scribo quod intendo in aliquo sancto Bernardino derogare aut illi beatum patrem nostrum preferre: cu[m] iam ipse sit in celo: tamen terra canonizatus: sed ut veritate referat: et vincitur quod suu est tribuam: Nout totus mundus: quod sanctus Bernardinus multos mortuos suscitauit: et in diversis modi partibus multa mirabilia ipsius meritis: et facta sunt et quotidie fiunt. Noscat etiam quod meritis beati patris Iohannis de Capistrano multa facta sunt ipso viuente: et adhuc continue post mortem fiunt ad laudem domini nostri Ihesu Christi Amen.

De beati patris in Hungariā ingressione. Et de Thurcorum: per eius orationes deuictione. Et de felici ab hac vita migratione.

Capitulum. xj.

Tum disponente deo: laboribus fidelissimi sui beati Iohannis finem imponere: ei per plures reuelationes: de quibus aliisque supra sunt posite: diuinitus inspirauit: ut iter suu versus Hungariā dirigeret. **C**Unde obediens pater voluntate diuinā: a dimplere cupiēs: necnō per martyriū vitam suā finire desideras: festinus de Frācfordia: ubi fuerat in causa fidei dieta celebrata vixim adiuolauit: ubi in loco sancti Theobaldi et Bernardini quē ipse recepérat: moram trahens per plures ebdomadas: cu[m] filiis suis quos ipse ad ordinē assumpserat in maxima caritate: et gaudio spirituali conuersatus est. **C**Weinde eos exhortans ad observantiam p[re]fessionis nostre: et regule: dicto matutinali officio per themate verbū apostoli cepit. In disciplina p[re]seuerante: ex quo themate melliflua fundēs protraxit sermonē usq[ue] ad auroram: regulā obseruantia morum: ac ceremoniarum commendans omni efficacia spiritus: quo valuit: reuerendo patri Vicario prouintie patri fratri Gabrieli de verona: commendans prouintiā: qui et affuit et fratres: ubi et prophetico spiritu p[re]uentus dixit. Quia amplius non me visuri estis: addens. **E**cce quod post mortem meā aliqui venturi sunt afferentes

blasphemie

affterentes alias: doctrinas cōstitutiones: tē ceremonias: nō credatis
 eis nō crebaris eis: addēs etiā si angelus de celo venerit anathema
 sit. Sicq; illachrimatis patre beato: Uicario pūntie: fratribus sin-
 gulis. Quis cogitare valet: nisi pietate Christi perfusus vltimū hoc
 tē amoze vale. Cū ergo aurora quasi finē daret: genua flectēs perfu-
 sus: vberum illachrimis pastor: bonū: oues singulatū gemebidas
 osculatus est: moxq; danubii ingressus Hungariam pecht. Venit
 igī primū ad Iaurinū: vbi ab episcopo Iauriēsi tē vniuerso clero tē ^{Dompōsc}
 populo: pcessionaliter magna cū solēnitāte: sicut in alīs ciuitatib; ^{vbi q; intro.}
 Almaniā per vniuersam receptus est. Ut aut̄ posteris nostris ad glōductas et
 riam dei: t̄ ordinis honorē: detur intellectus: cū quanta solemnitate: exceptus
 beatus pater noster: in oībus partib; ad quas declinabat: suscep^t
 est: libet paulisper: a materia discedere: t̄ cōpendio se prout possum;
 declarare. Nam in oībus ciuitatibus: oppidis terraz: quasi supra-
 notatis: ad quas declinabat: eribāt clerūs t̄ populūs: mares t̄ fe-
 mine: iuuenes t̄ senes: cū magnis iubilis: t̄ canticis spiritualibus
 beatū virum: t̄ dei nunciū tanq; alium apostoliū: introducētes: reli-
 giosi sacerdotes seculares vestibus sacris induit: sacras reliquias
 deferētes: ceteriq; clerici tanq; bone penides sup pellichs: post quos
 vulgus quilibet in suis turmis se iungens: pcessionaliter deuota cū
 melodia ac deuotione ei occurrētes suscepserūt. Nō dēsignabātur
 presules ciuitatib; tanto patri obuiauerūt: alicubi viduisse scolares pcedere: t̄ suauis-
 simos more angeloz: cantus varie decātare. Alicubi omēs virgines
 in vnsi congregate: aerem suauī melodia replebat. At vbi vir beatūs
 sic susceptus: ciuitates īgredere f. memor verborū Christi qui dicit.
 Primi q̄rite regnū dei t̄. Primo ecclesiā visitabat: cū vniuerso cle-
 ro: t̄ populo. Post cessationē laudantū in organis t̄ musicis instru-
 mētis: ceteroxūg; t̄ pmissū est. Facta reuerētia primū: ac oratiō
 breui sermonē per ipsum facto secundū tēporis cōgruentiam absolu-
 uens cum gratiarū actione se a populo. quietis hospicii ac refectio-
 nem cū suis adiuit. Quādo vero domū egrediebat altera dis: t̄ per
 omne tēpus qua moratus est in aliqua ciuitate: congregabant primi-
 cipaliores populi t̄ cleri eū conducētes etiā nōnunq; cū luminarib;
 siue cum iret ad celebrandā missām: siue ad predicandū: siue ad infir-
 mos visitandū inter nōnunq; ab utroq; latere eoꝝ: brachia cū omni
 reuerētia deducētes maxime tēporali h̄iemali: t̄ pluviali: sic t̄ redu-
 cebat. In h̄is oībus nō extollebat animū eius neq; aliq; vanā glā
 aut reputatiō propria efferebat: sed de die in diē humilior effectus
 reddebat gloriā deo replicās cū ppbeta. frequētius versiculi. Non
 t

nobis dñe nō nobis; sed nomini tuo da gloriā. Coniūgens cōtempla-
tioni v. Laudate dñm oēs gentes: et collaudate eum oēs populi. r̄c.
Sepe etiā post tantos et tam multiplices honores suscep̄tos: intra-
bat mox cubiculi: mēteq; reuoluēs fragilitatē suā et peccata que in
mūdo aliquā cōmiserat: innumerā amarasq; lacrymas effundebat:
rīsum in planctū: gaudiūq; in merozē vertit. Sed preter hec quis pē-
fare (staceo exprimere) poterit ppter pericula viariū et latronū: here-
ticoz. Hūscitarū p̄cipue salutē et mīrificū conductū: quo de ciuitate
in ciuitatē fuit associatus. Vidiſſes nang; in eius recessu tamq; fletū
omniū et planctū: ac si cuiusq; pater vel primogenitus obīsset. Nam
surta quantitatē gaudū in aduentu cumulabatur meroz: in recessu
tam amabilis patris. Vidiſſes deniq; turmatim viros bellicos co-
piolē et curiose ordinatos: per suas acies exercitus: tam in equestri-
bus qđ in pedestribus armis suis bellicis instructos. Cū q̄bus p̄ius
pater suo infidēs iumento: cū comitius fratru gradiebat securus ad
locū: vbi similiſ vel maior apparatus sibi prestolabat aduentū: a
q̄bus gaudiōſe suscep̄tus. licentlabant priores bñdictione p̄fis rece-
pta: nō nulli tñ et cōtier potiores: qđ non valentes sacari eiū p̄fīa:
iter p̄sequentes vīc in ciuitates primas se receperūt. Nec in regno
Bohemie et eius p̄fīnibus ut est Bileſia Bohoravia, r̄c. nō immerito
ad laudem dei et ecclesie Romane studiosius per fideles ad hereticō-
rum reprimendā temeritatē frequentius patri exhibita vīdimus.

Jaurinus
Alba Reg.
Zegedina
buda

C Ad propositū aut̄ nostrū redēs̄tes: postq; per dies aliquāt Jaurini
euāgeliizauit: p̄agrauit quasi totā hungariā oēs ipsius ciuitates vi-
ſitando sc; Albam regalē in qua reuelationes sup̄ia memoratas ha-
buit: Zegediniſ Budam, r̄c. in quibus multa miracula et stupēfa-
gna sunt facta: que nō rep̄peri notata. Et quia inimicus crucis chri-
sti imperator Turcoz cum magna potētia iuxta illud rēpus inclītu
regnū Hungarie nauali bello et terrestri violētē imuadebat. Zelan-
tissimus pater fidei christiane: licet iam esset decrepitus: et incōpēs
vīrib;. Discurrebat tñ hincinde p̄dicando crucē contra Turcos cum
seruore maximo reducēdo ad memorū christianoꝝ: quanta salvator
noster pro nobis passus est: qđ grānia tormenta martyres pro defen-
ſiōe christiane fidei ptulerūt: qđ multis miraculis viridissima et vīca
fides Iesu christi: extra quā nō est salus p̄ oēs sanctos roborata fit:
insup̄ informabat: vt cogitarēt quō canes illi iugiter nomine om̄i blas-
phemāt: fidē Christi deridēt: ecclesiās destrūt: altaria sacra pp̄ha-
nant: nō abhorrētes vīgines sup̄ altariib; deo dicatis deflorare: san-
guinē christianoꝝ truculēta rabie effundunt: eos in seruitutē redi-
gunt. fidē suā autē a diabolico viro Bachameto eis traditā spurci-
tūs et ignominīhs plenā extollūt: magnificat: et exaltant. Ihs et alīs
sermonibus multitudinē hominū tā nobilitū qđ ignobilitū: et amēdūtū
qđ pauperū ad defensionē fidei catholice animauit: leosq; signaculo

crucis Christi contra Turcos insigniuit. Ipse quoque verus amator
 crucis ipsi et scissime crucis eius; licet eam semper fixam in corde habe-
 ret. Ab iluminis crucis rubet per papam Calixtum sibi transmissam a
 Reuerendissimo otio Cardinali scilicet Angeli Legato Hungarie reuer-
 er et deuore suscepit; et usque ad mortem habitu affixa portauit. Dece-
 bat enim ut qui tuto tempore vite sue a die conversionis eius crucem se-
 quutus fuerat; et eam iugiter in corde detulerat: infinitasque lachry-
 mas pro amore crucifixi Iesu effuderat: monisti cum signaculo crucis
 vitam finiret. Quotiescum predicabat de passione Christi coram
 omni populo tanquam puerulus fleuit; et ad flentem totum populum induxit.
 Similiter cum aliquid legebat: loquebatur: meditabatur de passione Christi:
 et la chrysostomus se continebat non poterat. Multi insuper in partibus
 Alemanie intelligentes beati patrem crucem suscepisse: et in partibus
 Hungarie predicare: exemplo ipius animati: et de sanctitate ipsius
 confessi. Et ipsi crucem receperunt: ad partes Hungarie se quaeroci-
 tius trassferentes: non soli ut contra Turcos pugnarent: sed ut vide-
 re possent patrem quem in eay ciuitatibus mirabilia facere despererat.
 Dum hec agerentur Turco et potestia indies augebatur: invadabant
 oppida: deuastabant villas: populi christianum abducebant: et velut pe-
 cora mactabant: flumina maxima scilicet Danubii et Zauam potentissi-
 mis nauibus et bene munitis occupauerat: ita quod aquam et terram
 velut locuste vel musce cooperiebatur. Et licet intentus eorum esset non
 solum Hungariam: sed totam christianitatem occupare. Conatus tam
 tunc magnus et impensis faciebat ut castrum fortissimum et munitissimum
 Mandorale occuparet. Quo habitato firmiter oppinantes se faciliter
 editum in totam Hungariam habituros. Circa ergo illud castrum fu-
 gunt tentoria: disponunt machinas: conductunt naues: dirigunt acies
 et cetera preparant pugne necessaria. At contra christiani: licet sine
 comparatione Turcis pauciores: quoque dum et Capitanus erat illus-
 tris vir et fidei christiane propugnator fortissimus dominus Iohannes de
 Brwnyad. Comes Bistriciensis et gubernator regni Hungarie. In de-
 tam spem ponentes: et in patria sanctitate confidentes: se prout me-
 lius possunt ad resistendum seu iussimis Turcis disponunt. Omnes igit
 ad patrem configunt: qui tamen non loget a castro Mandorale positus
 erat. Et quid facto opus sit: consilium eius exquirunt: promittentes
 se in omnibus suis consilios velle acquiescere: et iussiones eius imple-
 re. Pater vero non habita nec clipeo: sed sermonibus optimis armas
 eos exhortabatur et in dominum Iesum Christum spem ponerent: qui
 se promisit fidem suam: usque ad finem defensurum. Nec terneretur multi-
 tudine inimicorum. Quia potens est deus ita saluare in paucis sicut
 in multis: et superinduit exempla saecula scriptura: quampli exempla
 posita in libris prophetariorum. Adiciens: o quam felices qui in hac
 pugna Christi moribuntur: quia statim ab angelis: cui sanctus martyrum

bus: qui pro fide mortui sunt: coronabuntur: h̄is & aliis diuinis elo-
 quis animatus populus Christianus sine omni timore ad bellum
 contra inimicos crucis Christi anhelabat: p̄parans interea naues &
 velocius Christiani ad succurrendū castro Handoralte descendebat:
 cū quibus & pater oīno: vt dux exercitus descendere dispositus. Intelli-
 gens tñ a referētibus innumerabilē Turcorū multitudinē: & aia duer-
 tens Christianoꝝ paucitatē: tristis aliqualiter effectus est. Timens
 ne forte propter peccata populi Christiani: victoriam Turcīs a deo
 cuius iudicia abissus multa tribuāt. Sed dū missam celebraret sicut
 supra notatū est: reuelationē habuit vt securus descenderet: quia
 Victoria de Turcīs reportaret. Ascēdens itaq; letus nauim & ppo-
 nens illa die cū cruce signatis applicare cuiādā castro siue oppido
 Cominiū nisi cupato. Sed ecce venti validissimi surgunt obscurat̄ aer:
 turbatur Danubius: ita q̄ cōpulsi sunt Christiani in terrā descendē
 re: quod misterio dei factū dinoscit. Quia si Christiani illa die ad
 illud oppidū deuenissent: suffissent oēs vna cū patre captiuū Turcorū.
 Quia ea dē die illud obſederūt. Postq; igit̄ in terrā descenderunt:
 serenat̄ aer: tranquillat̄ Danubius: & oīa in priorē statu reformat̄
 Sicq; dimisiō oppido illo: per rectā viam ad Handoralbā descendē-
 runt: quos intuentes habitatores castri: cū magno gaudio suscep-
 tur: sperantes se ab eis & maxime propter merita patris auxiliū recep-
 turos. Ingresso igit̄ patre vna cum milītibus Christi: castri illud
 egregiū ascēdit cū socīs: ad superiora ipsius: & circūquaꝝ respiciēs
 vidit Turcorū tentoria: terrā replentia prospicit eoꝝ innumerā mul-
 titudinē: considerat bombardas: & arma bellica: & eleuāt oculos in
 celū: ad Christū orabar. Dñe Ihesu Christe: causa tua agit̄ defēde
 causam tuā. Sero facto inspicies castra intuent̄ innumerā luminariis
 multitudinē: vniusquisq; emī Turcorū faculā: ardente in manib; gesta
 bat: & flexis in terrā genibus auxiliū ducis & rectoris Bachometi
 postulabat. Sed pater deum precabat dices: Oblecro dñe alliē
 fortitudinē: & robur eoꝝ q̄ fidē vngeneri filii tui destruere molis f.
 Hanc facto ecce Turci sanguinē Christianoꝝ aude ficientes iun-
 gentes machinas machinis: & bombardis similiter multiplicatis
 innumeris: tā fortes emī erant machine & bombarde: & tanta eorum
 multitudo: q̄ muri castri paulatim ruerat: vt iā ad capiendū ipsum
 se prepararēt. Quod cernēs pater: voce magna: multipliicabat nomē
 Ihesu: & ceteros ad clamandū incitabat. Deinde cū magno feruore
 descendens de castro: cepit baculū suum: in quo signū Tharo appa-
 rebat: & post se vocans Christi milites. i. cruce signatos: portā castris
 iussit aperire: sed castellanus supra turrim castri: que adhuc reman-
 serat: cuncta prospiciēs: & videntis Turcorū robur: nō intelligens aut
 misteriū dei: de turri valida voce clamabat: nō ereatis pater: nolite
 epire quia oēs moriemini. Interēa dū hec agerent: strenuissimus mi-

les ille magnus fidei propugnator; gubernator Hungarie sedepit.
 Johannes nauale bellis cum hostibus agebat. Cuius audacia; et di-
 uino auxilio suffragate; Turcorum classes: aliisque submerserunt: aliqui cōbu-
 ster: aliquae capte sunt. Eriens igit̄ pater castris cum paucis crucis sig-
 natis tanq̄ alter Iosue; pcedebat populi: clamans quanti poterat
 Ihesus Ihesus Ihesus. At ubi amplius clamare non poterat dicebat
 vocis suis: qui cum eo erant: O fratres clamate: imitate me. Interim
 sagitte et lapides a Lurcis pectiti: circa caput patris volitabant: sed
 nihil ei nocere potuerunt. In virtute igit̄ nominis Ihesu Christi: versi
 sunt hostes in fugā: quos Christiani animati psequentes: infinitos ex
 eis occiderunt: alios fugauerunt: et alios captiūos duxerunt. Sed et
 imperator eorum vulneratus vir tandem effugere potuit. Dūnitiones
 eorum etiam sc̄z machinas: bombardas: currus: equos etc. Christiani
 capientes ad castrū cum gaudio deduxerunt. Quidā vero ex Lurcis
 captiūi dū interrogarent quare in fugā conuersi sunt: cū tamen tam
 potentes essent: responderunt. Quia aer plenus vocibus clamatisbus
 Ihesus videbāt. Cum in capitulo generali celebrato in monte Al-
 uerne. Ego frater cherubinus de Sarria hanc victoriā diuinitus a
 patre: factā narrasset. Assuit quidā venerabilis pater nostri ordis
 predicatorum famosus de provincia Calabrie qui confirmas oia hilari
 animo dixit. Cum predicarē viatoribus Christianis in quadā ciuita-
 te Lurcis subiecta: per quadragesimā: et quadā vice associatus Chri-
 stianis: ibā per quendā vicū manu deferens baculū: cui signo Thau,
 habui obvīi insperate quendā Lurciū: qui mori me intuitus stetit fre-
 mens dentibus turpissime: hūi vero qui me associabāt: locuti sunt ei
 lingua sua: quare ita fremeret dentibus: respondit. Ille est unus ex
 illis: qui voluntates in aere: cui talibus baculis nos in tāto exercitu in
 fugā ab Hungaria de castro Mandorale: verterunt. Et isdem dī. pa-
 ter exposuit pie quod angelī dei ministerialiter ex diuina voluntate sic
 eis apparuerunt: rogans me multo sermone ut narrarē alīs: ubi hec
 victoria cōmuni foret pro honore optimi dei et laude. Et quia cōso-
 nat histore dicte. Nam possibile est: quod aliqui vidēres in aere fratres ^{figmentū}
 cui baculis: alii vero ex virtute nominis Ihesu in fugā conuerterebant
 Habitā est ergo hec celebris et memoranda victoria in virtute noīs
 Ihesu: per preces et orationes beati Johānis de Capistrano per in-
 tercessionē ep̄iā beatae Mariam galene: cuius festū agebat eadē
 die anno dñi. 1456. finito bello et Lurcis procul fugatis: propter
 immēlos labores: curas et vigilias: et penurias: et alias tribulatiōes
 quas sustinuit seruus Christi Johānes senex exhaustis viribus na-
 turalibus: regrotare non mediocriter cepit. Dicitq̄ socius: adhuc non
 sum certus rērum hac egritudine morior: sed tali die certificabor qua-
 lucescente certificauit socios suos: ne moriturū. Et quia fratres
 Hungari: tūc sub Vicario nostro: contrarii existētes se difficiles redde
 t iiii

bant in suscipiendo conuentum in wylak. Cum tamē super hoc haberent bullas apostolicas uisit uelantissimus pater se ad ipsum Conuentum deferrit dicens. Si in illo moriar fratres de obseruātia amplius ipm non dimittent. O mirabilis seruus viri dei. O immensus zelus quē habuit ad obseruantiam. Qui licet morturus esset: cupiebat tamen abhuc istum etiam locum per eius mortem in obseruantia stabilire. Delatus ergo ad predictū locum in wylak positi per plures dies validi & surupes eruditudine qua & s. Bernardinus obh laborauit ita ut nūl penitus retinere posset: qua infirmitatē patientissime semper deo gratias agens sustinuit. Nec vng̃ ab oratione vacas: diuinum officium usq̃quo os aperire potuit psoluit. Solebat quidē ipse beatis sumus pater quo ad usq̃ in ordine fuit diuinū officiū deuotissime tractim & prouinciate dicere. Nec vng̃ ppter aliquos labores aut alia negocia viuis est diuinias laudes: ad instar aliquorū trascurrendo dicere. Tadē inualescēte morbo: viribus corporis deficiētibus vecellis tamē eleuās. Et super stropodio sedens vñū de sociis fratrem sc̃ Hieronymū de Utino ad se trahēs: & caput suum in eius gremio reclinans per prius ecclesiasticis sacramētis munitus: deuotissime felicem spiritū creatori suo: cui fidelissime seruūr̃ reddidit plenus sp̃ sancto: ac bonis operibus: & martyri palma coronatus. Quia et si sanguinem in martyrio nō effūdit: ppter tñ nimios labores: vigilias: & tribulationes quas in causa fidei: contra Turcos: passus est grauem infirmitatē incurrit: de qua & mortuus est. Quo sit ut nullus sane mentis ambigat eum martiriū coronā cōsequunti a domino: qui nō solū effūsiōem sanguinis: sed & desideriū martiriū: & alias ad martirii cōcurrentes causas penitiat. Nebat vero astantes fratres p obitu tati patris lachrimosis vocib⁹ dicentes: cur nos deseris pater: aut cui nos desolatos relinquis: quis iā familiā obseruātie: qua tuis laboribus plātasti & souisti tuebitur? Quis pro nobis coram papa & Cardinalibus respōdebit? Quis ampli⁹ aduersariis nostris resistet? Nec & similia verba fratres in toto ordine constituti: audita morte beati patris referre potuerūt. Sed super omnes nouissimi eius filij fratres sc̃ Austriae Bohemie Polonie. &c. tanq̃ iuniores & auxilio tanti patris plus ceteris indigni deplorabāt. De quibus pater tanquam de ultimo gemitis: in ipsa eruditudine marimā habuit curam recordando eos prelatis ordinis: & precipue. V. B. fratri Gabrieли de Weronā nūc prouincie Austriae Polonie. &c. Vicario dignissimo: cui & illo tēpore: quo mortuus est: readē sc̃ nocte in somnis apparet dicit. Cōstituo te Cōmissarium meū: & tribuo tibi oēm auctoritatē meam. Erat autē tunc ipse pater Gabriel in partibus Polonie. Qui audita post morte patris & facta cōputatione dierū pro certo dicit patrem ea nocte mortuū esse qua dictam visionē habuit. Sed et omnes prelati ecclesiastici: domini tēporales: & ciuitates que patris

noticiam habuerat: intelligentes eius obitum: multum lamentum facie-
bant. Pro quo et in multis locis a quā pluribus dominis: prelatis
et curiaribus solemnes exequie celebrare sunt. Non quod putaret eum
calibus indigere: cum indubitate oīs crederent eum in celis collo-
catum: sed in signum amoris et dilectionis tanquam veri filii huc age-
bant. Et merito quidem: quia ipse sanctus homo fuit verus omnibus
pater. Unde adhuc vivens sanctus pater ab omnibus vocabatur.
In cōmuni enim dum diceretur: sanctus pater hoc fecit vel dixit: de
fratre Iohāne de Capistrano intelligebat. Obiit ergo vir dei et co-
munis omnium pater beatus. Anno dñi. 1456. die. xxij. Octobris.

*Obitus eius
1456*

De multoꝝ miraculoꝝ meritis B. P. post eius obitum perpetratione. Capitalium. xii.

Mortuo beato patre et corpore eius inhumato iacente. Cum iam inciperet aliquibus miraculis clarere. Ecce dyabolus inuidia motus incitauit quandam plebanum in wylak qui prius ab ordine nostro apostatauerat. Et nō mirū cū oīs apostata est psequitor sui ordinis ut scriberet cūdā Cardinali legato in partibus Hungarie: quō fratres corpus bti patris inhumari tenebāt: et cum p sancto venerari faciebat. Cuius scriptis ipse dñs Cardinalis puocatus districte mādauit fratrib⁹ ut ei p̄cūtius sepelirēt. Cuius iussionē fr̄es adimplētes: eligētes potius obedire q̄ sacrificare cum dolēter sepelierēt. Audīēs autē magnificus dñs dñs Nicolaus patrē sancti in ciuitate sua wylak esse defunctū: cū in remoris esset festināter et ad ciuitatē suā gaudēs de tam p̄cioso thesauro quē sibi dñs largitus fuerat pperauit. Ingressus autē ciuitatē ad locū fratris subito accessit ardēti flagrans desiderio sancti illud corpus intueri tangere et oculan. Sed repperiēs eum humatum zelo bonorum dei et beati patris accensus. Cepit fratres argueret: quare tū sanctū pignus in terrā posuissent. Cui rei seriem cū fratres referant senē: mādauit famulis suis ut sancti corpus exhumaret: quod exhumatum cum reverēta magna permultos dies supra terrā tentum est: ut illud omnes intueri valerēt: aliqui etiam eum per nimia detrac-
bonū opus
tionē contingebāt: cuius membra ita mollia et ductibilia videbantur: ut non mortuus sed dormiens crederetur. Elapſis postmodum diebus pluribus positum est in Capsa ferrea: quatuor clavis et serris obfirmata. Et in quadam Capella locatum cum multis luminariis die noctuq; ardentibus. Cum autē magnificus dñs Nicolaus predictus ad presentiā Legati peruenisset: audacter ei loquitus est Glos in Italia r̄surarios et malos frequenter homines supra ecclesi-
arum loca eminētiora tumulatis: et hunc serum dei qui tanta bona

operatoris est. Contra iusticiā sub terra sepelire iūstificis: hoc in domo meo: nullo pacto sustinere ppono. Nam sit igitur corpus beatissimi hominis conditū ut tactu est: et statim multis cepit clarere miraculis nam mortuis vita: cecidit visus: sordis auditus: infirmis sanitatis meritis sancti pignoris reddebant. Confliuebat vndeque populus: et miracula miraculis addebat: que oīa si scribere vellē: in magno volumine contineri nō possent: recita bo ergo aliqua ex eis: et ut in dicendis aliqualis ordo seruet: sequētem modum feruare studebo.

Concilio de mortuis suscitatis.

Concilio de liberatis a mortis articulo,

Concilio de contractis sanatis,

Concilio de deficiētibus in visu auditu et loquela liberatis,

Concilio pacientibus morbum caducum,

Concilio pacientibus alias infirmitates.

Concilio pluribus aliis miraculis perpetratis.

De mortuis suscitatis.

Concilio primus ergo mortuus suscitatus est hoc modo. Quidam puer nomine Petrus: filius Clemētis rohoda de Chasar: per longū tēpus die ac nocte: caduco morbo maxime verabat: ut nec matris poterat suggerere vbera: sed diētū deficiēt morti pocius erat primus quod vīte de quo parētes: qui dū faceret ignorabat. Venerat igit̄ filii ad tumulum famuli dei fratris Iohānis deportare. Involuētisq; verati in panniculis: cepere pergere ad volumnū perficiendū: cum aut̄ essent in prima platea ciuitatis rohla: mater sollicita de puerō: et discopioēs repperit eū mortuū: infrigidatū: et denigratū: totaliter: ostendensq; eū marito ait: reuertamur in domū nostrā: et sepeliamus sum: quia mortuus est. Voletes aut̄ certius agnoscere: virū mortuū esset an non stringebat puer manū et pedi digitos: nares quoque et aures: et oīa mēbra: et neque sensus aliquis: neque vox apparebat. Unde mater pueri Helena nomine sollicitabat maritū: ut reuertētēs sepeliret mortuum suū: cui maritus profecto nō reuertar. Quoniam dēus omnipotēs potest nobis eum reddere: pro merita beati ipsius Iohānis. Venerat igit̄ ad sepulchrū viri dei. Et tribus vicibus cū puerō sic infrigidato tumulū circueentes: in ultima cū cūstione puer reuipit in omni sanitate. Estq; hodie puer recentissimus et sanus.

Concilio secundus: hoc modo suscitatus est. Quidam nomine Andreas filius Laurentii Broki p̄ sex annos partens morbi caduci quolibet anno: quatuor diebus cōtinuis ita eū p̄dictus morbus verauit die et nocte: ut quarta die eū septies iuaderet ita quod in brachīs matris expirans moreret. Quo viso dolorosa mater mittēs post patrē filij in campū eius nuncians rei geste seriem: ut facta fouea sepulture tradereb̄. Sed anteē pater veniret mater stās sup filij iam infrigidatum corpus

*Nlace major
mentatioꝝ*

corpus cū fletu & suspiribꝫ innecauit: tamen ut per merita viri dei fratris Johannis viuificaret filium. Quo facto mox filius demigratus cepit albescere: cepit oscitare: cepit manus mouere. Et ante aduentum patris de Campo: puer integrę cōualuit: nec imposterū aliquid mali passus est.

C Tertius suscitatus est hoc modo. Quedam nomine Katherine Antonij Crochij de Capistrano: cum maximis doloribus peperit plurimum penitus exanimē & mortuī. Cumqꝫ mulieres qꝫ plurime que cōuenerant: pre cōpassione lacrimarent omnes genuflexe: deinde ad merita beati Johannis recurrerunt: dicentes corde & ore. **D** beate Johannes tanta sunt miracula: que deus per tua merita facit: fac ut puer iste: viuat saltē ut baptisetur: & dixerint p̄f nf. **D**uo etiā fratres inde pro elemosina traniescunt: hoc videntes etiā ipsi ante hostium cū alīs: pre cōpassione genuflexerunt: quo facto: puer reuixit: & baptisatus est cū ingenti gaudio: vocatusqꝫ est Johannes: & viuit recēs & ianuas ad honorem dei & servi sui Johannis.

C Quartus hoc modo suscitatus est. Quedā nomine gemma vpoz Iuuenalis Angelini de Capistrano: cū intollerabilibꝫ doloribus angeret: nec posset parere: mēte deuota brō Johāni se cōmendauit: & peperit puerū tot aliter mortuū: & extunctū: ad preces vero mulierꝫ que illuc cōuenerant ob merita beati Johannis reuixit illa nocte baptizatur: & vocatus est Johannes: & adhuc superstes: & elegans infans viuit.

De liberatis a mortis articulo sive periculo,

C Quorsū primus fuit: quidā filius cuiusdā Georgij Thewrek qui dicit Thercus: q̄ in extremis agens: morti erat proximus in Attila: pro quo mater angia cōcito gradu: iuit ad w̄hlak per miliare vngaricū: ad sepulchrū viri dei: filium agomizantē: relinquēs: Quo cū per hemisferiorizationē fudit p̄ filio: & domū reuersa filii quē in extremis positi reliquerat: sanum & incolumem repperit.

C Secundus fuit quidā infantulus nomiter in lucē editus filius cuiusdā Valentinij de Thirbews: habēs os ita obstructū: ut nouem diebus sugere vbera matris nequiret: essetqꝫ morti primus: facto voto per matrē: ad sepulchrū viri dei: os infantis mox aperiū est: et vbera sana tus surxit.

C Tertia fuit quedā nomine Katherine de Cirko prope Bachiam in distantia quatuor miliaribꝫ a w̄hlak: que per tres mēles ita op̄sa fuit a febribꝫ inflata mirabiliter: vt nulla spes esset: de eius vita visqꝫ ad crastinum: quam mater deuouens ad tumulū beati Jobannis sanitati integre mox restituta est.

C Quarta fuit queam parvula filia: cuiusdā Helicē carnificis de

Cantonus; que patiens feb̄es per duos annos cōtinuos: morti iam erat vicina: nec sperabatur vel modico tēpōris spacio superiūcturā: quā deuouens pater deferre ad sepulchrū beati patris: mox a febre liberata integrē sanitati restituta est.

Quintus fuit quidā puer Laurentius nomine filius cuiusdā Iohannis Hemes de Zegedino: qui infirmitate nimia decumbens in agone mo: t̄is cōstitutus erat: nec cognoscebat vtrū viuus vel mortuus esset. Pro quo dolorosa mater Elizabeth nomine genuflectēs et ad tumulū beati Iohannis eum deferre promis̄t: mox puer recēs et sanus effectus est anno dñi. 1458. in festo Corporis ch̄risti. Sed cū votum soluere neglexisset: ecce eodem anno circa festum Assumptionis beate marie puer grauiori infirmitate percussus: pene deficierat. Pro quo pater et mater euilantes pariter et genua flectentes votum ipsum renouauerūt: puerumq; mox sanatum ad beati patris tumuli detulere dicentes. Non minus estimamus ac si beatus Iohannes filium nostrum a mortuis suscitasset.

Sextus fuit puer quidā quinq; annoz nomine Iohannes: filius Stephani Becher de Zegedino: qui infirmitate oppressus grauiſſima per octo dies agonizans iacuit. Et tanq; mortuus spumas ex ore emittebat: omnino factus insensibilis: nec in illis octo diebus aliquam vocem emisit. Pro quo mater eius Sophia nomine votum emisit qd̄ deferrat eum ad tumulum vīri dei. Mirabile certe mox vt votū emisit puer loq̄ cepit: et eadē die sanus effectus est et in columis.

CSeptimus fuit puerulus quidā vndeclī mensū nomine Barnabas filius Valentini Pataky de villa Thytbev̄s: qui infirmitate grauiſſima tentus quasi mortuus iacebat: ita vt nec vox ei erat: nec ſugere vbera matris valerer: nihilq; in eo appareret viu homis: sed postūs mortuus ab oībus iudicabat. Quē parētes ad sepulchrū beati Iohannis deferētes: mox in tantū cōualuit: qd̄ puer cepit vbera matris palpitare manibus: eademq; hora fuit plene sanatus.

Octauis fuit puer quidā sex annoz nomine Petrus filius Iohlie Rednek vocat̄ de Vyzeegh: qui feb̄es patiēs validas per dies plurimos: amplius non sperabatur viuere. Pro quo parentes eius votum facientes ad beati patris sepulchrū illucq; pueri portantes: mox integrē fuit sanitati restitutus.

Ponus fuit quidā puer trām annorum nomine Petrus filius Edathēi de Pesth ex oppoſito wylak: qui graui infirmitate pressus agonizabat. Quod videns pater amaricatus ad deum ſpirās ait. O quā magna ſunt peccata mea coram te domine: quia tanta permittis aduersa venire ſuper domū meam. Sed rogo maiestatē tuā: vt per merita sancti Iohannis restitutas mihi et hunc filium meum: per invocationē namq; beati patris: multa alia beneficia prius reperat ſicut in ſequētibus vobis debitur. Et voto ſe obligans filium ad

sepulchrum deferre: eum sic agonizantē iuxta votum detulit: rbi puer
et mox sanitati restitut⁹ est.

CDecima fuit quedā mulier vpxor Nicolai Sartoris curis de wylak que grauissima infirmitate verata: a festo sancti Georgii usq; ad festū sancti Jacobī iam loqui nō poterat. In ultimis vite articulo posita agonizabat: ac amplius superuictura non sperabat: hinc sic agonizanti data est candela accensa: more solito in mambis. Sed mox voto facto pro ea: t ipsa mentis ratione vtens: ad vim dei conuolauit merita t immediate sanitati restituta fuit. Et die sequenti se-
pulchrum beatī Johannis: gratias agens domino visitauit.

CUndecimus fuit quidā puer quatuor annorū Bathias nomine filius cuiusdā Luce Zrogya vocati de Zatha. Qui patiens morbi caduci die noctis per totum medius anni tonus erat cōsumptus: pēdesq; t brachia exictata fuerit t velut ligni aridum extenta: ita manebat: vt curuari vel strecti minime valeret. Palme vero manus ita aperiri nō possent. Os quoq; eius similiter clausum ita erat: ve nōn nisi cultello aperiretur per. r̄. hebdomadas: nutritiebatur autem puer cura materna de stillatione aque vel vini vel brodi: aut in lactis in os eius. qđ. septimanis cōtinuis: quibus nec vocem aliquā emisit. Qui etiā collis vi infirmitatis ita habebat constrictus: ad spatulas berentē: vt ex illa boscione t cōnexione collum t spatule putrescerent. Namq; puer in extremis agebat agonizans: quē parētes ad tumultū beatī Johannis in Capisterio detulerit cum deuotione illa vice aliq; liter cōualuit. Secundo vero rursus ibi portatus in festo sacerdoti apōstolorum Petri t Pauli anno dñi 1457. Cum eoq; sepulchru viri dei circuites mox sanitati plenā puer est adeptus: t cepit loqui qui in. p̄. hebdomadis verba nō protulerat. Et pet̄t a marre pisces ad comedendū. In omnibus autē per optimā sanitatem fuit adeptus: vt nullius in eo infirmitatis restigii appareret. Et est puer usq; hodie sanus: et de eo hodie magnū gaudiū habent parentes: et omnes qui sic eum prius despectum in infirmitate viderunt.

CDuodecimus fuit quidā nomine Fabianus Rixper nominatus de platea kykolonch. in wylak. Qui nimis patiens pectoris infla-
tura m̄: vi doloris frenesim incurrit mēte alienatus est. Cepitq; vti proximus morti agonizare. Pro quo vpxor sua nomine Helena bea-
tum Johannem supplex facta gembris flebis t fuisse lachrymis expo-
rabat: vt apud dominū intercedere dignaretur. He maritus eius in
agonia positus moreretur. Hoc vir cōualuit: t iuxta votum vpxoris
pro se factum beatī Johannis sepulchru sanus visitauit: ac si nunq;
qd. malī passus fuisset quā per hebdomadas sustinuerat: binus Fa-
biani filius Nicolaus nomine etatis annorū quatuor a caduco mor-
bo liberatus est: facto voto pro eo ad sepulchru beatī Johannis: nec
quicq; lesionis postmodum passus est.

Contrafectimus fuit quidam puerulus duorum annorum nomine Zarus: filius Petri Therek in platea scilicet Ladislaw in polihlak qui perciebat febres quotidianas: a sua nativitate: et morbi caducum a nativitate domini: visus ad festum sancti Georgii: et propter egritudinem in uno oculo: exsecatus est necnon adeo maceratus et epicratus in toto corpore ut nulla spes de eius vita haberetur: in tamen ut phibieret pater matrem pueri Katherine nomine: ne eius cura gereret ut cicatris mox reficeret. Eiebat enim matre noli sollicita esse circa eum: ut cicatris moria facta plus mortuus quam vivus reputabatur: noli ergo eum impediire: verum audientes miracula: que fiebant circa sepulcrum beati Iohannis deuouerit filius suus illic deferre: cum cerea imagine: quod facto mox puer cōualuit et a caduco morbo liberatus est: visus quoque clarus restitutus est ei: visus in hodiernum diem.

CQuarta decima fuit quedam nomine Elizabeth vox cuiusdam Egidi de Zopor: que quadam mirabilis infirmitate ita verabatur in corpore ut: 15. diebus nec eisdem sumeret: nec portaret: cuius vita erat ab oibus desperata: et non amplius credebat resurrectam: hac spe sumpta in domino deuouit se beati Iohannis visitare sepulcrum si cōualeret: quo facto cōualuit et sanata est ab omni infirmitate: venitque magnificas et gloriosas agēs domini.

CQuintadecima fuit quedam nomine Barbara: adhuc puella: filia cutisda Malentini Baglhas de Ghew: cui cum mater Helena nomine deoisset corticem omni ad ludendum illam priculam illius corticis in os percussit: que intras guttur: nec deglutiri poterat: nec eici verabatur ergo puella: ubera matris per integrā ebdomadā sanguine non valens: iam agonizabatur facta nigrā tanquam mortuaria: lenitatem etiam honeste matrē matrē puerelle: cololabant: ne se affligeret de morte pueri ex quo remedii fieri posse non cernebatur via humana: Clerki mater angustia mente: recurrit ad beati Iohannis merita cum deuotione deuouit deferre filiam ad beati patris Sepulcrum: si sanitati redondere. Mirabile dictum mox voto facto corserit: omnes de ore puerelle expiavit et perfecte liberata est.

CSextadecima fuit quedam nomine Susanna vox nobilis viri Blasii Kyrthi: que cum bis abortuum peperisset: et fetus ex utero non recte egredieretur: sed cum peccato: ac sic mortuus nasceretur. Tertiario in simili laborans periculo beato Iohanni se commendauit: et eum inuocauit ut eam a tali periculo liberaret: mirabile certe iam fetus pedes emiserat sed ut mori. B. P. mulier se commendauit: puer retrahit pedes: et reuolutus in ventre: cum capite prior sanus expiavit: et integer natus: qui et vivit usque in presentem diem. Alia quoque vice eadem nobilis dama Susanna: in periculo partus posita. Cum haberet apud se quandam Lobalem quam corpus sancti Iohannis tersum fuerat: desuneti post locionem iuxta mortem ordinis nostri: cum mulier ipsa angariaret in partus hac Lobalea se precipit: et sine omni molestia peperit filium masculum: qui adhuc vivit puer recens.

C Decimus septimus fuit quidam puerulus deoꝝ annoꝝ: filius cuiusdam nobilis de Erdemod: q̄ cū in agone mortis existaret: voto facto pro eo per patrem ad sepulchrū beati Johānis mox sanitati restitut⁹ est: immo tamen de morte ad vitā suscitatus: cuius iam anime exītus expectabatur.

C Decimus octauus fuit quidam parvulus filius cuiusdam Helie de Zithoth: qui cū in agone mortis esset: factio pro eo voto per patrem ad tumulū b̄ei patris mox sanitati pfecte restitutus est: et coualuit.

C Decimus nonus fuit quidam Demetrius nomine de Zithoth: qui cum esset morti pr̄imus voti faciens viri dei visitare sepulchrū: sanitati restitutus est.

C Vicefimus fuit quidam Dionissus nomine: quatuor annoꝝ filius Jacobi de Laurbahā: de Aquila: q̄ ex infirmitate pestis ad extremitū venies vite: adeo morti proximus erat: vt nō misere funeralibus: et sepultura ageret: hic delat⁹ a patre in brachis ad fratres: et signat⁹ cū quibusdam panniculis: quibus ipse beatus Johānes vtebatur et commendatus subito conualuit.

C Vicefimus primus fuit puer quidam nomine Parascensus etatis duorum annoꝝ filius Georgii Macellarī de Aquila: qui cū more puerili gradiens: et incedens per domum cecidisset in quandam peluum plenam aqua satis magnā portata pro pānis lauanis: staretq; in ea capite dimerso nō p modicū spacū: adeo q̄ iā totus dealbatus appareret clamabat: accurrebatq; eius mater tera nomine Martha subtiliter leuant̄ eum: quo leuiato inaduertente dicta martha iterū capite dimerso cecidit in ipsam aquā. Dater vero sua nomine Johanna periculū mortis filii perpēdens: anxia et genu flexa ac p̄fusa lachrimis recurrit ad meritā beatī Johānis dicēs. O gloriose beate Johānes de Capistrano: tibi cōmendo filium meū orans te vt deus tibi concedere dignet: vt filius meus nunc nō submergas: euadatq; sanus: quo factō et elevato puero: dicit puer: mater mea nō timeas quia nihil malis habeo. O rē offī admiratioē dignissimā sic ficit puer: ac si nūc aquam attigisset: sanusq; bene coloratus.

C Vicefimus secundus fuit quedam Maria nomine Angelucie Johānis Manicine de Aquila: cū esset quatuor annoꝝ horribili infirmitate: affecta erat: vt per sexū intestina emitteret. Ex qua deuenerat ad talē vīte extremitatē: vt oīno spiritū exhalare videret quā intuens mater: iam reuolutis oculis et manu accēsa candela sicut mos est genuflexit cū lachrimis deuotissime ad meritā beatī Johānis recurrit dicēs. O beate Johānes per illas tuas sanctissimas predicationes quas faciebas: et per illos sanctissimos pedes tuos: quos te inaduentente aliqui sum osculata: et per tua sanctissima meritā orō te: vt tua intercessione facias: vt filia mea quā vnicā habeo: nunc nō morias: ne paciar tuis dolorē: et ego promitto depingere imaginē tuā pro mea.

deuotione ante domum meam. Quo cum laetabimur et tunisonibus dicto subito que agonizabat: et pene mortua erat convaluit et perfecte libera fuit ab instanti puculo mortis.

CUicessimas tertius fuit quodam nomine Frasiscus filius Ioannis de Etio habitatoris in Etiala: qui cum infirmus esset tam gravi apostemate per nouem dies ut omio morti primus aduocaret nec esset amplius spes de eius vita: factio voto ad beatum Iohannem subito a mortis saucibus erexit est, nec quicquam mali amplius eum deprehendit.

De Contractis sanatis

CPrimo igitur sanata est quedam nomine Barbara, vero Baltasaris pellificis in wylak: que cum passa esset per annos dentis intollerabilem dolorem: et vi paralisis collum ipsius imobile sine potu immobile esset redditus: yeti emittens ad tumulum famuli domini visitandum: mox ab omnibus his sanitatem recepit.

CSeconde sanata est quedam nomine Margaretha vero Bathie dicti Contra de wylak: qui in una pede scissa quodam apostemate ita quod pes duobus membris contractus esset: nec omnino ambulare valeret: factio voto visitandi sepulchrum beati Iohannis mox integre sanitati restituta est.

CTertio sanata est quedam nomine Helena mater cuiusdam Iohannis lapicide de wylak. Que quodam infirmitate pressa vnius manus et vnius pedis adiutorio fuit priuata: ita ut nec manum nec pedem levare posset. Sicq; desolata per longi tempus acuit. Emisses igitur votu visitare bti patris sepulchrum: immediate sanitati integre fuit restituta. Et cepit ambulare: sanata ad sepulchrum venit.

CQuarto sanatus est quidam Lauritius papa nominatus: habitans in wylak in platea piscatorum. Qui cum iacuisset per annos et amplius paralitus patiens pedibus erat contractus: oculorumq; lumines sic orbatus ut nil videret. Emisses igitur votu ad sepulchrum bti Iohannis: mox sanitatem recepit: et absq; baculorum administraculis ambulat et clare videt: et cum aliis piscatoribus artem piscatoriq; exercet.

CQuinto sanata est quedam puella parvula filia Gregorii Papae dicti de mobo: que existens contracta ita ut amplius non valeret: nisi in genibus manibusq; gradiendo ambulare: voto emisso pro ea per parentes: quod eam deportarent ad sepulchrum beati patris si sanitati restitueretur: mox sanitatem recepit.

CSextus sanatus est quidam Nicolaus dictus parvulus de opido Kazoin: qui existens contractus in pedibus et doiso: voto emisso visitare sepulchrum beati Iohannis statim sanitatem adeptus est.

CSeptimus sanatus est quedam nomine Elizabetha vero Petri Zeleer de Zegedino que contracta in uno pede ultra spacii vnius anni ita quod ambulare nequeret: voto factio visitandi corpus famuli dei

continuo sanitatem in suo pede consecuta est.

Continuo sanatus est quidam nomine Benedictus Adonos dictus de Erdewo qui cum in festo sancti Michaelis sederet ad mensam anno domini 1457. in hac ceciderat infirmitate: ut una pars corporis sui quasi tota aresceret: essentque unus pes et una manus quasi immobiles: atque ipsius quasi una ex parte usque ad aures protersum ac tractus sic turpiter erat: ut nil penitus loqui valeret: hic facies mortui ita se: quod sepulchrum beatissimi Iohannis visitaret: mox os in locu rediit debitis et loquendi liberitate ut prius plenaria receptit. In Rouebre ante festu sancte Elizabeth ad tumulum beati patris duci se faciens die castino perfecte sanatus existit: et ariditas ipsa penitus a suo corpore fugata est.

Continuo sanatus est quidam puerulus Emericus noie Zalonkemem qui a festo nativitatis beatissimi virginis anno domini 1456. usque ad festu Bartholomei anni sequentis habens pedes contractos et velut aridi lignos effectos: nihil valebat ambulare: hic factio voto ad sepulchrum beatissimi Iohannis cum illuc ductus fuisse certum: in quo integrum sanitatem receptit.

Continuo sanatus est quidam puer nomine Blasius filius Petri Institutoris de Zegedino qui etatis sue anno septimo tam valida percussus est infirmitate ut manibus pedibus contractus iaceret: et dorso curvatus retrosum: et veluti tricatus infelixibilis per oia effectus erat: omninoque erat inutilis: nec spes de eius vita villa habebatur. Quem deuouentes ad tumulum beati Iohannis deferre: mox sanitati existit restitutus: estque puer delectabilis ad videndum et tenetur quasi a morte resuscitatus a parentibus.

Condicimus sanata est quedam mulier Margaretha uxor cuiusdam Augustini Cleplere noiati de villa Poczai distante ab uylak 37. miliariibus bulgaricis. Hec grauis infirmitate percussa fuerat: ita impotens ad ambulandum effecta ut septem annis integris non nisi manibus et pedibus serpendo sicut pueri faciunt gradiebatur: ad rotius ville noticiam: que facto voto venienti ad tumulum beati Iohannis sanitati taliter fuit restituta: ut sola pedestrali de tam longo spacio ad beati patris sepulchrum mortuum implens veniret: manibus etiama sana: quas ad os declinare nequivat: sed alioquin manibus cibum sumebatur.

Continuo sanata est quedam mulier Anna nomine uxor Simonis Tutoris de uylak: que pariendo filium masculum manibus et pedibus et toto corpore impotens fuerat: in tantu effectu ut mouere se nequaquam nequiret et ambulare minime posset et infantem lactare non valeret: sed alie eum nutrierunt. Hec facto voto ad tumulum beati Iohannis se fecit deferri ubi sic conualuit: quod die castina suis pedibus vent ad tumulum integre sanata: quamquam quinque mensibus antea nihil ambulasset penitus. Filius quoque mulieris huius: qui yno pede contractus erat: facto voto per eos sanitati restitutus est.

C Terciodecimo sanatus est iuuenis quatuor annos. 14. filius **Zes**z
manni de villa que dicit sanctus Jobannes vulgo Zentwan vocantur
qui viribus tot alter sic erat destitutus per triennium: q[uod] se nullomodo
erigere poterat: sed extensis manibus: pedibus serpebat in terra: hic
facto voto visitandu[m] sepulchru[m] beati Johannis: in mediate erectus
surrexit: et fine molestia ambulans votum impleuit.

C Quartodecimo sanatus est quidam **Wathens** filius **Oswaldi** de
West trans Danubiu[m] in opposito rohla k: qui cu[m] haberet brachium
destru[m] ex insuffitate quadam ita obfirmatu[m] et inuolubile: q[uod] onus de
trahit manu[m] applicare nequiret per duos menses: facto voto ad vi-
standum tumulum beati Johannis: mox integre sanatus est.

C Quintodecimo sanata est quida[m] puella nomine **Ratherina** an-
norum nouem: filia cuiusdam **Elizabelis** de villa **Thanchros** que tribus
menses ambulare nequiescebat viribus oibus destituta statim ut mater
eius **Elizabeb** no[n]: p[ro]ea: ad sepulchru[m] beati Johannis votu[m] emisit
sanitati restituta est et pedibus suis ad sepulchru[m] venit sana: gra-
tias agens deo.

C Septodecimo sanata est quida[m] **Elsula** nominetur vixit **Andree Ha-**
thas de **Okorni ka**: que cu[m] per quatuor menses expicata fuisset tamquam
truncus immobilis: nec se posset de uno latere ad aliud propria virtute
mouere vel voluere: neque etiam ad opa nature iremissi ab aliis portata
in maxima angustia posita: Christu[m] Ihesum per merita beati Jo-
hannis inuocauit: ut pristine reddere sanitati: ac sic cu[m] deuotio eius
matre sua se ad sepulchru[m] beati patris deuouerit: et mox sanitati
pristine ipsa **Ursula** restituta. Cu[m] matreg[rum] sua **Helena** gratias deo egit.

C Decimoseptimo sanata fuit quida[m] vidua **Helena** uice cuiusdam **Ia-**
cobi de **Elaradino**: q[uod] ambo pedes habebat contractos: viribus iacebat
officino destituta sex menses: non valens penitus quidquam ambulare
nec egredi lectu[m]: etiam mambus pedibusq[ue] serpedeo nisi per alios ducta:
bec faciebat votu[m] visitare sepulchru[m] beati Johannis: aliqualiter conve-
luit: ita ut sustentata duobus baculis paulisper ambularet: sed
voto persoluto mox sanata est in tantu[m] ut curredo ambularet coram
multitudine hominum sine sustentaculis.

C Decimo octavo sanatus est quida[m] puer **Lucas** filius magni **Jo-**
bannis de **Ched** q[uod] cu[m] esset contractus in pede sinistro tamvalde ut vivi
cu[m] pedica terram tageret non valens omnino erectus ambulare: sed
manibus et pedibus in terra gradiens: facto voto per matrem et patrem
eius: portandi eis ad sepulchru[m] beati Johannis continuo sanitati in-
tegre restitutus est: perfecte ambulans.

C Decimonono sanatus est quida[m] **Jobannes** nomine **Wentzel** de **Ha-**
gorelg prope **Posega**: hic habebat unius brachii exsiccatu[m] ita ut mul-
timodo necti aut curuari posset aut quoouis modo manus eius ad
os duci deuoleat. **P.** Jobani se commendans et ad eius sepulchru[m] iure
promittens

promittens: statim sanitati perfecte restitutus est.

Cvigesimo sanatus est quidam Stephanus filius Nicolaus Zeeged de Boncha: que cum infirmitate quadam faciente contractus esset in una manu et in uno pede: ita ut illis in nullo voti posset: facto voto ad sepulchrum beati Iohannis: mox perfecte sanatus est.

Cvigesimo primo sanata est quedam nomine Margaretha vero Nicolaus parvus de Kerezthvor: que habens manus aridas: et pedes exsiccatos: oculisque clare videre nequiescit. Sed velud in quadam umbrosa nubecula visum dirigens non cognoscet res distinctas: lingua etiam eius erat impedita: ita ut balbuciendo verba formaret: nec in angustia magna constituta: voto se obligauit visitare sepulchrum beatipatrissimae Iohannis a dictis: ipso quoque modo posset votum adimplere curaret: veniensque iuxta votum in festo Pentecostes anno dñi. 1458. ad sepulchrum ibidem iacens: ac sepulchrum ipsius aliquoties circuites: plene fuit ab oibus predictis impedimentis mox liberata ad gaudium et leticiam omnium ibi existentium.

Cvigesimo secundo liberata est quedam nomine Checha vero Mathei de Concia de villa sancte Lucie et Offena: que cum per quatuor menses ita arida: et ab uno tuis latere dextro ita imobilis effecta esset ut nihil penitus opari aut exercere posset: Nec fine maxima difficultate valeret comedere: venies cum magna deuotione ad videndum res quasdam que ad ipsum fuerat beati Iohannis: que paucis diebus elapsis: fuerat Capistranum deportata ad locum sancti Francisci: mox ut illas devote osculata est et cum illis signata: perfecte sanitati restituta est.

Cvigesimotertio sanata est quedam virgo 20. anno vero nomine Briseidia filia Iohannis Theutoni ciuius Aquilani que cum de mense Aprilis anno dñi. 1458. maximu dolor in dextro brachio: paterebat adeo ut timeret ipsius brachii ariditatem: emittens votum ad beatum Iohannem offerre ac suspendere ante ipsius imaginem: siue figuram unam imaginem ceteram: illico sanata est: et nunquam in dicto brachio postea quidquam malis sensit: que ex deuotiōne quam ex hoc miraculo conceperat ad ipsum beatum singulis diebus: dixit quicunque pater noster et totidem Ave maria.

De Deficientibus in visu auditu loque la sanatis.

CQuidam Baltazar pellex de rosilak: habens claudam filiam nomine Elizabetha: paralitica in collo et capite tam valide veratam ut vi doloris etiam oculorum lumine amississet per tres annos integros: ita ut nihil penitus videret sed per sororem suam manu duceretur ad locum quemlibet. Nec ducta ad corpus beati Iohannis nondum sepulture traditum et devote deosculata manus defuncti: a paralisi mox liberata est et sanata. Tamboribus recepit lumen oculorum. Reuersa est ergo ad domum sola sine

ductore que prius manu ducebat. ¶ Mobilis quidam Gregorius moe-
de villa Bede vocata: ex quadam nimia infirmitate surdus fuit effec-
tus ut mil penitus audiret in ambabus auribus: sed si quid faciendo
ei insinuabat manu tamen indicans: et quibusdam nutribus disce se posse-
rat: quia surditatem cum perire. In his passus est et continuo: venit cum deuoti-
one visitare sepulchrum beati Joannis: et statim sanitatem plenam assequitur:
est ac beneficiis auditus recepit. ¶ Galerinus Zabo notatus de rotu
salm tribus annis continuo lumen sic amiserat oculorum ut nihil penitus
videret: nec valeret remedium aliquod inuenire: factio voto visitandi se-
pulchrum beati Joannis et complens anno dicitur. i. 457. in festo apostolorum
Petri et Pauli illico lumen recepit plene videns. ¶ Filius Matthie
Rode de Renheres Nicolaus nove in filia quadam existens infirmitate
graua preuentus loquela amiserat: et pedibus ambulare nequie-
rat: contractus ergo iacebat per quattuor hebdomadas nec cibis nec
potum summere nequiescebat: nec os valens aperire stillicidias brodiorum
nutriebatur: quem pater eius ad tumulum beati Joannis deferre vo-
lens mortuam loquelandam recuperavit: et sanitati integre restitutus est.
¶ Quidam nomine Mathew filius Oswaldi de Pest trans Danubium in opposito roylak quadam infirmitate grauissime pressus vi-
sum perdidit per duos menses: hic facto voto ad tumulum beati
patris Joannis perfecte sanatus est. ¶ Bulier quedam honesta
vixit Joannis Lokii nominati cuius in roylak quadam morbo pesti-
lentico percussa in grauem incidit infirmitatem: ut in ea visum audi-
tum loquelandam amitteret: hec intra se recolens sudarium apud se esse quo
corpus beati Joannis tactum fuerat quod pro sua deuotio de mulier
apud se tenebat: accipiensque illud sudarium deuote cepit oculari et se
cum illo in facie tergere: quod facies mortali sanitati pristine restituta est
et visus loquelandus et auditus beneficiumcepit. ¶ Radialis infans tri-
um annorum filius Benedicti tutoris de Relewo uno oculo duobus
mensibus orbatus est: et cum eo amplius videre non potuit: et medi-
co cum arte curari nequivit: nec quouis medicamine curare ipsas ce-
citatem causante quadam inflatura: pro quo facies pater votu ad tu-
mulum beati Joannis eundemque illuc portans mortibi sanitati integre
est restitutus. ¶ Clara quedam vixit Stephani de Sora in comi-
mitatu Baciefi habitantis in villa que dicitur sancta Katharina
amborum oculorum privata lumine per spatium medius anni nul videbat:
hec se volebat ad sepulchrum beati Joannis duci se fecit ad illud per ma-
nus mariti et filii sui: et circuens semel sepulchrum oculorum ipsum
obscuritas abscessit et videre cepit: secundario vero circuens rur-
sus clarus vidit magisque extitit illuminata: sed tertio rursus circu-
ens integrum cepit amorum oculorum lumen: nullum habens omnino
visus impedimentum et recte domum suam fine ductore gratias agens
deo et beato Joanni. ¶ Katharina quedam vixit Radisai Robloz

babens filii parvuli in uno oculo per integrum annum exercitata: et
vouisset illam deferre ad sepulchrum beati Joannis mox illumina-
ta est. **C** Alia nomine Katharina relicta cuisdam nomine Galli de
Doca in comitatu Bachiensis habens defectum in uno oculo p rū.
hebdomadas ita qd nbil videret: cum vouisset visitare sepulchrum be-
ati Joannis et tribus vicibus ipsum circuitus plene extitit in uno ocu-
lo illuminata oī macula dispante. **C** Cir quidā nobilis Blasius
noie de Enoch dum in vigilia nativitatis dñi. i. 4; 5. cū familia sua
cīrca mensam pianderet repente incurrit infirmitatē oculorum: qua di-
ctum crescēt factus fuit omnino nbil penitus vivens nec nō incede-
re valens sine ductore: etiā in domo p pria: hic facto voto ad sepul-
chrum beati Jobannis: cōtinuo clarum lumen oculorum cōsecut⁹ est:
venitq; ad sepulchrum ad xpr. militaria h̄igaricalia. **C** Stephanus
quidā Bergyarbo vocatus de Bodzethniclos q̄tuor annis erat
cecus: surdus: et mutus: quē deuouētes sui portare ad sepulchrum bci
Jobannis: dum votum complevit ipsum deducētes in ipso itmere p-
fecte sanitati restitutus est: ut aperte videret loqueret⁹ perfecte: et
sine omni impedimento planam haberet loquela: estq; modo sanus q̄
olim ut truncus inutilis. **C** Anthoniūs P asqual de Razenths de
Aquila etatis vero. 63. annorum ab uno oculorum totaliter cecus per
tres menses: mox ut cū lachrymis quendā panniculū quem beatus
pater in tergendis oculis habuerat: deuote osculatus est: et cum eo
signatus: perfecte est illuminatus: et ita clare videt ac si nbil mali ei
accidisset. **C** Quedā nomine Clara filia Jacobi de Signo de Ah-
la etatis annoz. 40. cū infirmitate depresso est ut per septē septi-
manas omnino nō loqueret⁹: nec tantū poterat se mouere ut manus
ori apponere et. Hec ad instantiā suoz in domo sua tacta et cōsigna-
ta cum quodam panniculo qui fuerat ad usum beati patris: pristinē
sanitati restituta est: et ab omni infirmitate liberata quam per tres
menses passa est: per septem vero septimanas loquela prius prua-
ta fuerat.

De pacientibus morbum caducum:

sanatis.

C Uroz Pauli pellificis de oppido Futak continuis anni⁹ quatu-
or patiens morbum caducum: venit tumulū beati Jobannis visitare
et a morbo predicto plene extitit liberata. **C** Caspar filius Valentini
P asge de Litzl a iuuentute sua morbum caducum patiens. Cum
votum fecisset velle visitare sepulchrum beati Jobannis: mox libera-
sus est. **C** Filius Benedicti Zongo de Koronz etatis decem an-
norum patiens morbum caduci a iuuentute tam valide: ut iam mor-
bi putaret propinquus: nec illo posset remedio iuuari: voto facto
pro eo ad sepulchrum beati patris: perfecte fuit sanitati restitutus.

C Filius cuiusdam Andree de magna villa Johannes nominis paciebat morbum caducum: capiebatque quandoq; in mense semel: quandoq; infra octo dies: qd; post triduū: faciens ore et oculis tam terribiles et horribiles actus et gestus ut astantes timeret et horret aspicere. Hic faciens votū quod quolibet anno visitaret sepulchrū beati Johannis Si ab ipso morbo meritis ipsius liberaretur. Mirabile certe: post factum votū ab illo die ita liberatus est: qd; nil penitus haberet impedimentū. **E** Elizabetha quedā uxor Georgij Usha de villa Saburtolze nominata: morbum caducum paciebat per quinque annos que in ultimo anno scz. i 4 5 8. aliquid in eodem modo ter vel quater cadebat in terrā miserabiliter: verabat: hec in carnisprīmo dicti anni votū faciens visitando sepulchrū beati Johannis mox a predicto morbo plene fuit curata. Et imaginē ceream secū detulit veniens ad ipsum sepulchrū. **C** Puer qdā 8. annoꝝ Franciscus noī filius Anthōnij de Zewlewus morbum caducum cōtinuo paciebat: facto voto pro eo ad sepulchrū beati Johannis continuo liberatus est. **C** Ladislaus Bogar dictus de Zegedino: a iuuētute per. 40. annos morbum caducum tam horribiliter paciens: ut in una die ter vel quater: ac etiā quinq; quinq; caderet a morbo ipso veratus frēquēter etiā cadebat in aquā vel ignem: hic audita fama miraculoꝝ que siebat meritis beati Joannis: voto se obligauit sepulchrū eius visitare: et accepto: utinere: sanari est de morbi ipsius veratiōe. **C** Jobānes iuuensis filius Iacob de Bustan Zent michal paciens morbum caducum tres annis cōtinuis facto voto ad patris beati sepulchrū visitandi: integrā sanitatem adeptus est. **C** Odulier quedā Ursula nomine: uxor Galli de Banthia per cōtinuos quattuor annos morbum caducum pacies in ultimo anno frēquentius et grauius ab ipso morbo puniebat et verabat: caderetq; volutabat horribiliter: hec in mense Februario anno i 4 7 8. faciens votū visitandi sepulchrū beati Johannis a morbo ipso liberata est: nec quicquam mali postea passa est.

De curatis ab alijs diversis infirmitatibus.

C Quidā puer quinque annoꝝ filius Petri Zeep de platea Renugethen in wylak quodā vlcere pessimo in gutture percussus: ita ut nec poculi a que deglutire posset: nec quicq; sumere: semel curatus validius postmodū inuasus fuit ab infirmitate predicta: pro quo puer sius astrinxit se visitare sepulchrū beati Johannis quo cōplete puer integre sanitati restitutus est. **C** Quedā iuuencula filia cuiusdam Anthōnij Bozkalab noīlati de wylak apostematice pestilētico percussa est ita ut timeret morti propima. Sed parentes eius spem habentes et deuotionē in meritis beati Johannis: duxerūt eam ad cumulū ipsius: sicut ergo ut ibi eftulit apostema fuit anichillatū.

¶ Puer quidam quinque annorum filius cuiusdam Michaelis Legzes
 noicii in rohla k: de platea sancti Ladislasi: pacies febrem tertianam
 per mediu[m] annu[m]: qui ita viribus extitit destitutus ut iam putaret morti
 proximus non valens aliquid sumere alimenta nec quoquam ambulare
 que parentes eius voverint ad sepulchrum beati Johannis: est continuo
 sanatus. ¶ Puer quidam Benedictus noie filius cuiusdam Georgii
 Brozar nominati de Hornes: tali premebat infirmitate quod secreta
 nature per viu[m] meatu[m] sibi egredierent effec[ti]o[n]es iam in extremis per quo
 Helena matre sua faciente votu[m] ad beati Johannis sepulchrum eo die
 ab omni infirmitate plene fuit liberat. ¶ Filius Emerici pellificis
 de Zegedino Dominicus noie quadam grauissima p[ro]ssus infirmitate
 ita fuit pedi manu[m] beneficio priuatis: velut tritius imobilis iace-
 ret: non valens de latere in latus se mouere nec cibis vel potu[m] in os
 porrigit[ur] sed alioz manib[us] alebat et leuabat a festo sceti Luce usq[ue]
 ad nativitate. 14. 5. 7. que p[ro]p[ter]e deuouens ad sepulchrum beati Johannis
 paucis diebus sanitati restitutus est. ¶ Emericus pellifex de Zege-
 dino habens rupturam tam grauem ut nec limen domus proprie posset
 exire: eo quod intestina ad genitalia descenderet: ut nec quoquam sine
 stricto ligamine ire posset: voto se astringens ad tumulum beati Joha-
 nis venire in via positus sanitatem integrari obtinuit. ¶ Dorothea
 quedam uxor Emerici institoris de Lamehnar filia iudicis ciuitatis
 infirmitate graui percussa ultra spaciis annis vniuers lumen amiserat
 oculo[rum]: iamque vltimis tribus mesibus penitus nil videret: nec me-
 dico[rum] arte curari poterat: que voto se astringens visitare sepulchrum
 beati Johannis mox illuminata nulli postea in oculis sensiles impe-
 dimentu[m]. ¶ Margaretha quedam uxor Benedicti sartoris de Chika
 prope Bachia in distantia quatuor miliarium ab rohla k: intefissimas
 febres tertianas ultra annu[m] paciens pene erat viribus consumpta
 nec illo poterat uiuari medicamine: que deuote vobis visitare sepul-
 chrum beati Johannis mox fuit integre sanata. ¶ Puerulus quidam
 filius Nicolai Zadofi nominati de rohla k: quadam plaga feroce lupa-
 scis vel cancro in pectore percussus est: ita quod per tres dies carnes ip-
 sius a dicta infirmitate vorabant et infirmabant: ac consumebantur
 ita quod ex hac vita migrare credebat: unde pater et mater noie Doro-
 thea votu[m] pro eo ad sepulchrum beati patris facientes et permittentes
 una cerea imagine: una cum pueri portare: si eorum sanaret filius. Mir-
 rabile certe portatus puer cum cerea imagine ad sepulchrum: mox san-
 tam integrum recepit: ita quod nulli vestigii cicatricis predicte plage
 in eius corpore remaneret. ¶ Infantulus quidam Horianus nomine
 vniuers anni et dimidi: filius Michaelis Hierze de villa Gutzergb per
 mesem paciens inflaturam tam grande in facie: ut eius oculi nullo-
 modo videri valerent: facto voto pro ipso per patrem et matrem Ursulam
 nomine ad beati Johannis sepulchrum portatus est: et eodem die occuli

clari apparuerunt: ac per dies paucos sanitati restitutus est. ¶ Puella quedam Barbara nomine filia Valentini Adamaros de Giss:q; sex menses patiens febres grauissimas. Emisso voto vi-
tandi sepulchrū viri dei: statim eadem hora sanata est. ¶ Puella
quedam Katherina 13. annoz filia cuiusdam Michaelis Piski de
villa dicta: passa febres quartanas: quādoq; quotidianas: a mēse
Septembri vñq; ad mensem Aprilis: ducta per matrem Scolasticā
nomine ad sepulchrū beati Johannis sanata est: t non amplius vi
febrū molesta est. ¶ Quidam puer filius cuiusdā Barthel de
Pestib; trans danubii in opposito wylak: Emericus nomine: habēs
quādā plagam n̄ ore: que vulgo lupa vel cancer nuncupatur. pīū.
diebus ita q; cancro maxille cōsumi videbatur. Plaga vero ita ma-
gna erat: q; digitus immitti poterat: facto voto ad sepulchrū beati
Johannis mox sanatus est. ¶ Quidam adolescentes, q; amorum de-
wylak a diuerna febre cōcussus: dum votū pro eo factū fuisset ad
sepulchrū bci Joannis sanat̄ est. Eius q; soror Agata noie a frenesi
et mēris insania sanata facto p eo voto. ¶ Agatha quedā vpoz Be-
orgh pellūcīs de Barban prope wylak apostemate quodā grauata
pedis deprī omnino amiserat virtutem ut nullū illius pedis babe-
ret iuuamē: nec quouis modo ambulare valeret a festo sancti Nic-
olai vñq; ad nativitatē dñi: sed facto voto ad beatū Joannem eius se-
pulchrum visitare mox sanata est. ¶ Cir quidam nobilis Radisla-
us nomine de villa Banboe decem mēibus infirmitatem lupe siue
canceris penaliter paciens t curari necestens: facto voto ad beatū
Joannem eius sepulchrum visitare: t impleto continuo sanatus est.
Hic etiam Radislaus ab infirmitate quam patiebatur in vna ma-
nu t uno pede similiiter voto facto sanatus est. ¶ Beneoictus qui-
dam puer filius Petri Joannis de Arbia patiens febres quorūdī-
anas a mense Septembri vñq; ad mensem Bartholomaei totus erat cōsump-
tus: facto voto pro eo per matrem ad beati patris sepulchrum t im-
pleto ibidem sanitati integre fuit restitutus nec amplius a febribus
veratus est. ¶ Agatha quedā vpoz Radislae de Bodogdzontel
kon patiens in vberē dextro vulnus quoddam horibile per spatiū
decem amorum: nullo poterat iuuari medicamine sed die noctiūq;
cruor saines t inmundicia fetidissima ex illa effuebant plaga incu-
rabilis: propter quod mulier ipsa erat omnibus despecta: t sibimet t
alīs importabilis: hoc in tāta anxieta posita: t relut cadauer hor-
ribilis effecta: lachrimose venit visitare sepulchrum beati Joannis
quo facto horrenda illa plaga integraliter sanata est. ipsaq; veni-
ens ad sepulchrum cum gaudio omnibus hoc recitauit. ¶ Odulier
quedā vidua Elisabebe noie cuiusdā Nicolai Zelees cōiunq; in wyl-
ak tacta quadam plaga insanabili lupa nuncupata a cingulo tuta

¶ In parte inferiore tota erat ab ipsa plaga consumpta serebatq; nū-
miunt: nec aliquis ei appropinquare poterat: de qua plaga pene car-
nis putride tanquam de pectore per feminas abscedebarunt: que &
ipse nimium horrebat ac timebant actum illum sa cere: dietum quo-
que bincinde multe souee fiebant in circuitu plage: sanie fluxentes,
apparebat et iam ipsa plaga tanquam fenestra quedam ut inspe-
retur in eam velut in quoddam vas apertū. Sic igitur mulier ipsa
la cebat tanquam mortua loqui non valens quindecim diebus: sensu
tame habens integrum. Cui deuote mulieres persuadebant: ut bea-
to Johanni deuote seipsam commendaret: que intra seipsam cum ma-
gno spirito & deuotione se recomendauit. Et quibus poterat indi-
cans manum & oculorum nutribus mulieribus haudentibus hoc ipsum
demonstrabat. O mirabilis deus: mor ut hoc fecit alleluia est: et
loqui cepit: paucisq; diebus omnis eius plaga plenissime sanata est:
nec minus indicant persone que eam nouerant & eius plagam: quam
si resuscitata esset a mortuis.

¶ Mulier quedam Helena nomine vpoz Stephani ysspan in Di-
melchen quadam infirmitate pressa: ut in puerperio ambas manus
babebat contractas et inflatas: ac miserabiliter incurvatas: ut pe-
nitus nihil operari posset: nec puerum emipum quouis modo guber-
nare per tres annos integros. Nec viuente adhuc beato Johanne
vouerat presentiam eius visitare sed nequuit. Post votum tamen
tantu conualuit: ut omnia opera eius manibus posset exercere: quā-
uis quandam contractionem digitorum adhuc haberet. Post mor-
tem vero eius sepulchrum deuote visitans perfecte sanata est. Et di-
giti flexibles facti sunt et extenti et omnino liberati.

¶ Galerinus quidam Olas dictus de Zegedino infirmitate gra-
uissima oppresius: per annum integrum sic iacebat egrotus: ut de-
latere in latu nullo modo se posset vertere: sed aliorum volueba-
tur auxilio: sanguinisq; fluxum per idem tempus incessanter pacie-
batur. Nec ullo poterat curari auxilio medicorum. Hic audiens ea
que apud sepulchrum beati Johannis deus operabatur deuotione
deuouit se sepulchrum visitare si sanitas ei restitueretur. Cirumdi-
ctu tertia die perfecte sanatus est: & senus sepulchrum visitauit.

¶ Martinus quidam de wylak famulus prouisoris curie Bag-
nifici domini Nicolai de wylak: sex mensibus ambulare non po-
terat: nec de lecto epire: nec in illo reuolini sine adiutorio alieno: siqui-
dem a planta pedis usq; ad verticem in parte sinistra totus erat de-
stitutus viribus factusq; contractus: hic duorum baculorum admis-
ticulo visitare tentauit beati Joannis Capistrani sepulchrum: mi-
nime tamen potuit sed adiutorio aliorum illic fuit perductus. Cum-
q; esset ibi tumulum circuit alios ipsum iuuentibus: mor ergo fami-

Et ē integrā recepit et sanus domū rediit: gaudēs atq; gratias agēs
 et baculos cū quibus ambulare nitebat: super tumulū relinquens
 intestimonii adeptū sanitatis. **C** Barbara quedam vpoz Galli de
 Zatha in grauissimā incidente infirmitatē: nū alimēti sumere: poterat
 multis diebus: iacebatq; in lecto ut truncus mouere se non valens
 vsum quoq; loquendi perdiderait duabus ebdoma dībus: verū quia
 mente sana erat: intra se deuote vovit beato Johāni visitare sepul-
 chrū: si nō aliter saltem cū mambis et genubus: quo facto beneficū
 loquendi reacceptit et comedit: atq; ita cōualuit vt quarto die p tria
 miliaria Hungarica ipsum sepulchrū visitaret gratias agens deo et
 beato Johāni. **C** Katherina quedā relicta Petri de Zegedino
 per quatuor annos integros in infirmitate decubans grauissima du-
 obus etiā annis flūxū sanguinis paciens totaliter erat eōsumpta et
 vīribus omib; destituta: que etiā videndi et audiendi erat priuata
 beneficio: nec se de latere in latus haberet aliquā facultatē mouēdi
 hec cū esset in angustia posita cū suspicio siebili beatū Johānē in-
 vocauit: et pmisit si sanaret: eius sepulchrū visitare: quo facto mor
 cōualuit et euolutis paucis dieb; integraliter sana: ipsum sepulchrū
 per 32. miliaria Hungarica peditādo visitauit. **C** Stephanus qdē
 nobilis vir p octo annos integros quadā infirmitate ita detinebat at
 grauissima in ultimo anno dñi. I 4. 18. circa nativitatē dñi validiss
 me fuit inflatus in totū corpore: vt nec ambulare posset: nec se de loco
 mouere: adhibitiscq; diuersis medicinis nū pficiebat: sed magis gra-
 uabat et inflatura crescebat: hic audiēs de miraculis q; siebāt erga
 beati Johānis tumulū illuc se deuouit iturū si sanaretur: quo factor
 cōtinuo cōualuit et integrē sanatus est ambulans quoctig libere: et
 nullū habens penitus signū inflature prioris. **C** Puer quidā septē
 annoz filius Laurēti Rachkeri paciens febres tertianas p annū
 integrū curari nō poterat: sed dietim cōsumebat: hunc deuouētes
 parētes eius ad sepulchrū beati Johānis: voto cōpleto illico puer
 sanatus est: et sanus rediit domum: nec amplius febres passus est.
C Helena quedā: vpoz Johānis fabri de Zegedino: grauissima p-
 cussa infirmitate: oībus vīribus erat destituta: et omni fortitudine pri-
 uata: ita vt nec manus leuare quouis modo posset: nec se de latere
 in latus yoluere sine adiutorio alieno. Siquidem manus vna et pes
 vnuis et pars totius corporis insenfibiles erāt: tanq; vitam nō habē-
 tes: hec in angustiis posita deuouit beati Johānis sepulchrū visita-
 re: et mor sanitati optate restituta est. **C** Margaretha quedā vpoz
 Gabiani de villa Zanthgierg vocata: pedū suoz erat priuata adiu-
 torio: per vnuis annos: nec amplius tā habebat spem cōualeſcendi
 hec audiēs mirāda q; circa sepulchrū beati Johānis siebāt: deuote
 vovit quoctig mō eius sepulchrū visitare: quo facto in tñicōualuit
 vt quāuis non integrē sanas sepulchrū tamē visitavit: ybi mori sanita-
 tem tamē

Item tā integrā est consecuta: vt cū magna leticia corā multis diceret
 iam ita sana sum: vt currendo valeā ad domī meā redire: de quo
 magna exsultatio cū vociferatione nois Ihesu vscg ad fidera
C Vir quidā honorabilis sacerdos Stephanus nomine plebanus
 de Magykez̄ ī infirmitate graviatus p̄ dies plurimos ī oculis ita
 erat infirmus: vt perpetuā cecitatē timeret īcurrere. Qui vouens
 beato Johāni visitare sepulchrū: mox oculoꝝ integrā recepit sanita-
 tem: t̄ in toto corpore integerrime restitutus est sanitati. **C** Dñia
 Agnes mulier cōscientiosa t̄ tertii ordinis de obseruantia deges ī
 monasterio sancte Elizab̄th de Aquila cum ex quadā superueniente
 necessitate festina īcederet: accidit vt percuteret pectus ī uno lig-
 neo palo inaduertēter: adeo dure: vt una pectoris costō vepementer
 curvaret: ex quo ita infirma facta est: vt superueniente quadam sui
 corporis totius inflatione mirabilē: oīno crederet vnu latus se amissi-
 suram destitura oībus mēbris t̄ viribus: hec cōmendans se bō Johāni:
 t̄ deuote emittēt votū facere depingi ipsius beati imaginē si
 a dicta infirmitate euaderet libera: mox integrē t̄ perfecte fuit libe-
 rata: nullū imposterū sentiens dolore. **C** Mauricia reicta oīm Be-
 nedicti Stephani de Aquila: per tres septimanās taliter infirmata
 est: vt nec surgere nec se mouere posset quoquo modo sine multorum
 admīculis: hec cōmendās se beato Johāni erga quē deuota semp
 fuit: t̄ deosculans deuote quodā pāniculos: quos ipse beatus pro
 suo vnu habuerat ac cū eis signata: mox extitit pfecte sanata: t̄ post
 modū ambulauit ac si nūc infirmata fuisset. **C** Lucia vxor cuiusdā
 magistri Johānis aurificis de aquila per. 10. mēses quandā maximā
 t̄ horribilē infirmitatē passa est: nec poterat sibi ope medicoꝝ subue-
 niri: hec cōstringēs se voto bō Johāni: q̄ in die obitus sui resiceret
 tres pauperes: faceretq; celebrare vnam missām: ac suū diem vt dī
 dominici cōlebraret: statim ab omni infirmitate fuit liberata. **C** Jo-
 hannes Trich de Paganica ciuis Aquilanuſ ab ilibus vscg ad ta-
 lum: vebementissime per integrum annum cruciatus est intollerabilē
 dolore: t̄ sibi nullum remedium reperire valens: cōstrinxit se voto
 ad beatum Johannem q̄ si suis meritis liberaretur: suam imaginem
 faceret depingi ī ecclesia sancte Marie de Paganica que est una
 de maiorib; t̄ pociorib; ecclesiis Aquilane ciuitatis: quo facto
 illico ita liberatus est vt poste sc̄ sequenti die absq; aliquo dolore
 quocunq; veller īcederet liber t̄ sanus.

C Franciscus filius Johannis de Estulo Aquile habitantis: gra-
 uissimo t̄ mortifero morbo pestilentie siue pestivero taliter per nouē
 dies infirmatus est: vt non nisi mortuus iudicaretur: p̄o quo facto
 voto per patrem t̄ matrem eius gentilenam nomine ad beatum Jo-
 hannem illico conuuluit t̄ a fauicibus mortis exstīt liberatus.

170
De quibusdam alijs miraculis.

C Margaretba quedam vpxor Martini sartoris de roßlak habēs vas vnum vini fratris sui in cellario suo: ipsius vaſis officiis circuli: quibus ligabat ſuperti fuerunt ita quod vīnū habundanter effluat nec ſperabat q̄ aliquid remaneret. Quod videns mulier ſlexis genib⁹: beatum Iohannē inuocauit: vt cufſodire dignaretur eam a damno. Statim ergo vīnū ſteti nec amplius effluxit: quousq; mulier vocato artifice vas iſpum ligari fecit. **C** Puer quidā vndeſim annorum Thomas nomine filius Michaelis de Kosde dicti de villa Petzken versus fuit in iſtaniam intellectumq; rationabile om̄ino non habens: ſed diebus octo continuis gestus mirabiles t̄ brutales manib⁹ t̄ pedib⁹ faciebat: ac collū mirabiliter torquebat: factō voto pro eo per parentes ad ſepulchrū beati Iohannis: mox ei ſanuſ ſenſus: ſicuti prius reſtitutus eſt. **C** Mulier quedam Agnes nomine vpxor Rusa de Bathka per vnum annū obſeſſa verabat a demone: nec liberari poterat quorūq; auxilio: pro qua vir iſpīus, t̄ fratres votum emiferūt q̄ eam ad ſepulchrū beati Iohannis ducerent: q̄ cum implere conaren̄ ducebat iſpam in currū: t̄ dum eſſent in quodam planiſſimo capo: mulier iſpa demoniaca: voce terribili t̄ rauca clamare fortiter cepit dicens: Holi ire ad ſepulchrū monachi: noli ire: t̄ huiusmodi verba dicendo fecit ſtrepitū t̄ impetum adeo quod currum in plano campo totaſter dirupit t̄ confregit: quo facto mulier ad ſanū ſenſum rediens: gratias agendo clamauit dicens: libera ſum gratia dei t̄ meritis beati patris fratris Iohannis: monſtrantq; in minoris pedis vniuers digito quoddam vulnus ad iuſtar lenticule vniuers vnde ſanguis fluebat t̄ inde exiſte demonium mulier iſpa teſtabat: nec amplius iſpam reparauit demon vndeſimq; exierit. **C** Iohannes filius Critiforelli de balneo Aquilāñ. annoꝝ vndeſim a demone vexatus cū incredibili tremore faciebat: actus t̄ gestus ita horribiles vt ab hominabilis omnibus redderet t̄ quasi morbum caudicum habere videbatur: hic ductus per patrē ſuum ad eccleſiam sancti Francisci in Aquila: zac tactus cum quodā panniculo quo pater ipſe beatus ad oculos vtebat ur: illico liberatus eſt. **C** Goroz predicti pueri habens annorum nouem et atem: ſimili infirmitate t̄ veratione preſta per annum: tacta t̄ signata cum predicto panniculo cum admiratione omniſi ſana t̄ in columnis euasit. **C** Quidam Bartholomeus de Brixia hoc paciebatur iſfortunia: quod quādociūq; naſcebatur ei filius ep vpxore: poſtq; attingebat quintū decimum diē illico moriebatur: hic habens fratrem in ordine qui dicitur frater Andreas de Brixia cui iſfortunium reuelauit: qui compatiens fra- tri dixit aſtrigaste aliquo voto propter hoc beato Iohanni de

Capistrano cuius sanctitatem pridie nouisti: interpositis ait pauci diebus: ipse Bartholomeus & eius pater & fratres: ac vpoz grauidia concorditer voverunt: quod filius eius si superuiveret: faceret cum per tres annos continuos deferre habitum sancti Francisci ad honorem beati Jobannis. Si vero esset filia: facerent de pinguis ginem ipsius beati. Et ecce uō multo post habuit filium ex uxore sua pulchrum & alacrem qui per gratiam dei: & merita ipsius beati patris viuit rectus & sanus. Nec suprascripta miracula que facta fuerant in wylak apud sepulchrum beati patris fratris Jobannis de Capistrano diligenter fuerunt examinatae: per viros conscientiosos & bone fame ciues in wylak: scz Brodonem Italicum de Arcetoribus Miraculorum Michaelem Zaffar: & Bartholomeu Arcupriar Ham videns mag nificus ciuitatis wylak dominus & patronus: qd omnipotens deus mirificabat seruum suum per signa & prodigia dispositos cives ad examinationē miraculorum que quotidie siebant: qui diligenter hoc pium opus executi sunt. Nec aliquod miraculi conscripserunt: nisi habitis plenis probatoribus & receptis iuramentis. Et licet plures alii semper interfuerint: ipsi tamē tres nūquā defuerunt. Miracula etiam facta in Italia diligētissime examinata sūt cum plenis attestationibus & iuramentis: & conscripta veraciter. Sed ut euitarem nimiam prolixitatem: testes & iuramenta tam de miraculis factis in Hungaria quā in Italia p̄termis: premissa ait miracula facta sunt a die obitus beati patris qui fuit anno domini 1456. die xxiii. Octobris usq ad 1459. a quo quinquagesimono no usq nūc cum iam sumus in anno. 1463. prima die Aprilis: multo plura & magis stupenda patrata sunt & quotidie meritis ipsius beati patris sunt tam circa eius sepulchrum ad quod visitandum usq hodie de diuersis partibus innumerabiles populi conueniunt: quam in aliis mundi partibus. Divino vero consilio factum esse nō ambigo: qd beatus pater in wylak in q sunt Iudei: Heretici: & Scismatici: atq Christiani sepultus est: vt ex hoc demonstraretur ipsum fuisse omnibus cōmūnem: Christianis quidem eos ad fidem animando & confirmando: ceteris vero eos conuertendo: & eorum eriores atq perfidiam confutando: decebat etiam vt qui per eius sanctissimas orationes: Turcos deuicerat in obprobrium eorum non longo ab eis sepeliretur. Suscipe ergo pater beateque so hoc manusculum quod indignus discipulus & filius tuus tibi offert & parce ignorātie ac negligentie mee: O rare pro me filio tuo & hac prouincia Austriae Bohemie: Moravie: Hungarie: & Polonie: Silezie: Bassowie: Stirie: Croithie &c. quas de tuis laboribus fundasti: non definas dominum nostrum Ihesum Christum: qui est benedictus in secula seculorum Amen: in vigilia Petri & Pauli. 1489.

Preconizatio beati patris Johannis de Capistrano edita a fratre Petro de Sopronio eiusdem socio.

Lucescat cunctis Christi fidelibus: quēadmodum
beate & pie memorie deuotissimi patris fratris Jo-
hannis de Capistrano; ordinis minorū zelantissimi
obseruatoris ac strenuissimi in offī sc̄itate & parci-
tate vite: abstinentie sancte: eiusdē ordinis: necnon
Christianae fidei zelatissimi defensoris: auctoritate
superiorum Pontificis: generalis iurisperitoris: in toto orbe: venerabilis
ac celeberrimi lucerne ardenter: & splendide in ecclesia dei fulgetis:
& rutilantis in toto mundo. Tuba cecinit: cuius sonitus excitavit clu-
mata orbis: cuius beata memoria requieuit in sancta pace. O digra-
uit asit de hac vita caduca: mercans eterna: anno ab incarnatione
dñi 1456. die vicefimaterteria: mensis Octobris in regno Hungarie
in oppido wislak: Dyocesis Quinciecclesiæ. & quiescit in clauistro
beate & intemeratae imperi virginis Marie apud fratres minores
de obseruancia nescipatos. Isdē venerabilis & beatissimus pater
clausit diem ultimi vite sue septuagesimo etatis sue anno: plenus
dierū atq; virtutū. Ego siquidē frater Petrus de Sopronio eiusdē
ordinis: quanq; indignissimus: ex auctoritate predicti beati patris
fratris Johannis: qui erat tunc Vicarius generalis videlicet tempore
iubilei: super fratres de obseruācia totius Italie: & Hungarie pro
mea deuotione iueram ad annū iubilei: ipse me per obedientiam fecit
retinuit: in ciuitate Paduana: q̄ die noctuq; secū fui: & multas ter-
ras atq; regna secum peragrai: vltra quinq; annos cum dimicatio.
Inuoco igit̄ in testē illum qui nil ignorat: vt que & quanta operat
est ipse deus: per seruum suum declareret & confirmaret ipsa sua diuina
maiestas. Sint & illi testes preclarissimi: & prestantisissimi viri ecclesi-
astici: & seculares in infra dicendis prouinciis & regnis cōmorantes:
qui ea viderunt. O ciuitas Venetoruſ famosissima in toto mīdo: ac
deuotissima. O ciuitas Paduana quid dicerē. O ciuitas Vincen-
tina: O Verona: O Brixia: O Mantua: & alie ciuitates: & castra
interposita: O Lombardia: O Foriūlī: O Charinthia: O Ste-
ria: O Austria: & maxime vienna: O Moravia & magna pars Bo-
hemie: O Bauaria: O Boſna: O Frankfordia: O Twringia: O
Saxonie: O magna Silesia: O gloriosa ciuitas: & laudabilis (quia
cōstantissima & catholica fūisti cōtra hereticos & Hussitas) magna

Gratissimia: O inclita regna Polonie & Hungarie in terris vestris,
 quis & qualis apparuit: vir iste: O imperialis maiestas: vna cum
 fratre tuo Adalberto illustrissimo: si es (prout fuisti) defensor & pro-
 tector veritatis sicut decet: cesarea maiestatem redde testimonium
 de tanta veritate que gesta & facta sunt in populo tuo. O gloriosissi-
 mi & illustrissimi principes Bauarie dux Ludoice: Et dux Otto cui
 filio tuo Ottone: pariterque vos illustrissimi Archiones Branden-
 burgenses: Johannes & Alberte. Et tu Casimire serenissime rex Po-
 lonie: vna cum genitrice tua: & coniuge tua deuotissima: que oculis
 propriis consperstis in ciuitate Craconia. Et tu a deo Electe Da-
 thia serenissime rex Hungarie: qui fuisti aliquando comes itineris
 sui vna cum genitore tuo illustrissimo & genitrici de Thorda Tranfil-
 uanie: vsq ad Kronhad: & de Kronhad: vsq ad Themenwar: reddi-
 te testimonium de tanta veritate vna cum magnificis baronibus mi-
 litibus: nobilibus: O omnes ecclesiastici & religiosi: O omnes secu-
 lares diuites & pauperes: parui & magni Juuenes & senes: reddite
 testimonium veritati. O regnum Hungarie sede in puluere: & cinere &
 cilicio & plange orbat a de cito patre: rex illifero Ihesu Christi: cui
 nomē exaltabat vsq ad celum & maxime in castro Albanandori
 vacum altero incito ac illustrissimo & strenuissimo atq famosissimo
 Johāne de Kronhad: qui erat terror infidelium & scutum Christianorum
 quondam Gubernatore: & vero protectore regni Hungarie de quoq
 gloria memoria merito habet Hungaria lamentare: & flebili plac-
 tu ad dei exclamare: sancti pro buntmodi vertilliferis ducibus exper-
 citus crucis Christi: qui erant in castri Handoralte. cōseruatione
 a Turcis zelatissimi exhortatores: & ferventissimi predecessores brevi
 itate stilo non possim centesimā partem enodare: que & quanta deus
 omnipotens per illū beatū patrem operari dignatus est: que oculis
 propriis conspexit: & manibus meis contrectauit. Scio tamē q' inter
 alios libros sue paternitatis habet registrum populis nominibus
 conscriptū illorum: qui reuocarunt hereticā prauritatem brossitarum
 in manibus suis: & meis abiurans credo q' nō deficit homines
 viginti de decein milibus hominum regni Bohemie: & Bohemia
 Non recordor quot milia hominum walachorum & Rascianorum. Meritis
 baptizati sunt: propter sermones & miracula: que viderunt quorum
 nomina & numerus similiter in registro habent. Ad religionē nostrā Greca fidem
 induit manibus suis. In Italia: & extra Italiam: ultra mille & sercē
 fratres. Gabenites

Loca multa de nouo recepit & procurauit pro nostra religione:
 Numerū ignoro sed ni fallor bene vigiti quatuor in illis quinq a-
 nnis cum dūmīdīo quibus secū ambulauit: Quid dicam de cōfluētia
 populi ex magna deuotione sepe: & sepissime ultra centena milia ho-

minum: adhuc in Italia: in Brixia fuerunt estimata vltra ducenta
 milia hominum. In vienna vltra trecenta milia hominum: In Pa-
 thauia vltra centum milia hominū. In Ratispona similiter: in Egra-
 regni Bohemie etiam vltra centum milia hominū. In egregia ciuita-
 te: et famosaurenberga vltra ducenta milia hominum. In Bam-
 berga etiam similiter: in Erfordia magna Turingie vltra trecenta
 milia hominū similiter estimata fuerunt. In Dahnemberga magna
 Saxonie similiter in Litzka Ducatus Wisne: vltra centum milia
 hominum. In Cracouia Polonie similiter Bude Hungarie: et Alba regali qui
 ex Ecclesijs: Chanadini: et Zegedini: ac alīs ciuitatibus Hungarie
 populus innumerus confluebat ita q̄ homines dictis in ciuitatibus
 dicebant se nū tantam multitudinem hominum in vita sua vi-
 disserunt virtutia eis sufficiebant: et maxime panes non poterant
 illis appromptuari: pro tanta multitudine: et tenebant se pro beatis
 qui ipsum patrem beatū possent vel videre: vel audire: et q̄ maxime
 tangere ac secum colloquium habere: ita q̄ hac tempestate: nō fuit
 homo in terra ab omni populo sic desiderabilis ad videndos: miracula
 que gesta sunt in vita conscripserit: sochū sui fratres Italici: facientes
 super illis registrum valde copiosum siue dignis testimonij appro-
 batum: feci et ego hoc ipsum post obitum beati viri ex mandato reue-
 rendi patris fratris Jacobi de' Barchia: nunc sedis apostolice
 ac inquisitoris heretice pravitatis in regno Hungarie: et in circum-
 finibus eiusdem: ac venerandi patris Stephani de Haslau: Vicarij
 Vicarie Hungarie ordinis minorum de obseruantia qui mihi fratri
 Petro de Sopronio pluries id fieri cōmiserunt: et precepérunt. Hec
 ex scriptis memorati fratris Petri de Sopronio.

Deo viuente finis cui soli gloria.
Anno salutis. M. D. XXIIII.

M. Iodocus Nas.
Anno M D LXIII.

Oesterreichische Nationalbibliothek

+Z169335808

